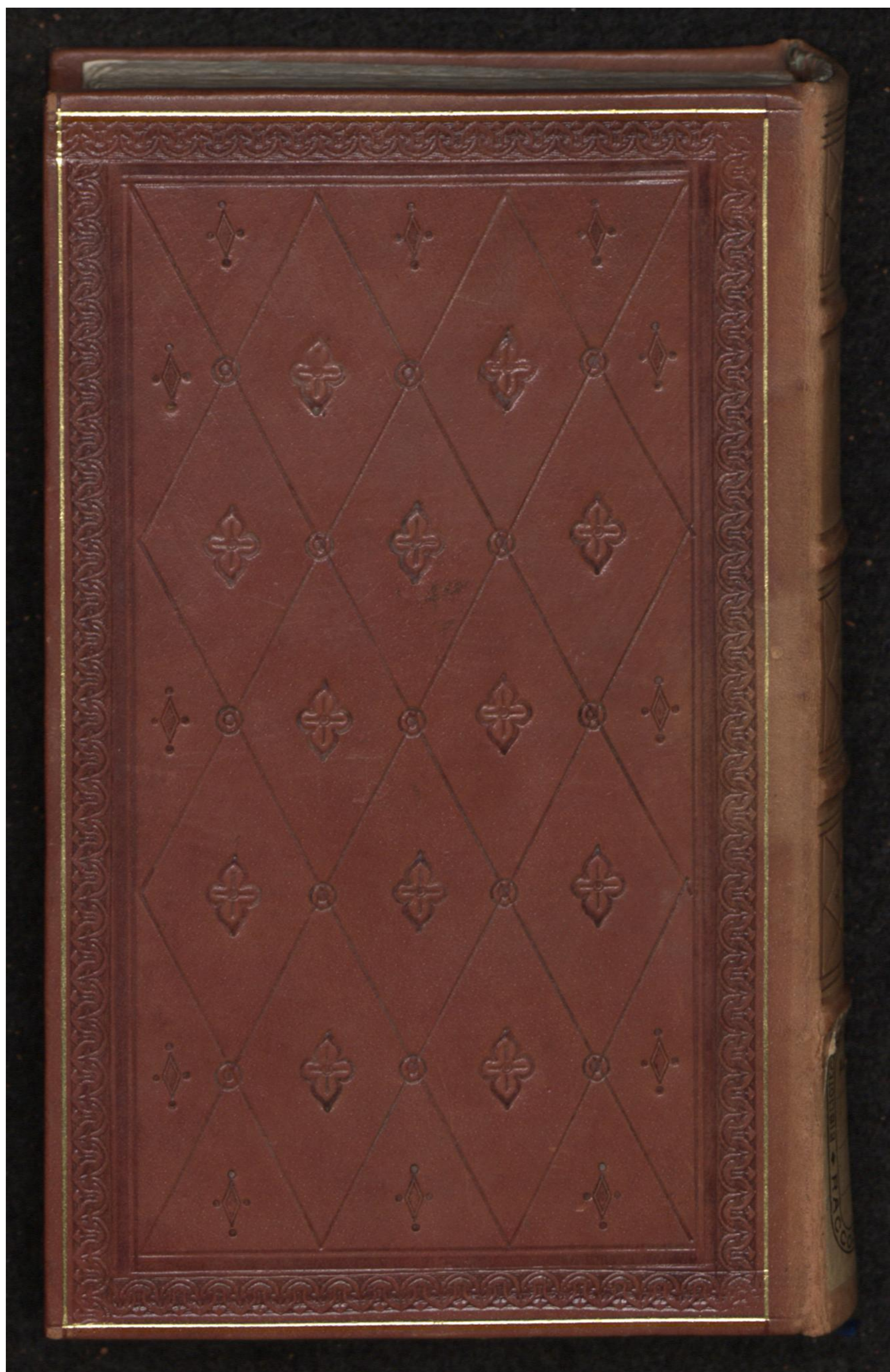
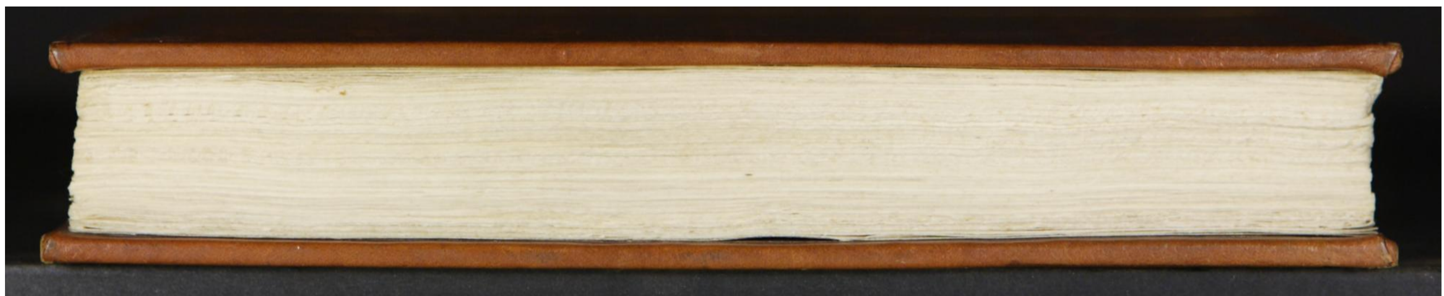

OVIDIUS
LIBRI
AMATORII
BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE-FIRENZE
RACCOLTA NENCINI
ALDINI
I
1
24

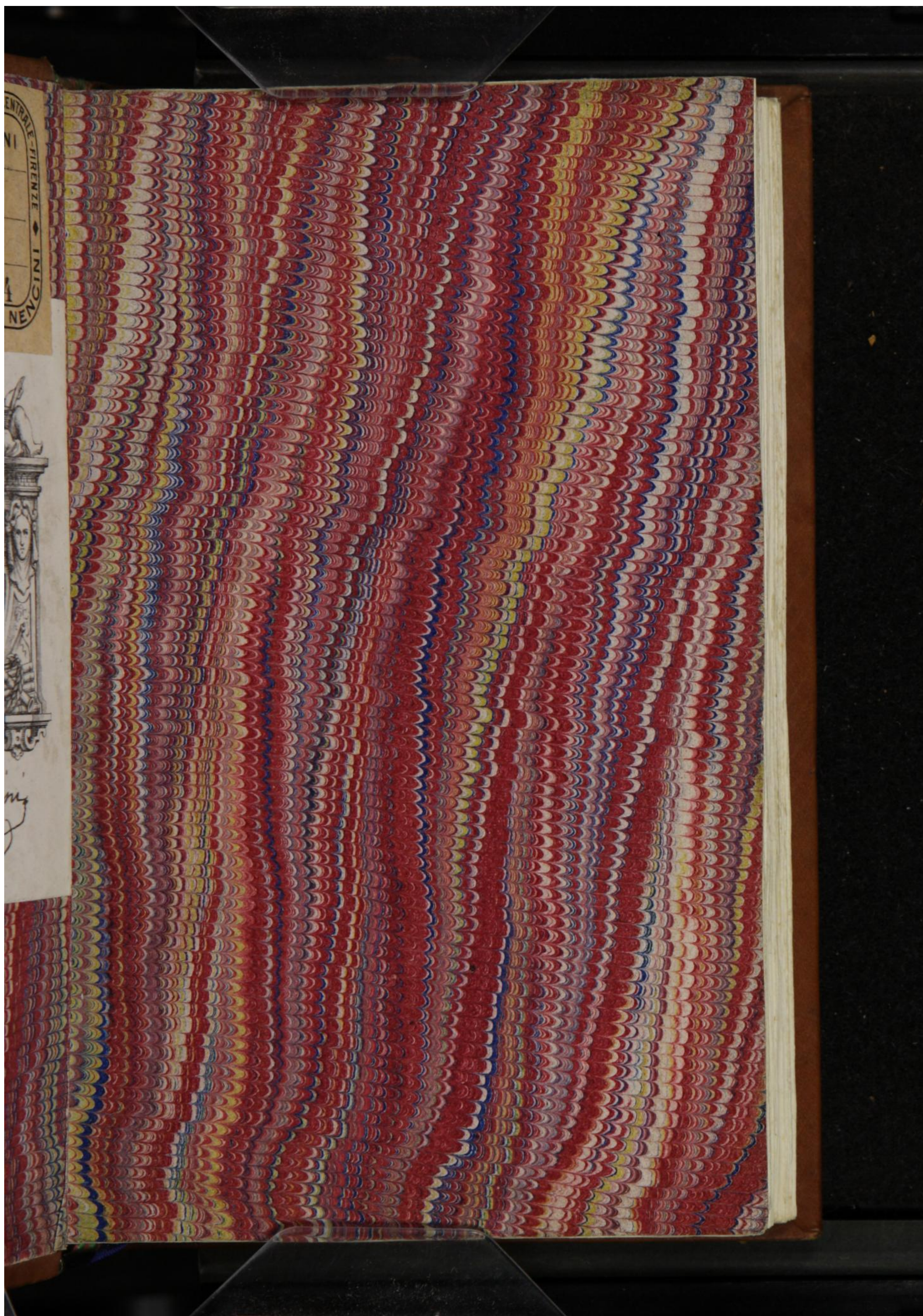

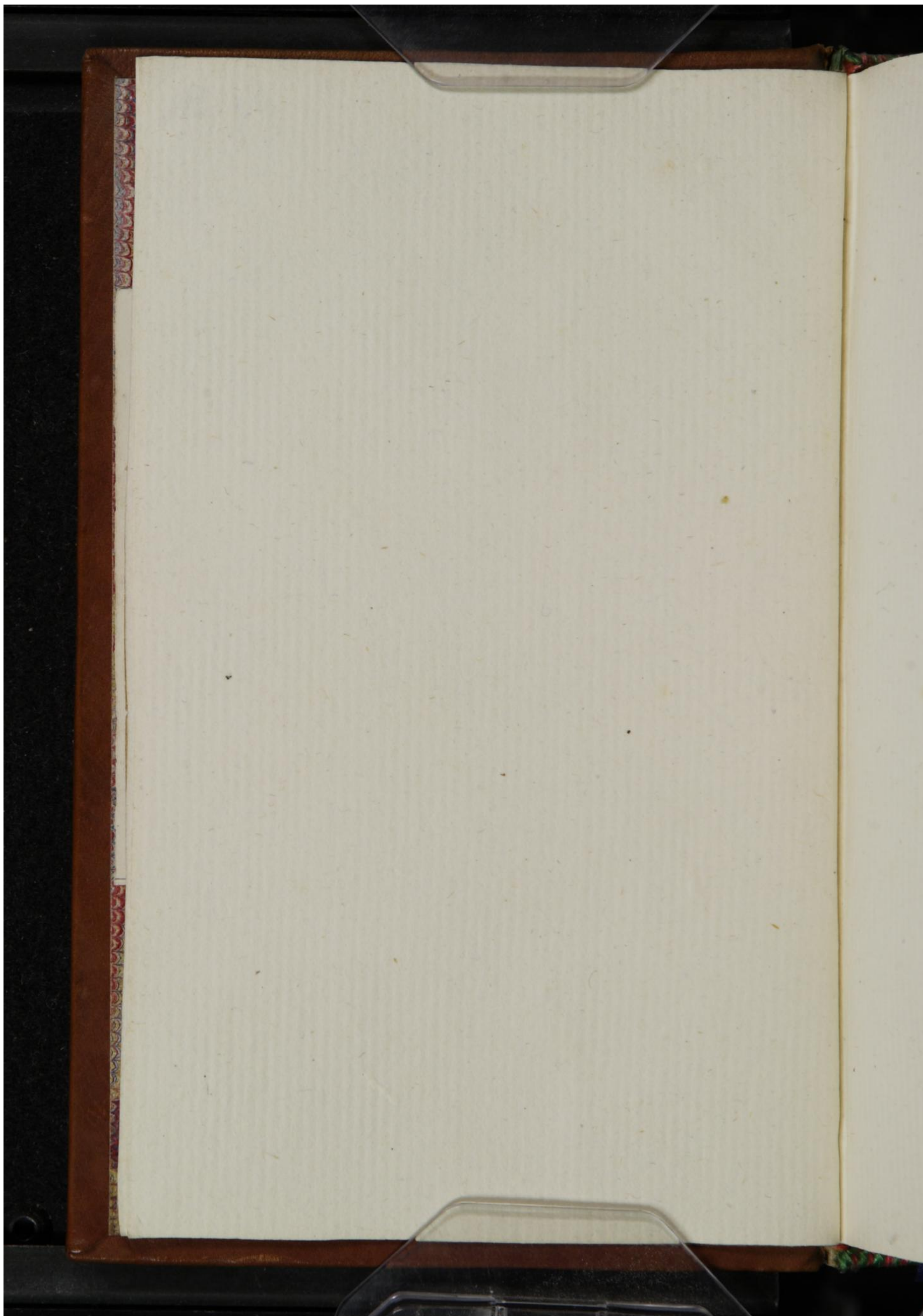

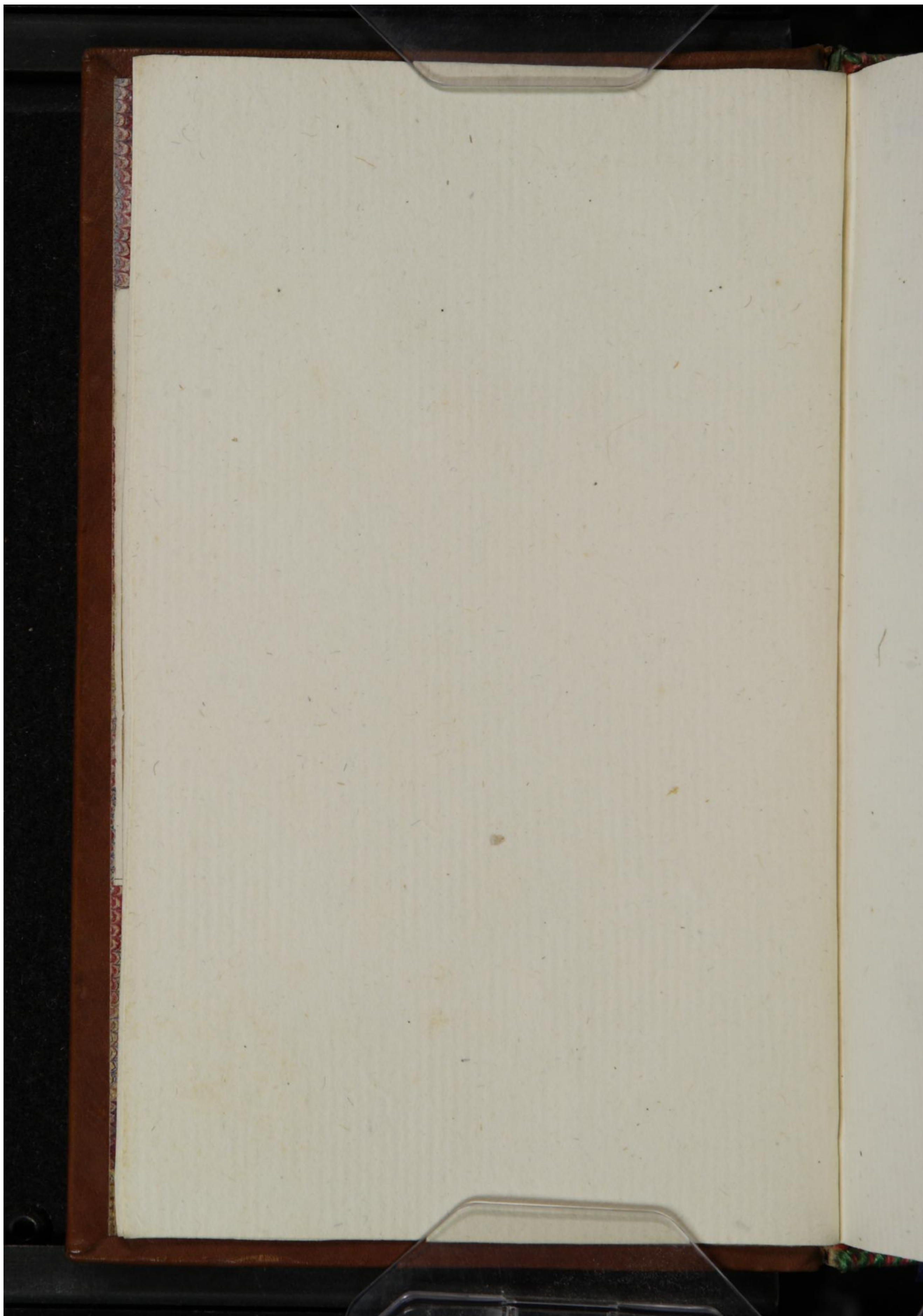

Ex Libris Joannis Nencini
1874

PVBLII OVIDII NASONIS HEROIDVM EPISTOLAE.

AVLI SABINI. *Epistolæ tres.*

P.O.N. ELEGIARVM. *Libri tres.*
DE ARTE AMANDI. *Libri tres.*
DE REMEDIO AMORIS. *Libri duo.*
IN IBIN. *Liber unus.*
AD LIVIAM EPISTOLA DE MORTE DRVSI.
DE NVCE.
DE MEDICAMINE FACIEI.

Mart: Petro.

ALDVS Ro. Marino Sannuto, Leonardi filio, Ordinum sapienti. S.

VIDE quanta in te sit suauitas mi Marine: equidē tecum esse, tecum uiuere semper uelim: quod quia nō licet: maximis utriusq; nostrum occupationibus, meis quidem in rep. literaria: tuis uero in Inclyta hac rep. Veneta: in qua ne horā quidem uacare potes à munerib. publicis. nā Verona rediens, ubi summa cum laude, summáq; ciuium omnium beneuolentia quæstorem egisti: statim magistratus creatus es: Quia igitur tecum esse non licet: solor desyderiū tuī huiuscemodi ad te Epistolijs: ut unà cum hisce enchiridijs sim tecum: sim tibi in manib. Vale.

OVIDII Epistolæ.

Penelópe Vlyssi.
Phyllis Demophonti.
Briseis Achili.
Phædra Hippolyto.
Oenone Paridi.
Hypsipýle Iasoni.
Didò Aeneæ.
Hermióne Oresti.
Deianira Herculi.
Ariadna Theseo.
Canáce Macareo.
Medea Iasoni.
Laodamia Protesilao.
Hypermnestra Lino.
Paris Helenæ.
Helena Paridi.
Leander ad Heró.
Herò Leandro.
Acontius Cidippæ.
Cidippe Acontio.
Sapphò Phaoni.

SABINI Epistolæ.

Vlysses Penelopæ.
Demophôn Phyllidi.
Oenóne Paridi.

P. OVI. NASONIS SVLMONENSIS HEROIDVM LIBER.

PENELOPE VLYSSI.

ANCTVA PENELOPE lento tibi mittit Vlysses.
Nil mihi rescribas: attamen ipse ueni.
Troia iacet certe Danais inuisa puellis:
Vix Priamus tanti, totaq; Troia fuit.
O utinam tunc, cum Lacedæmona classe petebat:
Obrutus insanis esset adulter aquis.
Non ego deserto iacuissem frigida lecto:
Nec quererer tardos ire relicta dies:
Nec mihi quærenti spatiosam fallere noctem,
Lassaret uiduas pendula tela manus.
Quando ego non timui grauiora pericula ueris?
Res est solliciti plena timoris amor.
In te fingebam uiolentos troas ituros.
Nomine in hectoreo pallida semper eram.
Siue quis Antilochũ narrabat ab Hectore uictum:
Antilochus nostri causa timoris erat.
Siue Menœtiaden falsis cecidisse sub armis:
Flebam successu posse carere dolos.
Sanguine Tlepolemus lyciam tepefecerat hastam.
Tlepolemi leto cura nouata mea est.
Deniq; quisquis erat castris iugulatus achiuis:
Frigidius glacie pectus amantis erat.

Sed bene consuluit casto deus æquus amori.
Versa est in cineres sospite Troia uiro.
Argolici rediere duces. altaria fumant.
Ponitur ad patrios barbara præda deos.
Grata ferunt Nymphæ pro saluis dona maritis.
Illi uicta suis Troica fata canunt.
Mirantur iusti'q; senes. trepidæ'q; puellæ.
Narrantis coniux pendet ab ore uiri.
Iam'q; aliquis posita monstrat fera prælia mensa.
Pingit et exiguo pergama tota mero.
Hac ibat Simóis. hic est sigeia tellus.
Hic steterat Priami regia celsa senis.
Illic aeacides, illic tendebat Vlysses.
Hic lacer admissos terruit Hector equos.
Omnia nanq; tuo senior te quærere misso
Rettulerat nato Nestor. at ille mihi
Rettulit et ferro Rhesum, Dólona'q; cæsos.
Vt'q; sit hic somno proditus. ille dolo.
Ausus es ò nimium. nimium'q; oblite tuorum,
Thracia nocturno tangere castra dolo.
Tot'q; simul mactare uiros adiutus ab uno.
At bene cautus eras. et memor ante mei.
Vsq; metu micuere sinus. dum uictor amicum
Dictus es ismariis isse per agmen equis.
Sed mihi quid prodest uestris disiecta lacertis
Ilios? et murus. quod fuit ante solum?
Si maneo qualis Troia durante manebam.
Vir'q; mihi dempto fine carendus abest.
Dirruta sunt aliis. uni mihi pergama restant.
Incola captiuo quæ boue uictor arat.

Non repetisse parum est. pugnas ne reddar Achille.
I nunc et cupidi nomen amantis habe.
Venerunt ad te Telamone, et Amyntore nati.
Ille gradu propior sanguinis, ille comes.
Laerteq; satus per quos comitata redirem.
Auxerunt blandas grandia dona preces.
Viginti fuluos operoso ex ære lebetes.
Et tripodas septem pondere, & arte pares.
Addita sunt illis auri bis quinq; talenta.
Bis septem assueti uincere semper equi.
Quodq; superuacuum est forma præstante puellæ
Lesbides euersa corpora capta domo.
Cumq; tot his, sed non opus est tibi coniuge coniux
Ex agamemnonijs una puella tribus.
Si tibi ab atrida pretio redimenda fuissem.
Quæ dare debueras accipere illa negas.
Qua merui culpa fieri tibi uilis Achille?
Quo leuis à nobis tam cito fugit amor?
An miseros tristis fortuna tenaciter urget?
Nec uenit incœptis mollior aura meis.
Diruta marte tuo lernesia mœnia uidi.
Et fueram patriæ pars ego magna meæ.
Vidi consortes pariter generisq;, necisq;,
Tres cecidisse tribus quæ mihi mater erat.
Vidi, quantus erat fusum tellure cruenta
Pectora iactantem sanguinolenta uirum.
Tot tamen amissis, te compensauimus unum.
Tu dominus, tu uir, tu mihi frater eras.
Tu mihi iuratus per numina matris aquosæ,
Vtile dicebas ipse fuisse capi.

Scilicet, ut quis ueniam dotata repellar.
Et mecum, fugias quæ tibi dantur opes.
Quin etiam fama est cum crastina fulserit hora.
Te dare nubiferis lintea plena notis.
Quod scelus ut pauidas miseræ mihi contigit aures.
Sanguinis, atq; animi pectus inane fuit.
Ibis. & ò miseram cui me uiolente relinquis?
Quis mihi desertæ mite leuamen erit?
Deuorer ante precor subito telluris hiatu.
Aut rutilo missi fulminis igne cremer.
Quàm sine me phthijs canescant æquora remis.
Et uideam puppes ire relicta tuas.
Si tibi iam reditus'q; placent. patrij'q; penates.
Non ego sum classi sarcina magna tuæ.
Victorem captiua sequar. non nupta maritum.
Est mihi, quæ lanas molliat apta manus.
Inter achæidas longe pulcherrima matres
In thalamos coniux ibit. eat'q; tuos.
Digna nurus socero, Iouis, Aeginæ'q; nepote.
Cui'q; senex Nereùs prósocer esse uelit.
Nos humiles, famulæ'q; tuæ data pensa trahemus.
Et minuent plenas stamina nostra colos.
Exagitet ne me tantum tua dé precor uxor.
Quæ mihi nescio quo non erit æqua modo.
Néue meos coràm scindi patiare capillos.
Et leuiter dicas hæc quoq; nostra fuit.
Et patiare licet. dum ne contempta relinquar.
Hic mihi uæ miseræ concutit ossa metus.
Quid tamen expectas? Agamemnona pœnitet iræ.
Et iacet ante tuos græcia mœsta pedes.

Vince animos, iramq; tuam, qui cætera uincis.
Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?
Arma cape æacide: sed me tamen ante recepta.
Et preme turbatos Marte fauente uiros.
Propter me mota est, propter me desinat ira.
Simq; ego tristitiæ causa, modusq; tuæ.
Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris.
Coniugis Oenides uersus in arma prece est.
Res audita mihi, nota est tibi, fratribus orba
Deuouit nati spemq;, caputq; parens.
Bello erat ille ferox, positis secessit ab armis.
Et patriæ rigida mente negauit opem.
Sola uirum flexit coniux, felicior illa.
At mea pro nullo pondere uerba cadunt.
Nec tamen indignor, nec me pro coniuge gessi
Sæpius in domini serua uocata torum.
Me quædam (memini) dominam captiua uocabat.
Seruitio dixi nominis addis onus.
Per tamen ossa uiri subito male tecta sepulchro,
Semper iudicijs ossa uerenda meis,
Perq; trium fortes animas, mea numina, fratrum,
Qui bene pro patria, cum patriaq; iacent.
Perq; tuum, nostrumq; caput, quod iunximus unà.
Perq; tuos enses, cognita tela meis,
Nulla mycenæum sociasse cubilia mecum
Iuro, fallentem deseruisse uelis.
Si tibi nunc dicam, fortissime tu quoq; iura
Nulla tibi sine me gaudia facta, neges.
At Danai mœrere putant, tibi plectra mouentur.
Te tenet in tepido mollis amica sinu.

Et si quis quærat: quare pugnare recuses:
  Pugna nocet. citharæ, noxq; Venusq; iuuant.
Tutius est iacuisse toro: tenuisse puellam.
  Threiciam digitis increpuisse lyram:
Quàm manibus clypeos, et acutæ cuspidis hastam,
  Et galeam pressa sustinuisse coma.
Sed tibi pro tutis insignia facta placebant:
  Partaq; bellando gloria dulcis erat.
An tantum, dum me caperes: fera bella probabas?
  Cumq; mea patria laus tua uicta iacet?
Di melius, ualidoq; precor uibrata lacerto
  Transeat hectoreum pelias hasta latus.
Mittite me Danai: dominum legata rogabo:
  Mixtaq; mandatis oscula multa feram.
Plus ego, quàm Phœnix, plus, quā facūdus Vlysses,
  Plus ego, quàm Teucri (credite) frater agam.
Est aliquid: solitis collum tetigisse lacertis:
  Præsentesq; oculos admonuisse sinu.
Sis licet immitis: matrisq; ferocior undis:
  Vt taceam: lachrymis comminuere meis.
Nunc quoq; (sic omnes Peleùs pater impleat annos:
  Sic eat auspicijs Pyrrhus ad arma tuis.)
Respice sollicitam Briseida fortis Achille:
  Nec miseram lenta ferreus ure mora.
At si uersus amor tuus est in tædia nostri:
  Quàm sine te cogis uiuere: coge mori.
Vtq; facis: coges. abijt corpusq; colorq;.
  Sustinet hoc animi spes tamen una mei.
Qua si destituar: repetam fratresq;, uirumq;.
  Nec tibi magnificum fœmina iussa mori.

Cur

Cur autem iubeas? stricto pete corpora ferro.
Est mihi qui fosso pectore sanguis eat.
Me petat ille tuus, qui, si dea passa fuisset,
Ensis in Atridæ pectus iturus erat.
At potius serues nostram, tua munera, uitam.
Quod dederas hosti uictor, amica rogo.
Perdere quos melius possis, neptunia præbent
Pergama materiam cædis ab hoste pete.
Me modo, siue paras impellere remige classem,
Siue manes, domini more uenire iube.

PHAEDRA HIPPOLYTO.

Qua, nisi tu dederis, caritura est ipsa, salutem,
Mittit amazonio cressa puella uiro.
Perlege quodcunq; est, quid epistola lecta nocebit?
Te quoq; in hac aliquid, quod iuuet, esse potest.
His arcana notis terra, pelagoq; feruntur.
Inspicit acceptas hostis ab hoste notas.
Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit
Lingua, ter in primo destitit ore sonus.
Qua licet, & sequitur, pudor est miscendus amori.
Dicere quæ puduit, scribere iussit amor.
Quicquid amor iussit, non est contemnere tutum.
Regnat, & in superos ius habet ille deos.
Ille mihi primo dubitanti scribere, dixit,
Scribe, dabit uictas ferreus ille manus.
Adsit, & ut nostras auido fouet igne medullas,
Figat sic animos in mea uota tuos.
Non ego nequitia socialia fœdera rumpam.
Fama (uelim quæras) crimine nostra uacat.

Venit amor grauius quo serius urimur. intus
Vrimur & cæcum pectora uulnus habent.
Scilicet, ut teneros lædunt iuga prima iuuencos
Frenaq; uix patitur de grege captus equus
Sic male, uixq; subit primos rude pectus amores
Sarcinaq; hæc animo non sedet apta meo.
Ars fit ubi à teneris crimen condiscitur annis.
Quæ uenit exacto tempore peius amat.
Tu noua seruatæ carpes libamina famæ
Et pariter nostrum fiet uterq; nocens.
Est aliquid plenis pomaria carpere ramis
Et tenui primam deligere ungue rosam.
Sic tamen ille prior quo me sine crimine gessi
Candor ab insolita labe notandus erat.
At bene successit digno quod adurimur igne.
Peius adulterio turpis adulter obest.
Si mihi concedat Iuno fratremq; uirumq;
Hippolytum uideor præpositura Ioui.
Iam quoq; (uix credes) ignotas mittor in artes
Est mihi per sæuas impetus ire feras.
In nemus ire libet pressisq; in retia ceruis
Hortari celeres per iuga summa canes.
Iam mihi prima dea est arcu præsignis adunco
Delia iudicium subsequar ipsa tuum
Aut tremulum excusso iaculum uibrare lacerto
Aut in graminea ponere corpus humo.
Sæpe iuuat uersare leues in puluere currus
Torquentem frenis ora fugacis equi.
Nunc feror ut Bacchi furijs eleides actæ
Quæq; sub idæo tympana colle mouent

Aut quas semideæ Dryades, fauniq; bicornes
Numine contactas attonuere suo.
Nanq; mihi referunt. cum se furor ille remisit.
Omnia. me tacitam conscius urit amor.
Forsitan hunc fato generis reddamus amorem.
Et Venus ex tota gente tributa petit.
Iuppiter Europam (prima est ea gentis origo)
Dilexit. tauro dissimulante deum.
Pasiphǽ mater decepto subdita tauro
Enixa est utero crimen. onusq; suo.
Perfidus ægides ducentia fila secutus
Curua meæ fugit tecta sororis ope.
En ego nunc. ne forte parum minoia credar.
In socias leges ultima gentis eo.
Hoc quoq; fatale est. placuit domus una duabus.
Me tua forma capit. capta parente soror.
Thesides. Theseusq; duas rapuere sorores.
Ponite de nostra bina trophæa domo.
Tempore quo nobis inita est cerealis Eleusis.
Gnosia me uellem detinuisset humus.
Tunc mihi præcipue. nec non tamen ante placebas.
Acer in extremis ossibus hæsit amor.
Candida uestis erat. præcincti flore capilli.
Flaua uerecundus tinxerat ora rubor.
Quemq; uocant aliæ uultum rigidumq; trucemq;,
Pro rigido, Phædra iudice, fortis erit.
Sint procul à nobis iuuenes, ut fœmina. compti.
Fine coli modico forma uirilis amat.
Te tuus iste rigor, positiq; sine arte capilli.
Et leuis egregio puluis in ore decet.

S iue ferocis equi luctantia colla retorques·
Exiguo flexos miror in orbe pedes·
S eu lentum ualido torques hastile lacerto·
Ora ferox in se uersa lacertus habet.
S iue tenes lato uenabula cornea ferro·
Deniq; nostra iuuat lumina quicquid agis.
T u modo duritiem syluis depone iugosis.
Non sum materia digna perire tua.
Quid iuuat incinctæ studia exercere Dianæ?
Et Veneri numeros eripuisse suos?
Quod caret alterna requie durabile non est.
Hæc reparat uires· fessáq; membra nouat.
A rcus, & arma tuæ tibi sint imitanda Dianæ·
Si nunquam cesses tendere· mollis erit.
C larus erat Cephalus syluis· multæq; per herbas
Conciderant illo percutiente feræ.
N ec tamen Auroræ male se præbebat amandum.
Ibat ad hunc sapiens à sene Diua uiro.
S æpe sub ilicibus Venerem· Cinyráq; creatum
Sustinuit positos quælibet herba duos.
A rsit & Oenides in mænalia Atalanta·
Illa feræ spolium pignus amoris habet.
N os quoq; iam primum turba numeremur in ista.
Si Venerem tollas· rustica sylua tua est.
I psa comes ueniam. nec me latebrosa mouebunt
Saxa· nec obliquo dente timendus Aper.
A equora bina suis oppugnant fluctibus Isthmón·
Et tenuis tellus audit utrunq; mare.
H ic tecum trœzena colam pittheia regna.
Iam nunc est patria charior illa mea.

T empore abest: aberitq; diu neptunius heros.
Illum Pirithoi detinet ora sui.
P ræposuit Theseûs (nisi nos manifesta negemus
Pirithoum Phædræ: pirithoumq; tibi.
N ec sola hæc ad nos iniuria uenit ab illo.
In magnis læsi rebus uterq; sumus.
O ssa mei fratris claua perfracta trinodi
Sparsit humi. soror est præda relicta feris.
P rima securigeras inter uirtute puellas:
Te peperit nati digna fauore parens.
S i quæras: ubi sit. Theseûs latus ense peregit:
Nec mater tanto pignore tuta fuit.
A t nec nupta quidem: tedáq; accepta iugali:
Cur, nisi ne caperes regna paterna nothus?
A ddidit et fratres ex me tibi: quos tamen omnes
Non ego tollendi causa: sed ille fuit.
O utinam nocitura tibi pulcherrime rerum
In medio nixu uiscera rupta forent.
I nunc: & meriti lectum reuerere parentis:
Quem fugit: & factis abdicat ille suis.
N ec quia priuigno uidear coitura nouercæ:
Terruerint animos nomina uana tuos.
I sta uetus pietas, æuo moritura futuro,
Rustica Saturno regna tenente fuit.
I uppiter esse pium statuit: quodcunq; iuuaret.
Et fas omne facit fratre marita soror.
I lla coit firma generis iunctura cathena.
Imposuit nodos cui Venus ipsa suos.
N ec labor est: cælare licet. pete munus ab illa.
Cognato poterit nomine culpa tegi.

Viderit amplexus aliquis · laudabimur ambo ·
Dicar priuigno fida nouerca meo ·
Non tibi per tenebras duri reseranda mariti
Ianua, nec custos decipiendus erit ·
Vt tenuit domus una duos · domus una tenebit ·
Oscula aperta dabas · oscula aperta dabis ·
Tutus eris mecum · laudem'q; merebere culpa ·
Tu licet in lecto conspiciare meo ·
Tolle moras tantum · properata'q; fœdera iunge ·
Qui mihi nunc sæuit · sic tibi parcat amor ·
Non ego dedignor supplex, humilis'q; precari ·
Heu, ubi nunc fastus, alta'q; uerba iacent?
Et pugnare diu, nec me summittere culpæ
Certa fui · certi si quid haberet amor ·
Victa precor · genibus'q; tuis regalia tendo
Brachia · quid deceat · non uidet ullus amans ·
Depuduit · profugus'q; pudor sua signa reliquit ·
Da ueniam fassæ · dura'q; corda doma ·
Quod mihi sit genitor · qui possidet æquora Minos ·
Quod ueniant pró aui fulmina torta manu ·
Quod sit auus radijs frontem uallatus acutis ·
Purpureo tepidum qui mouet axe diem ·
Nobilitas sub amore iacet · miserere priorum ·
Et mihi si non uis parcere · parce meis ·
Est mihi dotalis tellus Iouis insula Cretæ ·
Seruiat Hippolyto regia tota meo ·
Flecte feros animos · potuit corrumpere taurum
Mater · eris tauro sæuior ipse truci?
Per Venerem parcas oro · quæ plurima mecum est ·
Sic, nunq̃ quæ te spernere possit · ames ·

S ic tibi secretis Agilis dea saltibus adsit,
Syluaq; perdendas præbeat alta feras.
S ic faueant Satyri. montanaq; numina Panes,
Et cadat aduersa cuspide fossus Aper.
S ic tibi dent Nymphæ. quamuis odisse puellas
Diceris, arentem quæ leuet unda sitim.
A ddimus his precibus lachrymas quoq;. uerba pre=
Perlegis. et lachrymas finge uidere meas. (cātis

OENONE PARIDI.

P Erlegis? an coniux prohibet noua? plege. nō est
Ista mycenæa littera facta manu.
P egasis Oenone phrygijs celeberrima syluis
Læsa queror de te. si sinis ipse. meo.
Q uis deus opposuit nostris sua numina uotis?
Ne tua permaneam. quod mihi crimen obest?
L eniter, ex merito quicquid patiare. ferendum est.
Quæ uenit indigne. pœna dolenda uenit.
N on dum tantus eras. cum te contenta marito
Edita de magno flumine nympha fui.
Qui nunc Priamides (absit reuerentia uero)
Seruus eras. seruo nubere nympha tuli.
S æpe greges inter requieuimus arbore tecti,
Mixtaq; cum folijs præbuit herba torum.
S æpe super stramen, fœnoq; iacentibus alto
Depressa est humili cana pruina casa.
Q uis tibi monstrabat saltus uenatibus aptos,
Et tegeret catulos qua fera rupe suos?
R etia sæpe comes maculis distincta tetendi.
Sæpe citos egi per iuga summa canes.

I naisæ seruant à te mea nomina fagi.
Et legor Oenone falce notata tua.
P opulus est (memini) fluuiali consita ripa.
Est in qua nostri littera scripta memor.
E t quantum trunci, tantum mea nomina crescunt.
Crescite: & in titulos surgite rite meos.
P opule uiue precor: quæ consita margine ripæ.
Hoc in rugoso cortice carmen habes.
C um Paris Oenone poterit spirare relicta.
Ad fontem Xanthi uersa recurret aqua.
X anthe retro propera uersæq; recurrite lymphæ.
Sustinet Oenonen deseruisse Paris.
I lla dies fatum miseræ mihi duxit: ab illa
Pessima mutati cœpit amoris hyems.
Qua Venus, et Iuno, sumptisq; decentior armis
Venit in arbitrium nuda Minerua tuum.
A ttoniti micuere sinus: gelidusq; cucurrit.
Vt mihi narrasti: dura per ossa tremor.
C onsului (neq; enim modice terrebar) anusq;,
Longæuosq; senes. constitit esse nefas.
C æsa abies, sectæq; trabes, et classe parata,
Cœrula ceratas accipit unda rates.
F lesti discedens hoc saltem parce negare.
Præterito magis est iste pudendus amor.
E t flesti: et nostros uidisti flentis ocellos.
Miscuimus lachrymas mœstus uterq; suas.
N on sic appositis uincitur uitibus ulmus.
Vt tua sunt collo brachia nexa meo.
A h quoties cum te uento quererere teneri.
Riserunt comites: ille secundus erat.

O scula dimissæ quoties repetita dedisti.
Quàm uix sustinuit dicere lingua uale.
A ura leuis rigido pendentia lintea malo
Suscitat: et remis eruta canet aqua.
P rósequor infelix oculis abeuntia uela:
Quà licet: & lachrymis humet arena meis.
V tq; celer uenias: uirides Nerêi das oro:
Scilicet ut uenias in mea damna celer.
V otis ergo meis alij rediture redisti.
Hei mihi pro dira pellice blanda fuit.
A spicit immensum moles natiua profundum.
Mons fuit: æquoreis illa resistit aquis.
H inc ego uela tuæ cognoui prima carinæ:
Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
D um moror in summa fulsit mihi purpura prora:
Pertimui. cultus non erat ille tuus.
F it propior: terrasq; cita ratis attigit aura.
Fœmineas uidi corde tremente genas.
N on satis id fuerat (quid enim furiosa morabar?)
Hærebat gremio turpis amica tuo.
T unc fleui: rupiq; sinus: et pectora planxi:
Et secui madidas ungue rigente genas.
I mpleuiq; sacram querulis ululatibus Idam.
Illuc has lachrymas in mea saxa tuli.
S ic Heléne doleat: desertaq; coniuge ploret:
Quæq; prior nobis intulit: ipsa ferat.
N unc tecum ueniunt: quæ te per aperta sequuntur
Aequora: legitimos destituuntq; uiros.
A t cum pauper eras: armentaq; pastor agebas:
Nulla, nisi Oenone: pauperis uxor erat.

N on ego miror opes · nec me tua regia tangit ·
Nec de tot Priami dicar ut una nurus ·
N on tamen ut Priamus nymphæ socer esse recuset ·
Aut Hecubæ fuerim dissimulanda nurus ·
D igna sum · et cupio fieri matrona potentis ·
Sunt mihi · quas possunt sceptra decere manus ·
N ec me faginea quod tecum fronde iacebam
Despice · purpureo sum magis apta toro.
D eniq; tutus amor meus est · tibi nulla parantur
Bella · nec ultrices aduehit unda rates ·
T yndaris infestis fugitiua reposcitur armis ·
Hac uenit in thalamos dote superba tuos ·
Quæ si sit Danais reddenda · uel Hectora fratrem ·
Vel cum Deiphobo Polydámanta roga ·
Quid grauis Antenor, Priamus quid suadeat ipse ·
Consule · quis ætas longa magistra fuit ·
T urpe rudimentum est · patriæ præponere raptam ·
Causa pudenda tua est · iusta uir arma mouet ·
N ec tibi si cupias fidam promitte Lácænan
Quæ sit in amplexus tam cito uersa tuos ·
V t minor Atrides temerati fœdera lecti
Clamat · & externo læsus amore dolet ·
T u quoq; clamabis, nulla reparabilis arte
Læsa pudicitia est · deperit illa semel ·
A rdet amore tui · sic & Menélaon amauit ·
Nunc iacet in uiduo credulus ille toro ·
F elix Andromáche certo bene nupta marito ·
Vxor ad exemplum fratris habenda fui ·
T u leuior folijs tunc · cum sine pondere succi
Mobilibus uentis arida facta uolant ·

E t minus est in te · quam in summa pondus aristæ ·
Quæ leuis assiduis solibus usta riget ·
H æc tua (nam recolo) quondam germana canebat
Sic mihi diffusis uaticinata comis ·
Quid facis Oenone? quid arenæ semina mandas?
Non profecturis littora bobus aras ·
G raia iuuenca uenit: quæ te, patriamq́; domumq́;
Perdat · io prohibe · graia iuuenca uenit.
D um licet · obscœnam ponto dimergite puppim ·
Hêu quantum phrygij sanguinis illa uehit ·
D ixerat · incursu famulæ rapuere furentem ·
At mihi flauentes diriguere comæ ·
A h nimium miseræ uates mihi uera fuisti ·
Possidet en saltus illa iuuenca meos ·
S it facie quamuis insignis · adultera certe est ·
Deseruit socios hospite capta deos ·
I llam de patria Theseus (nisi nomine fallor)
Nescio quis Theseus abstulit arte sua ·
A iuuene, & Cupido credatur reddita uirgo?
Vnde hæc compererim tam bene quæris? amo ·
V im licet appelles · et culpam nomine ueles ·
Quæ toties rapta est · præbuit ipsa rapi.
A t manet Oenone fallenti casta marito ·
Et poteras falli legibus ipse tuis ·
M e satyri celeres (syluis ego tecta latebam)
Quæsierant rapido turba proterua pede ·
C ornigerumq́; caput pinu præcinctus acuta
Faunus in immensis, quà tumet Ida · iugis.
M e fide conspicuus Troiæ munitor amauit ·
Ille meæ spolium uirginitatis habet.

Id quoq; luctando, rupi tamen ungue capillos:
Oraq; sunt digitis aspera facta meis.
Nec pretium stupri, gemmas, aurumq; poposci.
Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
Ipse ratus dignam, medicas mihi tradidit artes:
Admisitq; meas ad sua dona manus.
Quæcunq; herba potens ad opem, radixq; medendi
Vtilis in toto nascitur orbe, mea est.
Me miseram, quod amor non est medicabilis herbis.
Deficior prudens artis ab arte mea.
Ipse repertor opis uaccas pauisse pheræas
Fertur: & à nostro saucius igne fuit.
Quod neq; graminibus tellus fœcunda creatis,
Nec deus auxilium, tu mihi ferre potes.
Et potes: & merui: dignæ miserere puellæ.
Non ego cum Danais arma cruenta fero.
Sed tua sum: tecumq; fui puerilibus annis:
Et tua quod superest temporis esse precor.

HYPSIPYLE IASONI.

Littora thessaliæ reduci tetigisse carina
Diceris auratæ uellere diues ouis.
Gratulor incolumi: quantum sinis. hoc tamen ipso
Debueram scripto certior esse tuo.
Nam, ne pacta quidem præter mea regna redires.
Cum cuperes: uentos non habuisse potes.
Qualibet aduerso signetur epistola uento.
Hypsipyle missa digna salute fui.
Cur mihi fama prior, quam nuntia littera uenit:
Isse sacros Martis sub iuga panda boues?

S eminibus iactis segetes adolesse uirorum·
In'q; necem dextra non eguisse tua·
P eruigilem spolium pecudis seruasse draconem·
Rapta tamen forti uellera fulua manu?
H æc ego, si possem timide credentibus ista,
Ipse mihi scripsit, dicere· quanta forem?
Q uid querar officium lenti cessasse mariti?
Obsequium, maneo si tua· grande tuli.
B arbara narratur uenisse uenefica tecum·
In mihi promissi parte futura tori.
C redula res amor est· utinam temeraria dicar
Criminibus falsis insimulasse uirum.
N uper ab æmonijs hospes mihi Thessalus oris
Venerat· et tactum uix bene limen erat·
A esonides dixi, quid agit meus? ille pudore
Hæsit in opposita lumina fixus humo.
P rotinus exilui· tunicis'q; à pectore ruptis,
Viuit an exclamo? me quoq; fata trahunt.
V iuit ait· timidum'q; mihi iurare coegi.
Vix mihi teste deo credita uita tua est.
V t'q; animus redijt· tua facta requirere cœpi.
Narrat et æripides Martis arasse boues·
V ipereos dentes in humum pro semine iactos·
Et subito natos arma tulisse uiros·
T errigenas populos ciuili Marte peremptos
Implesse ætatis fata diurna suæ.
D euictus serpens, iterum si uiuat Iason·
Quærimus. alternant spes'q;, timor'q; fidem.
S ingula dum narrat· cursu, studio'q; loquendi
Detegit ingenio uulnera facta tuo.

H eu ubi pacta fides? ubi connubialia iura?
Fax'q; sub arsuros dignior ire rogos?
N on ego sum furtim tibi cognita · prónuba Iuno
Adfuit · & sertis tempora uinctus Hymen.
A t mihi nec Iuno, nec Hymen · sed tristis Erinnýs
Prætulit infaustas sanguinolenta faces.
Q uid mihi cum Minyis? quid cum tritonide pinu?
Q uid tibi cum patria nauita Tiphi mea?
N on erat hic aries uillo spectabilis aureo.
Non senis Aeetæ regia Lemnos erat.
C erta fuit primo (sed me mea fata trahebant)
Hospita fœminea pellere castra manu.
L emniades'q; uiros nimium quoq; uincere norunt.
Milite tam forti uita tuenda fuit.
V rbe uirum uidi · tecto'q;, animo'q; recepi.
Hic tibi bis æstas, bis'q; cucurrit hyems.
T ertia messis erat · cum tu dare uela coactus
Implesti lachrymis talia uerba tuis ·
A bstrahor Hypsipýle · si dent modo fata recursum ·
Vir tuus hinc abeo · uir tibi semper ero.
Q uod tamen è nobis grauida cælatur in aluo ·
Viuat · & eiusdem simus uterq; parens.
H actenus · et lachrymis in falsa cadentibus ora,
Cætera te memini non potuisse loqui ·
V ltimus è socijs sacram conscendis in Argó.
Illa uolat · uentus concaua uela tenet.
C œrula propulsæ subducitur unda carinæ.
Terra tibi, nobis aspiciuntur aquæ.
I n latus omne patens turris circunspicit undas.
Huc feror · et lachrymis os'q;, sinus'q; madent.

P er lachrymas specto · cupidæq; fauentia menti
Longius assueto lumina nostra uident.
A dde preces castas · immixtaq; uota timori,
Nunc quoq; te saluo persoluenda mihi.
V ota ego persoluam · uotis Medea fruetur?
Cor dolet · atq; ira mistus abundat amor.
D ona feram templis · uiuum quod Iasona perdam?
Hostia pro damnis concidet icta meis?
N on equidem secura fui · semperq; uerebar
Ne pater argolica sumeret urbe nurum.
A rgolicas timui · nocuit mihi barbara pellex.
Non expectato uulnus ab hoste tuli.
N ec facie, meritisq; placet · sed carmine mouit ·
Diraq; cantata pabula falce metit.
I lla reluctantem cursu deducere Lunam
Nititur · et tenebris abdere solis equos.
I lla refrenat aquas · obliquaq; flumina sistit.
Illa loco syluas, uiuaq; saxa mouet.
P er tumulos errat sparsis discincta capillis ·
Certaq; de tepidis colligit ossa rogis.
D euouet absentes · simulacraq; cerea fingit ·
Et miserum tenues in iecur urget acus ·
E t quæ nescierim · melius ne age quæritur herbis ·
Moribus, et forma conciliandus amor?
H anc potes amplecti? thalamoq; relictus in uno
Impauidus somno nocte silente frui?
S cilicet ut tauros · ita te iuga ferre coegit ·
Quaq; feros angues · te quoq; mulcet ope.
A dde · quod ascribi factis procerumq; , tuisq;
Se facit · et titulo coniugis uxor obest.

Atq; aliquis Peliæ de partibus acta uenenis
Imputat, & populum, qui sibi credat, habet.
Non hæc Aesonides, sed filia Phasis Aeetæ
Aurea Phrixeæ terga reuulsit ouis.
Non probat Alcimede mater tua, consule matrem:
Non pater, à gelido cui uenit axe nurus.
Illa sibi à Tanais, scythicæq; paludibus undæ
Quærat, & à patria Phasidis usq; uirum.
Mobilis Aesonide, uernaq; incertior aura,
Cur tua polliciti pondere uerba carent?
Vir meus hinc ieras: cur non meus inde redisti?
Sim reducis coniux, sicut euntis eram.
Si te nobilitas, generosáq; nomina tangunt:
En ego minoo nata Thoante feror.
Bacchus auus, Bacchi coniux redimita Corona
Præradiat stellis signa minora suis.
Dos mihi Lemnos erit terra ingeniosa colenti.
Me quoq; iam tales inter habere potes.
Nunc etiam peperi, gratare ambobus Iason.
Dulce mihi grauidæ fecerat autor onus.
Felix in numero quoq; sum, prolemq; gemellam
Pignora Lucina bina fauente dedi.
Si quæras, cui sint similes, cognosceris illis:
Fallere non norunt: cætera patris habent.
Legatos quos pene dedi pro matre ferendos.
Sed tenuit cœptas sæua nouerca uias.
Medeam timui. plus est Medea nouerca.
Medeæ faciunt ad scelus omne manus.
Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros
Corpora, pignoribus parceret illa meis?

Hanc

Hanc tamen ò demens, colchisq; ablate uenenis,
 Diceris Hypsipýles præposuisse toro.
Turpiter illa uirum cognouit adultera uirgo.
 Me tibi, teq; mihi tæda pudica dedit.
Prodidit illa patrem · rapui de cæde Thóanta.
 Deseruit cólchon · me mea Lemnos habet.
Quid referam · scelerata piam si uincit · & ipso
 Crimine dotata est · emeruitq; uirum.
Lemniadum facinus culpo · non miror Iason ·
 Quælibet iratis ipse dat arma dolor.
Dic age · si uentis · ut oportuit · actus iniquis
 Intrasses portus tuq;, comesq; meos ·
Obuiaq; exissem fœtu comitata gemello ·
 Hiscere nempe tibi terra roganda foret ·
Quo uultu natos · quo me scelerate uideres ·
 Perfide quo pretio · qua nece dignus eras?
Ipse quidem per me tutus, sospesq; fuisses ·
 Non quia tu dignus · sed quia mitis ego.
Pellicis ipsa meos implessem sanguine uultus ·
 Quosq; ueneficijs abstulit illa suis.
Medeæ Medea forem. ꝙ si quis ab alto
 Iustus adest precibus Iuppiter ipse meis ·
Quod gemit Hypsipýle · lecti quoq; succuba nostri
 Mœreat · & leges sentiat ipsa suas.
Vtq; ego destituor coniux · materq; duorum ·
 A totidem natis orba sit · atq; uiro.
Nec male parta diu teneat · peiusq; relinquat.
 Exulet · & toto quærat in orbe fugam.
Quàm fratri germana fuit · miseroq; parenti
 Filia · tam natis, tam sit acerba uiro.

Cum mare, cum terras consumpserit: aéra tentet:
Erret inops, expes, caede cruenta sua.
Haec ego coniugio fraudata Thoantias oro:
Viuite deuoto nuptaq́; uirq́; toro.

DIDO AENEAE.

Sic, ubi fata uocant: udis abiectus in herbis
Ad uada Maeandri concinit albus holor:
Nec quia te nostra sperem prece posse moueri
Alloquor: aduerso mouimus ista deo.
Sed meriti famam, corpusq́;, animumq́; pudicum
Cum male perdiderim: perdere uerba leue est.
Certus es ire tamen: miseramq́; relinquere Didó:
Atq; ijdem uenti uela, fidemq́; ferent.
Certus es Aenea cum foedere soluere naues:
Quaeq́; ubi sint nescis: itala regna sequi.
Nec noua Carthago, nec te crescentia tangunt
Moenia: nec sceptro tradita summa tuo.
Facta fugis. fugienda petis. quaerenda per orbem
Altera: quaesita est altera terra tibi.
Vt terram inuenias: quis eam tibi tradet habendã?
Quis sua non notis arua tenenda dabit?
Alter habendus amor tibi restat & altera Didó:
Quamq́; iterum fallas: altera danda fides.
Quando erit: ut condas instar Carthaginis urbem?
Et uideas populos altus ab arce tuos?
Omnia si ueniant: nec te tua uota morentur:
Vnde tibi: quae te sic amet: uxor erit?
Vror ut inducto ceratae sulfure taedae.
Aenean animo noxq́;, diesq́; refert:

Ille quidem male gratus, et ad mea munera surdus,
Et quo, si non sim stulta· carere uelim.
Non tamen Aeneam, quamuis male cogitet· odi·
Sed queror infidum· questáq; peius amo.
Parce Venus nurui· durumq́; amplectere fratrem
Frater amor. castris militet ille tuis.
Aut ego, quæ cœpi (neq; enim dedignor) amare·
Materiam curæ præbeat ille meæ·
Fallor· & ipsa mihi falsò iactatur imago.
Matris ab ingenio dissidet ille suæ.
Te lapis, et montes, innatáq; rupibus altis
Robora, te sæuæ progenuere feræ·
Aut mare, quale uides agitari nunc quoq; uentis·
Quo tamen aduersis fluctibus ire paras.
Quo fugis? obstat hyems. hyemis mihi gratia prosit.
Aspice· ut euersas concitet Eurus aquas.
Quod tibi malueram sine me debere procellis.
Iustior est animo uentus· et unda tuo.
Non ego sum tanti· quod non mediteris inique·
Vt pereas· dum me per freta longa fugis·
Exerces pretiosa odia· et constantia magno·
Si, dum me fugias· est tibi uile mori.
Iam uenti ponent· stratáq; æqualiter unda,
Cœruleus Triton per mare curret equis.
Tu quoq; cum uentis utinam mutabilis esses·
Et, nisi duritia robora uincis· eris.
Quid? si nescires insana quid æquora possent·
Expertæ toties tam male credis aquæ?
Vt pelago suadente etiam retinacula soluas·
Multa tamen latus tristia pontus habet.

N ec uiolasse fidem tentantibus æquora prodest.
Perfidiæ pœnas exigit ille locus.
P ræcipue cum læsus amor: quia mater amorum.
Nuda cytheriacis edita fertur aquis.
P erdita ne perdam timeo: noceám ue nocenti:
Neu bibat æquoreas naufragus hostis aquas.
V iue precor: sic te melius, quàm funere, perdam:
Tu potius leti causa ferere mei.
F inge age te rapido (nullum sit in omine pondus)
Turbine deprendi: quid tibi mentis erit?
P rotinus occurrent falsæ periuria linguæ:
Et phrygia Didò fraude coacta mori.
C oniugis ante oculos deceptæ stabit imago
Tristis: & effusis sanguinolenta comis.
Q uicquid id est: totum merui concedite dices:
Quæq; cadent: in te fulmina missa putes.
D a breue sæuitiæ spacium pelagíq;: tuæq;.
Grande moræ pretium, tuta futura uia est.
N ec mihi tu parcas: puero parcatur Iulo.
Te satis est titulum mortis habere meæ.
Q uid puer Ascanius? quid di meruere penates?
Ignibus ereptos obruet unda deos.
S ed neq; fers tecum: nec quæ mihi perfide iactas:
Presserunt humeros sacra: paterq; tuos.
O mnia mentiris: neq; enim tua fallere lingua
Incipit à nobis: primaq; plector ego.
S i quæras ubi sit formosi mater Iuli:
Occidit à duro sola relicta uiro.
H æc mihi narrabas. at me mouere merentem.
Illa minor culpa pœna futura mea est.

N ec mihi mens dubia est· quin te tua numina dãnẽt·
Per mare, per terras septima iactat hyems.
F luctibus eiectum tuta statione recepi·
Vix'q; bene audito nomine, regna dedi.
H is tamen officijs utinam contenta fuissem·
Et mihi concubitus fama sepulta foret.
I lla dies nocuit· qua nos decliue sub antrum
Cœruleus subitis compulit imber aquis.
A udieram uoces. nymphas ululasse putaui.
Eumenides fatis signa dedere meis.
E xige læse pudor pœnas uiolate Sicheo·
Ad quem (me miseram) plena pudoris eo.
E st mihi marmorea sacratus in æde Sicheus.
Oppositæ frondes, uellera & alba tegunt.
H inc ego me sensi noto quater ore citari.
Ipse sono tenui dixit Elisa ueni.
N ulla mora est· uenio quondam tibi debita coniux.
Sum tamen amisso tarda pudore meo.
D a ueniam culpæ· decepit idoneus autor.
Inuidiam noxæ detrahit ille meæ.
D iua parens, senior'q; pater, pia sarcina nati
Spem mihi mansuri rite dedere uiri.
S i fuit errandum· causas habet error honestas.
Adde fidem· nulla parte pigendus erit.
D urat in extremum· uitæ'q; nouissima nostræ
Prosequitur fati· qui fuit ante tenor.
O cidit in terras coniux mactatus ad aras·
Ee sceleris tanti præmia frater habet.
E xul agor· cineres'q; uiri, patriam'q; relinquo·
Et feror in duras hoste sequente uias.

A ppliior ignotis fratriq; elapsa, fretoq;.
Quod tibi donaui perfide littus emo.
V rbem constitui lateq; patentia fixi
Mœnia finitimis inuidiosa locis.
B ella tument. bellis peregrina, & fœmina tentor.
Vixq; rudes portas urbis, & arma paro.
M ille procis placui. qui me coiere querentes
Nescio quem thalamis præposuisse suis.
Quid dubitas uinctam getulo tradere Iarbæ?
Præbueram sceleri brachia nostra tuo.
E st etiam frater. cuius manus impia poscit
Respergi nostro sparsa cruore uiri.
P one deos. et quæ tangendo sacra profanas.
Non bene cœlestes impia dextra colit.
S i tu cultor eras elapsis igne futurus.
Pœnitet elapsos ignibus esse deos.
F orsitan et grauidam Didó scelerate relinquis.
Parsq; tui latitat corpore clausa meo.
A ccedet fatis matris miserabilis infans.
Et non dum nati funeris autor eris.
C umq; parente sua frater morietur Iuli.
Pœnaq; connexos auferet una duos.
S i iubet ire deus. uellem uetuisset adire.
Punica nec Teucris pressa fuisset humus.
H oc duce nempe deo uentis agitaris iniquis.
Et teris in rapido tempora longa freto.
P ergama uix tanto tibi erant repetenda labore.
Hectore si uiuo quanta fuere forent.
N on patrium Simóenta petis. sed Tybridis undas.
Nempe ut peruenias quo cupis. hospes eris.

V tq; latet· refugitq; tuis obstrusa carinis·
Vix tibi continget terra petita seni.
H os populos potius in dotem ambage remissa
Accipe· & aduectas Pigmalionis opes·
I lion in tyriam transfer felicius urbem·
Inq; loco regis, sceptraq; sacra tene.
S i tibi mens auida est belli· si quærit Iulus
Vnde suo partus Marte triumphus eat·
Q uem superet· ne quid desit præbebimus hostem.
Hic pacis leges· hic locus arma capit.
T e modo per patrem, fraternaq; tela sagittas·
Perq; fugæ comites, dardana sacra, deos·
S ic superent quoscunq; tua de gente reportas·
Mars ferus, et damni sit modus ille tui·
A scaniusq; suos feliciter impleat annos·
Et senis Anchisæ molliter ossa cubent·
P arce precor domui· quæ se tibi tradit habendam.
Quod crimen dicis præter amare meum?
N on ego sum Phthia, magnisq; oriunda Mycenis·
Nec steterant in te uirq;, paterq; meus.
S i pudet uxoris· non nupta· sed hospita dicar.
Dum tua sit Didó quodlibet esse feret.
N ota mihi freta sunt afrum tangentia littus.
Temporibus certis dantq;· negantq; uiam.
C um dabit aura uiam· præbebis carbasa uentis.
Nunc leuis eiectam continet alga ratem.
T empus ut obseruem manda mihi· serius ibis.
Nec te· si cupias ipsa manere sinam.
E t socij requiem poscunt· laniataq; classis
Postulat exiguas semirefecta moras.

P ro meritis, & siqua tibi debebimus ultra·
Pro spe coniugij tempora parua peto.
D um freta mitescunt·et amor dum temperat usum·
Fortiter ediscam tristia posse pati.
S in minus, est animus nobis effundere uitam.
In me crudelis non potes esse diu.
A spicias utinam quæ sit scribentis imago.
Scribimus· & gremio troicus ensis adest.
P er'q; genas lachrymæ strictum labūtur in ensem·
Qui iam pro lachrymis sanguine tinctus erit.
Quàm bene conueniunt fato tua munera nostro.
Instruis impensa nostra sepulchra breui.
N ec mea nunc primum feriuntur pectora telo·
Ille locus sæui uulnus amoris habet.
A nna soror, soror Anna meæ male conscia culpæ,
Iam dabis in cineres ultima dona meos.
N ec consumpta rogis inscribar Elisa Sichei.
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit.
P ræbuit Aeneas & causam mortis· & ensem.
Ipsa sua Didò concidit usa manu.

HERMIONE ORESTI.

A LLoquor Hermióne nup̄ fratrē'q; , uirum'q;·
Nunc fratrem· nomen coniugis alter habet.
P yrrhus Achilleides animosus imagine patris
Inclusam contra ius'q; , pium'q; tenet.
Quod potui· renui· ne non inuita tenerer.
Cætera fœmineæ non ualuere manus.
Quid facis Aeacide· non sum sine uindice· dixi?
Hæc tibi sub domino est Pyrrhe puella suo·

S urdior ille freto clamantem nomen Orestis
Traxit inornatis in sua tecta comis.
Quid grauius capta Lacedæmone serua tulissem.
Si raperet graias barbara turba nurus?
P arcius Andromachen uexauit Achaia uictrix.
Cum Danaus phrygias ureret ignis opes.
A t tu, cura mei si te pia tangit Oreste
Iniјce non timidas in tua iura manus.
A n siquis rapiat stabulis armenta reclusis
Arma feras? rapta coniuge lentus eris?
S it socer exemplo nuptæ repetitor ademptæ
Cui pia militiæ causa puella fuit.
S i socer ignauus uacua stertisset in aula.
Nupta foret paridi mater ut ante fuit.
N on tu mille rates sinuosaq; uela parabis
Nec numerum Danai militis ipse ueni.
S ic quoq; erã repetenda tamen. nec turpe marito est
Aspera pro charo bella tulisse toro.
Quid? quod auus nobis idem pelopeius Atreus?
Et si non esses uir mihi frater eras.
V ir precor uxori, frater succurre sorori.
Instant officio nomina bina tuo.
M e tibi Tyndareus uitæ grauis autor, et annis
Tradidit arbitrium neptis habebat auus.
A t pater Aeacidæ promiserat inscius acti.
Plus quoq; qui prior est ordine posset auus.
C um tibi nubebam nulli mea tæda nocebat.
Si iungar Pyrrho tu mihi læsus eris.
E t pater ignoscet nostro Menelaus amori.
Succubuit telis præpetis ipse dei.

Quem sibi permisit genero concedet amorem.
Proderit exemplo mater amata suo.
Tu mihi, quod matri pater, es. quas gesserat olim
Dardanius partes aduena Pyrrhus agit.
Ille licet patrijs sine fine superbiat actis.
Et tu quae referas facta parentis habes.
Tantalides omnes, ipsum'q; regebat Achillem.
Hic pars militiae, dux erat ille ducum.
Tu quoq; hẽs pro auum Pelopẽ Pelopis'q; parẽtem
Si melius numeres à Ioue quintus eris.
Nec virtute cares. arma inuidiosa tulisti.
Sed tu quid faceres? induit illa patrem.
Materia uellem fortis meliore fuisses.
Non lecta est operi sed data causa tuo.
Hanc tamen impleſti. iuguloq; Aegistus aperto
Tecta cruentauit quae pater ante tuus.
Increpat Aeacides. laudem'q; in crimina uertit.
Et tamen aspectus sustinet ille meos.
Rumpor. & ora mihi pariter cum mente tumescũt.
Pectora'q; inclusis ignibus usta dolent.
Hermione coràm quisquám ne obiecit Oresti?
Nec mihi sunt uires. nec ferus ensis adest.
Flere licet. certe flendo diffundimus iram.
Per'q; sinus lachrymae fluminis instar eunt.
Has semper solas habeo. semper'q; profundo
Hument incultae fonte perenne genae.
Hoc generis fatum. quod nostros errat in annos.
Tantalides matres apta rapina sumus.
Non ego fluminei referam mendacia cycni.
Nec querar in plumis delituisse Iouem.

Qua duo porrectus longe freta detinet Isthmós
Vecta peregrinis Hippodámeia rotis.
Castori amyclæo· et amyclæo Polluci
Reddita mopsopia Tyndaris urbe soror.
Tyndaris idæo trans æquora ab hospite rapta
Argolicas pro se uertit in arma manus.
Vix equidem memini· memini tamē· omnia luctus,
Omnia solliciti plena timoris erant.
Flebat auus· flebatq; soror· fratresq; gemelli·
Orabat superos Leda· suumq; Iouem.
Ipsa ego non longos etiam tunc scissa capillos
Clamabam· sine me, me sine mater abis?
Nam coniux aberat. ne non Pelopeia credar·
Ecce Neoptolemo præda parata fui.
Pelides utinam uitasset Apollinis arcus.
Damnaret nati facta proterua pater.
Nec quondam placuit· nec nunc placuisset Achilli·
Abducta uiduum coniuge flere uirum.
Quæ mea cœlesteis iniuria fecit iniquos?
Quód ue mihi miseræ sydus obesse querar?
Parua mea sine matre fui. pater arma gerebat.
Et duo cum uiuant· orba duobus eram.
Non tibi blanditias primis mea mater in annis
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captaui breuibus tua colla lacertis.
Non sedi gremio sarcina grata tuo.
Non cultus tibi cura mei· nec pacta marito
Intraui thalamos matre parante nouos.
Obuia prodieram reduci tibi (uera fatebor)
Nec facies nobis nota parentis erat.

T e tamen esse Helénen, q̧ eras pulcherrima · sensi ·
Ipsa requirebas · quæ tua nata foret ·
P ars hæc una mihi coniux bene cessit Orestes ·
Hic quoqꝫ ni pro se pugnet · ademptus erit ·
P yrrhus habet captam reduce, et uictore parente ·
Et minus hoc nobis diruta Troia dedit ·
C um tamen altus equis titàn radiantibus instat ·
Perfruor infœlix liberiore malo ·
N ox ubi me thalamis ululantem, et acerba gementē
Condidit · in mœsto procubuiq; toro ·
P ro somno lachrymis oculi funguntur abortis ·
Q uáq; licet · fugio, sicut ab hoste, uiro ·
S æpe malis stupeo · rerumq́; oblita, lociq́;
Ignara tetigi Scyria membra manu ·
V tq́; nefas sensi · male corpora tacta relinquo ·
Et mihi pollutas credor habere manus ·
S æpe Neoptolemi pro nomine, nomen Orestis
Exit · et errorem uocis, ut omen, amo ·
P er genus infœlix oro · generisq́; parentem ·
Qui freta, qui terras, et sua regna quatit ·
P er patris ossa tui, patrui mihi, quæ tibi debent ·
Quæ se sub tumulo fortiter ulta iacent ·
A ut ego præmoriar · primoq́; extinguar in æuo ·
Aut ego Tantalidæ Tantalis uxor ero ·

DEIANIRA HERCVLI.

g Ratulor Oechaliam titulis accedere nostris ·
Victorem uictæ succubuisse queror ·
F ama Pelasgiádas subito peruenit in urbes
Decolor · et factis inficianda tuis ·

Quem nunq̃ Iuno, seriesq́; immensa laborum
 Fregerit: huic Iolen imposuisse iugum.
H oc uelit Eurystheus: uelit hoc germana tonantis:
 Lætaq́; sit uitæ Labe nouerca tuæ.
A t non ille uenis: cui nox (si creditur) una
 Non tanti, ut tantus conciperere: fuit.
P lus tibi, quàm Iuno, nocuit Venus: illa premendo
 Sustulit: hæc humili sub pede colla tenet.
R espice uindicibus pacatum uiribus orbem:
 Qua latam Nereus cærulus ambit humum.
S e tibi pars terræ, tibi se tota æquora debent.
 Implesti meritis solis utranq; domum.
Quod te laturum est: cœlum prius ipse tulisti.
 Hercule supposito sydera fulsit Atlas.
Quid nisi notitia est misero quæsita pudori:
 Si cumulas stupri facta priora nota?
T é ne ferunt geminos pressisse tenaciter angues?
 Cum tener in cunis iam Ioue dignus eras.
C œpisti melius: quàm desinis. ultima primis
 Cedunt. dissimiles, hic uir, et ille puer.
Quem non mille feræ, quem non stheneleius hostis,
 Non potuit Iuno uincere: uicit Amor.
A t bene nupta feror: quia nominor Herculis uxor:
 Sitq́; socer: rapidis qui tonat altus equis.
Quàm male inæquales ueniunt ad aratra iuuenci:
 Tam premitur magno coniuge nupta minor.
N on honor est: sed onus, species læsura ferentes.
 Siqua uoles apte nubere: nube pari.
V ir mihi semper abest: et coniuge notior hospes:
 Monstraq́;, terribiles persequiturq́; feras.

I psa domo uidua uotis operata pudicis
Torqueor infesto ne uir ab hoste cadat.
I nter serpentes, aprosq;, auidosq; Leones
Iactor & esuros cerno per ossa canes.
M e pecudum fibræ, simulachraq; inania somni,
Omniaq; arcana nocte petita mouent.
A ucupor infelix incertæ murmura famæ.
Speq; timor dubia, spesq; timore cadit.
M ater abest queriturq; deo placuisse potenti.
Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus adest.
A rbiter Eurystheus iræ Iunonis iniquæ
Sentitur nobis iraq; longa deæ.
H æc mihi ferre parũ est peregrinos addis amores.
Et mater de te quælibet esse potest.
N on ego parthenijs temeratam uallibus Augen.
Nec referam partus Ormeni nympha tuos.
N ec tibi crimen erunt teuthrantia turba sorores.
Quarum de populo nulla relicta tibi est.
V na recens crimen refertur adultera nobis.
Vnde ego sum lydo facta nouerca Lamo.
M æander, toties qui terris errat in isdem.
Qui lapsas in se sæpe retorquet aquas.
V idit in herculeo suspensa monilia collo.
Illo, cui cœlum sarcina parua fuit.
N on puduit fortes auro cohibere lacertos.
Et solidis gemmas apposuisse toris.
N empe sub his animam pestis nemeæa lacertis
Edidit unde humerus tegmina leuus habet.
A usus es hirsutos mitra redimire capillos.
Aptior herculeæ populus alba comæ.

N ec te mæonia lasciuæ more puellæ
Incingi zona dedecuisse pudet.
N on tibi succurrit crudi Diomedis imago·
Efferus humana qui dape pauit equos.
S i te uidisset cultu Busiris in isto·
Huic uictor uicto nempe pudendus eras.
D etrahat Antæus duro redimicula collo·
Ne pigeat molli succubuisse uiro.
M æonicas inter calathum tenuisse puellas
Diceris· et dominæ pertimuisse minas.
N on pudet Alcide uictricem mille laborum
Rasilibus calathis imposuisse manum?
C rassáq; robusto deducis pollice fila·
Aequáq; formosæ pensa rependis heræ.
A h quoties, digitis dum torques stamina duris·
Prævalidæ fusos comminuere manus·
D iceris infelix scuticæ tremefactus habenis
Ante pedes dominæ pertimuisse minas.
E ximijs pompis præconia summa triumphi·
Factáq; narrabas dissimulanda tibi.
S cilicet immanes elisos faucibus hydros·
Infantem caudis inuoluisse manum.
V t tegeæus Aper cupressifero Erymantho
Incubat· & uasto pondere lædit humum·
N on tibi threicijs affixa penatibus ora,
Non hominum pingues cæde tacentur equæ·
P rodigiumq; triplex armenti diues iberi
Geryones· quamuis in tribus unus erat.
I nq; canes totidem trunco digestus ab uno
Cerberus implicitis angue minante comis.

Quæq; redundabat fæcundo uulnere serpens
Fertilis et damnis diues ab ipsa suis.
Quodq; inter læuumq; latus, dextrumq; lacertum.
Per graue compressa fauce pependit onus.
Et male confisum pedibus, formaq; Bimembri,
Pulsum thessalicis agmen equestre iugis.
Hæc tu sidonio potes insignitus amictu
Dicere? num cultu lingua retenta silet?
Se quoq; nympha tuis ornauit Iardanis armis.
Et tulit è capto nota Trophæa uiro.
I nunc tolle animos et fortia facta recense.
Quod tu non esses iure uir illa fuit.
Qua tanto minor es quanto te maxime rerum,
Quàm quos uicisti uincere maius erat.
Illi procedit rerum mensura tuarum.
Cede bonis. hæres laudis amica tuæ est.
O pudor? hirsuti costis exuta Leonis
Aspera texerunt uellera molle latus.
Falleris et nescis. non sunt spolia ista Leonis.
Sed tua tuq; feræ uictor es illa tui.
Fœmina tela tulit lernæis atra uenenis
Ferre grauem lana uix satis apta colum.
Instruxitq; manum claua domitrice ferarum.
Vidit et in speculo coniugis arma sui.
Hæc tamen audieram licuit non credere famæ.
En uenit ad sensus mollis ab aure dolor.
Ante meos oculos adducitur aduena pellex,
Nec mihi, quæ patior dissimulare licet.
Non sinis auerti. mediam captiua per urbem
Inuitis oculis aspicienda uenit.

Non

Non uenit incultis captarum more capillis
Fortunam uultu fassa tegente suo.
Ingreditur late multo spectabilis auro,
Qualiter in phrygia tu quoq; cultus eras.
Dat uultum populo sublime sub Hercule uicto.
Oechaliam uiuo stare parente putes.
Forsitan expulsa ætolide Deiáneira
Nomine deposito pellicas uxor erit.
Eurytidos Ióles, atq; insani Alcidæ
Turpia formosus corpora iunget Hymén.
Mens fugit admonitu, frigus'q; perambulat artus,
Et iacet in gremio languida facta manus.
Me quoq; cum multis, sed me sine crimine amasti,
Ne pigeat, pugnæ bis tibi causa fui.
Cornua flens legit rapidis Achelous in undis,
Truncaq; limosa tempora mersit aqua.
Semiuir occubuit ui, lerniferoq; ueneno
Nessus, & infecit sanguis equinus aquas.
Sed quid ego hæc refero? scribenti nuntia uenit
Fama uirum tunicæ labe perire meæ.
Hei mihi quid feci? quo me furor egit amantem?
Impia quid dubitas Deiáneira mori?
An tuus in media coniux lacerabitur Oeta?
Tu sceleris tanti causa superstes eris?
Et quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
Credar? coniugij mors mea pignus erit.
Tu quoq; cognosces in me Meleagre sororem.
Impia quid dubitas Deiáneira mori?
Heu deuota domus solio sedet acrior alto,
Oenéa desertum nuda senecta premit.

E xulat ignotis Tydeus germanus in oris.
Alter fatali uiuus in igne fuit.
E xegit ferrum sua per præcordia mater.
Impia quid dubitas Deiáneira mori?
D eprecor hoc unum per iura sacerrima lecti.
Ne uidear thalamis insidiata tuis.
N essus, ut est auidum percussus arundine pectus.
Hic dixit uires sanguis amoris habet.
I llita nesseo misi tibi texta ueneno.
Impia quid dubitas Deiáneira mori?
I amq; uale seniorq; pater germanáq; Górge.
Et patria & patriæ frater adempte meæ.
E t tu lux oculis hodierna nouissima nostris.
Virq;(sed ò possis)et puer Hylle uale.

ARIADNE THESEO.

m Itius inueni, quàm te, genus omne ferarũ.
Credita non ulli, quàm tibi peius eram.
Quæ legis ex illo Theseù tibi littore mitto.
Vnde tuam sine me uela tulere ratem.
I n quo me somnusq; meus male prodidit & tu
Per facinus somnis insidiate meis.
T empus erat uitrea quo primum terra pruina
Spargitur et tectæ fronde queruntur aues.
I ncertum uigilans à somno languida moui
Theséa prensuras semisopita manus.
N ullus erat referoq; manus iterumq; retento.
Perq; torum moueo brachia nullus erat.
E xcussere metus somnum. conterrita surgo.
Membráq; sunt uiduo præcipitata toro.

P rotinus adductis sonuerunt pectora palmis·
Vtq; erat è somno turbida·rapta coma est.
L una fuit·specto· siquid, nisi littora· cernam·
Quod uideant oculi·nil, nisi littus·habent.
N unc huc, nunc illuc, et utroq; sine ordine curro.
Alta puellares tardat arena pedes.
I nterea toto clamanti littore Theseû
Reddebant nomen concaua saxa tuum.
E t quoties ego te· toties locus ipse uocabat.
Ille locus miseræ ferre uolebat opem.
M ons fuit·apparent frutices in uertice rari.
Nunc scopulus raucis pendet adesus aquis.
A scendo·uires animus dabat·atq; ita late
Aequora prospectu metior alta meo·
I nde ego (nam uentis quoq; sum crudelibus usa)
Vidi præcipiti carbasa tensa noto.
A ut uidi·aut certe cum me uidisse putarem·
Frigidior glacie, semianimisq; fui.
N ec languere diu patitur dolor·excitor illo·
Excitor: et summa Thesêa uoce uoco.
Quo fugis? exclamo·scelerate reuertere Theseû.
Flecte ratem·numerum non habet illa suum.
H oc ego, quod uoci deerat·plangore replebam.
Verbera cum uerbis mista fuere meis.
S i non audires·ut saltem cernere posses·
Iactatæ late signa dedere manus.
C andidaq; imposui longæ uelamina uirgæ·
Scilicet oblitos admonitura mei.
I amq; oculis ereptus eras·tunc deniq; fleui.
Torpuerant molles ante dolore genæ.

Quid potius facerent · quàm me mea lumina flerēt ·
Postq̃ desierant uela uidere tua?
A ut ego diffusis erraui sola capillis ·
Qualis ab ogygio concita baccha deo ·
A ut mare prospiciens in saxo frigida sedi ·
Quamq; lapis sedes · tam lapis ipsa fui ·
S æpe torum repeto · qui nos acceperat ambos ·
Sed non acceptos exhibiturus erat ·
E t tua, quæ possum · pro te uestigia tango ·
Strataq; quæ membris intepuere tuis ·
I ncumbo · lachrymisq; toro manante profusis,
Pressimus, exclamo te duo · redde duos ·
V enimus huc ambo · cur non discedimus ambo?
Perfide pars nostri lectule maior ubi est?
Quid faciam? quo sola ferar? uacat insula cultu ·
Non hominum uideo · non ego facta boum ·
O mne latus terræ cingit mare · nauita nusquam est ·
Nulla per ambiguas puppis itura uias ·
F inge dari comitesq; mihi · uentosq; · ratemq;
Quid sequar? accessus terra paterna negat ·
V trate felici pacata per æquora labar ·
Temperet ut uentos Aeolus · exul ero ·
N on ego te Crete centum digesta per urbes
Aspiciam · puero cognita terra Ioui ·
N am pater, & tellus iusto regnata parente
Prodita sunt facto nomina cara meo ·
C um tibi, ne uictus tecto morerere recuruo ·
Quæ regerent passus pro duce fila dedi ·
C um mihi dicebas · per ego ipsa pericula iuro ·
Te fore, dum nostrum uiuet uterq; meam ·

Viuimus· & non sum Theseu tua· si modo uiuit
Foemina periuri fraude sepulta uiri.
Me quoq; , qua fratrem mactasses improbe claua.
Esset, quam dederas· morte soluta fides.
Nunc ego non tantum, quæ sum passura recordor:
Sed quæcunq; potest ulla relicta pati.
Occurrunt animo pereundi mille figuræ·
Mors'q; minus pœnæ, quàm mora mortis· habet.
Iam iam uenturos aut hác, aut suspicor illác·
Qui lanient auido uiscera dente lupos.
Forsitan & fuluos tellus alit ista Leones.
Quis scit· an hæc sæuas insula tigres habet?
Et freta dicuntur magnas expellere phocas.
Quis uetat & gladios per latus ire meum?
Tantúm ne religer dura captiua cathena·
Néue traham serua grandia pensa manu·
Cui pater est Minos· cui mater filia Phœbi·
Quod'q; magis memini· quæ tibi pacta fui.
Si mare, si terras, porrecta'q; littora uidi·
Multa mihi terræ· multa minantur aquæ.
Cœlum restabat· timeo simulachra deorum.
Destituor rapidis præda· cibus'q; feris.
Siue colunt, habitant'q; uiri· diffidimus illis·
Externos didici læsa timere uiros.
Uiueret Androgeωs utinam· nec fata tulisses
Impia funeribus Cecropì terra tuis.
Nec tu mactasses nodoso stipite Theseú
Ardua parte uirum· dextera parte bouem.
Nec tibi, quæ reditus monstrarent· fila dedissem·
Fila per adductas sæpe recepta manus.

N on equidem miror, si stat uictoria tecum,
Strataq; cretæam bellua strauit humum.
N on poterant figi præcordia ferrea cornu.
Vt te non tegeres pectore tutus eras.
I lluc, tu silices illuc adámanta tulisti.
Illic, qui silices Thesea uincat habes.
C rudeles somni, quid me tenuistis inertem·
At semel æterna nocte premenda fui.
V os quoq; crudeles uenti nimiumq; parati·
Flaminaq; in lachrymas officiosa meas.
D extera crudelis quæ me, fratremq; necauit·
Et data poscenti nomen inane fides.
I n me iurarunt somnus, uentusq; fidesq;·
prodita sum causis una puella tribus.
E rgo ego nec lachrymas matris moritura uidebo·
Nec mea, qui digitis lumina condat· erit.
S piritus infelix peregrinas ibit in auras·
Nec positos artus unget amica manus.
O ssa superstabunt uolucres inhumata marinæ.
Hæc sunt officijs digna sepulchra meis.
I bis cecropios portus patriaq; receptus
Cum steteris turbæ celsus honore tuæ·
E t bene narrabis letum taurique; uiriq;·
Sectaq; per dubias saxea tecta uias.
M e quoq; narrato solam tellure relictam.
Non ego sum titulis surripienda tuis.
N ec pater est Aegeús· nec tu Pittheidos Aethræ
Filius autores saxa, fretumq; tui.
D i facerent ut me summa de puppe uideres·
Mouisset uultus Mœsta figura tuos.

N unc quoq; non oculis sed qua potes aspice mente
Hærentem scopulo quem uaga pulsat aqua.
A spice dimissos lugentis more capillos,
Et tunicas lachrymis, sicut ab imbre graues.
C orpus, ut impulsæ segetes aquilonibus horret
Litteráq; articulo pressa tremente labat.
N on te per meritum, quoniam male cessit adoro.
Debita sit facto gratia nulla meo.
S ed nec pœna quidem si non ego causa salutis
Non tamen est cur tu sis mihi causa necis.
H as tibi plangendo lugubria pectora lassas
Infelix tendo trans freta longa manus.
H os tibi, qui superant ostendo Mœsta capillos.
Per lachrymas oro quas tua facta mouent
F lecte ratem Theseú uersóq; relabere uento.
Si prius occidero tu tamen ossa feres.

CANACE MACAREO.

S I qua tamen cæcis errabunt scripta lituris
Oblitus a dominæ cæde libellus erit.
D extra tenet calamum strictum tenet altera ferrũ.
Et iacet in gremio charta notata meo.
H æc est æolidos fratri scribentis imago.
Sic uideor duro posse placere patri.
I pse necis cuperem nostræ spectator adesset
Autorisq; oculis exigeretur opus.
V t ferus est multóq; suis truculentior euris
Spectaret siccis uulnera nostra genis.
S cilicet est aliquid cum sæuis uiuere uentis.
Ingenio populi conuenit ille sui.

I lle noto, Zephyroq́;, & scythonio aquiloni,
Imperat: & pennis eure proterue tuis.
I mperat heu uentis· tumidæ non imperat iræ.
Possidet & uitijs regna minora suis.
Q uid iuuat admotam per auorum nomina cœlo
Inter cognatos posse referre Iouem?
N on minus infestum funebria munera ferrum
Fœminea teneo non mea tela manu.
O utinam Macareu, quæ nos coniunxit in unum
V enisset leto serior hora meo.
C ur unquam plus me frater: quàm frater amasti?
Et tibi, non debet quod soror esse· fui?
I psa quoq; incalui· qualemq́; audire solebam:
Nescio quem sensi corde tepente deum.
F ugerat ore color: maciesq́; obduxerat artus,
Sumebant minimos ora coacta cibos.
N ec somni faciles· & nox erat annua nobis·
Et gemitum nullo læsa dolore dabam.
N ec cur hoc facerem· poteram mihi reddere causam·
Nec noram· quid amans esset· at illud eram.
P rima malum nutrix animo præsensit anili.
Prima mihi nutrix Aeoli dixit: amas.
E rubui: gremioq́; pudor deiecit ocellos.
Hæc satis in tacita signa fatentis erant.
I amq́; tumescebant uitiati pondera uentris.
Aegraq́; furtiuum membra grauabat onus.
Q uas mihi non herbas: quæ non medicamina nutrix
Attulit? audaci supposuitq́; manu?
V t penitus nostris (hoc te celauimus unum)
Visceribus crescens excuteretur onus.

Ah nimium uiuax admotis restitit infans
Artibus: & tectus tutus ab hoste fuit.
Iam nouies erat orta soror pulcherrima Phœbi.
Denaq; luciferos luna mouebat equos.
Nescia quæ faceret subitos mihi causa dolores:
Et rudis ad partus: et noua miles eram.
Nec tenui uocem: quid ait tua crimina prodis?
Oraq; clamantis conscia pressit anus:
Quid faciam infelix? gemitus dolor edere cogit.
Sed timor, et nutrix, et pudor ipse uetant.
Contineo gemitus: elapsaq; uerba reprendo.
Et cogor lachrymas combibere ipsa meas.
Mors erat ante oculos: & opem lucina negabat.
Et graue, si morerer mors quoq; crimen erat.
Cum super incumbens: scissa tunicaq;, comaq;,
Pressa refouisti pectora nostra tuis.
Et mihi uiue soror: soror ò carissima Dixti
Viue: nec unius corpore perde duos.
Spes bona det uires: fratri nam nupta futura es.
Illius, de quo mater: & uxor eris.
Mortua (crede mihi) tamen ad tua uerba reuixi:
Et positum est uteri crimen, onusq; mei.
Quid tibi grataris: media sedet Aeolus aula.
Crimina sunt oculis surripienda patris.
Frondibus infantem, ramisq; albentis oliuæ,
Et leuibus uittis sedula cælat anus.
Fictaq; sacra facit: dicitq; precantia uerba.
Dat populus sacris: dat pater ipse uiam.
Iam prope limen erat: patrias uagitus ad aures
Venit: et indicio proditur ille suo.

E ripit infantem mentitaq; sacra reuelat
Aeolus insana regia uoce sonat.
V t mare fit tremulum tenui cum stringitur aura.
Vt quatitur tepido fraxina uirga noto.
S ic mea uibrari pallentia membra uideres.
Quassus ab imposito corpore lectus erat.
I rruit et nostrum uulgat clamore pudorem.
Et uix à misero continet ore manus.
I psa nihil præter lachrymas pudibunda profudi.
Torpuerat gelido lingua retenta metu.
I amq; dari paruum canibusq;, auibusq; nepotem
Iusserat in solis, destituiq; locis.
V agitus dedit ille miser sensisse putares.
Quaq; suum poterat uoce rogabat auum.
Quid mihi tunc animi credis germane fuisse?
Nam potes ex animo colligere ipse tuo.
C um mea me coràm syluas inimicus in altas
Viscera montanis ferret edenda lupis.
E xierat thalamo. tunc demum pectora planxi.
Contigit inq; meas unguibus ire genas.
I nterea patrius uultu mœrente satelles
Venit et indignos edidit ore sonos.
A eolus hunc ensem mittit tibi tradidit ensem.
Et iubet ex merito scire quid iste uelit.
S cimus et utemur uiolento fortiter ense.
Pectoribus condam dona paterna meis.
H is mea muneribus genitor connubia donas?
Hac tua dote pater filia diues erit?
T olle procul decepte faces hymenæe maritas.
Et fuge turbato tecta nefanda pede.

F erte faces in me · quas fertis · Erinnyes atræ ·
Vt meus ex isto luceat igne rogus ·
N ubite felices parca meliore sorores ·
Admissi memores sed tamen este mei ·
Quid puer admisit tam paucis editus horis?
Quo læsit facto uix bene natus auum?
S i potuit meruisse necem meruisse putetur ·
Ah miser admisso plectitur ille meo ·
N ate dolor matris rapidarum præda ferarum ·
Hei mihi natali dilacerate tuo ·
N ate parum fausti miserabile pignus amoris ·
Hæc tibi prima dies · hæc tibi summa fuit ·
N on mihi te licuit lachrymis perfundere iustis ·
In tua non tonsas ferre sepulchra comas ·
N on super incubui · non oscula frigida carpsi ·
Diripiunt auidæ uiscera nostra feræ ·
I psa quoq; infantis cum uulnere psequar umbras ·
Nec mater fuero dicta · nec orba diu ·
T u tamen ò frustra miseræ sperate sorori,
Sparsa precor nati collige membra tui ·
E t refer ad matrem · socioq; impone sepulchro ·
Vrnaq; nos habeat quælibet arcta duos ·
V iue memor nostri · lachrymasq; in funere funde ·
Neue reformida corpus amantis amans ·
T u (rogo) proiectæ nimium mandata sororis
Perfer · mandatis perfruar ipsa patris ·

MEDEA IASONI ·

u T tibi colchorum memori regina uacatui ·
Ars mea cum peteres · ut tibi ferret opem:

Tunc, quæ dispensant mortalia fata · sorores
Debuerant fusos euoluisse suos·
Tunc potui Medea mori bene · quidquid ab illo
Produxi uitæ tempore · pœna fuit.
Hei mihi cur unquam iuuenilibus acta lacertis
Phrixeam petijt pelias arbor ouem?
Cur unquam Colchi magnesida uidimus Argó?
Turbaq; phasiacam graia bibistis aquam?
Cur mihi plus æquo flaui placuere capilli?
Et decor, et linguæ gratia ficta tuæ?
Aut saltem (in nostras quoniã noua puppis arenas
Venerat · audaces attuleratq; uiros)
Isset anhelatos non præmedicatus in ignes
Immemor Aesonides · oraq; adunca boum.
Semina iecisset totidem sumpsisset et hostes·
Vt caderet cultu cultor ab ipse suo·
Quantum perfidiæ tecum scelerate perisset.
Dempta forent capiti quam mala multa meo.
Est aliqua ingrato meritum exprobrare uoluptas.
Hac fruar hæc de te gaudia sola feram.
Iussus inexpertam colchos aduertere puppim,
Intrasti patriæ regna beata meæ.
Hoc illic Medea fui · noua nupta quod hic est.
Quam pater est illi · tam mihi diues erat.
Hic Ephyren bimarem · Scythiã tenet ille niuosam·
Omne tenet ponti qua plaga leua iacet.
Excipit hospitio iuuenes Aeeta pelasgos·
Et premitis pictos corpora graia toros.
Tunc ego te uidi · tunc cœpi scire · quis esses·
Illa fuit mentis prima ruina meæ.

Et uidi: & perij · nec notis ignibus arsi·
Ardet ut ad magnos pinea tæda deos·
Et formosus eras · et me mea fata trahebant.
Abstulerant oculi lumina nostra tui.
Perfide sensisti · quis enim bene cælat amorem?
Eminet indicio prodita flamma suo·
Dixerat interea tibi rex ut dura ferorum
Insolito premeres uomere colla boum·
Martis erant tauri plusquam per cornua sæui·
Quorum terribilis spiritus ignis erat·
Aere pedes solidi · prætentaq; naribus æra
Nigra per afflatus hæc quoq; facta suos·
Semina præterea populos genitura iuberis
Spargere deuota læta per arua manu·
Qui peterent natis secum tua corpora telis·
Illa erat agricolæ messis iniqua suo·
Lumina custodis succumbere nescia somno
Vltimus est aliqua decipere arte labor·
Dixerat Aeetes · mœsti consurgitis omnes·
Mensaq; purpureos deserit alta toros·
Quàm tibi tunc longe regnum dotale Creusæ·
Et socer & magni nupta Creontis erat·
Tristis abis · oculis abeuntem prosequor udis·
Et dixit tenui murmure lingua uale·
Vt positum tetigi thalamo male saucia lectum·
Acta est per lachrymas nox mihi quanta fuit.
Ante oculos tauriq; meos · segetesq; nefandæ·
Ante meos oculos peruigil anguis erat·
Hinc amor · hic timor est · ipsum timor auget amorẽ.
Mane erat · et thalamo cara recepta soror·

D isiectamq; comas · auersaq; in ora iacentem
Inuenit · & lachrymis omnia plena meis ·
O rat opem Minyis · petit altera · et altera habebit ·
Aesonio iuueni · quod rogat illa damus ·
E st nemus & piceis, & frondibus ilicis atrum ·
Vix illuc radijs solis adire licet ·
S unt in eo & fuerant certe delubra Dianae ·
Aurea barbarica stat dea facta manu ·
N ostin · an exciderint mecum loca? uenimus ambo ·
Ausus es infido sic prior ore loqui ·
I us tibi et arbitrium nostrae fortuna salutis
Tradidit · inq; tua est uitaq;, morsq; manu ·
P erdere posse sat est · siquem iuuat ipsa potestas ·
Sed tibi seruatus gloria maior ero ·
P er mala nostra precor quorum potes esse leuamē ·
Per genus, & numen cuncta uidentis aui ·
P er triplices uultus · arcanaq; sacra dianae ·
Et si forte aliquos gens habet ista deos ·
O uirgo miserere mei · miserere meorum ·
Effice me meritis tempus in omne tuum ·
Quod si forte uirum non dedignare pelasgum ·
(Sed mihi tam faciles unde deosq; meos?)
S piritus ante meus tenues uanescat in auras ·
Quàm thalamo nisi tu nupta sit ulla meo ·
C onscia sit Iuno sacris praefecta maritis ·
Et dea marmorea cuius in aede sumus ·
H aec animum et quota pars, possent mouere puellae
Simplicis · et dextrae dextera iuncta meae ·
V idi etiam lachrymas · an et est pars fraudis in illis?
Sic cito sum uerbis capta puella tuis ·

Iungis et æripides in adusto corpore tauros·
Et solidam iusso uomere scindis humum.
Arua uenenatis pro semine dentibus imples.
Nascitur & gladios scutáq; miles habens.
Ipsa ego quæ dederam medicamina· pallida sedi·
Cum uidi subitos arma tenere uiros.
Donec terrigenæ (facinus miserabile) fratres
In se constrictas conseruere manus·
Peruigil ecce draco squamis crepitantibus horrens
Sibilat· & torto pectore uertit humum.
Dotis opes ubi erant? ubi erat tua regia coniux?
Quíq; maris gemini detinet Isthmos aquas?
Illa ego quæ tibi sum nunc deniq; barbara· facta
Nunc tibi sum pauper· nunc tibi uisa nocens·
Flammea subduxi medicato lumina somno·
Et tibi quæ raperes uellera tuta dedi.
Proditus est genitor· regnum· patriámq; reliqui.
Munus in exilio quodlibet esse tuli.
Virginitas facta est peregrini præda latronis.
Optima cum cara matre relicta soror.
At te non fugiens sine me germane reliqui.
Deficit hoc uno littera nostra loco.
Quod facere ausa mea est· nõ audet scribere dextra·
Sic ego sic tecum dilaceranda fui.
Nec tamen extimui (quid enim post illa timerem?)
Credere me pelago fœmina iamq; nocens.
Numen ubi est? ubi dii? meritas subeamus in alto·
Tu fraudis pœnas· credulitatis ego.
Compressos utinam symplegádes elisissent·
Nostráq; adhærerent ossibus ossa tuis.

A ut nos Scylla rapax canibus misisset edendos.
Debuit ingratis Scylla nocere uiris.
Quæq; uomit totidem fluctus, totidemq; resorbet,
Nos quoq; trinacriæ supposuisset aquæ.
S ospes ad æmonias, uictorq; reuerteris urbes,
Ponitur ad patrios aurea lana deos.
Quid referam Peliæ natas pietate nocentes?
Cæsaq; uirginea membra paterna manu?
V t culpent alij, tibi me laudare necesse est,
Pro quo sum toties esse coacta nocens.
A usus es (ò iusto desunt sua uerba dolori)
Ausus es æsonia dicere cede domo.
I ussa domo cessi natis comitata duobus,
Et, qui me sequitur semper, amore tui.
V t subito nostras hymèn cantatus ad aures
Venit, & accenso lampádes igne micant,
T ibiaq; effudit socialia carmina uobis,
At mihi funesta flebiliora tuba,
P ertimui, nec adhuc tantum scelus esse putabam.
Sed tamen in toto pectore frigus erat,
T urba ruunt, hymèn clamãt. hymenæa frequẽtant
Quo propior uox est, hoc mihi peius erat.
D iuersi flebant serui, lachrymasq; tegebant.
Quis uellet tanti nuntius esse mali?
M e quoq; quidquid erat potius nescire iuuabat,
Sed tanquam scirem mens mea tristis erat.
C um minor è pueris iussu, studioq; uidendi
Constitit ad geminæ limina prima foris.
H inc mihi mater abi pompam puer inquit Iason
Ducit, et adiunctos aureus urget equos.

Protinus

P rotinus abscissa planxi mea pectora ueste·
Tuta nec à digitis ora fuere meis.
I re animus mediæ suadebat in agmina turbæ·
Sertaq; compositis demere rapta comis.
V ix me continui quin sic laniata capillos
Clamarem· meus est· iniçceremq; manus.
L æse pater gaude. colchi gaudete relicti·
Inferias umbræ fratris habete mei.
D eseror amissis, regno, patriaq;, domoq;,
Coniuge· qui nobis omnia solus erat.
S erpentes igitur domui· taurosq; furenteis·
V num non potui perdomuisse uirum.
Q uæq; feros repuli doctis medicatibus ignes·
Non ualeo flammas effugere ipsa meas.
I psi me cantus, artes, herbæq; relinquunt.
Nil dea· nil Hecátes sacra potentis agunt.
N on mihi grata quies. noctes uigilantur amaræ·
Nec teneram misero pectore somnus habet.
Q uæ me non possum· potui sopire draconem·
V tilior cuiuis· quàm mihi· cura mea est.
Q uos ego seruaui· pellex amplectitur artus·
Et nostri fructus illa laboris habet.
F orsitan et stulte dum te iactare maritæ
Q uæris· & iniustis auribus apta loqui·
I n faciem· moresq; meos noua crimina fingis.
Rideat· & uitiis læta sit illa meis.
R ideat· & tyrio sedeat sublimis in ostro·
Flebit· & ardores uincet adusta meos.
D um ferrum· flammæq; aderunt· sucusq; ueneni·
Hostis Medeæ nullus inultus erit.

Quod si forte preces præcordia ferrea tangunt·
Nunc animis audi uerba minora meis·
Nam tibi sum supplex· quod tu mihi sæpe fuisti·
Nec moror ante tuos procubuisse pedes·
Si tibi sum uilis· communes respice natos·
Sæuiet in partus dira nouerca meos?
Et nimium similes tibi sunt· & imagine tangor·
Et quoties uideo lumina nostra madent·
Per superos oro· per auitæ numina flammæ·
Per meritum· & natos pignora nostra tuos·
Redde torum· pro quo tot res insana reliqui·
Adde fidem dictis· auxiliumq; refer·
Non ego te imploro contra taurosq;, uirosq;·
Vtq; tua serpens uicta quiescat ope·
Te peto· quem merui· quem nobis ipse dedisti·
Cum quo sum pariter facta parente parens·
Dos ubi sit quæris? campo numerauimus illo·
Qui tibi laturo uellus arandus erat·
Aureus ille aries uillo spectabilis aureo
Dos mea· quam dicam si tibi redde· neges·
Dos mea tu sospes· dos est mea graia iuuentus·
I nunc sisyphias improbe confer opes·
Quod uiuis· quod habes nuptã, socerumq; potentẽ·
Hoc ipsum ingratus ꝙ potes esse meum est·
Quos equidem actutum · sed quid prædicere pœnã
Attinet? ingentes parturit ira minas·
Quo feret ira sequar· facti fortasse pigebit·
Vt piget infido consuluisse uiro·
Viderit ista deus· qui nunc mea pectora uersat·
Nescio quid certe mens mea maius agit·

m Ittit, et optat amans quo mittitur ire · ſalutem
Aemonis æmonio Laodámeia uiro.
A ulide te fama eſt uento retinente morari.
Ah me cum fugeres · hic ubi uentus erat?
T unc freta debuerant ueſtris obſiſtere remis.
Illud erat ſæuis utile tempus aquis.
O ſcula plura uiro, mandataq́; plura dediſſem·
Et ſunt quæ uolui dicere plura tibi.
R aptus es hinc præceps · & qui tua uela uocaret·
Quem cuperent nautæ non ego · uentus erat.
V entus erat nautis aptus · non aptus amanti.
Soluor ab amplexu Proteſilae tuo·
L inguaq́; mandatis uerba imperfecta reliquit·
Vix illud potuit dicere triſte · uale.
I ncubuit boreas arreptaq́; uela tetendit·
Iamq́; meus longe Proteſilaus erat.
D um potui ſpectare uirum · ſpectare iuuabat·
Sumq́; tuos oculos uſq; ſecuta meis.
V t te non poteram · poteram tua uela uidere·
Vela diu uultus detinuere meos.
A t poſtquam nec te, nec uela fugacia uidi·
Et quod ſpectarem · nil niſi pontus erat·
L ux quoq; tecum abijt · tenebris exanguis obortis
Succiduo dicor procubuiſſe genu.
V ix ſocer Iphiclus, uix me grandæuus Acaſtus·
Vix mater gelida mœſta refecit aqua.
O fficium fecere pium · ſed inutile nobis.
Indignor miſeræ non licuiſſe mori·

V t'q; animus rediijt · pariter rediere dolores·
Pectora legitimus casta momordit amor·
N ec mihi pectendos cura est præbere capillos·
Nec libet aurata corpora ueste tegi·
V t quas pampinea tetigisse Bicorniger hasta
Creditur huc illuc quo furor egit · eo·
C onueniunt matres Phylaceides · et mihi clamant·
Indue regales Laodámeia sinus·
S ciliœt ipsa feram saturatas muricæ uestes?
Bella sub Iliacis mœnibus ille geret?
I psa comas pectam · galea caput ille premetur?
Ipsa nouas uestes · dura uir arma feret?
Q uo possum squallore tuos imitata labores
Dicar · & hæc belli tempora tristis agam·
D ux Pári Priamide damno formose tuorum·
Tam sis hostis iners · quàm malus hospes eras·
A ut te tænariæ faciem culpasse maritæ·
Aut illi uellem displicuisse tuam·
T u · qui pro rapta nimium Menelae laboras·
Hei mihi quam multis flebilis ultor eris·
D i precor à nobis omen remouete sinistrum·
Et sua det réduci uir meus arma Ioui·
S ed timeo quoties subijt miserabile bellum·
More niuis lachrymæ sole madentis eunt·
I lion, et Tenedos, Simóis'q;, & Xanthus, et Ide,
Nomina sunt ipso penè timenda sono·
N ec rapere ausurus, nisi se defendere posset·
Hospes erat · uires nouerat ipse suas·
V enerat · ut fama est · multo spectabilis auro·
Qui'q; suo phrygias corpore ferret opes·

C lasse uiris'q; potens per quæ fera bella geruntur.
Et sequitur regni pars quota quenq; sui.
H is ego te uictam consors ledæa gemellis
Suspicor. hæc Danais posse nocere puto.
H ectora nescio quem timeo. Paris Hectora dixit
Ferrea sanguinea bella mouere manu.
H ectora quisquis is est si sum tibi cara: caueto.
Signatum memori pectore nomen habe.
H unc ubi uitaris alios uitare memento.
Et multos illic Hectoras esse puta.
E t facito ut dicas quoties pugnare parabis.
Parcere me iussit Laodámeia sibi.
S i cadere argolico fas est sub milite Troiam.
Te quoq; non ullum uulnus habente cadat.
P ugnet et aduersos tendat Menelaus in hostes.
Vt rapiat Paridi quam Paris ante sibi.
I rruat & causa quem uincit uincat & armis.
Hostibus è medijs nupta petenda uiro est.
C ausa tua est dispar. tu tantum uiuere pugna.
In'q; pios dominæ posse redire sinus.
P arcite dardanidæ de tot (precor) hostibus uni.
Ne meus ex illo corpore sanguis eat.
N on est quem deceat nudo concurrere ferro.
Sæua'q; in oppositos pectora ferre uiros.
F ortius ille potest multo qui pugnat amore.
Bella gerant alij Protesilaus amet.
H unc fateor uolui reuocare animus'q; ferebat.
Substitit auspicij lingua timore mali.
C um foribus uelles ad Troiam exire paternis.
Pes tuus offenso limine signa dedit.

V t uidi ingemui tacitoq; in pectore dixi
Signa reuersuri sint precor ista uiri.
H æc tibi nunc refero ne sis animosus in armis.
Fac meus in uentos hic timor omnis eat.
S ors quoq; nescio quem fato designat iniquo
Qui primus Danaûm troáda tanget humum.
I nfelix quæ prima uirum lugebit ademptum.
Di faciant ne tu strenuus esse uelis.
I nter mille rates tua sit millesima puppis
Iamq; fatigatas ultima uerset aquas.
H oc quoq; præmoneo de naue nouissimus exi
Non est quo properes terra paterna tibi.
C um uenies remoq; moue, ueloq; carinam
Inq; tuo celerem littore siste gradum.
S iue latet Phœbus seu terris altior extat
Tu mihi luce dolor tu mihi nocte uenis.
N octe tamen quàm luce magis nox grata puellis
Quarum suppositus colla lacertus habet.
A ucupor in lecto mendaces cœlibe somnos
Dum careo ueris gaudia falsa iuuant.
S ed tua cur nobis pallens occurrit imago?
Cur uenit à uerbis multa querela tuis?
E xcutior somno simulachraq; noctis adoro.
Nulla caret fumo thessalis ara meo.
Thura damus lachrymasq; sup quæ sparsa relucēt
Vt solet à fuso surgere flamma mero.
Quando ego te reducem cupidis amplexa lacertis
Languida lætitia soluar ab ipsa mea?
Quando erit ut lecto mecum bene iunctus in uno
Militiæ referas splendida facta tuæ?

Quæ mihi dum referes · quamuis audire iuuabit ·
Multa tamen rapies oscula · multa dabis ·
Semper in his apte narrantis uerba resistunt ·
Promptior est dulci lingua referre mora ·
Sed cum Troia subit · subeunt uentiq; fretumq; ·
Spes bona sollicito uicta timore cadit ·
Hoc quoq; , quod uenti prohibent exire carinas
Me mouet · inuitis ire paratis aquis ·
Quis uelit in patriam uento prohibente reuerti?
A patria pelago uela uetante datis ·
Ipse suam non præbet iter Neptunus ad urbem ·
Quo ruitis? uestras quisq; redite domos ·
Quo ruitis Danai? uentos audite uetantes ·
Non subiti casus · numinis ista mora est ·
Quid petitur tanto · nisi turpis adultera · bello?
Dum licet · inachiæ uertite uela rates ·
Sed quid ego reuoco hæc? omen reuocantis abesto ·
Blandaq; compositas aura secundet aquas ·
Troadas inuideo · quæ sic lachrymosa suorum
Funera conspicient · nec procul hostis erit ·
Ipsa suis manibus forti noua nupta marito
Imponet galeam · barbaraq; arma dabit ·
Arma dabit dűq; arma dabit · simul oscula sumet ·
Hoc genus officij dulce duobus erit ·
Producetq; uirum · dabit & mandata reuerti ·
Et dicet referas arma fac ista Ioui ·
Ille ferens dominæ mandata recentia secum
Pugnabit caute · respicietq; domum ·
Exuet & reduci galeam · clypeumq; resoluet ·
Excipietq; suo corpora lassa sinu ·

N os sumus incertae: nos anxius omnia cogit:
Quae possunt fieri: facta putare: timor.
D um tamen arma geris diuerso miles in orbe:
Quae referat uultus est mihi cera tuos.
I lli blanditias: illi tibi debita uerba
Dicimus. amplexus accipit illa meos.
C rede mihi plus est: quàm q̄ uideatur imago.
Adde sonum cerae: Protesilaus erit.
H anc specto: teneoq; sinu pro coniuge uero:
Et tanquam possit uerba referre queror.
P er reditus: corpusq; tuum mea numina iuro:
Perq; pares animi, coniugijq; faces:
P erq;, quod ut uideam canis albere capillis:
Quod tecum possis ipse referre caput:
M e tibi uenturam comitem: quocunq; uocaris:
Siue quod heu timeo: siue superstes eris.
V ltima mandato claudatur epistola paruo.
Sit tibi cura mei: sit tibi cura tui.

HYPERMNESTRA LINO.

m Ittit Hypmnestra de tot modo fratribus uni.
Caetera nuptarum crimine turba iacet.
C lausa domo teneor: grauibusq; coercita uinclis.
Est mihi supplicij causa fuisse piam.
Q uod manus extimuit iugulo dimittere ferrum:
Sum rea. laudarer: si scelus ausa forem.
E sse ream praestat: quàm sic placuisse parenti:
Non piget immunes caedis habere manus.
M e pater igne licet: quem non uiolauimus: urat:
Quaeq; aderant sacris: tendat in ora faces:

A ut illo iugulet · quem non bene tradidit · ense.
V t qua non cecidit uir nece · nupta cadam ·
N on tamen · ut dicant morientia, pœnitet, ora ·
E fficiet · non est quam piget esse piam.
P œniteat sceleris Danaum · sæuasq; sorores.
Hic solet euentus facta nefanda sequi.
C or pauet admonitu temeratæ sanguine noctis ·
Et subitus dextræ præpedit ossa tremor.
Q uam tu cæde putes fungi potuisse mariti ·
Scribere de facta non sibi cæde timet.
S ed tamen experiar · modo facta crepuscula terris ·
V ltima pars noctis primaq; lucis erat.
D ucimur Inachides sub magni tecta Pelasgi ·
Et socer armatas accipit ipse nurus.
V ndiq; collucent præcinctæ lampades auro.
Dantur in inuitos impia thura focos.
V ulgus hymen` hymenæe uocant · fugit ille uocantes
Ipsa Iouis coniux cessit ab urbe sua.
E cce mero dubij comitum clamore frequentes
Flore nouo madidas impediente comas.
I n thalamos læti · thalamos sua busta feruntur ·
Strataq; corporibus funere digna premunt.
I amq; cibo · uinoq; graues · somnoq; iacebant ·
Securumq; quies alta per argos erat.
C ircum me gemitus morientum audire uidebar ·
Et tamen audieram · quodq; uerebar erat.
S anguis abit · mentemq; calor, corpusq; reliquit ·
Inq; nouo iacui frigida facta toro.
V tq; leui Zephyro graciles uibrantur aristæ ·
Frigida populeas ut quatit aura comas ·

A ut sic· aut etiam tremui magis. ipse iacebas.
Quæq; tibi dederam uina soporis erant.
E xcussere metum uiolentia iussa parentis.
Erigor· & capio tela tremente manu.
N on ego falsa loquor· ter acutum sustulit ensem·
Ter male sublato decidit ense manus.
A t rursus monitis, iussu'q; coacta parentis
Admoui iugulo tela paterna tuo.
S ed timor, & pietas crudelibus obstitit ausis·
Casta'q; mandatum dextra refugit opus.
P urpureos laniata sinus, laniata capillos,
Exiguo dixi talia uerba sono.
S æuus Hypermnestra pater est tibi. iussa parentis
Effice· germanis sit comes iste suis.
F œmina sum· & uirgo natura mitis, & annis·
Non faciunt molles ad fera bella manus.
Q uin age, dum'q; licet fortes imitare sorores.
Credibile est cæsos omnibus esse uiros.
S i manus hæc aliquam posset committere cædem·
Morte foret dominæ sanguinolenta suæ.
Q uid meruere necem patruelia regna tenendo?
Quæ tamen externis danda forent generis.
F inge uiros meruisse mori· quid fecimus ipsæ?
Quo mihi commisso non licet esse piam?
Q uid mihi cum ferro? quid bellica tela puellæ?
Aptior est digitis lana, colus'q; meis.
Hæc ego· dũq; q̃ror· lachrymæ sua uerba sequũtur·
De'q; meis oculis in tua membra cadunt.
D um petis amplexus· sopita'q; brachia iactas·
Penè manus telo saucia facta tua est.

Iamq́; patrem, famulosq́; patris, lucemq́; timebã·
Expulerant somnos hæc mea uerba tuos·
Surge age Belide de tot modo fratribus unus·
Nox tibi ni properes ista perennis erit·
Territus exurgis fugit omnis inertia somni·
Aspicis in timida fortia tela manu·
Quærenti causam dum nox sinit effuge dixi·
Dum nox atra sinit tu fugis ipsa moror·
Mane erat· & Danaus generos ex cæde iacentes
Dinumerat. summæ criminis unus abes·
Fert male cognatæ iacturam mortis in uno·
Et queritur factum sanguinis esse parum·
Abstrahor à patrijs pedibus raptamq́; capillis
(Hæc meruit pietas præmia) carcer habet·
Scilicet ex illo Iunonia permanet ira·
Quo bos ex homine est ex boue facta dea·
Ah satis est pœnæ teneram mugisse puellam·
Nec modo formosam posse placere Ioui·
Astitit in ripa liquidi noua uacca parentis·
Cornuaq́; in patrijs non sua uidit aquis·
Et conata loqui mugitus edidit ore·
Territaq́; est forma territa uoce sua.
Quid furis infelix? quid te miraris in unda?
Quid numeras factos ad noua membra pedes?
Ipsa Iouis magni pellex metuenda sorori
Fronde leuas nimiam, cæspitibusq́; famem·
Fonte bibis spectasq́; tuam stupefacta figuram·
Et te ne feriant· quæ geris arma times·
Quæq́; modo, ut posses etiam Ioue digna uideri·
Diues eras nuda nuda recumbis humo·

P er mare, per terras, cognotáq; flumina curris.
Dat mare dant amnes dat tibi terra uiam.
Quæ tibi causa fugæ? quid io freta longa pererras?
Non poteris uultus effugere ipsa tuos.
I nachi quo properas? eadem sequerisq;, fugisq;.
Tu tibi dux comiti· tu comes ipsa duci.
P er septem Nilus portus emissus in æquor
Exuit insanæ pellicis ora bouis.
V ltima quid referam· quorum mihi cana senectus
Autor? dant anni quod querar ecce mei.
B ella pater patruusq; gerunt· regnóq;, domóq;
Pellimur· eiectas ultimus orbis habet.
I lle ferox solus solio· sceptrisq; potitur·
Cum sene nos inopi turba uagamur inops.
D e fratrum turba pars exiguissima restat·
Quiq; dati leto· quæq; dedere fleo.
N am mihi quot fratres totidem periere sorores·
Accipiat lachrymas utraq; turba meas.
E n ego, quæ uiuis· pœnæ crucianda reseruor.
Quid fiet sonti· cum rea mortis agar?
E t consanguineæ quondam centesima turbæ
Infelix uno fratre manente cadam.
A t tu siqua piæ Lyne est tibi cura sororis·
Quæq; tibi tribui munera· dignus habes·
V el fer opem· uel dede neci· defunctáq; uita
Corpora furtiuis insuper adde rogis.
E t sepeli lachrymis perfusa fidelibus ossa·
Sculptaq; sint titulo nostra sepulchra breui.
E xul Hypermnestra pretium pietatis iniquum·
Quam mortem fratri depulit· ipsa tulit,

S cribere plura libet: sed pondere lassa cathenæ
Est manus: & uires subtrahit ipse timor.

PARIS HELENAE.

h Anc tibi Priamides mitto Lædea salutem:
Quæ tribui sola te mihi dante potest.
E loquar? an flammæ non est opus indice notæ?
Et plus, quam uellem: iam meus extat amor.
I lle quidem lateat malim: dum tempora dentur
Letitiæ mistos non habitura metus.
S ed male dissimulo. quis enim cælauerit ignem:
Lumine qui semper proditur ipse suo?
S i tamen expectas: uocem quoq; rebus ut addam:
Vror: habes animi nuntia uerba mei.
P arce precor fasso. nec duro cætera uultu
Perlege: sed formæ conueniente tuæ.
I am dudum gratũ est ꝙ epistola nostra recepta est.
Spem facit hoc recipi me quoq; posse modo:
Quæ rata sit: nec te frustra promiserit opto:
Hoc mihi quæ suasit mater Amoris iter.
N anq; ego diuino monitu: ne nescia pecces:
Aduehor: & cœpto non leue numen adest.
P ræmia magna quidem: sed non indebita posco.
Pollicita est thalamo te Cytherea meo.
H ac duce sigeo dubias à littore feci
Longa Phereclea per freta puppe uias.
I lla dedit faciles auras: uentosq; secundos:
In mare (nil mirum) ius habet orta mari.
P erstet. & ut pelagi, sic pectoris adiuuet æstus:
Deferat in portus & mea uota suos.

Attulimus flammas: non hic inuenimus illas.
Hæ mihi tam longæ causa fuere uiæ.
Nam neq; tristis hyems, neq; nos huc appulit error.
Tænaris est classi terra petita meæ.
Nec me crede fretum merces portante carina
Findere: quas habeo Di tueantur opes.
Nec uenio graias ueluti spectator ad urbes.
Oppida sunt regni diuitiora mei.
Te peto: quam pepigit lecto Venus aurea nostro.
Te prius optaui, quam mihi nota fores.
Ante tuos animo uidi: quàm lumine uultus.
Prima fuit uultus nuntia fama tui.
Nec tamen est mirum: si sicut oporteat arcu
Missilibus telis eminus ictus amo.
Sic placuit fatis: quæ ne conuellere tentes:
Accipe cum uera dicta relata fide.
Matris adhuc utero partu remorante tenebar.
Iam grauidus iusto pondere uenter erat.
Illa sibi ingentem uisa sub imagine somni,
Flammiferam pleno reddere uentre facem.
Territa consurgit: metuenda noctis opacæ
Visa seni Priamo: uatibus ille refert.
Arsurum Paridis Vates canit Ilion igni.
Pectoris ut nunc est: fax fuit illa mei.
Forma, uigorq; animi, quamuis de plebe uidebar
Indicium tectæ nobilitatis erat.
Est locus in mediæ nemorosus uallibus Idæ
Deuius: & piceis, ilicibusq; frequens.
Qui nec ouis placidæ, nec amantis saxa capellæ:
Nec patulo tardæ carpitur ore bouis.

H inc ego dardaniæ muros · excelsáq; tecta ·
Et freta prospiciens · arbore nixus eram.
E cce pedum pulsu uisa est mihi terra moueri ·
Vera loquar · uero uix habitura fidem.
C onstitit ante oculos actus uelocibus alis
Atlantis magni · pleionesq; nepos.
F as uidisse fuit · fas sit mihi uisa referre ·
Inq; dei digitis aurea uirga fuit.
T resq; simul diuæ, Venus, et cum Pallade Iuno
Graminibus teneros imposuere pedes.
O bstupui · gelidusq; comas erexerat horror.
Cum mihi · pone metum nuntius ales ait.
A rbiter es formæ · certamina siste dearum ·
Vincere quæ forma digna sit una duas.
N é ue recusarem uerbis Iouis imperat · et se
Protinus æthereа tollit in astra uia.
M ens mea conualuit · subitóq; audacia uenit.
Nec timui uultu quamq; notare meo.
V incere erant omnes dignæ · iudexq; uerebar
Non omnes causam uincere posse suam.
S ed tamen ex illis iam tunc magis una placebat ·
Hanc esse ut scires unde mouetur amor.
T antaq; uincendi cura est · ingentibus ardent
Iudicium donis sollicitare meum.
R egna Iouis coniux · uirtutem filia iactat ·
Ipse potens dubito · fortis an esse uelim?
D ulce Venus risit · nec te Pari munera tangant?
Vtraq; suspensi plena timoris ait.
N os dabimus quod ames · et pulchræ filia Ledæ
Ibit in amplexus pulchrior illa tuos.

D ixit · & ex æquo donis formaq; probatæ
  Victorem cœlo rettulit illa pedem.
I nterea (credo uersis ad prospera fatis)
  Regius agnoscor per rata signa puer.
L æta domus nato per tempora longa recepto.
  Addit et ad festos hunc quoq; Troia diem.
V tq; ego te cupio · sic me cupiere puellæ ·
  Multarum uotum sola tenere potes.
N ec tantum regum natæ petiere · ducumq; ·
  Sed nymphis etiam curaq; , amorq; fui.
A t mihi cunctarum subeunt fastidia · postquam
  Coniugij spes est Tyndari facta tui.
T e uigilans oculis animo · te nocte uidebam ·
  Lumina cum placido uicta sopore iacent.
Quid facies præsens quæ non dum uisa placebas?
  Ardebam · quamuis hic procul ignis erat.
N ec potui debere mihi spem longius istam ·
  Cærulea peterem quin mea uota uia.
T roia cæduntur phrygia pineta securi.
  Quæq; erat æquoreis utilis arbor aquis.
A rdua proceris spoliantur Gargara syluis
  Innumerasq; mihi longa dat Ida trabes.
F undatura citas flectuntur robora naues ·
  Texitur & costis panda carina suis.
A ddimus antennas · & uela sequentia malos.
  Accipit & pictos puppis adunca deos.
Qua tamen ipse uehor comitata cupidine paruo ·
  Sponsor coniugij stat dea picta sui.
I mposita est factæ postquam manus ultima classi ·
  Protinus ægæis ire iubebar aquis.

Et pater

E t pater et genitrix inhibent mea uota rogando·
Propositumq́; uiæ uoce morantur iter·
E t soror effusis ut erat Cassandra capillis·
Cum uellent nostræ iam dare uela rates·
Quo ruis exclamat? referes incendia tecum·
Quanta per has nescis flamma petatur aquas.
V era fuit Vates. dictos inuenimus ignes·
Et ferus in molli pectore flagrat amor.
P ortubus egredior· uentisq́; ferentibus usus
Applicor in terras Oebali nympha tuas.
E xcipit hospitio uir me tuus· hoc quoq; factum
Non sine consilio, numinibusq́; deûm.
I lle quidem ostendit· quidquid Lacedæmone tota
Ostendi dignum, conspicuumq́; fuit.
S ed mihi laudatam cupienti cernere formam·
Lumina nil aliud quo caperentur· erat·
V t uidi· obstupui· præcordiaq́; intima sensi
Attonitus curis intonuisse nouis·
H is similes uultus quantum reminiscor habebat·
Venit in arbitrium cum Cytherea meum.
S i tu uenisses pariter certamen in illud·
In dubium Veneris palma futura fuit.
M agna quidem de te rumor præconia fecit·
Nullaq́; de facie nescia terra tua est·
N ec tibi per usquam phrygiam, nec solis ab ortu
Inter formosas altera nomen habet.
C redis et hoc nobis· minor est tua gloria uero·
Famaq́; de forma penè maligna tua est·
P lus hic inuenio· quam quod promiserat illa.
Et tua materia gloria uicta sua est·

Ergo arsit merito: qui nouerat omnia Theseus.
Et uisa est tanto digna rapina uiro.
More tuæ gentis nitida dum nuda palæstra
Ludis: & es nudis fœmina mista uiris.
Quod rapuit laudo: miror quod reddidit unquam.
Tam bona constanter præda tenenda fuit.
Ante recessisset caput hoc ceruice cruenta:
Quàm tu de thalamis abstraherere meis.
Té ne manus unquam nostræ dimittere uellent?
Té ne meo paterer uiuus abire sinu?
Si reddenda fores: aliquid tamen ante tulissem:
Nec Venus ex toto nostra fuisset iners.
Vel tua uirginitas esset libata: uel illud,
Quod poterat salua uirginitate rapi.
Da modo te Paridi: quæ sit constantia nosces.
Flamma rogi flammas finiet una meas.
Præposui regnis ego te: quæ maxima quondam
Pollicita est nobis nupta, sororq; Iouis.
Dumq; tuo possem circundare brachia collo:
Contempta est Virtus Pallade dante mihi.
Cum Venus & Iuno Pallasq; in uallibus Idæ
Corpora iudicio supposuere meo.
Nec piget: aut unquam stulte elegisse uidebor.
Permanet in uoto mens mea firma suo.
Spem modo ne nostram fieri patiare caducam
Deprecor: ò tanto digna labore peti.
Non ego coniugium generosæ degener opto:
Nec mea (crede mihi) turpiter uxor eris.
Pleiáda, si quæras in nostra gente: Iouemq;
Inuenies: medios ut taceamus auos.

Sceptra parens Asiae: qua nulla beatior ora:
Finibus immensis uix obeunda tenet.
Innumeras urbes: atq; aurea tecta uidebis:
Quaeq; suos dicas templa decere deos.
Ilion aspicies firmataq; turribus altis
Moenia Phoebeae structa canore lyrae.
Quid tibi de turba narrem: numeroq; uirorum?
Vix populum tellus sustinet illa suum.
Occurrent denso tibi Troades agmine matres:
Nec capient phrygias Atria nostra nurus.
O quoties dices: quam pauper Achaia nostra est.
Vna domus quaeuis urbis habebit opes.
Nec mihi fas fuerit Sparten contemnere uestram.
In qua tu nata es: terra beata mihi est.
Parca sed est Sparte: tu cultu diuite digna.
Ad talem formam non facit iste locus.
Hanc faciem largis sine fine paratibus uti,
Delitijsq; decet luxuriare nouis.
Cum uideas cultus nostra de gente uirorum:
Quales dardanias credis habere nurus?
Da modo te facilem nec dedignare maritum
Rure therapnaeo nata puella phrygem.
Phryx erat: et nostro genitus de sanguine: qui nũc
Cum Dis potando nectare miscet aquas.
Phryx erat Aurorae coniux: tamen abstulit illum
Extremum noctis quae dea finit iter.
Phryx erat Anchises: uolucrum cui mater Amorũ
Gaudet in Idaeis concubuisse iugis.
Nec puto collatus forma Menelaus: & annis
Iudice te nobis anteferendus erit.

N on dabimus certe socerum tibi clara fugantem
Lumina · qui trepidos à dape uertat equos.
N ec pater est Priamo soceri de cæde cruentus ·
Et qui Myrtoas crimine signet aquas.
N ec próauo stygia nostro captantur in unda
Poma · nec in medijs quæritur humor aquis.
Q uid tamen hoc refert? si te tenet ortus ab illis ·
Cogitur huic domui Iuppiter esse socer.
H eu facinus, totis indignus noctibus ille
Te tenet · amplexu perfruitur'q; tuo.
A t mihi conspiceris posita uix deniq; mensa ·
Multa'q; , quæ lædant hoc quoq; tempus habet ·
H ostibus eueniant conuiuia talia nostris ·
Experior posito qualia sæpe mero.
P œnitet hospitij · cum me spectante lacertos
Imponit collo rusticus ille tuo.
R umpor · & inuideo (quid nunc tamen oia narrē?)
Membra superiecta cum tua ueste fouet ·
O scula cum uero coràm non dura daretis ·
Ante oculos posui pocula sumpta meos.
L umina demitto · cum te tenet arctius ille ·
Crescit et inuito lentus in ore cibus.
S æpe dedi gemitus · & te lasciua notaui,
In gemitu risum non tenuisse meo.
S æpe meam uolui flammam compescere · at illa
Creuit · & ebrietas ignis in igne fuit.
M ulta'q; ne uideam · uersa ceruice recumbo ·
Sed reuocas oculos protinus ipsa meos.
Q uid faciam dubito · dolor est meus ista uidere.
Sed dolor à facie maior abesse tua est.

Quã licet · et possum luctor celare furorem.
Sed tamen apparet dissimulatus amor.
Nec tibi uerba damus · sentis mea uulnera, sentis.
Atq; utinam soli sint ea nota tibi.
Ah quoties lachrymis uenientibus ora reflexi·
Ne causam fletus quæreret ille mei.
Ah quoties aliquem narraui potus amorem
Ad uultus referens singula uerba tuos.
Indiciumq; mei ficto sub nomine feci.
Ille ego, si nescis · uerus amator eram.
Quin etiam · ut possem uerbis petulantius uti·
Non semel ebrietas est simulata mihi.
Prodita sunt (memini) tunica tua pectora laxa·
Atq; oculis aditum nuda dedere meis.
Pectora uel niuibus puris, uel lacte · tuamq;
Complexo matrem candidiora Ioue.
Dum stupeo uisis (nam pocula forte tenebam)
Tortilis à digitis excidit ansa meis.
Oscula si natæ dederas · ego protinus illa
Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
Et modo cantabam ueteres resupinus amores·
Et modo per nutum signa tegenda dabam.
Et comitum primas Clymenenq;, Aethramq; tuarũ
Ausus sum blandis nuper adire sonis.
Quæ mihi nil aliud · quam formidare locutæ·
Orantis medias deseruere preces.
Di facerent pretium magni certaminis esses·
Teq; suo posset uictor habere toro.
Vt tulit Hippomenes Schœneida præmia cursus·
Quæ propero cursu uicerat ante procos.

Vt ferus Alcides Acheloia cornua fregit·
Dum petit amplexus Deiáneira tuos·
Nostra per has leges audacia fortiter isset·
Téq; mei scires esse laboris opus.
Nunc mihi nil superest· nisi te formosa precari·
Amplectíq; tuos si patiare· pedes.
O decus, ò præsens geminorum gloria fratrum·
O Ioue digna uiro, ni Ioue nata fores·
Aut ego Sigeos repetam te coniuge portus·
Aut hic tænaria contegar exul humo.
Non mea sunt summa leuiter districta sagitta
Pectora· descendit uulnus ad ossa meum.
Hoc mihi (nam recolo) fore ut à cœleste sagitta
Figar· erat uerax uaticinata soror.
Parce datum fatis Heléne contemnere amorem·
Sic habeas faciles in tua uota deos.
Multa quidem subeũt· sed corã ut plura loquamur
Excipe me lecto nocte silente tuo.
An pudet· & metuis Venerem temerare maritam·
Castáq; legitimi fallere iura tori?
Ah nimium simplex Heléne· ne rustica dicam·
Hanc faciem culpa posse carere putas?
Aut faciem mutes· aut sis non dura, necesse est·
Lis est cum forma magna pudicitiæ.
Iuppiter his gaudet· gaudet Venus aurea furtis.
Hæc tibi nempe patrem furta dedere Iouem.
Vix fieri· si sint uires in semine amorum·
Et Iouis & Ledæ filia casta potes.
Casta tamen tunc sis· cum te mea Troia tenebit·
Et tua sim quæso crimina solus ego.

N unc ea peccemus quæ corrigat hora iugalis.
Si modo promisit non mihi uana Venus.
S ed tibi et hoc suadet rebus, non uoce maritus.
Néue sui furtis hospitis obstet abest.
N on habuit tempus quo cresia regna uideret
Aptius. o mira calliditate uirum.
I pse abit. Idæi mando tibi dixit iturus
Curam pro nobis hospitis uxor agas.
N eglegis absentis (testor) mandata mariti.
Cura tibi non est hospitis ulla tui.
H uncine tu speras hominem sine pectore, dotes
Posse satis formæ Tyndari nosse tuæ?
F alleris ignorat nec si bona summa putaret.
Quæ tenet externo crederet illa uiro.
V t te nec mea uox nec te meus incitet ardor.
Cogimur ipsius commoditate frui.
A ut erimus stulti sic, ut superemus et ipsum.
Si tam securum tempus abibit iners.
P enè suis manibus ad te deduxit amantem.
V tere mandantis simplicitate uiri.
S ola iaces uiduo tam longa nocte cubili.
In uiduo iaceo solus & ipse toro.
T e mihi meq; tibi communia gaudia iungant.
Candidior medio nox erit illa die.
T unc ego iurabo quæuis tibi numina meq;
Astringam uerbis in sacra iura meis.
T unc ego, si non est fallax fiducia nostri.
Efficiam præsens ut mea regna petas.
S i pudet et metuis, ne me uideare secuta.
Ipse reus sine te criminis huius ero.

N am sequar Aegidæ factum · fratrumq́; tuorum ·
Exemplo tangi non propiore potes ·
T erapuit Theseús · geminas Leucippidas illi ·
Quartus in exemplis annumerabor ego ·
T roica classis adest armis instructa, uirisq́; ·
Iam facient celeres remus · & aura uias ·
I bis dardanias ingens regina per urbes ·
Teq́; nouam credet uulgus adesse deam ·
Quaq́; feres gressus · adolebunt cinnama flammæ ·
Cæsáq́; sanguineam uictima planget humum ·
D ona pater fratres · & cum genitrice sorores ·
Iliadesq́; omnes · totaq́; Troia dabit ·
H ei mihi uix à me pars dicitur ulla futuri ·
Plura feres · quàm quæ littera nostra refert ·
N ec tu rapta time · ne nos fera bella sequantur ·
Conciet & uires Græcia tota suas ·
T ot prius abductis · ecquæ repetita per arma?
Crede mihi uanos res habet ista metus ·
N omine ceperunt Aquilonis Erethida Thraces ·
Tuta tamen bello Bistonis ora fuit ·
P hasida puppe noua uexit pagasæus Iason ·
Læsa nec est colcha thessala terra manu ·
T e quoq; qui rapuit · rapuit Minoida Theseus ·
Nulla tamen Minos cretas ad arma uocat ·
T error in his ipso maior solet esse periclo ·
Quæq́; timere libet pertimuisse pudet ·
F inge tamen · si uis ingens consurgere bellum ·
Et mihi sunt uires · & mea tela nocent ·
N ec minor est Asiæ · quàm uestræ copia terræ ·
Illa uiris diues · diues abundat equis ·

N ec plus Atrides animi Menelaus habebit·
Quàm Paris· aut armis ante ferendus erit.
P enè puer cæſis abducta armenta recepi
Hoſtibus· & cauſam nominis inde tuli.
P enè puer iuuenes uario certamine uici·
In quibus Ilioneus, Deiphobusq; fuit·
N é ue putes· non me niſi comminus eſſe timendum·
Figitur in iuſſo noſtra ſagitta loco.
N on potes hæc illi primæ dare facta iuuentæ.
Inſtruere Atriden non potes arte mea.
Omnia ſi dederis· nunquam dabis Hectora fratrem.
Vnus is innumeri militis inſtar erit.
Quid ualeam· neſcis· & te mea robora fallunt.
Ignoras· cui ſis nupta futura uiro.
A ut igitur nullo belli repetêre tumultu·
Aut cedent Marti Dorica caſtra meo.
N ec tamen indignor pro tanta ſumere bellum
Coniuge. certamen præmia magna mouent.
T u quoq;, ſi de te totus contenderit orbis·
Nomen ab æterna poſteritate feres.
S pe modo non timida dis hinc egreſſa ſecundis
Exige cum plena munera pacta fide.

HELENA PARIDI.

N Vnc oculos tua cum uiolarit epiſtola noſtros·
Non reſcribendi gloria uiſa leuis.
A uſus es hoſpitij temeratis aduena ſacris
Legitimam nuptæ ſollicitare fidem.
S cilicet idcirco uentoſa per æquora uectum
Excepit portu tænaris ora ſuo?

Nec tibi, diuersa quamuis à gente uenires·
Oppositas habuit regia nostra fores.
Esset ut hospitij merces iniuria tanti.
Qui sic intrabas hospes, an hostis eras?
Nec dubito quin hæc cum sit tam iusta· uocetur
Rustica iudicio nostra querela tuo·
Rustica sim sane dum non oblita pudoris·
Dumq; tenor uitæ sit sine labe meæ.
Si non est ficto uultus mihi tristis in ore.
Nec sedeo duris torua supercilijs·
Fama tamen clara est et adhuc sine crimine uixi.
Et laudem de me nullus adulter habet·
Quo magis admiror· quæ sit fiducia cœpto.
Spemq; tori dederit quæ tibi causa mei.
An quia uim nobis neptunius attulit Heros·
Rapta semel, uideor bis quoq; digna rapi?
Crimen erat nostrum· si delinita fuissem.
Cum sim rapta· meum quid nisi nolle fuit?
Nec tamen è facto fructum tulit ille petitum.
Excepto redij passa timore nihil.
Oscula luctando tantummodo pauca proteruus
Abstulit· ulterius nil habet ille mei.
Quæ tua nequitia est, non his contenta fuisset.
Di melius· similis non fuit ille tui.
Reddidit intactam· minuitq; modestia crimen·
Et iuuenem facti pœnituisse patet.
Theséa pœnituit· Paris ut succederet illi·
Ne quando nomen non sit in ore meum.
Nec tamen irascor· quis enim succenset amanti?
Si modo quem præfers non simulatur amor·

H oc quoq; enim dubito· non q̄ fiducia desit·
Aut mea sit facies non bene nota mihi·
S ed quia credulitas damno solet esse puellis·
Verbaq́; dicuntur uestra carere fide.
A t peccant aliæ· matronaq́; rara pudica est.
Quis prohibet raris nomen inesse meum?
N am mea q̄ uisa est tibi mater idonea· cuius
Exemplo flecti me quoq; posse putas·
M atris in admisso falsa sub imagine lusæ
Error inest. pluma tectus adulter erat.
N il ego si peccem possum nescisse· nec ullus
Error· qui facti crimen obumbret· erit.
I lla bene errauit· uitiumq́; autore leuauit.
Felix in culpa quo Ioue dicar ego?
E t genus· & próauos· & regia nomina iactas.
Clara domus satis hæc nobilitate sua est.
I uppiter ut soceri próauus taceatur· et omne
Tantalidæ Pelopis· Tyndareiq́; genus·
D at mihi Leda Iouem cycno decepta parentem·
Quæ falsam gremio credula fouit auem.
I nunc· & phrygiæ claras primordia gentis.
Cumq́; suo Priamo Laomédonta refer·
Quos ego suspicio· sed ,qui tibi gloria magna est·
Quintus is à nostro sanguine primus erit.
S ceptra tuæ quamuis rear esse potentia Troiæ·
Non tamen hæc illis esse minora puto·
S i iam diuitijs locus hic· numeroq́; uirorum
Vincitur· at certe barbara terra tua est.
M unera tanta quidem promittit epistola diues·
Vt possint ipsas illa mouere deas.

S ed si iam uellem fines transire pudoris·
Tu maior culpæ causa futurus eras.
A ut ego perpetuo famam sine labe tenebo·
Aut ego te potius quàm tua dona sequar.
A tq; ea non sperno. sic acceptissima semper
Munera sunt· autor quæ pretiosa facit.
P lus multo est· q amas· q sum tibi causa laboris·
Quod tam per longas spes tua uenit aquas.
I lla quoq;, apposita quæ nunc facis improbe mēsa·
Quamuis experiar dissimulare· noto.
T u modo me spectas oculis lasciue proteruis·
Quos uix instantes lumina nostra ferunt.
E t modo suspiras· modo pocula proxima nobis
Sumis· quáq; bibi· tu quoq; parte bibis.
A h quoties digitis, quoties ego tecta notaui
Signa supercilio penè loquente dari.
E t sæpe extimui· ne uir meus illa uideret·
Non satis occultis erubuíq; notis.
S æpe uel exiguo, uel longo murmure dixi·
Nil pudet hunc· nec uox hæc mea falsa fuit.
O rbe quoq; in mensæ legi sub nomine nostro·
Quod deducta mero littera fecit· amo.
C redere me tamen hoc oculo renuente negaui.
Hei mihi iam didici· sic quoq; posse loqui.
H is ego blanditijs si peccatura fuissem·
Flecterer· his poterant pectora nostra capi.
E st quoq; (confiteor) facies tibi rara· potestq;
Velle sub amplexus ire puella tuos.
A ltera sed potius felix sine crimine fiat·
Quam cadat externo noster amore pudor.

D isce meo exemplo, formosis posse carere.
Est uirtus placidis abstinuisse bonis.
Quàm multos credis iuuenes optare quod optas?
Qui sapiunt? oculos an Paris unus habet?
N on tu plus cernis, sed plus temerarius audes.
Non tibi plus cordis, sed minus oris inest.
T unc ego te uellem celeri uenisse carina,
Cum mea uirginitas mille petita procis.
S i te uidissem primus de mille fuisses.
Iudicio ueniam uir dabit ipse meo.
A d possessa uenis, præreptaq; gaudia serus.
Spes tua lenta fuit. quod petis, alter habet.
V t tamen optarem fieri tua troica coniux,
Inuitam sic me non Menelaus habet.
D esine molle precor uerbis conuellere pectus,
Néue mihi, quam tu dicis amare, noce.
S ed sine quam tribuit sortem fortuna tueri,
Nec spolium nostri turpe pudoris habe.
A t Venus hoc pacta est, et in altæ uallibus Idæ
Tres tibi se nudas exhibuere deæ.
V naq; cum regnum, belli daret altera laudem,
Tyndaridis coniux tertia dixit eris.
C redere uix equidem cœlestia numina possum
Arbitrio formam supposuisse tuo.
V tq; sit hoc uerum, certe pars altera ficta est,
Iudicij pretium qua data dicar ego.
N on est tanta mei fiducia corporis, ut me
Maxima teste dea dona fuisse putem.
C ontenta est oculis hominum mea forma probari.
Laudatrix Venus est insidiosa mihi.

Sed nihil insinuo · faueo quoq; laudibus istis.
Nam mea uox quare quod cupit · esse neget?
Nec tu succense nimium mihi creditus ægre.
Tarda solet magnis rebus inesse fides.
Prima mea est igitur Veneri placuisse uoluptas·
Proxima me uisam præmia summa tibi.
Nec te Palladios nec te Iunonis honores
Auditis Helénes præposuisse bonis.
Ergo ego sum Virtus · ego sum tibi nobile regnum.
Ferrea sum · si non hoc ego pectus amem.
Ferrea crede mihi non sum · sed amare recuso
Illum · quem fieri uix puto posse meum.
Quid Bibulum curuo proscindere littus aratro,
Spem'q; sequi coner · quam locus ipse negat?
Sum rudis ad Veneris furtum · nulla'q; fidelem
(Di mihi sunt testes) lusimus arte uirum.
Nunc quoq; quod tacito mando mea uerba libello
Fungitur officio littera nostra nouo.
Felices · quibus usus adest · ego nescia rerum
Difficilem culpæ suspicor esse uiam.
Ipse malo metus est · iam nunc confundor · et omnes
In nostris oculos uultibus esse reor.
Nec reor hoc falso · sensi mala murmura uulgi·
Et quasdam uoces rettulit Aethra mihi.
At tu dissimula · nisi tu desistere mauis·
Sed cur desistas? dissimulare potes.
Lude · sed occulte · maior non maxima nobis
Est data libertas · ꝙ Menelaus abest.
Ille quidem procul est ita re cogente profectus·
Magna fuit subitæ iusta'q; causa uiæ.

At mihi sic uisum est ego, cum dubitaret an iret

Quamprimum dixi fac rediturus eas.

Omine lætatus dedit oscula: resq;, domusq;,

Et tibi sit curæ Troicus hospes ait.

Vix tenui risum quem dum compescere luctor

Nil illi potui dicere, præter erit.

Vela quidem uentis Creten dedit ille secundis

Sed tu non ideo cuncta licere puta.

Sic meus hinc uir abest ut me custodiat absens.

An nescis longas regibus esse manus?

Fama quoq; est oneri nam quo constantius ore

Laudamur uestro iustius ille timet.

Quæ iuuat ut nunc est eadē mihi gloria dāno est.

Et melius famæ uerba dedisse fuit.

Nec quod abest hic me tecum mirare relictam.

Moribus, & uitæ credidit ille meæ.

De facie metuit uitæ confidit et illum

Securum probitas forma timere facit.

Tempora ne pereant ultro data præcipis utq;

Simplicis utamur commoditate uiri.

Et libet & timeo nec adhuc exacta uoluntas

Est satis. in dubio pectora nostra labant.

Et uir abest nobis & tu sine coniuge dormis

Inq; uicem tua me te mea forma capit.

Et longæ noctes & iam sermone coimus

Et tu (me miseram) blandus & una domus.

Et peream si non inuitent omnia culpam.

Nescio quo tardor sed tamen ipsa metu.

Quod male persuades utinam bene cogere posses

Sic mea rusticitas excutienda foret.

V tilis interdum est ipsis iniuria passis.
Sic certe felix ipsa coacta forem.
D um nouus est cœpto potius pugnemus amori.
Flamma recens parua sparsa resedit aqua.
C ertus in hospitibus non est amor: errat: ut ipsi:
Cumq́; nihil speres firmius esse: fugit.
H ypsipyle testis: testis Minoia uirgo
In non exhibitis utraq; iuncta toris.
T u quoq; dilectam multos in fide per annos
Diceris Oenónen deseruisse tuam.
N ec tamen ipse negas. & nobis omnia de te
Quærere: si nescis: maxima cura fuit.
A dde: q ut cupias constans in amore manere:
Non potes: expedient iam tua uela phryges.
D um loqueris mecum: dum nox sperata paratur:
Qui ferat in patriam iam tibi uentus erit.
C ursibus in medijs nouitatis plena relinques
Gaudia: cum uentis noster abibit amor.
A n sequar: ut suades: laudatáq; Pergama uisam?
Prónurus & magni Laomedontis ero?
N on ita contemno uolucris præconia famæ:
Vt probris terras impleat illa meis.
Quid de me poterit Sparte? quid Achaia tota?
Quid gentes aliæ? quid tua Troia loqui?
Quid Priamus de me: Priami quid sentiet uxor?
Totq́; tui fratres: dardaniæq́; nurus?
T u quoq;, qui poteris fore me sperare fidelem?
Et non exemplis anxius esse tuis?
Quicunq; Iliacos intrauerit aduena portus:
Is tibi sollicit causa timoris erit.

Ipse mihi

Ipse mihi quoties iratus, adultera dices
Oblitus nostro crimen inesse tuum?
Delicti fies idem reprensor et autor.
Terra precor uultus obruat ante meos.
At fruar Iliacis opibus cultuq; beato
Donaq; promissis uberiora feram.
Purpura nempe mihi pretiosaq; texta dabuntur.
Congestoq; auri pondere diues ero
Da ueniam fassæ non sunt tua munera tanti.
Nescio quo tellus me tenet ista modo.
Quis mihi, si lædar phrygijs succurret in oris?
Vnde petam fratres? unde parentis opem?
Omnia Medeæ fallax promisit Iason.
Pulsa est Aesonia non minus illa domo.
Non erat Aeetes ad quem despecta rediret
Non Ipsea parens Chalciopeq; soror.
Tale nihil timeo. sed nec Medea timebat.
Fallitur augurio spes bona sæpe suo.
Omnibus inuenies quæ nunc iactantur in alto
Nauibus à portu lene fuisse fretum.
Fax quoq; me terret quam se peperisse cruentam
Ante diem partus est tua uisa parens.
Et uatum timeo monitus quos igne Pelasgo
Ilion arsurum præmonuisse ferunt.
Vtq; fauet Cytherea tibi quia uicit habetq;
Parta per arbitrium bina trophæa tuum
Sic illas timeo quæ, si tua gloria uera est
Iudice te causam non tenuere duæ.
Nec dubito quin, te si persequar arma parentur.
Ibit per gladios (hei mihi) noster amor.

An fera Centauris indicere bella coegit
Athracis' æmonios Hippodámeia uiros.
Tu fore tam lentum iusta Menálaon in ira?
Et geminos fratres, Tyndareumq́; putas?
Quod bene te iactas, & fortia facta recenses,
A uerbis facies dissidet ista tuis.
Apta magis Veneri, quàm sunt tua corpora Marti.
Bella gerant fortes, tu Pari semper ama.
Hectora, quem laudas, pro te pugnare iubeto.
Militia est operis altera digna tui.
His ego, si saperem, pauloq́; audacior essem,
Vterer, utetur, siqua puella sapit.
Aut ego deposito faciam fortasse pudore,
Et dabo conuictas tempore uicta manus.
Quod petis, ut furtim præsentes ista loquamur,
Scimus quid captes, colloquiumq́; uoces.
Sed nimiũ prop̄as, et adhuc tua messis in herba est.
Hæc mora sit uoto forsan amica tuo.
Hactenus arcanum furtiuæ conscia mentis
Littera iam lasso pollice sistat opus.
Cætera per socias Clyménen, Aethrãq́; loquemur,
Quæ mihi sunt comites, consiliumq́; duæ.

LEANDER AD HERÓ.

Mittit Abydenus, quam mallet ferre, salutem,
Si cadat unda maris Sesta puella tibi.
Si mihi Di faciles, et sunt in amore secundi,
Inuitis oculis hæc mea uerba leges.
Sed non sunt faciles, nam cur mea uota morantur?
Currere me nota non patiuntur aqua.

Ipsa uides cœlum pice nigrius · & freta uentis
Turbida · per'q; cauas uix adeunda rates.
Vnus, et hic audax, a quo tibi littera nostra
Redditur à portu nauita fecit iter.
Ascensurus eram · nisi q dum uincula proræ
Solueret · in speculis omnis Abydos erat.
Non poteram cælare meos, uelut ante parentes ·
Quem'q; tegi uolumus · non latuisset amor.
Protinus hæc scribens felix i littera dixi ·
Iam tibi formosam porriget illa manum.
Forsitan admotis etiam tangêre labellis ·
Rumpere dum niueo uincula dente uolet.
Talibus exiguo dictis mihi murmure uerbis
Cætera cum charta dextra locuta mea est.
Ah quanto mallem · quam scriberet · illa nataret ·
Me'q; per assuetas sedula ferret aquas ·
Aptior illa quidem placido dare uerbera ponto ·
Est tamen & sensus apta ministra mei.
Septima nox agitur spatium mihi longius anno ·
Sollicitum raucis q mare feruet aquis.
His ego si uidi mulcentem pectora somnum
Noctibus · insani sit mora longa freti.
Rupe sedens aliqua specto tua littora tristis ·
Et quo non possum corpore · mente feror.
Lumina quinetiam summa uigilantia turre
Aut uidet · aut acies nostra uidere putat.
Ter mihi deposita est in sicca uestis arena ·
Ter graue tentaui carpere nudus iter.
Obstitit incœptis tumidum iuuenilibus æquor ·
Mersit et aduersis ora natantis aquis.

At tu de rapidis immansuetissime uentis
Quid mecum certa prælia mente geris?
In me· si nescis Boréa· non æquora sæuis·
Quid faceres· esset ni tibi notus amor?
Tam gelidus cũ sis non te tamẽ improbe quondam
Ignibus actæis incaluisse negas·
Gaudia rapturo siquis tibi rumpere uellet
Aerios aditus· quo paterere modo?
Parce precor· facilemq; moue moderantius auram·
Imperet Hippotádes sic tibi triste nihil·
Vana peto· precibusq; meis obmurmurat ipse·
Quasq; quatit· nulla parte coercet aquas·
Nunc daret audaces utinam mihi Dædalus alas·
Icarium quamuis hic prope littus adest·
Quidquid erit· patiar· liceat modo corpus in auras
Tollere· quod dubia sæpe pependit aqua·
Interea dum cuncta negant uentiq; ,fretumq;·
Mente agito furti tempora prima mei·
Nox erat incipiens (nanq; est meminisse uoluptas)
Cum foribus patrijs egrediebar amans·
Nec mora· deposito pariter cum ueste timore·
Iactabam liquido brachia lenta mari·
Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti·
Vt comes in nostras officiosa uias·
Hanc ego suspiciens faueas ò candida dixi·
Et subeant animo latmia saxa tuo·
Non sinit Endymion te pectoris esse seueri·
Flecte precor uultus ad mea furta tuos·
Tu dea mortalem cœlo delapsa petebas·
(Vera loqui liceat) quam sequor, ipsa dea est·

N eu referam mores cœlesti pectore dignos·
Forma nisi in ueras non cadit illa deas.
A ueneris facie non est prior ulla · tuáq;.
Néue meis credas uocibus ipsa uide.
Quantum, cum radijs fulges argentea puris·
Concedunt flammis sydera cuncta tuis·
T anto formosis formosior omnibus illa est.
Si dubitas · cæcum Cynthia lumen habes.
H æc ego uel certe non his diuersa locutus,
Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.
V nda repercussæ radiabat imagine Lunæ·
Et nitor in tacita nocte diurnus erat.
N ullá q; uox unquam nostras ueniebat ad aures·
Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
H alcyónes solæ memores Cæycis amati
Nescio quid uisæ sunt mihi dulce queri.
I amq; fatigatis humero sub utroq; lacertis
Fortiter in summas erigor altus aquas.
V t procul aspexi lumen · meus ignis in illo est.
Illa meum dixi littora lumen habent.
E t subito lassis uires rediere lacertis·
Visáq;, quàm fuerat mollior unda mihi.
F rigora ne possim gelidi sentire profundi·
Qui calet in Cupido pectore · præstat amor.
Quo magis accedo · propioráq; littora fiunt·
Quóq; minus restat · plus libet ire mihi.
C um uero possum cerni quoq; · protinus addis
Spectatrix animos · ut ualeamq; facis.
T unc etiam nando dominæ placuisse laboro·
Atq; oculis iacto brachia nostra tuis.

T e tua uix prohibet nutrix descendere in altum·
Hoc et enim uidi nec mihi uerba dabas.
N ec tamen effecit· quamuis retinebat euntem·
Ne fieret prima pes tuus udus aqua.
E xcipis amplexu· feliciaq; oscula iungis·
Oscula Dis magnis trans mare digna peti.
D eq; tuis demptos humeris mihi tradis amictus·
Et madidam siccas æquoris imbre comam.
C ætera nox, & nos, et turris conscia nouit·
Quodq; mihi monstrat per uada lumen iter.
N on magis illius numerari gaudia noctis,
Hellespontiaci quam maris alga potest.
Quo breuius spatium nobis ad furta dabatur·
Hoc magis est cautum· ne foret illud iners.
I amq; fugatura Tithoni coniuge noctem·
Præuius Auroræ lucifer ortus erat.
O scula congerimus properata sine ordine raptim·
Et querimur paruas noctibus esse moras.
A tq; ita contactus monitu nutricis amaro
Frigida deserta littora turre peto·
D igredimur flentes· repetoq; ego uirginis æquor
Respiciens dominam, dum licet· usq; meam.
S i qua fides uero est· ueniens huc esse natator·
Cum redeo· uideor naufragus esse mihi.
H oc quoq; si credis· ad te uia prona uidetur.
A te cum redeo· cliuus inertis aquæ.
I nuitus patriam repeto· quis credere posset?
Inuitus certe nunc moror urbe mea.
H ei mihi cur animis iuncti secernimur undis?
Vnaq; mens· tellus non habet una duos?

V el tua me Sestòs: uel te mea sumat ábydos:
Tam tua terra mihi quam tibi nostra placet.
C ur ego confundor quoties confunditur æquor?
Cur mihi causa leuis: uentus obesse potest?
I am nostros curui norunt Delphines amores:
Ignotum nec me piscibus esse reor.
I am patet attritus solitarum limes aquarum:
Non aliter: multa quam uia pressa rota.
Quod mihi non esset: nisi sic: iterare querebar.
At nunc per uentos hoc quoq; desse queror.
F luctibus immodicis Athamantidos æquora canẽt:
Vixq́; manet portu tuta carina suo.
H oc mare, cum primum de uirgine nomina mersa
Quæ tenet est nactum tale fuisse puto.
E t satis amissa locus hic infamis ab Helle est:
Vtq́; mihi parcat crimine nomen habet.
I nuideo Phrixo quem per freta tristia tutum
Aurea lanigero uellere uexit ouis.
N ec tamen officium pecoris, nauisq́; requiro:
Dummodo, quas scindam corpore: dentur aquæ.
A rte egeo nulla: detur modo copia nandi:
Idem nauigium, nauita, uector, ero.
Nec sequar aut Helicen aut, qua Tyrus utitur: arcto.
Publica non curat sydera noster amor.
A ndromeden alius spectet: claramq́; Coronam:
Quæq́; micat gelido parrhasis ursa polo.
A t mihi quod Perseus et cum Ioue Liber amarũt:
Indicium dubiæ non placet esse uiæ.
E st aliud lumen multo mihi certius istis:
Non erit in tenebris quo duce noster amor.

Hoc ego dum spectem · colchos, atq; ultima ponti,
Quáq; uiam fecit thessala puppis · eam.
Et iuuenem possum superare Palæmona nando ·
Miráq; quem subito reddidit herba · deum.
Sæpe per assiduos languent mea brachia motus ·
Vixq; per immensas fessa trahuntur aquas ·
His ego cum dixi · pretium non uile laboris
Iam dominæ uobis colla tenenda dabo.
Protinus illa ualent · atq; ad sua præmia tendunt ·
Vt celer Eleo carcere missus equus.
Ipse meos igitur seruo · quibus uror amores ·
Teq; magis cœlo digna puella sequor.
Digna quidem cœlo · sed adhuc tellure moraris ·
Aut dic ad superos hinc mihi qua sit iter.
Hic est · ꝙ raro misero contingis amanti ·
Cumq; mea fiunt turbida mente freta.
Quid mihi · ꝙ lato non separor æquore prodest?
Non minus hæc nobis tam breuis obstat aqua.
Non malim dubito toto procul orbe remotus
Cum domina longe spem quoq; habere meam.
Quo propius nunc es · flamma propiore calesco ·
Et res non semper · spes mihi semper adest.
Penè manu, quod amo · tanta est uicinia · tango.
Sæpe sed (heu) lachrymas hoc mihi penè mouet.
Velle quid est aliud fugientia prendere poma?
Spemq; suo refugi fluminis ore sequi?
Ergo ego te nunq̃, nisi cum uolet unda · tenebo.
Et me felicem nulla uidebit hyems.
Cumq; minus firmũ nil sit · quam uentus, et unda ·
In uentis, et aqua spes mea semper erit.

Aestus adhuc tamē est. quid cum mihi læserit æquor
Pleias· & Arctophylax· oleniumq́; pecus·
Aut ego non noui· quam sim temerarius· aut me
In freta non cautus tunc quoq; mittet amor.
Neue putes id me quod abest promittere tempus·
Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor·
Ire per inuitas experiemur aquas.
Aut mihi continget felix audacia saluo·
Aut mors solliciti finis amoris erit.
Optabo tamen· ut partes expellar in illas·
Et teneant portus naufraga membra tuos.
Flebis enim· tactuq́; meum dignabere corpus·
Et mortis dices huic ego causa fui.
Scilicet interitus offenderis omine nostri·
Litteraq́; inuisa est hac mea parte tibi.
Desine parte queri· sed & ut mare finiat iram·
Accedant quæso fac tua uota meis.
Pace breui nobis opus est· dum transferor istuc.
Cum tua contigero littora· perstet hyems.
Illic est aptum nostræ nauale carinæ·
Et melius nulla stat mea puppis aqua.
Illic me claudat Boréas· ubi dulce morari est.
Tunc piger ad nandum· tunc ego cautus ero.
Nec faciam surdis conuitia fluctibus ulla.
Triste nataturo nec querar esse fretum.
Me pariter uenti teneant· teneriq́; lacerti·
Per causas isthic impediarq́; duas.
Cum patietur hyems· remis ego corporis utar·
Lumen in aspectu tu modo semper habe.

I nterea pro me pernoctet epistola tecum.
Quam precor ut minima persequar ipse mora.

HERO LEANDRO.

Vam mihi misisti uerbis Leandre salutem.
Vt possim missam rebus habere ueni.
L onga mora est nobis omnis quæ gaudia differt.
Da ueniam fassæ non patienter amo.
V rimur igne pari sed sum tibi uiribus impar.
Fortius ingenium suspicor esse uiris.
V t corpus teneris, sic mens infirma puellis.
Deficiam parui temporis adde moram.
V os modo uenando, modo rus geniale colendo
Ponitis in uaria tempora longa mora.
A ut fora uos retinent aut unctæ dona palæstræ.
Flectitis aut freno colla fugacis equi.
N unc uolucrem laqueo, nunc piscem ducitis hamo.
Diluitur posito serior hora mero.
H is mihi submotis, uel si minus acriter urar.
Quod faciam superest, præter amare, nihil.
Quod superest facio teq; ò mea sola uoluptas
Plus quoq; quàm credi quod mihi possit amo.
A ut ego cum cara de te nutrice susurro.
Quæq; tuum miror causa moretur iter.
A ut mare prospiciens odioso concita uento,
Corripio uerbis æquora sæpe tuis.
A ut ubi sæuitiæ paulum grauis unda remisit.
Posse quidem, sed te nolle uenire queror.
D ūq; queror lachrymæ ꝑ amantia lumina manāt.
Pollice quas tremulo conscia siccat anus.

S aepe tui specto si sint in littore passus
Impositas tanquam seruet arena notas.
V t'q; rogem de te & scribam tibi siquis Abydo
Venerit aut quaero siquis ábydon eat.
Quid referam quoties do uestibus oscula quas tu
Hellespontiaca ponis iturus aqua?
S ic ubi lux acta est & noctis amicior hora
Exhibuit pulsa sydera clara die.
P rotinus in summa uigilantia lumina turre
Ponimus assuetae signa, notam'q; uiae.
T orta'q; uersato ducentes stamina fuso
Foeminea tardas fallimus arte moras.
Quid loquar interea tam longo tempore quaeris
Nil nisi Leandri nomen in ore meo est.
I ám ne putas exisse domo mea gaudia nutrix?
An uigilant omnes & timet ille suos?
I ám ne suis humeris illum deponere uestes
Tingere iam pingui pallade membra putas?
A nnuit illa fore non nostra quod oscula curet
Sed mouet obrepens somnus anile caput.
P ost'q; morae minimum iam certe nauigat inquam
Lenta'q; dimotis brachia iactat aquis.
P auca'q; cum tacta perfeci stamina terra
An medio possis quaerimus esse freto.
E t modo prospicimus timida modo uoce precamur
Vt tibi det faciles utilis aura uias.
A uribus interdum uoces captamus & omnem
Aduentus strepitum credimus esse tui.
S ic ubi deceptae pars est mihi maxima noctis
Acta subit furtim lumina fessa sopor.

F orsitan inuitus mecum tamen improbe dormis.
Et quamuis non uis ipse uenire uenis.
N am modo te uideor prope iam spectare natantem.
Brachia nunc humeris humida ferre meis.
N unc dare quæ soleo madidis uelamina membris.
Pectora nunc iuncto nostra fouere sinu.
M ultáq; præterea lingua reticenda modesta.
Quæ fecisse iuuat facta referre pudet.
M e miseram breuis est hæc. et non uera uoluptas.
Nam tu cum somno semper abire soles.
F irmius ô cupidi tandem coeamus amantes.
Ne careant uera gaudia nostra fide.
C ur ego tot uiduas exegi frigida noctes?
Cur toties à me lente natator abes?
E st mare (confiteor) non dum tractabile nanti.
Nocte sed hesterna lenior aura fuit.
C ur ea præterita est? cur non uentura timebas?
Tam bona cur perijt? nec tibi rapta uia est.
P rotinus ut similis detur tibi copia cursus.
Hoc melior certe. quo prior illa fuit.
A t cito mutata est iactati forma profundi.
Tempore, cum properas. sæpe minore uenis.
H ic puto deprensus nil quod querereris. haberes.
Meq; tibi amplexo nulla noceret hyems.
C erte ego tunc uentos audirem læta sonanteis.
Et nunquam placidas esse precarer aquas.
Quid tamen euenit. cur sis metuentior undæ?
Contemptumq; prius nunc uereare fretum?
N am memini. cum te sæuum ueniente. minaxq;
Non minus, aut multo non minus æquor erat.

Cum tibi clamabam sic tu temerarius esto.
Ne miseræ uirtus sit tua flenda mihi.
Vnde nouus timor hic? quóq; illa audacia fugit?
Magnus ubi est spretis ille natator aquis?
Sis tamen hoc potius quàm quod prius esse solebas
Et facias placidum per mare tutus iter
Dummodo sis idem dum sic ut scribis amemur
Flammáq; non fiat frigidus illa cinis.
Non ego tam uentos timeo mea uota morantes
Quam similis uento ne tuus erret amor.
Et ne sim tanti superentq; pericula causam
Et uidear merces esse labore minor.
Interdum metuo patria ne lædar & impar
Dicar Abideno Sesta puella toro.
Ferre tamen possum patientius omnia quam si
Ocia nescio qua pellice captus agas.
In tua si ueniant alieni colla lacerti
Sitq; nouus nostri finis amoris amor.
Ah potius peream quàm crimine uulnerer isto
Fatáq; sint culpa nostra priora tua.
Nec quia uenturi dederis mihi signa doloris
Hæc loquor aut fama sollicitata noua.
Omnia sed uereor (quis enim securus amauit)
Cogit et absentes multa timere locus.
Felices illas sua quas præsentia nosse
Crimina uera iuuat falsa timere uetat.
Nos tam uana mouet quam facta iniuria fallit
Incitat et morsus error uterq; pares.
O utinam uenias aut hic uentus ue, patér ue,
Causáq; sit certe fœmina nulla moræ.

Quod siquam sciero · moriar (mihi crede) dolendo.
Iandudum peccas · si mea fata petis.
Sed neq; peccabis · frustraq; ego terreor istis ·
Quoq; minus uenias · inuida pugnat hyems.
Me miseram quanto planguntur littora fluctu ·
Et latet obscura condita nube dies.
Forsitan ad pontum mater pia uenerit Helles ·
Mersaq; turbatis nata fleatur aquis.
Aut mare ab inuiso priuignæ nomine dictum
Vexat in æquoream uersa nouerca deam.
Non fauet ut nunc est · teneris locus iste puellis ·
Hac Helle perijt · hac ego lædor aqua.
At tibi flammarum memori Neptune tuarum
Nullus erat uentis impediendus amor.
Sed neq; Amymóne · nec laudatissima forma
Criminis est Tyrò fabula uana tui.
Lucidaq; Alcyóne, Cæyceq;, & Anthone nata,
Et non dum nexis angue Médusa comis
Flauaq; Laodice · cœloq; recepta Celænó ·
Et quarum memini nomina lecta mihi ·
Has certe pluresq; canunt Neptune poetæ,
Molle latus lateri conseruisse tuo.
Cur igitur toties uires expertus amoris,
Assuetum nobis turbine claudis iter?
Parce ferox, latoq; mari tua prælia misce ·
Seducit terras hæc breuis unda duas.
Te decet aut magnas magnum iactare carinas ·
Aut etiam totis classibus esse trucem.
Turpe deo pelagi iuuenem terrere natantem ·
Gloriaq; est stagno quolibet ista minor.

N obilis ille quidem est · & clarus origine · sed non
A tibi suspecto duxit Vlysse genus.
D a ueniam seruaq; duos · natat ille · sed hisdem
Corpus Leandri spes mea pendet aquis.
I nterea lumen (posito nam scribimus illo)
Sternuit · & nobis prospera signa dedit.
E cce merum nutrix faustos instillat in ignes.
Cras erimus plures inquit · & ipsa bibit.
E ffice nos plures euicta per æquora uectus,
O penitus toto corde recepte mihi.
I n tua castra redi socij desertor amoris.
Ponuntur medio cur mea membra toro?
Quid timeas · non est · auso Venus ipsa fauebit ·
Sternet & æquoreas æquore nata uias.
I re libet medias ipsi mihi sæpe per undas.
Sed solet hoc maribus tutius esse fretum.
N am cur hoc uectis Phrixo Phrixiq; sorore
Sola dedit uastis fœmina nomen aquis?
F orsitan ad reditum metuis · ne robora desint ·
Aut nequeas gemini ferre laboris onus.
A t nos diuersi medium coeamus in æquor ·
Obuiaq; in summis oscula demus aquis,
A tq; ita quisq; suas iterum redeamus ad urbes ·
Exiguum, sed plus, quam nihil, illud erit.
V el pudor hic utinam, qui nos tam cogit amare ·
Vel timidus famæ cedere uellet amor.
N unc male res iunctæ calor, et reuerētia pugnant ·
Quid sequar in dubio est · hæc decet · ille iuuat.
V t semel intrauit Colchos pagasæus Iason ·
Impositam celeri phasida puppe tulit.

Vt semel Idæus Lacedæmona uenit adulter·
Cum præda rediijt protinus ille sua.
Tu quàm sæpe petis· quod amas· tam sæpe relinqs·
Et quoties graue fit puppibus ire· natas.
Sic tamen ò iuuenis tumidarum uictor aquarum,
Sic facito spernas· ut uereare· fretum.
Arte laboratæ merguntur in æquore puppes.
Tu tua plus remis brachia posse putas?
Quod cupis· hoc nautæ metuunt· Leandre natare.
Exitus hic fractis puppibus esse solet.
Me miseram cupio non persuadere· quod hortor·
Sis'q; precor monitis fortior ipse meis.
Dum modo peruenias excussa'q; sæpe per undas
Iniicias humeris brachia lassa meis.
Sed mihi cæruleas quoties obuersor ad undas·
Nescio quid pauidum frigore pectus habet.
Nec minus hesternæ confundor imagine noctis·
Quamuis est sacris illa piata meis.
Nanq; sub Aurora iam dormitante lucerna·
Tempore quo cerni somnia uera solent·
Stamina de digitis cecidere sopore remissis·
Colla'q; puluino nostra ferenda dedi.
Hac ego uentosas nantem Delphina per undas
Cernere non dubia sum mihi uisa fide.
Quem postquam bibulis iniecit fluctus arenis·
Vnda simul miserum, uita'q; deseruit.
Quidquid id est timeo· nec tu mea somnia ride·
Nec nisi tranquillo brachia crede mari.
Si tibi non parcis· dilectæ parce puellæ·
Quæ nunquam nisi te sospite, sospes erit.

Spes

S pes tamen est fractis uicinæ pacis in undis.
Tu placidas toto pectore scinde uias.
I nterea quoniam nanti freta peruia non sunt·
Leniat inuisas littera nostra moras.

ACONTIVS CYDIPPAE

P One metum nihil hic iterum iurabis amanti·
Promissam satis est te semel esse mihi.
P erlege· discedat sic corpore langor ab isto·
Qui meus est ulla parte dolere dolor.
Quid pudor ante subit? nam sicut in æde Dianæ
Suspicor ingenuas erubuisse genas.
C oniugium, pactamq; fidem, non crimina posco·
Debitus ut coniux non ut adulter amo.
V erba licet repetas· quæ demptus ab arbore fœtus
Pertulit ad castas me iaciente manus·
I nuenies illic id te iurasse quod opto
Te potius uirgo, quam meminisse deam·
N unc quoq; idē timeo sed idem tamen acrius illud·
Assumpsit uires auctaq; flamma mora est.
Quiq; fuit nunq̄ paruus uel tempore longo
Ex spe, quàm dederas tu mihi· crescit amor.
S pem mihi tu dederas meus hic tibi credidit ardor·
Non potes hoc factum teste negare dea.
A dfuit· & præsens ut erat tua uerba notauit·
Et uisa est mota dicta tulisse coma.
D eceptam dicas nostra te fraude licebit·
Dum fraudis nostræ causa feratur amor.
F raus mea quid petijt· nisi q tibi iungerer uni?
Id me quod quereris conciliare potest.

Non ego natura, nec sum tam callidus usu·
Solertem tu me crede puella facis.
Te mihi compositis, siquid tamen egimus arte·
Astrinxit uerbis ingeniosus amor.
Dictatis ab eo feci sponsalia uerbis·
Consultoq; fui iuris amore uafer.
Sit fraus huic facto nomen· dicarq; dolosus·
Si tamen est, quod ames uelle tenere· dolus.
En iterum scribo· mittoq; rogantia uerba.
Altera fraus haec est quodq; queraris· habes.
Si noceo ꝙ amo· fateor sine fine nocebo·
Teq; petam caueas tu licet· ipse petam.
Per gladios alij placidas rapuere puellas.
Scripta mihi caute littera crimen erit.
Di faciant possim plures imponere nodos·
Vt tua sit nulla libera parte fides.
Mille modi restant· cliuo sudamus in uno.
Ardor inexpertum nil sinit esse meus.
Sit dubium possis ne capi· captabere certe.
Exitus in Dis est sed capiere tamen.
Vt partem effugias non omnia retia falles·
Quae tibi, quam credis· plura tetendit amor.
Si non proficient artes· ueniemus ad arma·
Inq; mei Cupido rapta ferere sinu.
Non sum· qui soleam Paridis reprendere factum·
Nec quenquam· qui uir posset ut esse· fuit.
Nos quoq;, sed taceo. mors huius poena rapinae
Vt sit· erit, quam te non habuisse minor.
Aut esses formosa minus· peterere modeste.
Audaces facie cogimur esse tua.

T u facis hoc· oculiq; tui· quibus ignea cedunt
Sydera· qui flammæ causa fuere meæ.
H oc faciunt flaui crines· & eburnea ceruix·
Quasq; precor ueniant in mea colla manus.
E t decor & uultus sine rusticitate pudentes
Et Thetidis quales uix reor esse pedes.
C ætera si possem laudare beatior essem·
Nec dubito totum quin tua pars sit opus.
H ac ego compulsus, non est mirabile· forma,
Si pignus uolui uocis habere tuæ.
D eniq; dum captam tute cogare fateri·
Insidijs esto capta puella meis.
I nuidiam patiar passo sua præmia dentur·
Cur suus à tanto crimine fructus abest?
H esiónen Telámon· Briseida cepit Achilles·
Vtraq; uictorem nempe secuta suum·
Quamlibet accuses· & sis irata· licebit·
Irata liceat dum mihi posse frui.
I idem qui facimus· factam tenuabimus iram·
Sit modo placandæ copia parua tui.
A nte tuos flentem liceat consistere uultus·
Et liceat lachrymis addere uerba meis.
V tq; solent famuli cum uerbera sæua uerentur·
Tendere submissas sub tua crura manus.
I gnoras. tua iura uocat· cur arguor absens?
Iandudum dominæ more uenire iube.
I psa meos scindas licet imperiosa capillos·
Oráq; sint digitis liuida facta tuis·
O mnia perpetiar· tantum fortasse timebo·
Corpore lædatur ne manus ista meo.

S ed neq; compedibus, nec me compesce cathenis·
Seruabor firmo uinctus amore tui.
C um bene se, quantumq; solet satiauerit ira·
Ipsa tibi dices quàm patienter amat.
I psa tibi dices· cum uideris omnia ferre·
Tam bene qui seruit seruiat iste mihi.
C ur reus infelix absens agor? & mea cum sit
Optima· non ullo causa tuente perit?
H oc quod amor iussit scriptum est iniuria nostri.
Quod de me solum nempe queraris, habes.
N on meruit falli mecum quoq; Delia. si non
Vis mihi promissum reddere· redde deæ.
A ffuit & uidit· cum tu decepta rubebas·
Et uocem memori condidit aure tuam.
O mnia re careant· nihil est uiolentius illa·
Cum sua, quæ nolit· numina læsa uidet.
T estis erit Calydonis aper· nam scimus in illo
Sit magis in natum sæua reperta parens.
T estis & Actæon quoniam fera creditus illis·
Ipse dedit leto cum quibus ante feras.
Quæq; superba parens saxo per corpus oborto
Nunc quoq; Mygdonia flebilis astat humo.
H ei mihi Cydippe timeo tibi dicere uerum·
Ne uidear causa falsa monere mea·
D icendum tamen est hoc est (mihi crede) q ægra
Ipso nubendi tempore sæpe iaces.
C onsulit ipsa tibi· neu sis periura laborat·
Et saluam salua te cupit esse fide.
I nde fit· ut quoties resistere perfida tentas·
Peccatum toties corrigat illa tuum.

P arce mouere feros animosæ uirginis arcus·
Mitis adhuc fieri, si patiare· potest.
P arce precor teneros corrumpere febribus Artus·
Seruetur facies ista fruenda mihi.
S eruentur uultus ad nostra incendia nati·
Quiq́; subest niueo lenis in ore rubor.
H ostibus, et siquis ne fias nostra repugnat·
Sic sit· ut inualida te solet esse mihi.
T orqueor ex æquo uel te nubente, uel ægra·
Dicere non possum, ꝙ minus esse uelim.
I nterdum maceror ꝙ sum tibi causa doloris·
Teq́; mea lædi calliditate puto.
I nq́; caput nostrum dominæ periuria quæso
Eueniant· pœna tuta sit illa mea.
N e tamen ignorem· quid agas· ad limina tendo.
Anxius huc illuc dissimulanter eo.
S ubsequor ancillam furtim famulumq́; requiro·
Profuerint somni quid tibi· quidue cibi.
M e miserum· ꝙ non medicorum iussa ministro·
Astringoq́; manus, insideoq́; toro.
E t rursus miserum ꝙ me procul inde remoui.
Quem minime uellem forsitan alter adest.
I lle manus istas astringit· & assidet ægræ
Inuisus superis· cum superisq́; mihi.
D umq́; suo tentat salientem pollice uenam·
Candida per causam brachia sæpe tenet.
C ontrectatq́; sinus & forsitan oscula iungit·
Officio merces plenior ista suo est.
Quis tibi promisit nostras percipere messes?
Ad spes alterius quis tibi fecit iter?

Ille sinus meus est· mea turpiter oscula sumis·
A mihi promisso corpore tolle manus.
Improbe tolle manus. quã tangis· nostra futura est.
Postmodo, si facies istud· adulter eris.
Elige de uacuis· quam non sibi uendicet alter.
Si nescis· dominum res habet ista suum.
Nec mihi credideris. recitetur formula pacti.
Neu falsam dicas esse· fac ipsa legat.
Alterius thalamo tibi nos, tibi dicimus exi.
Quid facis? hinc exi. non uacat iste torus.
Nam quod habes et tu humani uerba altera pacti.
Non erit idcirco par tua causa meæ.
Hæc mihi se pepigit· pater hanc tibi primus ab illa·
Sed propior certe, quàm pater ipsa sibi est.
Promisit pater hanc· hæc adiurauit amanti·
Ille homines, hæc est testificata deam.
Hic metuit mendax· sed et hæc periura uocari·
Num dubitas hic sit maior· an ille metus?
Deniq;, ut amborum conferre pericula possis·
Respice ad euentus hæc cubat· ille ualet.
Nos quoq; dissimili certamina mente subimus·
Nec spes par nobis· nec timor æquus adest.
Tu petis ex tuto· grauior mihi morte repulsa est.
Id'q; ego quod iam tu forsan amabis· amo.
Si tibi iustitiæ, si recti cura fuisset·
Cedere debueras ignibus ipse meis.
Nunc quoniam ferus hic pro causa pugnat iniqua·
Ad quid Cydippe littera nostra redit?
Hic facit ut iaceas· & sis suspecta Dianæ.
Hunc tu, si sapias limen adire uetes.

H oc faciente subis tam saeua pericula uitae.
Atq; utinam pro te, qui mouet ille cadat.
Quem si reppuleris nec quē dea damnat amaris
Et tu continuo certe ego saluus ero.
S iste metum uirgo stabili potiere salute.
Fac modo polliciti conscia templa colas.
N on boue mactato coelestia numina gaudent.
Sed, quae praestanda est, & sine teste, fide.
V t ualeant aliae ferrum patiuntur & ignes.
Fert alijs tristem sucus amarus opem.
N il opus est istis. tantum periuria uita.
Teq; simul serua meq;, datamq; fidem.
P raeteritae ueniam dabit ignorantia culpae.
Exciderant animo foedera lecta tuo.
A dmonita es modo uoce mea cum casibus istis.
Quos quoties tentas fallere ferre soles.
H is quoq; uitatis in partu nempe rogabis.
Vt tibi luciferas afferat illa manus.
A udiet haec repetens quae sunt audita requiret
Ipsa tibi de quo coniuge partus eat.
P romittes uotum scit te promittere falsó.
Iurabis scit te fallere posse deos.
N on agitur de me cura maiore laboro.
Anxia sunt uitae pectora nostra tuae.
C ur modo te dubij pauidam fleuere parentes?
Ignaros culpae quos facis esse tuae?
E t cur ignorant? matri licet omnia narres.
Nil tua Cydippe facta ruboris habent.
O rdine fac referas ut sis mihi cognita primum.
Sacra pharetratae dum facis ipsa deae.

V t te conspecta subito si forte notasti·
Restitimus fixis in tua membra genis·
E t te dum nimium miror nota certa furoris
Deciderint humero pallia lapsa meo.
P ostmodo nescio qua uenisse uolubile malum
Verba ferens doctis insidiosa notis.
Quod quia sit lectum sancta præsente Diana·
Esse tuam uinctam numine teste fidem.
N e tamen ignoret scripti sententia quæ sit·
Lecta tibi quondam nunc quoq; uerba refer.
N ube precor dicet· cui te bona numina iungunt.
Quem fore iurasti· sit gener ille mihi·
Quisquis is est· placeat· quoniã placet ante Dianæ.
Talis erit mater si modo mater erit.
S i tamen et quærat· quis sim· qualis'q;· uideto·
Inueniet nobis consuluisse deam.
I nsula corycijs quondam celeberrima Nymphis
Cingitur ægæo nomine Cæa mari.
I lla mihi patria est. nec si generosa probaris
Nomina· despectis arguor ortus auis.
S unt et opes nobis· sunt et sine crimine mores·
Amplius ut nihil· me tibi iungit amor.
A ppeteres talem uel non iurata maritum·
Iuratæ uel non talis habendus erat.
H æc tibi me in somnis iaculatrix scribere Phœbe·
Hæc tibi me uigilans scribere iussit Amor·
E quibus alterius mihi iam nocuere sagittæ·
Alterius noceant ne tibi tela caue
I uncta salus nostra est miserere mei'q;, tui'q;.
Quid dubitas unam ferre duobus opem?

Quod si contigerit: cum iam data signa sonabunt·
Tinctaq; uotiuo sanguine Delos erit·
Aurea ponetur mali felicis imago·
Causaq; uersiculis scripta duobus erit.
Effigie pomi testatur Acontius huius·
Quae fuerint in eo scripta fuisse rata.
Longior infirmum ne lasset epistola corpus·
Clausaq; consueto sit tibi fine uale.

CYDIPPE ACONTIO.

PErtimui: scriptumq; tuum sine murmure legi·
Iuraret ne quos inscia lingua deos:
Et puto captasses iterum nisi ut ipse fateris·
Promissam scires me satis esse semel.
Nec lectura fui. sed si tibi dura fuissem·
Aucta foret saeuae forsitan ira deae.
Omnia cum faciam· cum dem pia thura Dianae·
Illa tamen iusta plus tibi parte fauet·
Vtq; cupis credi· memori te uindicat ira·
Talis in Hippolyto uix fuit illa suo.
At melius uirgo fauisset uirginis annis·
Quos uereor paucos ne uelit esse mihi.
Langor enim causis non apparentibus haeret·
Adiuuor et nulla fessa medentis ope.
Quam tibi nūc gracilem uix haec rescribere· quāq;
Pallida uix cubito membra leuare putas.
Nunc timor accedit· ne quis nisi conscia nutrix
Colloquij nobis sentiat esse uices
Ante fores sedet haec qd agamq; rogantibus inter·
Vt possim tuto scribere· dormit ait·

Mox ubi secreti longe causa optima somnus
 Credibilis tarda desinit esse mora.
Iamq; uenire uidet quos non admittere durũ est.
 Excreat & ficta dat mihi signa nota.
Sicut eram properans uerba imperfecta relinquo.
 Et tegitur trepido littera cauta sinu.
Inde meos digitos iterum repetita fatigat
 Quantus sit nobis aspicis ipse labor.
Quae peream si dignus eras ut uera loquamur.
 Sed melior iusto quamq; mereris ero.
Ergo te propter toties incerta salutis
 Commentis poenas doq;, dediq; tuis.
Haec nobis formae te laudatore superbae
 Continget merces. & placuisse nocet.
Si tibi deformis quod mallem, uisa fuissem.
 Culpatum nulla corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo nunc me certamine uestro
 Proditis et proprio uulneror ipsa bono.
Dum neq; tu cedis nec se putat ille secundum.
 Tu uotis optas illius ille tuis.
Ipsa uelut nauis iactor quam certus in altum
 Propellit Boreas aestus & unda refert.
Cumq; dies caris optata parentibus instat.
 Immodicus pariter corporis ardor inest.
Nec mihi coniugij tempus crudelis ad ipsum
 Persephone nostras pulsat acerba fores.
Iam pudet et timeo quamuis mihi conscia nõ sim.
 Offensos uidear ne meruisse deos.
Accidere hoc aliquis casu contendit & alter
 Acceptum superis hunc negat esse uirum

N eue mihi credas in te quoq; dicere famam·
Facta ueneficijs pars putat ista meis.
C ausa latet· mala nostra patent· uos pace mouetis
Aspera summota prælia· plector ego.
D iam nunc solito'q; tibi me despice more
Quid facies odio? sic ubi amore noces.
S i lædis· quod amas hostem sapienter amabis.
Me precor ut serues· perdere uelle uelis.
A ut tibi iam nulla est speratæ cura puellæ·
Quam ferus indigna labe perire sinis.
A ut dea si frustra pro me tibi sæua rogatur·
Quid mihi te iactas? gratia nulla tua est.
E lige quid fingas· non uis placare Dianam·
Immemor es nostri· non potes· illa tui est.
V el nunquam mallem· uel non mihi tempore in illo
Esset in ægæis cognita Delos aquis.
T unc mea difficilis deducta est æquore nauis·
Et fuit ad cœptas hora sinistra uias.
Quo pede processi? quo me pede limine moui?
Picta meæ tetigi quo pede texta ratis?
H is tamen aduerso redierunt carbasa uento.
Mentior ah demens. ille secundus erat.
I lle secundus erat· qui me referebat euntem·
Qui'q; parum felix impediebat iter.
A tq; utinam constans contra mea uela fuisset·
Sed stultum est uenti de leuitate queri.
M ota loci fama properabam uisere Delon·
Et facere ignaua puppe uidebar iter.
Quam sæpe, ut tardis, feci conuitia remis.
Questa'q; sum uento lintea parca dare.

Etiam transierã Myconen· iã Tenon· et Andron·
Inq́; meis oculis candida Delos erat.
Quam procul ut uidi· quid me fugis insula dixi?
Laberis in magno nunquid, ut ante, mari?
Institeram terræ cum iam prope luce peracta
Demere purpureis sol iuga uellet equis.
Quos idem solitos postquam reuocauit ad ortus
Comuntur nostræ matre iubente comæ.
Ipsa dedit gemmas digitis· et crinibus aurum·
Et uestes humeris induit ipsa meis.
Protinus egressæ superis, quibus insula sacra est·
Flaua salutatis thura, merumq́; damus
Dumq́; parens aras uotiuo sanguine tingit·
Festaq́; fumosis ingerit exta focis·
Sedula me nutrix alias quoq; ducit in ædes·
Erramusq́; uago per loca sacra pede
Et modo porticibus spatior modo munera regum
Miror· & in cunctis stantia signa locis·
Miror & innumeris structam de cornibus aram·
Et de qua pariens arbore nixa dea est.
Et quæ præterea (neq; enim memini ue· libét ue
Quidquid ibi uidi dicere) Delos habet.
Forsitan hæc spectans, à te spectabar Aconti·
Visaq́; simplicitas est mea posse capi.
In templum redeo gradibus sublime Dianæ.
Tutior hoc ecquis debuit esse locus?
Mittitur ante pedes malum cum carmine tali·
Hei mihi iuraui nunc quoq; penè tibi.
Sustulit hoc coniux mirataq́; perlege dixit.
Insidias legi magne poeta tuas.

N omine coniugij dicto · confusa pudore
Sensi me totis erubuisse genis.
L uminaq; in gremio ueluti defixa tenebam·
Lumina propositi facta ministra tui.
I mprobe qd gaudes? aut quæ tibi gloria parta est?
Quidue uir elusa uirgine laudis habes?
N on ego constiteram sumpta peltata secure·
Qualis in Iliaco Penthesilea solo·
N ullus amazonio cælatus balteus auro·
Sicut ab Hippolyta præda relata tibi est.
V erba quid exultas tua si mihi uerba dederunt?
Sumq; parum prudens capta puella dolis?
C ydippen pomum · pomum Schœneida cepit.
Tu nunc Hippomenes, scilicet alter eris.
A t fuerat melius · si te puer iste tenebat·
Quem tu nescio quas dicis habere faces.
M ore boni solito spem non corrumpere fraude·
Exoranda tibi, non capienda fui.
C ur cum me peteres · ea non profitenda putabar?
Propter quæ nobis ipse petendus eras?
C ogere cur potius · quàm persuadere uolebas?
Si poteram audita conditione capi.
Quid tibi nunc prodest iurandi formula iuris?
Linguaq; præsentem testificata deam·
Quæ iurat · mens est nil coniurauimus illa.
Illa fidem dictis addere sola potest.
C onsilium prudensq; animi sententia iurat·
Et nisi iudicij uincula nulla ualent.
S i tibi coniugium uolui promittere nostrum·
Exige polliciti debita iura tori·

S ed si nil dedimus· præter sine pectore uocem·
Verba suis frustra uiribus orba tenes.
N on ego iuraui· legi iurantia uerba.
Vir mihi non isto more legendus eris.
D ecipe sic alios· succedat epistola pomo·
Si ualet hoc magnas diuitis aufer opes.
F ac iurent reges sua se tibi regna daturos·
Sit'q; tuum toto quidquid in orbe placet.
M aior es hac ipsa multo (mihi crede) Diana·
Si tua tam præsens littera numen habet.
C um tamen hæc dixi· cum me tibi firma negaui·
Cum bene promissi causa peracta mei est·
C onfiteor timeo sæuæ Latoidos iram·
Et corpus lædi suspicor inde meum.
N am quare quoties socialia sacra parantur
Nupturæ· toties languida membra cadunt?
T er mihi iam ueniens positas Hymenæus ad aures
Fugit & è thalami limine terga dedit.
V ix'q; manu pigra toties infusa resurgunt
Lumina uix moto corripit igne faces.
S æpe coronatis stillant unguenta capillis·
Et trahitur multo splendida palla croco.
C um tetigit limen lachrymas mortis'q; timorem
Cernit & a cultu multa remota suo.
P roijcit ipse suas deducta fronte coronas·
Spissa'q; de nitidis tergit amoma comis.
E t pudet in tristi lætum consurgere turba·
Qui'q; erat in palla· transit in ora rubor.
A t mihi uæ miseræ torrentur febribus artus·
Et grauius iusto pallia pondus habent.

N ostráq; plorantes uideo super ora parentes·
Et face pro thalami, fax mihi mortis adest.
P arce laboranti picta dea læta pharetra·
Dáq; salutiferam iam mihi fratris opem.
T urpe tibi est illum causas depellere leti·
Te contra titulum mortis habere meæ.
N unquid in umbroso cum uelles fonte lauari·
Imprudens uultus ad tua labra tuli?
P rǽterii ne tuas de tot cœlestibus aras?
Atq; tua est nostra spreta parente parens?
N il ego peccaui· nisi q periuria legi.
Inq; parum fausto carmine docta fui.
T u quoq; pro nobis, si non mentiris amorem·
Thura feras· prosint quæ nocuere manus.
C ur, quæ succenset q adhuc tibi pacta puella
Non tua sit? fieri ne tua possit· agit?
O mnia de uiua tibi sunt speranda· quid aufert
Sæua mihi uitam· spem tibi diua mei?
N ec tu credideris illum cui destinor uxor·
Aegra superposita membra fouere manu.
A ssidet ille quidem· quantum permittitur ipsi·
Sed meminit nostrum uirginis esse torum.
E t quoq; nescio quid de me sensisse uidetur·
Nam lachrymæ causa sæpe latente cadunt.
E t minus audacter blanditur· & oscula rara
Accipit· & timido me uocat ore suam.
N ec miror sensisse notis cum prodar apertis·
In dextrum uersor· cum uenit ille· latus.
N ec loquor· & tecto simulatur lumine somnus·
Captantem tactus eijcióq; manum.

Ingemit, & tacite suspirat pectore, meq;
Offensam, quamuis non mereatur, habet.
Si mihi quod gaudes, & te iuuat ista uoluptas,
Si mihi qui sensus sum tibi fassa meos.
Si mihi lingua foret, tu nostra iustius ira,
Qui mihi tendebas retia dignus eras.
Scribis, ut inualidum liceat tibi uisere corpus.
Es procul à nobis, & tamen inde noces.
Mirabar quare tibi nomen Acontius esset,
Quod faciat longe uulnus, acumen habes.
Certe ego cum ualui non dum de uulnere tali
Vt iaculo scriptis eminus icta tuis.
Quid tamen huc uenias? sane miserabile corpus,
Ingenij uideas bina trophæa tui.
Concidimus macie, color est sine sanguine, qualem
In pomo refero mente fuisse tuo.
Candida nec misto sublucent ora rubore
Forma noui talis marmoris esse solet.
Argenti color est inter conuiuia talis,
Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ.
Si me nunc uideas, uisam prius esse negabis,
Arte nec est dices ista petenda mea.
Promissiq; fidem ne sim tibi uicta remittes,
Et cupies illud non meminisse deam.
Forsitan et facies iurem ut contraria rursus,
Quæq; legam mittes altera uerba mihi.
Sed tamen aspiceres uellem, prout ipse rogabas,
Et discas sponsæ languida membra tuæ.
Durius et ferro cum sit tibi pectus Aconti,
Tu ueniam nostris uocibus ipse petas.

N e tamen ignores ope qua reualescere possim·
Quaeritur à Delphis fata canente deo·
E t quoq; nescio quantum nūc uaga fama susurrat·
Neglectam queritur testis habere fidem.
H oc Deus· & Vates· hoc & mea carmina dicunt.
At desunt uoto carmina nulla tuo·
V nde tibi fauor hic? nisi quod noua forte repta est·
Quae capiat magnos littera lecta deos?
T éq; tenente deo nomen sequor ipsa deorum·
Doq; libens uictas in tua uota manus.
F assaq; sum matri deceptae foedera linguae·
Lumina fixa tenet plena pudoris humo.
C aetera cura tua est· plus hoc quoq; uirgine factum·
Non timuit tecum ꝙ mea charta loqui.
I am satis inualidos calamo lassauimus Artus·
Et manus officium longius aegra negat.
Quid, nisi quod cupio me iam coniungere tecum·
Restat ut ascribat littera nostra? uale.

SAPPHO PHAONI.

n Vnquid, ubi aspecta ē studiosae littera dextrae·
Protinus est oculis cognita nostra tuis?
A n nisi legisses autoris nomina Sapphûs·
Hoc breue nescires unde mouetur opus?
F orsitan et quare mea sint alterna requiris
Carmina· cum lyricis sim magis apta modis.
F lendus amor meus est· eleg: flebile carmen.
Non facit ad lachrymas barbitos ulla meas.
V ror· ut indomitis ignem exercentibus euris,
Fertilis accensis messibus ardet ager.

A rua Phaon celebrat diuersa Typhoidos Aetnæ.
Me calor Aetnæo non minor igne tenet.
N ec mihi, dispositis iungam quæ carmina neruis
Proueniunt. uacuæ carmina mentis opus.
N ec mihi Pierides subeunt. Dryádes ue puellæ.
Nec me Thespiadum cætera turba iuuat.
V ilis Amythóne. uilis mihi candida Cydnó.
Non oculis grata est Atthis, ut ante meis.
A tq; aliæ centum. quas hic sine crimine amaui.
Improbe multarum quod fuit unus habes.
E st in te facies. sunt apti lusibus anni.
O facies oculis insidiosa meis.
S ume fidem. et pharetram. fies manifestus Apollo.
Accedant capiti cornua. Bacchus eris.
E t Phœbus Daphnen. et Gnosida Bacchus amauit.
Nec norat lyricos illa, uel illa modos.
A t mihi Pegasides blandissima carmina dictant.
Iam canitur toto nomen in orbe meum.
N ec plus Alcæus consors patriæq;, lyræq;
Laudis habet. quamuis grandius ille sonet.
S i mihi difficilis formam natura negauit.
Ingenio formæ damna rependo meæ.
N ec me despicias. si sum tibi corpore parua.
Mensuramq; breuis nominis ipsa fero.
C andida si non sum. placuit cepheia Perseo,
Andromáde patriæ fusca colore suæ.
E t uarijs albæ iunguntur sæpe columbæ.
Et niger à uiridi turtur amatur aue.
S i, nisi quæ facie poterit te digna uideri.
Nulla futura tua est. nulla futura tua est.

At me cum legeres etiam formosa uidebar·
Vnam iurabas usq; decere loqui.
Cantabam (memini) meminerunt omnia amantes·
Oscula cantanti tu mihi rapta dabas.
Hoc quoq; laudabas· omniq; à parte placebam·
Sed tunc præcipue· cum fit amoris opus.
Tunc te plus solito lasciuia nostra iuuabat·
Crebraq; mobilitas· aptaq; uerba ioco.
Atq; ubi iam amborum fuerat confusa uoluptas·
Plurimus in lasso corpore langor erat·
Nunc tibi sicelides ueniunt noua præda puellæ.
Quid mihi cum Lesbo? sicelis esse uolo.
Nec uos erronem tellure admittite nostrum
Nisiades matres, sicelidesq; nurus.
Nec uos decipiant blandæ mendacia linguæ·
Quæ dicit uobis· dixerat ante mihi.
Tu quoq;, quæ immites celebras Ericyna sicanos·
Nam tua sum· Vati consule diua tuæ.
An grauis inceptum peragit fortuna tenorem?
Et manet in cursu semper acerba suo?
Sex mihi natales ierant· cum lecta parentis
Ante diem lachrymas ossa bibere meas.
Arsit inops frater uictus meretricis amore·
Mistaq; cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops, agili peragit freta cœrula remo·
Quasq; male amisit· nunc male quærit opes.
Me quoq;, quod monui bene multa fideliter· odit.
Hoc mihi libertas· hoc pia lingua dedit.
Et tanquam desint· quæ me sine fine fatigent·
Accumulat curas filia parua meas.

Vltima tu nostris accedis causa querelis.
  Non agitur uento nostra carina suo.
Ecce iacent collo positi sine lege capilli.
  Nec premit articulos lucida gemma meos.
Veste tegor uili: nullum est in crinibus aurum.
  Non arabo noster rore capillus olet.
Cui colar infelix? aut cui placuisse laborem?
  Ille mei cultus unicus autor abest.
Molle meum leuibus cor est uiolabile telis.
  Et semper causa est: cur ego semper amem.
Siue ita nascenti legem dixere sorores.
  Et data sunt uitæ fila seuera meæ.
Siue abeunt studia in mores: artesq; magistras.
  Ingenium nobis molle Tháleia dedit.
Quid mirum: si me primæ lanuginis ætas
  Abstulit: atq; anni, quos uir amare potest?
Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora timebam
  Et faceres: sed te prima rapina tenet.
Hunc si conspiciat: quæ conspicit omnia: Phœbe:
  Iussus erit somnos continuare Phaon.
Hunc Venus in cœlum curru uexisset eburno.
  Sed uidet & Marti posse placere suo.
O nec adhuc iuuenis: nec iam puer utilis ætas:
  O decus: atq; æui gloria magna tui
Huc ades: inq; sinus formose relabere nostros:
  Non ut ames oro: sed quod amare sinas.
Scribimus: & lachrymis oculi rorantur obortis.
  Aspice sit quantum hoc multa litura loco.
Si tam certus eras hinc ire: modestius isses:
  Et modo dixisses: Lesbi puella uale.

Non tecum lachrymas, non oscula summa tulisti.
Deniq; non timui. quod dolitura fui.
Nil de te mecum est. nisi tantum iniuria. nec te
Admonui ꝗ tu pignus amantis habes.
Non mandata dedi. neq; enim mandata dedissem
Vlla. nisi ut nolles immemor esse mei.
Per tibi qui nunquam longe discedit amorem.
Perq; nouem iuro numina nostra deas.
Cum mihi nescio quis. fugiunt tua gaudia. dixit.
Nec me flere diu. nec potuisse loqui.
Et lachrymæ deerant oculis. & lingua palato.
Astrictum gelido frigore pectus erat.
Postquam se dolor imminuit. mea pectora planxi.
Nec puduit ruptis exululare comis.
Non aliter, quam si nati pia mater adempti
Portet ad extructos corpus inane rogos.
Gaudet. & è nostro crescit mœrore Charaxus
Frater. & ante oculos itq;, reditq; meos.
Vtq; pudenda mei uideatur causa doloris.
Quid dolet hæc? certe filia uiuit. ait.
Non ueniũt in idẽ pudor. atq; amor. omne uidebat
Vulgus. eram lacero pectus aperta sinu.
Tu mihi cura Phaon. te somnia nostra reducunt.
Somnia formoso candidiora die.
Illic te inuenio. quanq̃ regionibus absis.
Sed non longa satis gaudia somnus habet.
Sæpe tuos nostra ceruice onerare lacertos.
Sæpe tuæ uideor supposuisse meos.
Oscula cognosco. quæ tu committere linguæ.
Aptaq; consueras accipere. apta dare.

3 landior interdum· uerisq́; simillima uerba
Eloquor· & uigilant sensibus ora meis.
V lterius pudet hic narrare· sed omnia fiunt·
Et iuuat· & sine te non licet esse mihi.
A t cum se titàn ostendit· & omnia secum·
Tam cito me somnos destituisse queror.
A ntra, nemusq́; peto· tanq̃ nemus, antráq; prosint.
Conscia delitijs illa fuere meis.
I lluc mentis inops ut quam furialis Erichthó
Impulit· in collo crine iacente feror.
A ntra uident oculi scabro pendentia tofo·
Quæ mihi mygdonij marmoris instar erant.
I nuenio syluam· quæ sæpe cubilia nobis
Præbuit· & multa pressit opaca coma·
S ed non inuenio syluæ dominumq́;, meumq́;.
Vile solum locus est· dos erat ille loci
C ognoui pressas noti mihi cæspitis herbas·
De nostro curuum pondere gramen erat.
Quin etiam rami positis lugere uidentur
Frondibus· & mille dulce queruntur aues.
I ncubui tetigiq́; locum· qua parte fuisti.
Grata prius lachrymas combibit herba meas.
S ola uirum non ulta prius mœstissima mater
Concinit Ismarium Dauliás ales Ityn.
A les Ityn· Sapphò miseros decantat amores
Hactenus & media cætera nocte silent.
E st nitidus· uitreoq́; magis perlucidus amne
Fons sacer· hunc multi numen habere putant.
Quem supra ramos extendit aquatica lotos·
Vnda nemus tenero cæspite terra uiret.

H ic ego cum fessos posuissem flebilis artus·
Formosus puer est uisus adesse mihi·
C onstitit· & dixit· quæ nunc non ignibus æquis
Vreris· Ambraciæ terra petenda tibi est·
P hœbus ab excelso, quantum patet· aspicit æquor·
Actæum populi· Leucadium'q; uocant·
H inc se Deucalion Pyrrhæ succensus amore
Misit· & illæso corpore pressit aquas·
N ec mora iussus amans tetigit lætissima Pyrrhæ
Pectora· Deucalion igne leuatus erat·
H anc legem locus ille tenet. pete protinus altam
Leucada· nec saxo desiluisse time·
V t monuit· cum uoce abijt· ego territa surgo·
Nec grauidæ lachrymas continuere genæ·
I bimus ò Nymphæ· monstrata'q; saxa petemus·
Sit procul insano uictus amore timor·
Q uidquid erit· melius quàm nūc erit· aura subito·
Et mea non magnum corpora pondus habent·
T u quoq; mollis amor pennas suppone cadenti·
Ne sim leucadiæ mortua crimen aquæ·
I nde chelyn Phœbo communia munera ponam·
Et sub ea uersus unus & alter erit·
G rata lyram posuit tibi Phœbe poetica Sapphó·
Conuenit illa mihi· conuenit illa tibi·
C ur nunc actiacas miseram me mittis ad oras·
Cum profugum possis ipse referre pedem?
T u mihi leucadia potes esse salubrior unda·
Et formæ meritis tu mihi Phœbus eris·
A n potes ò scopulis, unda'q; ferocior illa·
Si moriar· titulum mortis habere meæ?

O quantum melius iungi mea pectora tecum·
Quàm poterant saxis præcipitanda dari·
Hæc sunt illa Phaon· quæ tu laudare solebas·
Visáq; sunt toties ingeniosa tibi·
Nunc uellem facunda forem· dolor artibus obstat·
Ingeniumq; meis substitit omne malis·
Non mihi respondent ueteres in carmina uires·
Plectra dolore tacent· muta dolore lyra est·
Lesbides æquoreæ nupturæ, nuptæq; proles·
Lesbides æolia nomina dicta lyra·
Lesbides infamem· quæ me fecistis amare·
Desinite ad citharas turba uenire meas·
Abstulit omne Phaon· quod uobis ante placebat·
Me miseram· dixi quæ modo penè meus·
Efficite ut redeat· Vates quoq; uestra redibit·
Ingenio uires ille dat· ille rapit·
Hæc qd ego? an precibus pectús ne agreste mouetur?
An riget· & Zephyri uerba caduca ferunt?
Qui mea uerba ferunt· uellem tua uela referrent·
Hoc te, si saperes· lente decebat opus·
Siue redis puppiq; tuæ uotiua parantur
Munera· quid laceras pectora nostra mora?
Solue ratem· Venus orta mari mare præstat eunti·
Aura dabit cursum· tu modo solue ratem·
Ipse gubernabit residens in puppe Cupido·
Ipse dabit tenera uela· legetq; manu·
Siue iuuat longe fugisse Pelasgida Sapphón·
Non tamen inuenies· cur ego digna fuga·
O saltem miseræ crudelis epistola dicat·
Vt mihi leucadiæ fata petantur aquæ·

FINIS·

Σαπφὼ πατρὸς μὲν σίμωνος· οἱ δὲ, εὐνομίνου· οἱ δὲ, ἠεριγύου· οἱ δὲ, ἐκρύτου· οἱ δὲ, σήμου· οἱ δὲ, κάμωνος· οἱ δὲ, ἐτάρχου· οἱ δὲ, σκαμανδρωνίμου· μητρὸς δὲ κλειδὸς· λεσβία ἐξ ἐρεσοῦ λυρικὴ γεγονυῖα κατὰ τὴν μβʹ ὀλυμπιάδα· ὅτε καὶ ἀλκαῖος ἦν καὶ στησίχορος, καὶ πιττακός· ἦσαν δὲ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ τρεῖς· λάρυχος, χάραξος, εὐρύγιος· ἐγαμήθη δὲ ἀνδρὶ κερκώλᾳ πλουσιωτάτῳ ὁρμομένῳ ἀπὸ ἄνδρου· καὶ θυγατέρα ἐποιήσατο ἐξ αὐτοῦ· ἣ κλεῒς ὠνομάσθη· ἑταῖραι δὲ αὐτῆς καὶ φίλαι γεγόνασι τρεῖς· ἀτθὶς, τελεσίππα, μεγάρα· πρὸς ἃς καὶ διαβολὴν ἔσχεν αἰσχρᾶς φιλίας· μαθήτριαι δὲ αὐτῆς ἀναγόρα μιλησία, γογγύλα κολωφωνία, εὐνείκα σαλαμινία· ἔγραψε δὲ μελῶν λυρικῶν βιβλία θʹ· καὶ πρώτη πλῆκτρον εὗρεν· ἔγραψε δὲ καὶ ἐπιγράμματα καὶ ἐλεγεῖα καὶ ἰάμβους καὶ μονῳδίας· Σαπφὼ λεσβία ἐκ μιτυλήνης· ψάλτρια· αὕτη δι᾽ ἔρωτα φάωνος τοῦ μιτυληναίου ἐκ λευκάδος κατεπόντισεν ἑαυτήν· τινὲς δὲ καὶ ταύτης εἶναι λυρικὴν ἀνέγραψαν ποίησιν·

EX SVDA.

Sapphò patre Simone nata est, ut alij, Eunomino, ut alij, Erigyo, ut alij, Ecryto, ut alij, Semo, ut alij, Camone Etarcho alij, nõnulli Scamandronimo q̃bus astipulatur Herodotus· matre aũt Cleide· Lesbia ex Ereso lyrica, quadragesima secunda olympiade· quo tp̃e et Alcæus, & Stesichorus, & Pittacus floruit. Tres fratres habuit, Larychũ, Charaxũ, Eurygiũ. Cercolæ uiro Andrio ditissimo nupsit· cui filiam peperit Cleida nomine. Amicas treis, Atthidem, Telesippam, Megaram habuit quibus ad libidinem usa

dicitur. Discipulas Anagoram Milesiam · Gongylam Colophoniam · Eunicam Salaminiam. Scripsit libros lyricos nouem. prima plectrum reperit. Scripsit Epigrammata. Elegias · iambos · & Nenias.

Sapphò Lesbia ex Mitylene psaltria. hæc amore Phaonis Mitylenæi ex Leucade sese demersit in pelagus, q̄dā uero et lyricū carmen huius esse cõscripserunt.

ANTIPATER SIDONIVS.

Dulcia Mnemosýne demirans carmina Sapphûs
Quæsiuit decima Pieris unde foret.

AVSONIVS.

Lesbia pierijs Sapphò soror addita musis
εἰμ᾽ αὔτη λυρικῶν ἀονίδων δεκάτη

PAPINIVS.

Stesichorusq́; ferox, saltusq́; ingressa uiriles
Non formidata temeraria Leucade Sapphó.

HORATIVS.

Viuuntq́; commissi calores
Aeoliæ fidibus puellæ.

ALDVS ROMANVS.

SABINVS Poeta Ouidij temporib. scripsit epistolas, quib. Vlysses Penelopæ · Hippolytus Phædræ · Aeneas Didoni · Demophôn Phillidi · Iason Hypsipylæ · Phaon Sapphoni respondent. Sed non extant. Nam tres hæ, quæ habentur · mihi nõ modo nõ uiden

tur Sabini, sed ne excellentis quidem cuiusquam Poetæ. Immo centũ, et quatuor uersus insertos in epistola Paridis ad Helenam ab eo uersu, Nec tamen est mirum, usq; ad illum, Credis & hoc nobis censeo non esse Ouidij. Sunt. n. duri, nec digni diuino Nasonis ingenio. Tum si Ouidij illi essent non idem in eadem epistola repetisset his uersibus.

Cum Venus, et Iuno, Pallas'q; in uallibus Idæ
Corpora iudicio supposuere meo.

Erant præterea et alij duo statim post illum uersum. Sed Nymphis etiam cura'q;, amor'q; fui, quos ego subtraxi tum quia nullum omnino habent sensum tum etiam, quia sine illis cohæret materia. hi uero sunt.

Quas super Oenonen faciem mutarer in orbem
Nec Priamo est ad te dignior ulla Nurus.

Ouidius ipse de Sabino hæc in libro secundo Elegiarum.

Quam cito de toto redijt celer orbe Sabinus
Scripta'q; diuersis rettulit illa locis.
Candida Penelópe signum cognouit Vlyssis.
Legit ab Hippolyto scripta nouerca suo.
Iam pius Aeneas miseræ rescripsit Elisæ.
Quod'q; legat Phillis si modo uiuit habet.
Tristis ad Hypsipýlen ab Iasone littera uenit.
Dat uotam Phœbo Lesbis amica lyram.

Idem de Ponto libro tertio in inuidos.

Et qui Penelópe rescribere iussit Vlyssem
Errantem sæuo per duo lustra mari.
Qui'q; suam Trœzena, imperfectum'q; dierum
Deseruit celeri morte Sabinus opus.

RESCRIPTIO VLYSSIS AD PENELO'PEN.

P Ertulit ad miserum tandẽ tua casus Vlyssem
Penelópe chartis uerba notata pijs.
A gnoui caramq; manum, gemmasq; fideles.
Solamen longis illa fuere malis.
A rguis ut lentum. mallem quoq; forsitan esse.
Quàm tibi quæq; tuli dicere quæq; feram.
N on hic obiecit mihi græcia cum mea fictus
Detinuit patrio littore uela furor.
S ed thalamis nec uelle tuis, nec posse carere.
Causaq; fingendæ tu mihi mentis eras.
N il tibi rescribam curas properemq; uenire.
Dum propero aduersi uela tulere noti.
N on me Troia tenet grais odiosa puellis.
Iam cinis & tantum flebile Troia solum.
D eiphobusq; iacet iacet Asius & iacet Hector.
Et quicunq; tui causa timoris erant.
E uasi & thracum cæso duce prælia Rheso.
In mea captiuis castra reuectus equis.
T utus & è media phrygiæ Tritonidos arce
Fatalis palmæ pignora capta tuli.
N ec timui commissus equo male sedula quamuis
Clamabat Vates urite Troes equum.
V rite mendaci cælantur robore Achiui.
Et phrygas in miseros ultima bella ferunt.
P erdiderat tumuli supremum munus Achilles.
Sed Thetidi est humeris redditus ille meis.

N ec laudem Danai tanto renuere labori.
Erepti pretium corporis arma tuli.
Quid refert? Pelago sunt obruta. non mihi classes.
Non socij superant. omnia pontus habet.
S olus adhuc mecum: qui me tot casibus unus
Durauit: patiens ad mala perstat Amor.
I llum non auidis canibus Nereia uirgo
Fregit: non tumidis torta Charybdis aquis.
N on ferus Antiphátes: nec in uno corpore discors
Parthenópe blandis insidiosa modis.
N on q colchiacis artes tentauerit herbis.
Non q solennes altera diua toros.
V traq; se nobis mortalia demere fila
Spondebat: stygias utraq; posse uias.
T e tamen hac etiam spreta mercede petiui
Passurus terra tot mala, totq; mari.
S ed tu fœmineo nunc forsan nomine tacta
Non secura leges cætera uerba mea.
Quæq; mihi Circe? quæ sit mihi causa Calypsó.
Iandudum ignoto sollicitere metu.
C erte ego cũ Antinoũ, Polybumq;, Médontaq; legi.
Heu toto sanguis corpore nullus erat.
T ot iuuenes inter tot uina liquentia semper.
Hei mihi quid credam? pignore casta manes.
C ur'ue placent ulli: si sunt in fletibus ora?
Deperit & lachrymis non decor iste tibi?
P acta quoq; es thalamo: nisi mendax tela moretur.
Et cœptum reuocas pallida semper opus.
A rs pia, sed quoties oculos frustrabere lana
Successum toties ars dabit ista tibi.

Ah melius Polypheme tuo superatus in antro
Finissem ingratos ad mala tanta dies.
Threicio melius cecidissem milite uictus.
Ismaron errantes cum tenuere rates.
Crudelem'ue illo satiassem tempore ditem.
Quo redij stygijs fata moratus aquis.
Vidi ubi nequicquam q me tua littera cessat
Sospes digresso quae mihi mater erat.
Rettulit illa domus eadem mala. me'q; querentem
Fugit. ab amplexu ter resoluta meo.
Phylaciden uidi contemptis sortibus. ille
Primus in hectoreas intulit arma domos.
Felix laudata cum coniuge. laeta per umbras
Illa suum forte sit comitata uirum.
Necdum illi Lachesis dictos numerauerat annos.
Sed iuuat ante suum sic cecidisse diem.
Vidi. nec lachrymas oculi tenuere cadentes.
Deformem Atriden (hei mihi) caede noua.
Illum Troia uirum non laeserat. ille furentem
Nauplion, euboicos transierat'q; sinus.
Quid refert? animam per uulnera mille profudit
Iam reduci soluens debita uota Ioui.
Tyndaris has illi laetus pro foedere poenas
Struxerat externos ipsa secuta uiros.
Ah mihi quid prodest captiuas teucridas inter
Cum staret coniux Hectoris, atq; soror.
Defectis Hecubam potui legisse sub annis.
Ne tibi suspectus pellicis esset amor.
Prima meis omen metuendum puppibus illa
Fecit non membris ipsa reperta suis.

L atratu miseras finiuit mœsta querelas.
Et stetit in rabidam protinus acta canem.
P rodigio tali placidum Thetis abstulit æquor.
Aeolus infusis incubuit'q; notis.
P eruagus hinc toto non felix differor orbe.
Et quacunq; uocat fluctus & aura feror.
S ed si Tiresias tam leti prouidus augur.
Quàm uerax uates in mala nostra fuit.
E t terra, et pelago quidquid mihi triste canebat
Emensus. fato iam meliore uagor.
I am mihi nescio quo comitem se in littore iungit
Pallás. & hospitibus per loca tuta trahit.
N unc primum pallas uersæ post funera Troiæ
Visa mihi medium temporis ira tulit.
Quidquid et Oenides commiserat omnibus unus.
Peccaui. Danais omnibus ira nocens.
N ec te Tytide, cuius modo nouerat arma
Eximit. errato tu quoq; ab orbe uenis.
N on Telamone satum capta de coniuge Teucrum.
Non ipsum pro quo mille fuere rates.
F elix Plistenides quacunq; in sorte fuisti.
Coniuge cum cara, non grauis illa fuit.
S eu uenti fecere moras. siue æquora uobis.
Ad nulla est uester damna retentus amor.
O scula nec uenti certe tenuere, nec undæ.
Promptaq; in amplexus brachia semper erant.
S ic utinam errarem. faceres tu mollia coniux
Aequora. te socia nil mihi triste foret.
N unc quoq; Telemacho tecum mihi sospite tecto
Omnia sunt animo iam leuiora mala.

Quem tamen infestas rursus queror ire per undas
Herculeam Sparten· nestoreamq́; Pylon.
I ngrata est pietas· cui tanta pericula subsunt.
Nam male commissus fluctibus ipse fuit.
S ed labor in fine est occursum in littore Vates
Dixit· in amplexus care ferere tuos.
N oscendus soli ueniam tibi· tu preme solers
Lætitiam· & tacito gaudia conde sinu.
N on ui certandum· nec aperta in bella ruendum.
Sic cecinit laurus ille monere suas.
F orsitan ante dapes· interq́; uacantia uina
Vltoris pharetris utile tempus erit.
E t modo despectum subito mirentur Vlyssem.
Heu precor· ut properet ille uenire dies·
A ntiqui renouet qui lætus fœdera lecti·
Et tandem incipias coniuge cara frui.

PHYLLIDI DEMOPHON.

P Hyllida Demophóon patria dimittit ab urbe·
Et patriam meminit muneris esse tui.
N ec face Demophóon alia nec coniuge captus,
Sed tam non felix, quam tibi notus erat.
T heséa quo socero nequicquam Phyllì timebas·
Impuleritq́; ignes forsitan ille tuos.
T urpe pati nobis regno ferus expulit hospes.
Nunc illi finem longa senecta dedit.
Qui modo peltiferas fudit Mæótidas armis·
Alcide magni non minor esse comes.
Qui socerum Minoa graui sibi fecit ab hoste
Mirantem monstri cornua uicta sui.

Arguor

Arguor exilij: quem credis causa fuisse:
Nec tacitum frater nec sinit esse reum.
Dum thalamos (inquit) dilectæ Phyllidos urges:
Et tuus externo cessat in igne furor.
Fluxere interea pede tempora lapsa fugaci:
Præuenitq; tuas flebilis hora moras.
Forsitan aut non dum factis occurrere rebus:
At poteras factis utilis esse tamen.
Cum potiora tibi Rhodopeia regna fuere:
Quæq; magis regnis cara puella fuit:
Intonat his Athámas: eadem mox obijcit Aethra
Infelix functæ iam prope sortis anus.
Et quod non condant nati sua lumina palmæ:
Fecisse hic nostras arguit usq; moras.
Non equidem infiteor: multum clamauit uterq;
Staret threicijs cum mihi puppis aquis.
Poscunt Demophóon quid cessas carbasa uenti?
Demophóon patrios respice iure deos.
Respice et exemplum: qua gaudes: Phyllida sume:
Sic amat: ut terra nolit abire sua.
Vtq; redire uelis non ut committetur euntem
Te rogat: et præfert barbara regna tuis.
Me tamen hic inter tacitum conuitia sæpe
Aduersis memini uota tulisse notis.
Sæpe abitura tuo ponentem brachia collo
Gauisum in fluctus æquora mota truces.
Nec metuam hoc ipso coràm genitore fateri.
Libertas meritis est mihi facta tuis.
Dices non duro dilectam Phyllida liqui
Pectore: nec præceps uela ferenda dedi:

E t fleui · & flentem solando saepe remansi ·
Cum staret cursus iam mihi certa dies ·
D enique threicia ueni rate non dare Phyllis
Quã potuit · iussit tardius ire ratem ·
I gnosce et fasso · memor es Minoïdos ipse ·
Antiquus nec dum pectore cessit amor ·
E t quoties oculis circundat sydera · dixit
Quae fulget coelo · nostra puella fuit ·
I llum dilecta Bacchus sibi cedere iussit
Coniuge · desertae crimen at ille subit ·
E xemploque patris periurus dicor · et ipse ·
Nec quaeris causas Sithoni dura morae ·
N ec satis ampla putas redituri pignora · si me
Non amor alterius · non amor ullus habet ·
N ullá ne fama tibi turbatos Phylli penates
Theséos, & misere rettulit acta domus?
N on laqueos audis cari me flere parentis?
Flebilior laqueis hei mihi causa subest ·
N on fratrem Hippolytum · cecidit miserabilis ille
Praeceps attonitis per freta raptus equis ·
Non tamen excuso reditus · licet undique fata
Accumulent causas · tempora parua peto ·
T heséa quod superest patrem tumulabimus ante
Succedat tumulo non sine honore decens ·
D a spacium · ueniamque peto · non perfidus absum ·
Nec mihi iam terra tutior ulla tua est ·
Quidquid mite fuit · post diruta pergama quidquid
Aut bella · aut pelagi detinuere morae ·
S ola fuit Thrace · patria quoque iactor in illa ·
Auxilium superest casibus una meis ·

S i modo mens eadem · nec q̃ sit iam mihi diues
Regia cecropia non minor arce mouet.
N ec patris offendunt casus nec crimina matris·
Nec iam non felix omne Demophoon.
Quid si Phœbæam peterem te coniuge Troiam?
Per'q; annos sequerer bella gerenda decem?
P enelopen audis toto laudatur in orbe
Exemplum fidi non leue facta tori.
I lla pie (sic rumor ait) mendacia telæ
Struxit · & instantes distulit arte toros.
C um properata palàm reuocaret stamina noctis·
Atq; iterum in lanas omne rediret opus.
A t tua ne fugiant spreti connubia thraces
Phylli times · ulli nubere dura potes?
E st'q; tibi pectus cuiusquam accedere tedas?
Obstat perfidiæ nec metus iste tuæ?
O tibi quantus erit facti rubor · ah tibi quantus
Tum dolor · aspicies cum mea uela procul.
D amnabis'q; tuos sero temeraria questus.
Demophoon dices hei mihi fidus erat.
D emophoon reddit · & sæuos forsitan euros
Passus · & hybernas dum quoq; currit aquas.
A h cur nescio quam properauimus hei mihi culpã·
Rupi · quàm ruptam sum mihi questa fidem.
S ic tamen ah potius sic perstes · quàm mihi de te
Vlterior tangat pectore Phylli dolor.
Quos tibi (me miserum) laqueos? quæ fata minaris?
Et nimis audaces gens habet ista deos.
P arce precor · flãmas'q; domus mihi crimen habẽtis
Perfidiæ, gemina ne preme dura nota.

Excuset patrem fatis in parte relicta
Gnosis · non merui · cur ferar ipse nocens.
Nunc uenti mea uerba ferant · qui uela tulerunt ·
Est animus reditus · sed pia causa tenet.

PARIS OENONAE.

Quæ satis apta tibi tam iuste nympha quereñti
Rescribam fateor quærere uerba manum.
Quærit · nec subeunt · sentit sua crimina tantum ·
Soluere quæ sentit · non sinit alter amor.
Si leuat hic iras ipso me iudice damnor ·
Quid refert? causa tu meliore cares.
Damnatumq́; tibi non sub sua iura Cupido
Retrahit · alterius sic quoq; præda sumus.
Prima meis tu pacta toris · fassusq́; iuuentam
Te primum accepta est coniuge noster amor.
Non dum tantus eram. quo me genitore superbum
Arguis. hoc dominus tunc retinendus eram.
Non ego Deiphobum sperabã aut Hectora fratrẽ ·
Cum pastos agerem te comitante greges.
Reginamq́; Hecuben nisi matris nomine noram ·
Et fueras illi digna manere nurus ·
Sed non est rationis amor. te consule nympha
Læsa es · & læsam scribis amare tamen.
Cumq́; petant Satyri connubia · cum tua Panes ·
Deiectæ memor es tu tamen usq; facis.
Adde quod hic fatis amor est adiutus · & illum
Præscia uenturi uiderat ante soror.
Non dum tyndaridos nomen mihi sederat aure ·
Nec cecinit graios illa uocare uiros.

O mnia uera uides. superant mea uulnera tantum
Vt'q; tuam supplex poscere cogor opem.
T e penes arbitrium nostræ uitæ'q; necis'q;
Victuri iam nunc pectora sume tibi.
F leuisti memini tamen hac in uoce canentis.
Et mala dixisti sint precor ista procul.
N ec sic fata ferant tulerint sic cætera quamuis
Vt possim Oenóne perdere læsa Parim.
T ot superare metus qui me, nec credere, cogit.
Ignoscas. idem te quoq; fallit amor.
I mperat ille deus cum uult in cornua tauri.
Cum uult in pennas destruit ille Iouem.
N on foret in terris tanto miranda decore
Tyndaris (heu flammis nata puella meis)
S i sua non cycno mutasset Iuppiter ora
Fluxerat in Danáes aureus ante sinus.
P iniferam'q; Iden falsus lustrauerat ales.
Inter agenoreas, constiterat'q; boues.
V ictorem Alciden dominæ quis pensa tenere
Crederet? at lanas nere coegit amor.
D icitur & coæ sedisse in ueste puellæ.
Illa Cleonæo tecta Leone fuit.
T e memini Phœbum Oenóne (mea crimina dico)
Fugisse et nostros præposuisse toros.
N on ego præstabam Phœbo sed tela Cupido
His in te uoluit legibus ire sua.
C onsuluere tamen digna tua pellice damna
Quàm tibi prætulimus nata puella Ioue est.
S ed quod nata Ioue est minimum me tangit in illa.
Quod non est facies pulchrior ulla nocet.

Atq; utinam formæ iudex incallidus essem.
  Creditus Ideis Pegasi nympha iugis.
Non mihi Iunonis nec obesset Pallados ira.
  Laudata est oculis q cytherea meis.
Diuidit hæc alijs flammas celeresq;, paresq;
  Vt libitum est nati temperat ipsa faces.
Non tamen eualuit uitare domestica tela.
  Quos alijs arcus & sibi dura tulit.
Deprensa coniux illa in Mauorte dolebat.
  Testibus hic diuis cum Ioue questus erat.
Iam dolet & Mauors terras ultróq; reliquit
  Prætulit Anchisen hic abitura suum.
Anchisen propter uoluit formosa uideri.
  Visáq; post latam iacuit ulta deam.
Quid mirum est potuisse Pari succurrere amori.
  Immunis sub quo non fuit ipse Paris
Quam læsus Menelaus amat non læsus amaui.
  Adijce non læso quod comes ipsa fuit.
Et magnos uideo cogi. mihi rapta tumultus.
  Armatæq; petunt pergama mille rates.
Non uereor belli ne non sit causa probanda.
  Est illi facies digna mouere duces.
Si mihi nulla fides armatos respice Atridas.
  Quam sibi sic repetunt sic metuenda mihi est.
Quod si uertenda est spes mentis concipis huius.
  Cur cessant herbæ? carmina cur ue tua
Cum te nec Phœbi solertior artibus ulla est.
  Phœbeæq; Hecates somnia uera uides.
Tecum syderibus tecum deducere Lunam.
  Nubibus et memini surripuisse diem.

OENONAE

P ascebam tauros: interq; armenta Leones
Obstupui placidos uocibus ire tuis.
Quid retro Xanthum? retro Simóenta uocatum
Adijciam cursus non tenuisse suos?
I pse pater seu rem natæ male tutus haberet:
Cantatas quoties restitit inter aquas.
N unc locus Oenóne est: nunc illas tende: parauit
Siue tuos ignes pellere: siue meos.

FINIS.

P. OVIDII NASONIS ELEGIARVM, SIVE AMORVM. LIBER. I.

Quemadmodum à Cupidine pro bellis amores scribere coactus sit.

q

Vi modo Nasonis fueramus quinq; libelli·
Tres sumus. hoc illi prætulit autor opus.
Vt iam nulla tibi nõ sit legisse uoluptas·
At leuior demptis pœna duobus erit.
Arma graui numero, uiolentáq; bella parabam
Edere, materia conueniente modis.
Par erat inferior uersus. risisse Cupido
Dicitur· atq; unum surripuisse pedem.
Quis tibi sæue puer dedit hoc in carmine iuris?
Pieridum uates· non tua turba sumus.
Quid, si præripiat flauæ Venus arma Mineruæ·
Ventilet accensas flaua Minerua faces?
Quis probet in syluis Cererem regnare iugosis?
Lege pharetratæ uirginis arua coli?
Crinibus insignem quis acuta cuspide Phœbum
Instruat, Aoniam Marte mouente lyram?
Sunt tibi magna Puer, nimiúmq; potentia regna.
Cur opus affectas ambitiose nouum?
An quod ubiq; tuum est· tua sunt heliconia Tempe?
Vix etiam Phœbo iam lyra tuta sua est.
Cum bene surrexit uersu noua pagina primo·
Attenuat neruos protinus ille meos.
Nec mihi materia est numeris leuioribus apta
Aut puer, aut longas compta puella comas.

ll

Queſtus eram· phâretra cum protinus ille ſoluta,
Legit in exitium ſpicula facta meum.
L unauitq; genu ſinuoſum fortiter arcum·
Quodq; canas Vates accipe dixit opus.
M e miſerum, certas habuit puer ille ſagittas.
Vror et in uacuo pectore regnat amor.
S ex mihi ſurgat opus numeris· in quinq; reſidat·
Ferrea cum ueſtris bella ualete modis.
C ingere littorea flauentia tempora Myrto
Muſa per undenos emodulanda pedes.

Quod primo amore correptus in triumphum duci à Cupidine patiatur.

e Sſe quid hoc dicam· ꝙ tam mihi dura uidentur
Strata? neq; in lecto pallia noſtra ſedent?
E t uacuus ſomno noctem, q̃ longa, peregi·
Laſſaq; uerſati corporis oſſa dolent.
N am puto ſentirem· ſi quo tentarer amore.
An ſubit· & tacita callidus arte nocet?
S icerat. hæſerunt tenues in corde ſagittæ·
Et poſſeſſa ferus pectora uerſat Amor.
C edimus? an ſubitum luctando accendimus ignem?
Cedamus. leue fit, quod bene fertur· onus.
V idi ego iactatas mota face creſcere flammas.
Et uidi nullo concutiente mori.
V erbera plura ferunt· q̃ quos iuuat uſus aratri·
Detrectant preſſi dum iuga prima boues.
A ſper equus duris contunditur ora lupatis.
Frena minus ſentit quiſquis ad arma facit.

A crius inuitos, multóq; ferocius urget,
Quàm qui seruitium ferre fatentur, amor.
E n ego confiteor: tua sum noua præda Cupido.
Porrigimus uictas ad tua iura manus.
N il opus est bello: ueniam, pacémq; rogamus:
Non tibi laus armis: uictus inermis ero.
N ecte comam lauro: maternas iunge columbas.
Qui deceant, currus uitricus ipse dabit.
I nq; dato curru populo clamante triumphum
Stabis: et adiunctas arte mouebis aues.
D ucentur capti iuuenes, captæq; puellæ:
Hæc tibi magnificus pompa triumphus erit.
I pse ego præda recens, factũ modo uulnus habebo:
Et noua captiua uincula mente feram.
M ens bona ducetur manibus post terga retortis:
Et pudor, et castris quidquid amoris obest.
O mnia te metuent: ad te sua brachia tendent.
Vulgus Iò magna uoce triumphe canet.
B landitiæ comites tibi erunt: terrórq;, furórq;,
Assidue partes turba secuta tuas.
H is tu militibus superas hominésq;, deósq;:
Hæc tibi si demas commoda: nudus eris.
L æta triumphanti de summo mater olympo
Plaudet: et appositas sparget in ora rosas.
T u penna, pulchros gemma uariante capillos,
Ibis in auratis aureus ipse rotis.
T um quoq; non paucos (si te bene nouimus) ures:
Tunc quoq; præteriens uulnera multa dabis.
N on possunt (licet ipse uelis) cessare sagittæ.
Feruida uicino flamma uapore nocet.

T alis erat domita Bacchus Gangetide terra.
Tu grauis alitibus· Tigribus ille fuit.
E rgo, cum possim sacri pars esse triumphi·
Parce tuas in me perdere uictor opes.
A spice cognati felicia Cæsaris arma·
Qua uicit· uictos protegit ille manu.

AD AMICAM.

Iusta precor, quæ me nuper prædata puella est·
Aut amet· aut faciat cur ego semper amem.
A h nimium uolui· tantum patiatur amari.
Audierit nostras tot Cytherea preces.
A ccipe, per longos tibi qui deseruiat annos.
Accipe, qui pura norit amare fide.
S i me non ueterum commendant magna parentum
Nomina· si nostri sanguinis autor eques·
N ec meus innumeris renouatur campus aratris·
Temperat & sumptus parcus uterq; parens·
A t Phœbus, comitesq́; nouem, iurisq́; repertor
Hoc faciunt· & me qui tibi donat· amor.
E t non cessuri nisi dis sine crimine mores·
Nudaq́; simplicitas, purpureusq́; pudor.
N on mihi mille placent· non sum desertor amoris·
Tu mihi (si qua fides) cura perennis eris.
T ecum, quos dederint annos mihi fila sororum·
Viuere contingat· teq́; dolente mori.
T e mihi materiam felicem in carmina præbe.
Prouenient causæ carmina digna tuæ.
C armine nomen habet exterrita cornibus Io,
Et quam fluminea lusit adulter aue.

Quæq; super pontum simulato uecta iuuenco,
Virginea tenuit cornua falsa manu.
N os quoq; per totum pariter cantabimur orbem·
Iunctaq; semper erunt nomina nostra tuis.

Amicam, qua arte, quibúsue nutibus in cœna
præsente uiro uti debeat admonet.

u Ir tuus est epulas nobiscum aditurus easdem·
V ltima cœna tuo sit, precor, illa uiro.
E rgo ego dilectam tantum conuiua puellam
Aspiciam· tangi quem iuuet, alter erit?
A lteriusq; sinu dextram subiecta fouebis?
Injciet collo cum uolet ille manum?
D esine mirari· posito q candida uino
Atracis ambiguos traxit in arma uiros.
N ec mihi sylua domus, nec equo mea mēbra cohærēt·
Vix à te uideor posse tenere manus.
Quæ tibi sunt facienda, tamen cognosce· nec euris
Da mea, nec tepidis uerba ferenda notis.
A nte ueni· q̃ uir, nec quid, si ueneris ante·
Possit agi, uideo· sed tamen ante ueni.
C um premet ille torum· uultu comes ipsa modesto
Ibis· ut accumbas· clam mihi tange pedem.
M e specta· nutusq; meos· uultumq; loquacem·
Excipe furtiuas, & refer ipsa, notas.
V erba superciljs sine uoce loquentia dicam.
Verba leges digitis· uerba notata mero.
C um tibi succurret Veneris lasciuia nostræ·
Purpureas tenero pollice tange genas.

S i quid erit de me tacita quod mente loquaris,
Pendeat extrema mollis ab aure manus.
Cum tibi quae faciā mea lux, dicam'ue, placebunt,
Versetur digitis annulus usq; tuis.
T ange manu mensam, tangunt quo more precantes,
Optabis merito cum mala multa uiro.
Quod tibi miscuerit, sapias, bibat ipse iubeto.
Tu puerum leuiter posce, quod ipsa uoles.
Quae tu reddideris, ego primus pocula sumam.
Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.
S i tibi forte dabit quos praegustauerit ipse,
Reijce libatos illius ore cibos.
N ec premat ille suis sinito tua colla lacertis,
Mite nec in rigido pectore pone caput.
N ec sinus admittat digitos, habilésue papillae.
Oscula praecipue nulla dedisse uelis.
O scula si dederis, fiam manifestus amator.
Et dicam mea sunt, injiciamq; manus.
H aec tamen aspiciam, sed quae bene pallia caelant,
Illa mihi caeci causa timoris erunt.
N ec femori committe femur, nec crure cohaere,
Nec tenerum duro cum pede iunge pedem.
M ulta miser timeo, quia feci multa proterue.
Exempliq; metu torqueor ipse mei.
S aepe mihi, dominaeq; meae properata uoluptas
Veste subiniecta dulce peregit opus.
H oc tu non facies, sed ne fecisse puteris,
Conscia de tergo pallia deme tuo.
V ir bibat usq; roga, precibus tamen oscula desint,
Dumq; bibet, furtim (si potes) adde merum.

S i bene compositus somno, vinoq́; iacebit·
Consilium nobis resq́;, locusq́; dabunt·
C um surges abitura domum· surgemus et omnes·
In medium turbæ fac memor agmen eas·
A gmine me inuenies· aut inuenieris in illo·
Quicquid ibi poteris tangere· tange mei·
M e miserum monui· paucis quod prosit in horis·
Separor à domina nocte iubente mea·
N octe uir includet· lachrymis ego Mœstus obortis·
Quà licet, ad sæuas prosequar usq; fores·
O scula iam sumet· iam non tantum oscula sumet·
Quod mihi das furtim· iure coacta dabis·
V erum inuita dato· potes hoc, similisq́; coactæ,
Blanditiæ taceant· sitq́; maligna Venus·
S i mea uota ualent· illum quoq; ne iuuet· opto·
Sin minus· at certe te iuuet inde nihil·
S ed quæcunq; tamen noctem Fortuna sequatur·
Cras mihi constanti uoce dedisse nega·

Corinnæ concubitus·

A Estus erat· mediamq́; dies exegerat horam·
Apposui medio membra leuanda toro·
P ars adaperta fuit· pars altera clausa fenestræ·
Quale ferè syluæ lumen habere solent·
Qualia sublucent fugiente crepuscula Phœbo·
Aut ubi nox abijt· nec tamen orta dies·
I lla uerecundis lux est præbenda puellis·
Qua timidus latebras speret habere pudor·
E cce Corinna uenit tunica uelata recincta,
Candida diuidua colla tegente coma·

Qualiter in thalamos formosa Semiramis isse
Dicitur: & multis Lais amata uiris.
Diripui tunicam. nec multum rara nocebat.
Pugnabat tunica se tamen illa tegi.
Quae cum ita pugnaret: tanq̃ quae uincere nollet.
Victa est non aegre proditione sua.
Vt stetit ante oculos posito uelamine nostros.
In toto nusq̃ corpore menda fuit.
Quos humeros, quales uidi: tetigiq; lacertos.
Forma papillarum q̃ fuit apta premi.
Quàm castigato planus sub pectore uenter.
Quantum & quale latus. q̃ iuuenile femur.
Singula quid referam? nil non laudabile uidi.
Et nudam pressi corpus adusq; meum.
Caetera quis nescit? lassi requieuimus ambo.
Proueniant medij sic mihi saepe dies.

Ad Ianitorem, ut fores sibi aperiat.

Ianitor indigne dura religate cathena
Difficilem moto cardine pande forem.
Quod precor, exiguum est: aditu fac ianua paruo
Obliquum capiat semiadaperta latus.
Longus amor tales corpus tenuauit in usus:
Aptaq; subducto corpore membra dedit.
Ille per excubias custodum leniter ire
Monstrat: inoffensos dirigit ille pedes.
At quondam noctem, simulachraq; uana timebam.
Mirabar tenebris quisquis iturus erat.
Risit, ut audiuit tenera cum matre Cupido:
Et leuiter, fies tu quoq; fortis: ait.

N ec mora uenit amor · non umbras nocte uolantes,
Non timeo strictas in mea fata manus.
T e nimium timeo lentum · tibi blandior uni·
Tu, me · quo possis perdere fulmen habes.
A spice · ut inuideas inimicaq; claustra relaxa·
V da sit ut lachrymis ianua facta meis.
C erte ego, cum posita stares ad uerbera ueste·
Ad dominam pro te uerba tremente tuli.
E rgo quæ ualuit pro te quoq; gratia quondam·
(Heu facinus) pro me nunc ualet illa parum.
R edde uicem meritis · gratis licet esse · quod opto.
Tempora noctis eunt · excute poste seram.
E xcute sic nunq̃ dura religere cathena·
Nec tibi perpetuo serua bibatur aqua.
F erreus orantem nequicq̃ Ianitor audis.
Roboribus duris ianua fulta riget.
V rbibus obsessis clausæ munimina portæ
Prosunt in media pace quid arma times?
Quid faceres hosti · qui sic excludis amantem?
Tempora noctis eunt · excute poste seram.
N on ego militibus uenio comitatus, et armis·
Solus eram si non sæuus adesset amor.
H unc ego si cupiam · nunq̃ dimittere possum·
Ante uel à membris diuidar ipse meis.
E rgo amor · et modicum circùm mea tempora uinum
Mecum est · & madidis lapsa corona comis.
A rma quis hæc timeat? quis non eat obuius illis?
Tempora noctis eunt · excute poste seram.
L entus es · an somnus, qui te male præbet amanti·
V erba dat in uentos aure repulsa tua?

At(memini) primo, cum me cælare uolebam.
Peruigil in mediæ sydera noctis eras.
Forsitan et tecum tua nunc requiescit amica.
Heu melior quanto sors tua sorte mea est.
Dum modo sic, in me duræ transite cathenæ.
Tempora noctis eunt. excute poste seram.
Fallimur? an uerso sonuerunt cardine postes.
Raucaq́; concussæ signa dedere fores?
Fallimur? impulsa est animoso ianua uento.
Heu mihi quam longe spem tulit aura meam.
Si satis es raptæ Borea memor Orithyiæ
Huc ades, et surdas flamine tunde fores.
Vrbe silent tota. uitreoq́; madentia rore.
Tempora noctis eunt. excute poste seram.
Aut ego iam ferroq́;, igniq́; potentior ipso.
Quam face sustineo, tecta superba petam.
Nox, et amor, uinumq́;, nihil moderabile suadent.
Illa pudore uacat. liber, Amorq́;, metu.
Omnia consumpsi. nec te precibusq́;, minisq́;
Mouimus. es foribus durior ipse tuis.
Nec te formosæ decuit seruare puellæ
Limina. sollicito carcere dignus eras.
Iamq́; pruinosos molitur Lucifer axes.
Inq́; suum miseros excitat ales opus.
At tu non lætis detracta corona capillis,
Dura super tota limina nocte iace.
Tu dominæ, cum te proiectam mane uidebit.
Temporis absumpti tam male testis eris.
Qualiscunq; uale, sentiq́; abeuntis amorem
Lente, nec admisso turpis amante uale.

Vos quoq; crudeles rigido cum limine postes.
Duraq; consertæ ligna ualete fores.

Ad pacandam amicam· quam uerberauerat·

a Dde manus in uincla meas· meruere cathenas·
Dum furor omnis abit· siquis amicus adest·
Nam furor in dominam temeraria brachia mouit·
Flet mea uesana læsa puella manu.
Tunc ego uel caros potui uiolare parentes·
Sæua uel in sanctos uerbera ferre deos·
Quid non et clypei dominus septemplicis Aiax
Strauit deprensos lata per arua greges?
Et uindex in matre, patris malus ultor Orestes
Ausus in arcanas poscere tela deas?
Ergo ego dilectos potui laniare capillos?
Nec dominam motæ dedecuere comæ?
Sic formosa fuit talem Schœneida dicam
Mænalias arcu sollicitasse feras.
Talis periuri promissaq; ,uelaq; Thesei
Fleuit præcipites cressa tulisse notos.
Sic, nisi uittatis quod erat Cassandra capillis·
Procubuit templo casta Minerua tuo.
Quis mihi non demens? quis non mihi barbare dixit?
Ipsa nihil pauido lingua retenta metu est.
Sed taciti fecere tamen conuitia uultus·
Egit me lachrymis ore silente reum.
Ante meos humeris uellem cecidisse lacertos.
Vtilius potui parte carere mei.
In mea uesanas habui dispendia uires?
Et potui pœnam fortis inire meam?

Quid mihi uobiscum cædis, scelerumq; ministri?
Debita sacrilegæ uincla subite manus.
An, si pulsassem minimum de plebe quiritem.
Plecterer? in dominam ius mihi maius erit?
Pessima Tydides scelerum monimenta reliquit.
Ille deam primus perculit. alter ego.
Et minus ille nocens me. quam profitebar amare,
Læsi. Tydides sæuus in hoste fuit.
I nunc magnificos uictor molire triumphos.
Cinge comam lauro. uotaq; redde Ioui.
Quæq; tuos currus comitantum turba sequetur.
Clamet, iò forti uicta puella uiro est.
Ante eat effuso tristis captiua capillo.
Si sinerent læsæ candida colla genæ.
Aptius impressis fuerat liuere labellis.
Et collum blandi dentis habere notam.
Deniq;, si tumidi ritu torrentis agebar.
Cæcaq; me prædam fecerat ira suam.
Nón ne satis fuerat timidæ inclamasse puellæ?
Nec nimium rigidas intonuisse minas?
Aut tunicam summa deducere turpiter ora.
Vt mediam mediæ zona tulisset opem?
At nunc sustinui raptis à fronte capillis
Ferreus ingenuas ungue notare genas.
Astitit illa gemens albo, & sine sanguine uultu.
Cæduntur parijs qualia saxa iugis.
Exanimes artus, & membra trementia uidi.
Vt cum populeas uentilat aura comas.
Vt leni Zephyro gracilis uibratur arundo.
Summáue cum tepido stringitur unda noto.

S uspensæq; diu lachrymæ fluxere per ora·
Qualiter obiecta de niue manat aqua.
T unc ego me primum cœpi sentire nocentem.
Sanguis erant lachrymæ· quas dabat illa· meus.
T er tamen ante pedes uolui procumbere supplex.
Ter formidatas reppulit illa manus.
A t tu, ne dubita· minuet uindicta dolorem·
Protinus in uultus unguibus ire licet.
N ec nostris oculis, nec nostris parce capillis·
Quaslibet infirmas adiuuat ira manus.
N éue mei sceleris tam tristia signa super sint·
Pone recompositas in statione comas.

Execratur Lenam· quæ puellam suam
meretricia arte instruebat.

e St quædam, quicunq; uolet cognoscere lenam·
Audiat· est quædam nomine Dipsas anus.
E x re nomen habet· nigri non illa parentem
Memnonis in roseis sobria uidit equis.
I lla magas artes, ææáq; carmina nouit·
Inq; caput liquidas arte recuruat aquas.
S cit bene quid gramen, quid torto concita rhombo
Litia· quid ualeat uirus amantis equæ.
C um uoluit· toto glomerantur nubila cœlo.
Cum uoluit· puro fulget in orbe dies.
S anguine (si qua fides) stillantia sydera uidi.
Purpureus lunæ sanguine uultus erat.
H anc ego nocturnas uersam uolitare per umbras
Suspicor· et pluma corpus anile tegi.

S uſpicor· et fama eſt · oculis quoq; pupula duplex ·
Fulminat · et geminum lumen ab orbe uenit ·
E uocat antiquis proauos · atauosq́; ſepulchris ·
Et ſolidam longo carmine findit humum ·
H æc ſibi propoſuit thalamos uiolare pudicos ·
Nec tamen eloquio lingua nocente caret ·
F ors me ſermoni teſtem dedit · illa monebat
Talia · me duplices occuluere fores ·
S cis hera te mea lux iuueni placuiſſe beato ·
(Hæſit · et in uultu conſtitit uſq; ſuo)
E t cur non placeas? nulli tua forma ſecunda eſt ·
Me miſeram, dignus corpore cultus abeſt ·
T am felix eſſes · q̃ formoſiſſima, uellem ·
Non ego te facta diuite pauper ero ·
S tella tibi oppoſiti nocuit contraria Martis ·
Mars abijt · ſigno nunc Venus apta tuo eſt ·
P roſit, et adueniens (en aſpice) diues amator
Te Cupit · et curæ quid tibi deſit · habet ·
E ſt etiam facies · quæ ſe tibi comparet · illi ·
Si te non emptam uellet · emendus erat ·
E rubuit · decet alba quidem pudor ora · ſediſte
Si ſimules · prodeſt · uerus obeſſe ſolet ·
C um bene deiectis gremium ſpectabis ocellis ·
Quantum quiſq; ferat · reſpiciendus erit ·
F orſitan incultæ Tatio regnante Sabinæ
Noluerant habiles pluribus eſſe uiris ·

N unc Mars externis animos exercet in armis·
Et Venus Aeneæ regnat in urbe sui.
L udunt formosæ. casta est. quam nemo rogauit·
Aut si rusticitas non uetat· ipsa rogat.
H as quoq;, quas frontis rugas in uertice portas·
Excute· de rugis crimina multa cadent.
P enelópe uires iuuenum tentabat in arcu·
Qui latus argueret· corneus arcus erat.
L abitur occulte· fallit'q; uolatilis ætas·
Et celer admissis labitur annus equis.
A era nitent usu· uestis bona quærit haberi.
Canescunt turpi tecta relicta situ.
F orma, nisi admittas· nullo exercente senescit·
Nec satis effectus unus, et alter habet.
C ertior è multis, nec tam inuidiosa rapina est·
Præda uenit canis de grege plena lupis.
E cce, quid iste tuus præter noua carmina Vates
Donat? amatoris millia multa leges.
I pse deus uatum, palla spectabilis aurea
Tractat inauratæ consona fila Lyræ.
Qui dabit, ille tibi magno sit maior Homero·
(Crede mihi) res est ingeniosa dare.
N ec tu, si quis erit capitis mercede redemptus·
D espice gypsati nomen inane pedis.
N ec te decipiant ueteris quinquatria ceræ·
Tolle tuos tecum pauper amator auos.

Qui, quia pulcher erit· poscet sine munere noctem·
  Quod det· amatorem flagitet ante suum.
Parcius exigito pretium· dum retia tendis.
  Ne fugiant captos legibus ure tuis.
Nec nocuit simulatus amor· sine credat amari·
  Et caue· ne gratis hic tibi constet amor.
Saepe negā noctem· capitis modo finge dolorem·
  Et modo quae causas praebeat· Isis erit.
Mox recipe ut nullum patiendi colligat usum·
  Né ue relentescat saepe repulsus amor.
Surda sit oranti tua ianua· laxa ferenti.
  Audiat exclusi uerba receptus amans.
Et quasi laesa prius, nonnunq̄ irascere laeso·
  Vanescat culpa, culpa repulsa tua.
Sed nunq̄ dederis spatiosum tempus in iram.
  Saepe simultates ira morata facit.
Quin etiam discant oculi lachrymare coacti·
  Et faciant udas ille, uel ille genas.
Nec, si quem fallas· tu periurare timeto.
  Commodat illusis numina surda Venus.
Seruus, et ad partes solers ancilla parentur·
  Qui doceant apte· quid tibi possit emi.
Et sibi pauca roget· multos si pauca rogabunt·
  Post modo de stipula grandis aceruus erit.
Et soror, et mater, nutrix quoq; carpat amantem·
  Fit cito per multas praeda petita manus.
Cum tibi deficient poscenti munera causae·
  Natalem libo testificare tuum.
Ne securus amet nullo riuale· caueto.
  Non bene, si tollas praelia· durat amor.

Ille uiri

Ille uiri uideat toto uestigia lecto.
  Factaq; lasciuis liuida colla notis.
Munera præcipue uideat · quæ miserit alter.
  Si tibi nil dederit · sacra roganda uia est.
Cum multa abstuleris · ut non tamen omnia donet.
  Quod nunq̃ reddas, commodet ille · roga.
Lingua iuuet · mentemq; tegat · blandire · noceq;
  Impia sub dulci melle uenena latent.
Hæc si præstiteris usu mihi cognita longo.
  Nec tulerint uoces uentus · & aura meas.
Sæpe mihi dices · uiuas bene · sæpe rogabis.
  Vt mea defunctæ molliter ossa cubent.
Nox erat in cursu · cum me mea prodidit umbra.
  At nostræ uix se continuere manus.
Quin albam, raramq; comam, lachrymosaq; uino
  Lumina, rugosas distraherémq; genas.
Di tibi dent nullosq; lares, inopemq; senectam
  Et longas hyemes, perpetuamq; sitim.

Ad Atticum, Amantem non oportere desidiosum esse · sicuti nec militem.

Militat omnis amãs · et habet sua castra Cupido.
  Attice · (crede mihi) militat omnis amans.
Quæ bello est habilis · Veneri quoq; conuenit ætas.
  Turpe senex miles · turpe senilis amor.
Quos petiere duces annos in milite forti.
  Hos petit in socio bella puella uiro.
Peruigilant ambo terra requiescit uterq;.
  Ille fores dominæ seruat · at iste ducis.

M ilitis officium longa est uia. mitte puellam.
Strenuus exempto fine sequetur amans.
I bit in aduersos montes, duplicataq; nimbo
Flumina. congestas conteret ille niues.
N ec freta pressuras tumidos causabitur euros.
Aptaq; uertendis sydera quæret aquis.
Quis nisi uel miles. uel amans, & frigora noctis.
Et denso mistas perferet imbre niues?
M ittitur infestos alter speculator in hostes.
In riuali oculos alter ut hoste tenet.
I lle graues urbes, hic duræ limen amicæ
Obsidet. hic portas frangit. at ille fores.
S æpe soporatos inuadere profuit hostes.
Cædere & armata uulgus inerme manu.
S ic fera Threicij ceciderunt agmina Rhesi.
Et dominum capti deseruistis equi.
N empe maritorum somnis utuntur amantes.
Et sua sopitis hostibus arma mouent.
C ustodum transire manus, uigilumq; cateruas,
Militis, & miseri est semper amantis opus.
M ars dubius, nec certa Venus, uictiq; resurgunt.
Quosq; neges unq̃ posse iacere, cadunt.
E rgo desidiam quicunq; uocabit amorem.
Desinat. ingenij est experientis amor.
A rdet in abducta Briseide mœstus Achilles.
Dum licet. argiuas frangite Troes opes.
H ector ab Andromaches cõplexibus ibat in arma.
Et galeam capiti quæ daret. uxor erat.
S umma ducum Atrides uisa Priameide fertur
Mænadis effusis obstupuisse comis.

M ars quoq; deprensus fabrilia uincula sensit.
Notior in cœlo fabula nulla fuit.
I pse ego segnis eram· discinctaq́; in ocia natus·
Mollierant animos lectus, & umbra meos·
I mpulit ignauum formosæ cura puellæ·
Iussit & in castris æra merere suis.
I nde uides uigilem, nocturnaq́; bella gerentem.
Qui non uult fieri desidiosus· amet.

Ad puellam, ne pro amore præmia poscat.

q Valis ab Europa phrygijs aduecta carinis
Coniugibus belli causa duobus erat.
Qualis erat Lede· quam plumis abditus albis
Callidus in falsa lusit adulter aue.
Qualis amymone siccis errauit in agris·
Cum premeret summi uerticis urna comas.
T alis eras· aquilamq́; in te, taurumq́; timebam·
Et quidquid magno de Ioue fecit amor.
N unc timor omnis abest· animiq́; euanuit ardor·
Nec facies oculos iam capit ista meos.
C ur sim mutatus quæris? quia munera poscis·
Hæc te non patitur causa placere mihi.
D onec eras simplex· animum cum corpore amaui·
Nunc mentis uitio læsa figura tua est.
E t puer est· & nudus amor, sine sordibus annos,
Et nullas uestes, ut sit apertus, habet.
Quid puerum ueneris pretio prostare iubetis?
Quò pretium condat· non habet ille sinum.
N ec Venus apta, feris Veneris nec filius armis.
Non decet imbelles æra merere deos.

Stat meretrix certo quouis mercabilis ære·
Et miseras iusso corpore quærit opes·
Deuouet imperium tamen hæc lenonis auari·
Et quod uos facitis sponte, coacta facit.
Sumite in exemplum pecudes ratione carentes·
Turpe erit ingenium mitius esse feris·
Non equa munus equo, non tauro uacca poposcit·
Non aries placidam munere captat ouem·
Sola uiro mulier spolijs exultat ademptis·
Sola locat noctes· sola locanda uenit.
Et uendit quod utrũq; iuuat· quod uterq; petebat·
Et pretium quanti gaudeat ipsa, facit.
Quæ Venus ex æquo uentura est grata duobus·
Altera cur illam uendit· & alter emit?
Cur mihi sit damno· tibi sit lucrosa uoluptas?
Quam socio motu fœmina, uirq; ferunt?
Non bene conducti uendunt periuria testes·
Non bene selecti iudicis arca patet.
Turpe reos empta miseros defendere lingua·
Quod faciat magnas turpe tribunal opes.
Turpe tori reditu census augere paternos·
Et faciem lucro prostituisse suam,
Gratia pro rebus merito debetur inemptis.
Pro male conducto gratia nulla toro.
Omnia conductor soluit· mercede soluta
Non manet officio debitor ille tuo.
Parcite formosæ pretium pro nocte pacisci.
Non habet euentus sordida præda bonos.
Non fuit armillas tanti tetigisse sabinas·
Vt premerent sacræ uirginis arma caput.

E x quibus exierat: traieat uiscera ferro
Filius: & pœnæ causa monile fuit.
N ec tamen indignum est à diuite præmia posci.
Munera poscenti quæ dare possit habet.
C arpite de plenis pendentes uitibus uuas.
Præbeat Alcinoi poma benignus ager.
O fficium numeret pauper studiumq́; fidemq́;.
Quod quis habet, dominæ conferat omne suæ.
E st quoq; carminibus meritas celebrare puellas
Dos mea quam uolui nota sit arte mea.
S cindentur uestes. gemmæ frangentur, & aurum.
Carmina quam tribuent fama perennis erit.
N ec dare, sed pretium posci dedignor & odi.
Quod nego poscenti desine uelle dabo.

Napen alloquitur, ut paratas tabellas
ad Corinnam perferat.

C olligere incertos, et in ordine ponere crines
Docta, neq; ancillas inter habenda Nape.
I nq́; ministerijs furtiuæ cognita noctis
Vtilis & dandis ingeniosa notis.
S æpe uenire ad me dubitãtem hortata Corinnam.
Fida laboranti sæpe reperta mihi,
A ccipe, & ad dominam peraratas mane tabellas
Perfer & obstantes sedula pelle moras.
N ec silicum uenæ, nec durum in pectore ferrum.
Sed tibi simplicitas ordine maior inest.
C redibile est & te sensisse cupidinis arcus.
In me militiæ signa tuere tuæ.

S i quæret quid agam: spe noctis uiuere dices.
Cætera fert blanda cera notata manu.
D um loquor, hora fugit: uacuæ bene redde tabellas.
Verum continuo fac tamen ipsa legat.
A spicias oculos: mando: frontemq; legentis.
Ex tacito uultu scire futura licet.
N ec mora perlectis rescribat multa iubeto:
Odi cum late splendida cera uacat.
C omprimat ordinibus uersus: oculosq; moretur
Margine in extremo littera rasa meos.
Q uid digitos opus est graphium lassare tenendo?
Hoc habeat scriptum tota tabella, ueni.
N on ego uictrices lauro redimire tabellas:
Nec Veneris media ponere in æde morer.
S ubscribam Veneri: fidas tibi Naso tabellas
Dedicat: at nuper uile fuistis acer.

Tabellas, quas miserat execratur:
quod amica noctem negabat.

f Lete meos casus: tristes rediere tabellæ.
Infelix hodie littera posse negat.
O mina sunt aliquid: modo cum discedere uellet
Ad limen digitos restitit icta Nape.
M issa foras iterum limen transire memento
Cautius: atq; alte sobria ferre pedem.
I te hinc difficiles, funebria ligna, tabellæ:
Tuq; negaturis cera referta notis.
Q uam puto de longæ collectam flore cicutæ
Melle sub infami corsica misit apis.

At tanq̃ minio penitus medicata rubebas:
Ille color uere sanguinolentus erat.
Proiectæ in triuijs iaceatis inutile lignum:
Vosq́; rotæ frangat prætereuntis onus.
Illum etiam, qui uos ex arbore uertit in usum
Conuincam puras non habuisse manus.
Præbuit illa arbor misero suspendia collo.
Carnifici duras præbuit illa cruces.
Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras.
Vulturis in ramis et Strigis oua tulit.
His ego commisi nostros insanus amores?
Molliáq; ad dominam uerba ferenda dedi?
Aptius hæ capiant uadimonia garrula ceræ:
Quas aliquis duro cognitor ore legat.
Inter ephemeridas melius, tabulasq́; iacerent:
In quibus absumptas fleret auarus opes.
Ergo ego uos rebus duplices pro nomine sensi:
Auspicij numerus non erat ipse boni.
Quid precer iratus? nisi uos cariosa senectus
Rodat: & immundo cera sit alba situ?

Ad Auroram, ne properet.

Iam super oceanum uenit à seniore marito
Flaua: pruinoso quæ uehit axe diem.
Quo properas Aurora? mane. sic Mẽnonis umbras
Annua solenni cæde parentet auis.
Nunc iuuat in teneris dominæ iacuisse lacertis.
Si quando, lateri nunc bene iuncta meo est.
Nunc etiam somni pingues: nunc frigidus aer:
Et liquidum tenui gutture cantat auis.

Quo properas ingrata uiris, ingrata puellis?
Roscida purpurea supprime lora manu.
Ante tuos ortus melius sua sydera seruat
Nauita: nec media nescit an erret aqua.
Te surgit (quamuis lassus) ueniente uiator.
Miles & armiferas aptat ad arma manus.
Prima bidente uides oneratos arua colentes:
Prima uocas tardos sub iuga panda boues.
Tu pueros somno fraudas: tradisq; magistris:
Vt subeant teneræ uerbera sæua manus.
Atq; eadem sponsum consulti ante atria mittis:
Vnius ut uerbi grandia damna ferat.
Nec tu consulto, nec tu iucunda diserto:
Cogitur ad lites surgere uterq; nouas.
Tu cum fœminei possint cessare lacerti:
Lanificam reuocas ad sua pensa manum.
Omnia perpeterer: sed surgere mane puellas
Quis, nisi cui non est ulla puella: ferat?
Optaui quoties, ne nox tibi cedere uellet:
Nec fugerent uultus sydera nota tuos.
Optaui quoties, aut uentus frangeret axem:
Aut caderet spissa nube retentus equus.
Inuida quo properas? quod erat tibi filius ater:
Materni fuerat pectoris ille color.
Quid si non Cephali quondam flagrasset amore?
An putat ignotam nequitiam esse suam?
Tithono uellem de te narrare liceret:
Fœmina non cœlo turpior ulla foret.
Illum dum refugis, longo quia grandior æuo:
Surgis ad inuisas à sene mane rotas.

At si quem Cephalum manibus complexa teneres·
  Clamares· lente currite noctis equi.
Cur ego plectar amans· si uir tibi marcet ab annis?
  Non me nupsisti conciliante seni.
Aspice quos somnos iuueni donarit amato
  Luna· nec illius forma secunda tua est.
Ipse deum genitor (ne te tam saepe uideret)
  Commisit noctes in sua uota duas.
Iurgia finieram· scires audisse· rubebat·
  Nec tamen est solito tardior orta dies.

Puellam consolatur: cui nimio medicamine comae deciderant.

Dicebam desiste tuos medicare capillos·
  Tingere quam possis iam tibi nulla coma est.
At, si passa fores: quid erat speciosius illis?
  Contigerant imum quà patet usq; latus.
Quid, quod erant tenues et quos ornare timeres?
  Vela colorati qualia Seres habent.
Vel pede quod gracili deducit aranea filum·
  Cum leue deserta sub trabe nectit opus.
Nec tamen ater erat· nec erat tamen aureus ille.
  Sed quamuis neuter· mixtus uterq; color.
Qualem cliuosae madidis in uallibus Idae
  Ardua direpto cortice cedrus habet.
Adde, quod et dociles, et centum flexibus apti,
  Et tibi nullius causa doloris erant.
Non acus abrupit· non uallum pectinis illos.
  Ornatrix tuto corpore semper erat.

Ante meos oculos sæpe est ornata, nec unq̃
 Brachia direpta saucia fecit acu.
Sæpe etiam non dum digestis mane capillis
 Purpureo iacuit semisopita toro.
Tum quoq; erat neglecta decens: ut thracia Bacche
 Cum temere in uiridi gramine lassa iacet.
Cum graciles essent tamen, et lanuginis instar:
 Heu male uexatæ quanta tulere comæ.
Quàm se præbuerant ferro patienter et igni:
 Vt fieret torto nexilis orbe sinus.
Clamabam scelus est: istos scelus urere crines.
 Spontè decent. capiti ferrea parce tuo.
Vim procul hinc remoue. non est qui debeat uri.
 Erudit admotas ipse capillus acus.
Formosæ periere comæ: quas uellet Apollo,
 Quas uellet capiti Bacchus inesse suo.
Illis contulerim: quas quondam nuda Dione
 Pingitur humenti sustinuisse manu.
Quid male compositos quereris perijsse capillos?
 Quid speculum Mœsta ponis inepta manu?
Non bene consuetis à te spectaris ocellis.
 Vt placeas, debes immemor esse tui.
Non te cantatæ læserunt pellicis herbæ.
 Non anus Aemonia perfida lauit aqua.
Nec tibi uis morbi nocuit. procul omen abesto.
 Nec timuit densas inuida lingua comas.
Facta manu, culpaq; tua dispendia sentis.
 Ipsa dabas capiti mista uenena tuo.
Nunc tibi captiuos mittet Germania crines:
 Tuta triumphatæ munere gentis eris.

O q̃ sæpe comas aliquo mirante rubebis.
Et dices empta nunc ego merce probor.
Nescio quam pro me laudat nunc ipse Sicambram.
Fama tamen memini cum fuit ista mea.
Me miserum. lachrymas male continet oraq; dextra
Protegit ingenuas picta rubore genas.
Sustinet antiquos gremio, spectatq; capillos
Hei mihi non illo munera digna loco.
Collige cum uultu mentem. reparabile damnum est.
Postmodo natiua conspiciere coma.

Ad inuidos ꝙ fama poetarum sit perennis.

Quid mihi liuor edax ignauos obijcis annos?
Ingenijq; uocas carmen inertis opus?
Non me more patrum, dum strenua sustinet ætas.
Præmia militiæ puluerulenta sequi?
Nec me uerbosas leges ediscere nec me
Ingrato uoces prostituisse foro?
Mortale est, quod quæris opus. mihi fama perennis
Quæritur ut toto semper in orbe canar.
Viuet Mæonides. Tenedos dum stabit. et Ide.
Dum rapidas Simois in mare uoluet aquas.
Viuet et Ascræus dum mustis uua tumebit.
Dum cadet incurua falce resecta ceres.
Battiades toto semper cantabitur orbe.
Quamuis ingenio non ualet. arte ualet.
Nulla sophocleo ueniet iactura cothurno.
Cum sole, et luna semper Aratus erit.
Dum fallax seruus, durus pater, improba lena
Vixerit. et meretrix blanda. Menandros erit.

Ennius arte carens, animosiq; Accius oris,
Casurum nullo tempore nomen habent.
Varronem, primamq; ratem quae nesciet aetas?
Aureaq; aesonio terga petita duci?
Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti.
Exitio terras cum dabit una dies.
Tityrus, & segetes, aeneiaq; arma legentur.
Roma triumphati dum caput orbis erit.
Donec erunt ignes, arcusq; cupidinis arma.
Dicentur numeri culte Tibulle tui.
Gallus & hesperijs, & gallus notus eois,
Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.
Ergo cum silices, cum dens patientis aratri
Depereant aeuo. carmina morte carent.
Cedant carminibus reges. regumq; triumphi.
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.
Vilia miretur uulgus. mihi flauus Apollo
Pocula castalia plena ministret aqua.
Sustineamq; coma metuentem frigora Myrtum.
Atq; ita sollicito multus amante legar.
Pascitur in uiuis liuor. post fata quiescit.
Tunc suus ex merito quenq; tuetur honor.
Ergo etiam, cum me supremus adusserit ignis.
Viuam. parsq; mei multa superstes erit.

P. OVIDII NASONIS ELEGIARVM, SIVE AMORVM

LIBER SECVNDVS.

h Aec quoq; cōposui pelignis natus aquosis
Ille ego nequitiæ Naso poeta meæ.
Hoc quoq; iussit amor. procul hinc procul este seueri
Nō estis teneris apta theatra modis.
Me legat in facie sponsi non frigida uirgo.
Et rudis ignoto tactus amore puer.
Atq; aliquis iuuenum, quo nunc ego saucius, arcu
Agnoscat flammæ conscia signa suæ.
Miratus'q; diu, quo dicat ab indice doctus.
Composuit casus iste poeta meos?
Ausus eram, memini, cælestia dicere bella.
Centimanum'q; Gygen, & satis oris erat.
Cum male se tellus ulta est. ingesta'q; olympo
Ardua deuexum Pelion ossa tulit.
Iuppiter in manibus, et cum Ioue fulmen habebā.
Quod bene pro cœlo mitteret ille suo.
Clausit amica fores. ego cum Ioue fulmina misi.
Excidit ingenio Iuppiter ipse meo.
Iuppiter ignoscas. nil me tua tela iuuabant.
Clausa tuo maius ianua fulmen habet.
Blanditias, elegos'q; leues mea tela resumpsi.
Mollierant duras lenia uerba fores.
Carmina sanguineæ deducunt cornua Lunæ.
Et reuocant niueos solis euntis equos.
Carmine dissiliunt abruptis faucibus angues.
In'q; suos fontes uersa recurrit aqua.

C armínibus cæſſere fores· inſertaq́; poſti
Quamuis robur erat· carmine uicta ſera eſt.
Quid mihi profuerit uelox cantatus Achilles?
Quid pro me Aiaces alter, et alter agent?
Quiq́; tot errando, quot bello perdidit annos?
Raptus et Aemonijs flebilis Hector equis?
At facies teneræ ut laudata eſt ſæpe puellæ·
Ad Vatem· pretium carminis, ipſa uenit.
Magna datur merces· heroum clara ualete
Nomina. non apta eſt gratia ueſtra mihi.
Ad mea formoſos uultus adhibete puellæ
Carmina· Purpureus quæ mihi dictat Amor.

Ad Bagoum.

q Vem penès eſt dominam ſeruandi cura Bagoe·
Dum perago tecum pauca, ſed apta· uaca.
Heſterna uidi ſpaciantem luce puellam·
Illa, quæ Danai porticus agmen habet.
Protinus ut placuit· miſi· noctemq́; rogaui·
Reſcripſit trepida, non licet· illa manu.
Et cur non liceat quærenti· reddita cauſa eſt·
Quod nimium dominæ cura moleſta tua eſt.
Si ſapis ò cuſtos odium (mihi crede) mereri
Deſine. quem metuit, quisq́; periſſe cupit.
Vir quoq́; non ſapiens. quid enim ſeruare laboret?
Vnde nihil, quis non tueare· perit.
Sed gerat ille ſuo morem furioſus amori·
Et caſtam, multis quæ placet· eſſe putet.
Huic furtiua tua libertas munere detur·
Quam dederis illi· reddat ut illa tibi.

Conſcius eſſe uelis· domina eſt obnoxia ſeruo.
Conſcius eſſe times· diſſimulare licet.
Scripta leget ſecum· matrem ſcripſiſſe putato.
Venerit ignotus, poſtmodo notus eat.
Ibit ad affectam, quæ non languebit· amicam.
Viſat· et indicijs ægra ſit illa tuis.
Si faciet tarde· ne te mora longa fatiget·
Impoſita gremio ſtertere fronte potes.
Nec tu linigeram fieri quid poſſit ad Iſim·
Quæſieris· nec tu curua theatra time.
Conſcius aſſiduus commiſſi tollet honores.
Quis minor eſt, autem q̃ tacuiſſe, labor?
Ille placet, uerſatq; domum· nec uerbera ſentit·
Ille potens dominæ. ſordida turba iacent.
Huic, ueræ ut lateant cauſæ· finguntur inanes·
Atq; ambo domini, quod probat una· probant.
Cum bene uir traxit uultum· rugaſq; coegit·
Quod uoluit fieri blanda puella facit.
Sed tamen interdum tecum quoq; iurgia nectat·
Et lachrymas ſimulet· carnificemq; uocet.
Tu contra obijcies· quæ tuto diluat illa.
In uero, falſo crimine, deme fidem.
Sic tibi ſemper honos· ſic alta pecunia creſcet.
Hæc facis· exiguo tempore liber eris.
Aſpicis indicibus nexas per colla cathenas.
Squallidus orba fide pectora carcer habet.
Quærit aquas in aquis, et poma fugacia captat
Tantalus· hoc illi garrula lingua dedit.
Dum nimium ſeruat cuſtos Iunonius Iô·
Ante ſuos annos occidit. illa dea eſt.

V idi ego compedibus liuentia crura gerentem.
Vnde uir incestum scire coactus erat.
P oena minor merito. nocuit mala lingua duobus.
Vir doluit. famae damna puella tulit.
(C rede mihi) nulli sunt crimina grata marito.
Nec quenq̃, q̃uis audiat illa. iuuant.
S eu tepet indicium securas prodis ad aures.
Siue amat. officio fit miser ille tuo.
C ulpa nec ex facili q̃uis manifesta probatur.
Iudicis illa sui tuta fauore uenit.
V iderit ipse licet. credet tamen ille neganti.
Damnabit'q; oculos, & sibi uerba dabit.
A spiciet dominae lachrymas. plorabit & ipse.
Et dicet, poenas garrulus iste dabit.
C ur dispar certamen inis? tibi uerbera uicto
Adsunt. in gremio iudicis illa sedet.
N on scelus aggredimur. non admiscenda coimus
Toxica. non stricto fulminat ense manus.
Quaerimus. ut tuto per te possimus amare.
Quid precibus nostris mollius esse potest?

Ad Eunuchum seruantem dominam.

h Ei mihi, q dominã nec uir, nec foemina seruas.
Mutua nec ueneris gaudia nosse potes.
Qui primus pueris genitalia membra recidit.
Vulnera, quae fecit. debuit ipse pati.
M ollis in obsequium, facilis'q; rogantibus esses.
Si tuus in quauis praetepuisset amor.
N on tu natus equo. non fortibus utilis armis.
Bellica non dextrae conuenit hasta tuae.

Ista mares

I sta mares tractant: tu spes depone uiriles.
Sunt tibi cum domina signa ferenda tua.
H anc imple meritis: huius tibi gratia prosit.
Si careas illa: quis tuus usus erit?
E st etiam facies: sunt apti lusibus anni.
Indigna est pigro forma perire situ.
F allere te potuit, q̃uis habeare molestus.
Non caret effectu: quod uoluere duo.
A ptius ut fieret: precibus tentasse rogamus:
Dum bene ponendi munera tempus habes.

QVOD AMET MVLIERES CVIVSCVNQVE FORMAE SINT.

n On ego mendosos ausim defendere mores:
Falsáq; pro uitijs arma mouere meis.
C onfiteor, siquid prodest delicta fateri:
In mea nunc demens crimina fassus eo.
O di, nec possum cupiens non esse, quod odi.
Heu q̃, quod studeas ponere: ferre graue est.
N am desunt uires ad me mihi: iusq; regendi.
Auferor ut rapida concita puppis aqua.
N on est certa meos quæ forma inuitet amores:
Centum sunt causæ: cur ego semper amem.
S iue aliqua est oculos in me deiecta modestos:
Vror: & insidiæ sunt pudor ille meæ.
S iue procax ulla est: capior: quia rustica non est.
Spemq; dat in molli mobilis esse toro.
A spera si uisa est: rigidasq; imitata sabinas:
Velle, sed ex alto dissimulare puto.

Siue est docta: placet raras dotata per artes.
Siue rudis: placita est simplicitate sua.
Est, quæ Callimachi præ nostris rustica dicat
Carmina: cui placeo: protinus ipsa placet.
Est etiam, quæ me Vatem, & mea carmina culpet:
Culpantis cupiam sustinuisse femur.
Molliter incedit: motu capit. altera dura est:
At poterit tacto mollior esse uiro.
Hæc quia dulce canit: flectit'q; facillima uocem:
Oscula cantanti rapta dedisse uelim.
Hæc querulas habili prætentat pollice chordas.
Tam doctas quis non possit amare manus?
Illa placet gestu: numerosáq; brachia ducit:
Et tenerum molli torquet ab arte latus.
Vt taceam de me, qui causa tangor ab omni:
Illic Hippolytum pone: Priapus erit.
Tu quia tam longa es: ueteres heroidas æquas:
Et potes in toto multa iacere toro.
Hæc habilis breuitate sua est: corrumpor utraq;:
Conueniunt uoto longa, breuis'q; meo.
Non est culta: subit quid cultæ accedere possit.
Ornata est: dotes exhibet ipsa suas.
Candida me capiet: capiet me flaua puella.
Est etiam in fusco grata colore Venus.
Seu pendent niuea pulli ceruice capilli:
Leda fuit nigra conspicienda coma.
Seu flauent: placuit croceis Aurora capillis.
Omnibus historijs se meus aptat amor.
Me noua sollicitat: me tangit serior ætas:
Hæc melior specie: moribus illa placet.

Deniq; quas tota quisq; probat urbe puellas,
Noster in has omnes ambitiosus amor.

Ad amicam corruptam.

n, Vllus amor tãti est: abeas pharetrate Cupido:
Vt mihi sint toties maxima uota mori.
Vota mori mea sunt: cum te peccasse recordor:
Hei mihi perpetuum nata puella malum,
Non mihi deceptæ nudant tua facta tabellæ:
Nec data furtiue munera crimen habent.
O utinam arguerem, sic ut non uincere possem.
Me miserum quare tam bona causa mea est?
Felix qui quod amat: defendere fortiter audet:
Cui sua non feci dicere amica potest.
Ferreus est: nimiumq; suo fauet ille dolori:
Cui petitur uicta palma cruenta rea.
Ipse miser uidi, cum me dormire putares:
Sobrius apposito crimina uestra mero:
Multa supercilio uidi uibrante loquentes.
Nutibus in uestris pars bona uocis erat.
Non oculi tacuere tui, conscriptaq; uino
Mensa: nec in digitis littera nulla fuit.
Sermonem agnoui, quod non uideatur agentem:
Verbaq; pro certis uisa ualere notis.
Iamq; frequens ierat mensa conuiua relicta:
Compositi iuuenes unus et alter erant.
Improba tum uero iungentes oscula uidi.
Illa mihi lingua nexa fuisse liquet.
Qualia nec fratri tulerit germana seuero:
Sed tulerit Cupido mollis amica uiro.

Qualia credendum est non Phœbum ferre Dianæ·
Sed Venerem Marti sæpe tulisse suo.
Quid facis· exclamo· quò nunc mea gaudia differs?
Iniiciam dominas in mea iura manus.
Hæc mihi sunt tecum· tibi sunt communia mecum·
In bona cur quisq̃ tertius ista uenit?
Hæc ego· quæq; dolor linguæ dictauit· at illi
Conscia Purpureus uenit in ora pudor.
Quale coloratum Tithoni coniuge cœlum
Subrubet· aut sponso uisa puella nouo.
Quale rosæ fulgent inter sua lilia mistæ·
Aut ubi cantatis luna laborat equis.
Aut quod, ne longis flauescere possit ab annis·
Mæonis assyrium fœmina tinxit ebur.
Hic erat, aut aliquis color ille simillimus horum·
Et nunq̃ casu pulchrior illa fuit.
Spectabat terram· terram spectare decebat.
Mœsta erat in uultu· Mœsta decenter erat.
Sicut erant, et erant culti, laniare capillos,
Et fuit in teneras impetus ire genas.
Vt faciem uidi· fortes cecidere lacerti.
Defensa est armis nostra puella suis·
Qui modo sæuus eram· supplex, ultroq; rogaui·
Oscula ne nobis deteriora daret.
Risit· et ex animo dedit oscula· qualia possent
Excutere irato tela trisulca Ioui.
Torqueor infelix· ne tam bona senserit alter.
Et uolo non ex hac illa fuisse nota.
Hæc quoq; q̃ docui· multo meliora fuerunt·
Et quicq̃ uisa est addidicisse noui.

Quod nimium placuere, malum est ꝙ tota labellis
Lingua tua est nostris· nostra recepta tuis.
Nec tamen hoc unum doleo· non oscula tantum
Iuncta queror· q̃uis hæc ego iuncta queror.
Illa nisi in lecto nunq̃ potuere doceri.
Nescio quis pretium grande magister habet.

IN MORTEM PSITACI.

Psitacus eois ales mihi missus ab indis
Occidit· exequias ferte frequenter aues.
Ite piæ uolucres· et plangite pectora pennis·
Et rigido teneras ungue notate genas.
Horrida pro mœstis lanietur pluma capillis·
Pro longa resonent carmina uestra tuba.
Quid scelus Ismarij quereris Philomela tyranni?
Expleta est annis ista querela tuis.
Alitis in raræ miserum diuertite funus·
Magna, sed antiqua est causa doloris Itys·
Omnes, quæ liquido libratis in aere cursus·
Tu tamen ante alias turtur amice dole.
Plena fuit uobis omni concordia uita.
Et stetit ad finem longa, tenaxq; fides.
Quod fuit argolico iuuenis Phocêus Oresti·
Hoc tibi, dum licuit· Psitace turtur erat.
Quid tamen ista fides? quid rari forma coloris?
Quid uox mutandis ingeniosa notis?
Quid iuuat, ut datus es· nostræ placuisse puellæ?
Infelix auium gloria nempe iaces.
Tu poteras uirides pennis hebetare smaragdos·
Tincta gerens rubro punica rostra croco.

N on fuit in terris uocum ſimulantior ales·
Reddebas blæſo tam bene uerba ſono.
R aptus es inuidia· non tu fera bella mouebas·
Garrulus, et placidæ pacis amator eras.
E cce cothurnices inter ſua prælia uiuunt·
Forſitan & fiunt inde frequenter anus.
P lenus eras minimo· nec præ ſermonis amore
In multos poteras ora uocare cibos.
N ux erat eſca tibi· cauſæq; papauera ſomni·
Pellebatq; ſitim ſimplicis humor aquæ.
V iuit edax uultur· ducitq; per aëra gyros
Miluius & pluuiæ Graculus autor aquæ.
V iuit & armigeræ Cornix inuiſa Mineruæ·
Illa quidem ſeclis uix moritura nouem.
O ccidit illa loquax humanæ uocis imago
Pſittacus, extremo munus ab orbe datum.
O ptima prima ferè manibus rapiuntur auaris·
Implentur numeris deteriora ſuis.
T riſtia phylacidæ Therſites funera uidit·
Iamq; cinis, uiuis fratribus, Hector erat.
Quid referam timidæ pro te pia uota puellæ
Tota procelloſo per mare rapta noto?
S eptima lux uenit non exhibitura ſequentem·
Et ſtabat uacua iam tibi parca colo.
N on tamen ignauo ſtupuerunt uerba palato.
Clamauit moriens lingua· Corinna uale.
C olle ſub elyſio nigra nemus ilice frondet·
Vdaq; perpetuo gramine terra uiret·
S iqua fides dubijs uolucrum locus ille piarum
Dicitur· obſcœnæ quo prohibentur aues.

I llic innocui late pascuntur Olores.
Et uiuax Phoenix unica semper auis.
E xplicat atq; suas Ales Iunonia pennas.
Oscula dat Cupido blanda columba mari.
P sittacus has inter nemorali sede receptus
Conuertit uolucres in sua uota pias.
O ssa tegit tumulus. tumulus prò corpore magnus,
Quo lapis exiguus par sibi nomen habet.
C olligor ex ipso dominæ placuisse sepulchro.
Ora fuere mihi plus aue docta loqui.

Amicæ se purgat, q̄ ancillam non amet.

e Rgo ego sufficiam reus in noua crimina semper?
Vt uincam, toties dimicuisse pudet.
S iue ego marmorei respexi summa theatri.
Eligis è multis unde dolere uelis.
C andida seu tacito me uidit foemina uultu.
In uultu tacitas arguis esse notas.
S iquam laudaui. miseros petis ungue capillos.
Si culpo. crimen dissimulare putas.
S iue color bonus est. in te quoq; frigidus esse.
Seu malus. alterius dicor amore mori.
A tq; ego peccati uellem mihi conscius esse.
Aequo animo poenam qui meruere. ferunt.
N unc temere insimulas. credendoq; omnia frustra
Ipsa uetas iram pondus habere tuam.
A spice, ut auritus miserandæ sortis asellus
Assiduo domitus uerbere tardus eat.
E cce tuum solers caput exornare Cypassis
Obijcitur dominæ contemerasse torum.

Di melius, q̃ sic mihi sit peccasse libido.
Sordida contemptæ sortis amica iuuet?
Quis Veneris famulæ connubia liber inire,
Tergaq́; complecti uerbere secta uelit?
Adde, q ornandis operosa est illa capillis.
Et tibi per doctas grata ministra manus.
Scilicet ancillam, quæ sit tibi fida rogarem?
Quid, nisi ut indicio iuncta repulsa foret?
Per uenerem iuro, pueriq́; uolatilis arcus,
Me non admissi criminis esse reum.

Ad Cypassim ancillam Corinnæ.

Omendis in mille modis perfecta capillis,
Comere sed solas digna Cypassi deas.
Et mihi iucundo non rustica cognita furto,
Apta quidem dominæ, sed magis apta mihi.
Quis fuit inter nos sociati corporis index?
Sensit concubitus unde Corinna tuos?
Non tamen erubui, nec uerbo lapsus in ullo
Furtiuæ ueneris conscia signa dedi.
Quid, q in ancillam siquis delinquere possit,
Illum ego contendi mente carere bona?
Thessalus ancillæ facie Briseidos arsit.
Serua Mycenæo est Phœbàs amata duci.
Nec sum tantalide, nec forti maior Achille.
Quod decuit reges, cur mihi turpe putem?
Vt tamen iratos in te defixit ocellos,
Sensit te totis erubuisse genis.
At quanto, si forte refers, præsentior ipse
Per Veneris feci numina magna fidem.

T u dea, tu iubeas animi periuria nostri
Carpathium tepidos per mare ferre notos.
P ro quibus officijs pretium mihi dulce repende
Concubitus hodie fusca Cypassi tuos.
Quid renuis? fingis'q; nouos ingrata timores?
Est unum è dominis emeruisse satis.
Quod si stulta negas index ante acta fatebor.
Et ueniam culpae proditor ipse meae.
Quo'q; loco fuerim tecum, quoties'q; Cypassi
Narrabo dominae quot'q;, quibus'q; modis.

AD CVPIDINEM.

O Nunq̃ pro me satis indignate Cupido.
O in corde meo desidiose puer.
Quid me, qui miles nunq̃ tua signa reliqui.
Laedis? et in castris uulneror ipse tuis?
C ur tua fax urit figit tuus arcus amicos?
Gloria pugnantes uincere maior erat.
Quid non Aemonius, quem cuspide perculit Heros.
Confossum medica postmodo iuuit ope?
V enator sequitur fugientia, capta relinquit.
Semper et inuentis ulteriora petit.
N os tua sentimus populus tibi deditus arma.
Pigra reluctanti cessat in hoste manus.
Quid iuuat in nudis hamata recondere tela
Ossibus? ossa mihi nuda reliquit amor.
T ot sine amore uiri tot sunt sine amore puellae.
Hinc tibi cum magna laude triumphus eat.
R oma, nisi immensum uires promosset in orbem.
Stramineis esset nunc quoq; tecta casis.

F essus in acceptos miles deducitur agros.
Mittitur in saltus carcere liber equus.
L ongaq; subductam cælant naualia pinum.
Tutaq; , sed posito poscitur ense, rudis.
M e quoq; , qui toties merui sub amore puellæ.
Defunctum placidæ uiuere tempus erat.
V iue deus posito si quis mihi dicat amore.
Deprecer. usq; adeo dulce puella malum est.
C um bene pertæsum est, animiq; reuanuit ardor.
Nescio quo miseræ turbine mentis agor.
V t rapit in præceps dominum spumantia frustra
Frena retentantem durior oris equus.
V t subitus prope iam pressa tellure carinam
Tangentem portus uentus in alta rapit.
S ic me sæpe refert incerta cupidinis aura.
Notaq; purpureus tela resumit amor.
F ige puer. positis nudus tibi præbeor armis.
Hic tibi sunt uires. hic tua dextra ualet.
H uc tanq̃ iussæ ueniunt iam sponte sagittæ.
Vix illis præ me nota pharetra tua est.
I nfelix. tota quicunq; quiescere nocte
Sustinet. & somnos præmia magna uocat.
S tulte quid est somnus. gelidæ nisi mortis imago?
Longa quiescendi tempora fata dabunt.
M e modo decipiant uoces fallacis amicæ.
Sperando certe gaudia magna feram.
E t modo blanditias dicat. modo iurgia nectat.
Sæpe fruar domina. sæpe repulsus eam.
Q uod dubius Mars est. per te priuigne Cupido est.
Et mouet exemplo uitricus arma tuo.

T u leuis es, multóq; tuis uentosior alis·
Gaudiáq; ambigua dasq; , negasq; fide·
S i tamen exaudis pulchra cum matre Cupido·
In deserta meo pectore regna gere·
A ccedant regno nimium uaga turba puellæ·
Ambobus populis sic uenerandus eris·

Ad Græcinum · q eodem tempore duas amet·

t V mihi, tu certe (memini) Græcine negabas
V no posse aliquem tempore amare duas·
P er te decipior· per te deprensus inermis·
Ecce duas uno tempore solus amo·
V traq; formosa est· operosæ cultibus ambæ·
Artibus in dubio est hæc sit· an illa prior·
P ulchrior hæc illa est· hæc est quoq; pulchrior illa·
Et magis hæc nobis· & magis illa placet·
E rrat, ut a uentis discordibus acta phaselus·
Diuiduum'q; tenent alter & alter amor·
Quid geminas Erycina meos sine fine dolores?
Non erat in curas una puella satis?
Quid folia arboribus, quid pleno sydera cœlo?
In freta collectas alta quid addis aquas?
S ed tamen hoc melius· q̃ si sine amore iacerem·
Hostibus eueniat uita seuera meis·
H ostibus eueniat uacuo dormire cubili·
Et medio late ponere membra toro·
A t mihi sæuus amor somnos abrumpat inertes·
Sim'q; mei lecti non ego solus onus·

M e mea disperdat nullo prohibente puella.
Si satis una potest· si minus una· duæ.
S ufficiant graciles, non sunt sine uiribus, artus.
Pondere, non neruis corpora nostra carent.
E t lateri dabit in uires alimenta uoluptas.
Decepta est opera nulla puella mea.
S æpe ego lasciuæ consumpsi gaudia noctis.
Vtilis, et fortis corpore mane fui.
F elix, quem Veneris certamina mutua perdunt.
Di faciant leti causa sit ista mei.
I nduat aduersis contraria pectora telis
Miles· et æternum sanguine nomen emat.
Quærat auarus opes· et quæ lassarit eundo
Aequora· periuro naufragus ore bibat.
A t mihi contingat Veneris languescere motu·
Cum moriar· medium soluar et inter opus.
A tq; aliquis nostro lachrymans in funere dicat·
Conueniens uitæ mors fuit ista tuæ.

Ad Amicam nauigantem.

P Rima malas docuit mirantibus æquoris undas
Peliaco pinus uertice cæsa uias.
Quæ concurrentes inter temeraria cautes
Conspicuam fuluo uellere uexit ouem.
O utinam, ne quis remo freta longa moueret·
Argò funestas pressa bibisset aquas.
E cce fugit· notumq; torum, patriosq; penates·
Fallacesq; uias ire Corinna parat.
Quid tibi me miserum Zephyros, Eurosq; timebo?
Et gelidum Boream, præcipitemq; notum?

N on illic urbes, non tu mirabere syluas.
 Vna est iniusti cœrula forma maris.
N ec medius tenues conchas, pictós ue lapillos
 Pontus habet: bibuli littoris illa mora est.
L ittora marmoreis pedibus signanda puellæ:
 Hactenus est tutum: cætera cæca uia est.
E t uobis alij uentorum prælia narrent:
 Quas Scylla infestet: quas' ue Chárybdis aquas.
E t quibus emineant uiolenta Ceraunia saxis:
 Quo lateant Syrtes magna, minorq; sinu.
H oc alij referant: at uos quod quisq; loquatur:
 Credite. credenti nulla procella nocet.
S ero respicitur tellus: ubi fune soluto
 Currit in immensum panda carina salum.
N auita sollicitus iam uentos horret iniquos.
 Et prope tam Letum, q̄ prope cernit aquam.
Quod si concussas Triton exasperat undas:
 Qui tibi nunc toto est: nullus in ore color.
T u generosa uoces fœcundæ sydera Ledæ:
 Et felix dicas quem sua terra tenet.
T utius est fouisse torum: legisse libellos:
 Threiciam digitis increpuisse lyram.
A t si uana ferunt uolucres mea dicta procellæ:
 Aequa tamen puppi sit Galatea tuæ.
V estrum crimen erit talis iactura puellæ:
 Nereidesq; deæ, Nereidumq; pater:
V ade memor nostri uento reditura secundo.
 Impleat illa tuos fortior aura sinus.
T unc mare in hæc magnus declinet littora Nereus.
 Huc uenti spectent huc agat æstus aquas.

I psa roges· Zephyri ueniant in lintea pleni.
Ipsa tua moueas turgida uela manu.
P rimus ego aspiciam notam de littore puppim·
Et dicam nostros aduehit ista deos.
E xcipiamq; humeris, & multa sine ordine carpam
Oscula· pro reditu uictima uota cadet.
I nq; tori formam molles sternentur arenæ.
Pro mensa tumulus quilibet esse potest.
I llic apposito narrabis multa Lyæo·
Penè sit ut medijs obruta nauis aquis.
D umq; ad me properas· nec iniquæ tempora noctis·
Nec te præcipites extimuisse notos.
O mnia pro ueris credam· sint ficta licebit.
Cur ego non uotis blandiar ipse meis?
H æc mihi q̃ primum cœlo nitidissimus alto
Lucifer admisso tempora portet equo.

Exultat, q̄ amica potitus sit.

i Te triumphales circum mea tempora lauri.
Vicimus. in nostro est ecce Corinna sinu.
Quam uir, quam custos, quam ianua firma tot hostes
Seruabant· nequa posset ab arte capi.
H æc est præcipuo uictoria digna triumpho·
In qua quæcunq; est sanguine præda· caret.
N on humiles muri, non paruis oppida fossis
Cincta· sed est ductu, capta puella meo.
P ergama cum caderent bello superata bilustri·
Ex tot in Atridis pars quota laudis erat.
A t mea seposita est· & ab omni milite discors
Gloria· nec titulum muneris alter habet.

Me duce ad hunc uoti finem, me milite ueni·
Ipse eques, ipse pedes, signifer ipse fui.
Nec casum fortuna meis immiscuit actis·
Huc ades ò cura parte triumphe mea.
Nec belli est noua causa mei· nisi rapta fuisset
Tyndaris, Europæ pax, Asiæq; foret·
Fœmina syluestres Lapithas, populúq; biformem
Turpiter apposito uertit in arma mero.
Fœmina troianos iterum noua bella mouere
Impulit in regno iuste Latine tuo.
Fœmina romanis iterum nunc urbe recenti
Immisit soceros· armáq; sæua dedit.
Vidi ego pro niuea pugnantes coniuge tauros.
Spectatrix animos ipsa iuuenca dabat.
Me quoq; cum multis, sed me sine cæde Cupido
Iussit militiæ signa mouere suæ.

AD ISIDEM, VT PARIENTEM CORINNAM IVVET.

Dum labefactat onus grauidi temeraria uētris·
In dubio uitæ lassa Corinna iacet.
Illa quidem clamat tantum molita pericli.
Ira digna mea est· sed cadit ira metu.
Sed tamen aut ex me conceperat· aut ego credo.
Est mihi pro facto sæpe, quod esse potest.
Isi paretonium, genitaliáq; arua Canopi
Quæ colis· & Mēphim, palmiferámq; Pharon.
Quáq; celer lato Nilus delapsus in alueo
Per septem portus in maris exit aquas.

P er tua sacra precor, per Anubidis ora uerendi,
Sic tua sacra pius semper Osyris amet,
P igraq; labatur circum donaria serpens,
Et comes in pompa corniger Apis eat.
H uc adhibe uultus. et in una parce duobus.
Nam uitam dominæ tu dabis. illa mihi.
S æpe tibi meruit certis operata diebus,
Qua cingit laurus gallica turma tuas.
T uq; laborantes utero miserata puellas.
Quarum tarda latens corpora tendit onus.
L enis ades, precibusq; faue lucina puellæ.
Digna est, quam iubeas muneris esse tui.
I pse ego thura dabo fumosis candidus aris,
Ipse feram ante tuos munera uota pedes.
A dijciam titulum seruata Naso Corinna.
Tu modo fac titulo, muneribusq; locum.
S i tamen in tanto fas est monuisse timore.
Hac tibi sit pugna dimicuisse satis.

In amicam, q̄ abortiuum ipsa fecerit.

Q Vid iuuat immunes belli cessare puellas?
Nec fera peltatas agmina uelle sequi?
S i sine Marte suis patiuntur uulnera telis.
Et cæcas armant in sua fata manus?
Quæ prima instituit teneros conuellere fœtus.
Militia fuerat digna perire sua.
S cilicet, ut careat rugarum crimine uenter.
Sternetur pugnæ tristis Arena tuæ?
S i mos antiquis placuisset matribus idem.
Gens hominum uitio deperitura fuit.

Quiq; iterum

Quiq; iterum iaceret generis primordia nostri·
    In uacuo lapides orbe parandus erat.
Quis Priami fregisset opes, si numen aquarum
    Iusta recusasset pondera ferre Thetis?
Ilia si tumido geminos in uentre necasset·
    Casurus dominæ conditor urbis erat.
Si Venus Aeneam grauida temerasset in aluo·
    Cæsaribus tellus orba futura fuit.
Tu quoq; cum posses nasci formosa· perisses·
    Tentasset, quod tu· si tua mater opus.
Ipse ego cum fuerim melius periturus amando·
    Vidissem nullos matre necante dies.
Quid plenam fraudas uitem crescentibus uuis?
    Pomaq́; crudeli uellis acerba manu?
Sponte fluent matura sua· sine crescere nata.
    Est pretium tardæ non leue uita moræ.
Vestra quid effoditis subiectis uiscera telis?
    Et non dum natis dira uenena datis?
Colchida respersam puerorum sanguine culpant·
    Atq; sua cæsum matre queruntur Itym
Vtraq; sæua parens. sed tristibus utraq; causis
    Iactura socij sanguinis ulta uirum est.
Dicite quis Tereus, quis uos irritet Iason?
    Figere sollicita corpora uestra manu?
Hæc neq; in Armenijs Tigres fecere latebris·
    Perdere nec fœtus ausa leæna suos.
At teneræ faciunt· sed non impune, puellæ.
    Sæpe suos utero quæ necat· ipsa perit.
Ipsa perit ferturq́; rogo resoluta capillos·
    Et merito clamant qui modo cunq; uident.

I sta sed ætherias uanescant dicta per auras.
Et sint ominibus pondera nulla meis.
D i faciles peccasse semel concedite tuto.
Et satis est pœnam culpa secunda ferat.

AD ANNVLVM, QVEM DONO AMICAE MITTIT.

a Nnule formosæ digitum uincture puellæ,
In quo censendum nil, nisi dantis amor.
M unus eas gratum: te læta mente receptum
Protinus articulis induat illa suis.
T am bene conuenias: quàm mecum conuenit illa.
Et digitum iusto commodus orbe teras.
F elix à domina tractaberis annule nostra.
Inuideo donis iam miser ipse meis.
O utinam subito fieri mea munera possem
Artibus ææis: carpathijq; senis.
T unc ego te cupiam dominæ tetigisse papillas.
Et leuam tunicis inseruisse manum.
E labar digito q̃uis angustus: et hærens,
Inq; sinum mira lapsus ab arte cadam.
I dem ego, ut arcanas possim signare tabellas.
Né ue tenax ceram: siccaq; gemma trahat.
H umida formosæ tangam prius ora puellæ.
Tantum ne signem scripta dolenda mihi.
S i dabor: ut condar loculis: exire negabo
Astringens digitos orbe minore tuos.
N on ego dedecori tibi sum mea uita futurus.
Quód ue tener digitus ferre recuset onus.

M e gere, cum calidis perfundes imbribus artus:
Damnaq́; sub gemma perfer euntis aquæ.
S ed puto te uisa mea membra libidine surgent:
Et peraget partes annulus ipse uiri.
I rrita quid moneo? paruum proficiscere munus:
Illa datam secum sentiat esse fidem.

Ad amicam, ut ad rura sua ueniat.

m E pars Sulmo tenet peligni tertia ruris
Parua: sed irriguis ora salubris aquis.
S ol licet admoto tellurem sydere findat:
Et micet Icarij stella proterua canis:
A rua pererrantur peligna liquentibus undis:
Et uiret in tenero fertilis herba solo.
T erra ferax Cerere, multoq́; feracior uuis:
Dat quoq; bacciferam pallada rarus ager.
P erq́; resurgentes riuis labentibus herbas
Gramineus madidam cæspes obumbrat humum.
A t meus ignis abest. uerbo peccauimus uno.
Quæ mouet ardores, est procul: ardor adest.
N on ego, si medius Polluce, et Castore ponar:
In cœli sine te parte fuisse uelim.
S olliciti iaceant terraq́; premantur iniqua:
In longas orbem qui secuere uias.
A ut iuuenum comites iussissent ire puellas:
Si fuit in longas terra secanda uias.
T unc mihi, si premerem uentosas horridus alpes:
Durum cum domina molle fuisset iter.
C um domina libycas ausim prærumpere syrteis:
Et dare non æquis uela ferenda notis.

N on quæ uirgineo portenta sub inguine latrant·
Nec timeam uestros curua Malæa sinus.
N ec quas submersis ratibus saturata Charybdis
Fundit· & effusas ore receptat aquas.
Q uod si Neptuni uentosa potentia uincat·
Et subuenturos auferat unda deos·
T u nostris niueos humeris impone lacertos·
Corpore nos facili dulce feremus onus.
S æpe petens Herò iuuenis tranauerat undas.
Tunc quoq; tranasset· sed uia cæca fuit.
A t sine te, q̃uis operosi uitibus agri
Me teneant· q̃uis imbribus arua natent·
E t uocet in riuos currentem rusticus uuam·
Frigidaq; arboreas mulceat aura comas·
N on ego pelignos uideor celebrare salubres.
Non ego natalem rura paterna locum.
S ed scythiam, cilicasq; feros, uiridesq; Britannos,
Quæq; prometheo saxa cruore madent.
V lmus amat uites· uitis non deserit ulmos.
Separor à domina cur ego sæpe mea?
A t mihi te comitem iurabas usq; futuram
Per me, perq; oculos, qui rapuere tuos.
V erba puellarum folijs leuiora caducis,
Irritaq;, ut uisum est· uentus, & aura ferunt.
S iqua mei tamen est in te pia cura relicti·
Incipe pollicitis addere facta tuis.
P aruaq; q̃primum rapientibus esseda Mannis
Ipsa per admissas concute lora iubas.
A t uos, qua ueniet· tumidi subsidite montes·
Et faciles curuis uallibus este uiæ.

Quod Corinnæ soli sit seruiturus.

S Iquis erit qui turpe putet seruire puellæ.
Illo conuincar iudice turpis ego.
S im licet infamis dum me moderatius urat.
Quæ Paphon, & fluctu pulsa Cithæra tenet.
A tq; utinam dominæ mitis quoq; præda fuissem.
Formosæ quoniam præda futurus eram.
D at facies animos, facie uiolenta Corinna est.
Me miserum cur est tam bene nota sibi?
S cilicet à speculi sumuntur imagine fastus.
Nec nisi compositam se uidet illa prius.
N on tibi si facies nimium dat in omnia regnum.
(O facies oculos docta tenere meos)
C ollatum iccirco tibi me contemnere debes.
Aptari magnis inferiora licet.
C reditur & nymphe mortalis amore Calypsò
Capta, recusantem detinuisse uirum.
C redimus æquoream phthio nereida regi
Egeriam iusto concubuisse Numæ.
V ulcano Venerem quis incude relicta,
Turpiter obliquo claudicet ille pede.
C arminis hoc ipsum genus impar sed tamen apte.
Iungitur herous cum breuiore modo.
T u quoq; me mea lux in quaslibet accipe leges.
Te decet in medio iura dedisse toro.
N on tibi crimen ero nec quo lædêre remoto.
Non erit hic nobis inficiandus amor.
S unt mihi pro magno felicia carmina censu.
Et multæ per me nomen habere uolunt.

Noui aliquam· quæ se circunferat esse Corinnam.
Vt fiat· quid non illa dedisse uelit?
Sed neq; diuersi ripa labuntur eadem
Frigidus Eurotas, populiferq́; padus.
Nec, nisi tu, nostris cantabitur ulla libellis.
Ingenio causas tu dabis una meo.

Ad Macrum, q᷑ de amoribus scribat.

Carmen ad iratum dum tu perducis Achillem·
Primaq́; iuratis induis arma uiris.
Nos Macer ignauæ Veneris cessamus in umbra·
Et tener ausuros grandia frangit amor.
Sæpe meæ dixi tandem discede puellæ·
In gremio sedit protinus illa meo.
Sæpe pudet dixi· lachrymis uix illa retentis,
Me miseram· cur te dixit amare pudet?
Implicuitq́; suos circum mea colla lacertos·
Et quæ me perdunt· oscula mille dedit.
Vincor· et ingenium sumptis reuocatur ab armis·
Resq́; domi gestas, et mea bella cano.
Sceptra tamen sumpsi· curaq́; tragœdia nostræ
Creuit· et huic operi quamlibet aptus eram.
Risit amor· pallamq́; meam, pictosq́; cothurnos,
Sceptraq́; priuata tam cito sumpta manu.
Hinc quoq; me dominæ numen deduxit iniquæ·
Deq́; cothurnato Vate triumphat amor.
Quod licet, et partes teneri profitemur amoris·
Hei mihi præceptis urgeor ipse meis.
Et, quod Penelópes uerbis reddatur Vlyssi·
Scribimus· et lachrymas Phylli relicta tuas.

Quod Paris, et Macareus, et quod male gratus Iason,
Hippolytiq; parens, Hippolytusq; legant.
Quodq; tenens strictum Didò miserabilis ensem
Dictat: et Aoniæ Lesbis amica lyræ.
Quam cito de toto rediit meus orbe Sabinus?
Scriptaq; diuersis rettulit ille locis?
Candida Penelope signum cognouit Vlyssis.
Legit ab Hippolyto scripta nouerca suo.
Iam pius Aeneas miseræ rescripsit Elisæ:
Quodq; legat Phyllis si modo uiuit habet.
Tristis ad Hypsipylen ab Iasone littera uenit.
Dat uotam Phœbo Lesbis amica lyram.
Nec tibi, qua tutum Vati Macer arma canenti
Aureus in medio Marte tacetur amor.
Et Paris est illic: et adultera nobile crimen:
Et comes extincto Laodameia uiro.
Si bene te noui: non bella libentius istis
Dicis: et à uestris in mea castra redis.

Ad riualem, cui uxor curæ non erat.

Si tibi non opus est seruata stulte puella:
At mihi fac serues: quo magis ipse uelim.
Quod licet ingratum est: quod nō licet: acrius urit.
Ferreus est: si quis, quod sinit: alter amat.
Speremus pariter, pariter metuamus amantes.
Et faciat uoto rara repulsa locum.
Quid Fortuna mihi, quæ nunq̄ fallere possit?
Nil ego, quod nullo tempore lædat: amo.
Viderat hoc in me uitium uersuta Corinna:
Quaq; capi possem: callida norat opem.

Ah quoties sani capitis mentita dolorem,
Cunctantem tardo iussit abire pede.
Ah quoties finxit culpam quantum'q; licebat
Insontis speciem præbuit ipsa nocens.
Sic ubi uexarat, tepidos'q; refouerat ignes.
Rursus erat uotis comis, & apta meis.
Quàm mihi blanditias, quā dulcia uerba parabat.
Oscula (Di magni) qualia, quot'q; dabat?
Tu quoq;, quæ nostros rapuisti nuper ocellos.
Sæpe face insidias, sæpe rogata nega.
Et sine me ante tuos proiectum in limine postes
Longa pruinosa frigora nocte pati.
Sic mihi durat amor longos'q; adolescit in annos.
Hoc iuuat. hæc animi sunt alimenta mei.
Pinguis amor, nimium'q; potens in tædia nobis
Vertitur & stomacho dulcis ut esca, nocet.
Si nunquā Danáen habuisset ahenea turris.
Non esset Danáe de Ioue facta parens.
Dum seruat Iuno mutatam cornibus Ió.
Facta est, quā fuerat gratior ipsa Ioui.
Quod licet, & facile est, qsquis cupit arbore frondes
Carpat & è medio flumine sumat aquam.
Siqua uolet regnare diu deludat amantem.
Hei mihi de monitis torqueor ipse meis.
Quodlibet eueniat nocet indulgentia nobis.
Quod sequitur fugio. quod fugit ipse sequor.
At tu formosæ nimium secure puellæ
Incipe iam prima claudere nocte domum.
Incipe, quis furtim toties tua lumina pulset.
Quærere quid latrent nocte silente canes.

Quo ferat & referat solers ancilla tabellas.
Cur toties uacuo secubet illa toro.
Mordeat ista tuas aliquando cura medullas.
Det'q; locum nostris, materiam'q; dolis.
Ille potest uacuo furari littore arenas.
Vxorem stulti siquis amare potest.
Iam'q; ego præmoneo: nisi tu seruare puellam
Incipis: incipiet desinere esse mea.
Multa, diu'q; tuli: speraui sæpe futurum,
Cum bene seruasses: ut bene uerba darem.
Lentus es: & pateris nulli patienda marito.
At mihi concessi finis amoris erit.
Scilicet infelix nunquam prohibebor adire?
Nox mihi sub nullo uindice semper erit?
Nil metuam? per nulla traham suspiria somnos?
Nil facies cur te iure perisse uelim?
Quid mihi cum facili, quid cum Lenone marito?
Corrumpis uitio gaudia nostra tuo.
Quin alium, quem tanta iuuet patientia: quæras.
Me tibi riualem, si iuuat: esse ueta.

P. OVIDII NASONIS ELEGIARVM, SIVE AMORVM. LIBER TERTIVS.

STat uetus, & multos incidua sylua per annos.
Credibile est illi numen inesse loco.
Fons sacer in medio, spelunca'q; pumice pendens:
Et latere ex omni dulce queruntur aues.

Hic ego dum ſpatior tectus nemoralibus undis,
Quod mea quærebam muſa moueret opus.
Venit odoratos Elegeia nexa capillos·
Et puto pes illi longior alter erat.
Forma decens, ueſtis tenuiſſima, uultus amantis,
In pedibus uitium cauſa decoris erat.
Venit et ingenti uiolenta tragœdia paſſu·
Fronte comæ torua palla iacebat humi.
Leua manus ſceptrum late regale tenebat·
Lydius alta pedum uincla cothurnus erat.
Et prior, ecquis erit dixit tibi finis amandi?
O argumenti lente poeta tui?
Nequitiam uinoſa tuam conuiuia narrant·
Narrant in multas compita ſecta uias.
Sæpe aliquis digito Vatem deſignat euntem·
Atq; ait hic, hic eſt· quem ferus urit amor.
Fabula (nec ſentis) tota iactaris in urbe·
Dum tua poſtpoſito facta pudore refers.
Tempus erat Thyrſo dudum grauiore moueri.
Ceſſatum ſatis eſt· incipe maius opus.
Materia premis ingenium· cane facta uirorum.
Hæc animo dices area digna meo eſt.
Quod teneræ cantent, luſit tua muſa, puellæ·
Primaq; per numeros apta iuuenta ſuos.
Nunc habeat per te romana Tragœdia nomen·
Implebit leges ſpiritus iſte meas.
Hactenus· et mouit pictis innixa cothurnis
Denſum Cæſarie terq;, quaterq; caput·
Altera (nam memini) limis ſubriſit ocellis.
Fallar? an in dextra Myrtea uirga fuit?

Quid grauibus uerbis animosa Tragœdia (dixit)
Me premis? an nunquam non grauis esse potes?
Imparibus tamen es numeris dignata moueri·
In me pugnasti uersibus usa meis.
Non ego contulerim sublimia carmina nostris·
Obruit exiguas regia uasta fores.
Sum leuis· et mecum leuis est mea cura Cupido·
Non sum materia fortior ipsa mea.
Rustica fit sine me lasciui mater amoris·
Huic ego proueni lena, comes'q; deæ.
Quam tu non poteris duro reserare cothurno·
Hæc est blanditijs ianua laxa meis.
Et tamen emerui plus, quàm tu posse, ferendo
Multa supercilio non patienda tuo.
Per me decepto didicit custode Corinna
Liminis astricti sollicitare forem·
Delabi'q; toro tunica uelata recincta·
Atq; impercussos nocte mouere pedes.
Ah quoties foribus duris incisa pependi?
Non uerita à populo prætereunte legi.
Quin ego me (memini) dum custos sæuus abiret·
Ancillæ miseram delituisse sinu.
Quid· cum me munus natali misit· at illa
Rupit· et apposita barbara mersit aqua?
Prima tuæ moui felicia semina mentis·
Munus habes, quod te iam petit ista· meum.
Desierant· cœpi· per uos utrasq; rogamus
In uacuas auras uerba timentis eant.
Altera me sceptro decoras· alto'q; cothurno
Iam nunc contracto magnus in orbe sonus.

A ltera das nostro uicturum nomen amori.
Ergo ades, & longis uersibus adde breues.
E xiguum Vati concede Tragœdia tempus.
Tu labor æternus. quod petit illa. breue est.
M ota dedit ueniam: teneri properentur amores.
Dum uacat. à tergo grandius urget opus.

Ad amicam cursus equorum spectantem.

n On ego nobilium uenio spectator equorum.
Cui tamen ipsa faues: uincat ut ille precor.
V t loquerer tecum, ueni tecumq́; sederem,
Ne tibi non notus, quem facis esset amor.
T u cursum spectes. ego te. spectemus uterq;
Quod iuuet. atq; oculos pascat uterq; suos.
O cuicunq; faues felix agitator equorum.
Ergo illi curæ contigit esse tuæ.
H oc mihi contingat sacro de carcere missis
Insistam forti mente uehendus equis.
E t modo lora dabo: modo uerbere terga notabo.
Nunc stringam metas interiore rota.
S i mihi currenti fueris conspecta: morabor.
Deq́; meis manibus lora remissa fluent.
A h q̃ penè Pelops pisæo concidit axe.
Dum spectat uultus Hippodámeia tuos.
N empe fauore suæ uicit tamen ille puellæ.
Vincamus dominæ quisq; fauore suæ.
Quid frustra refugis? cogit nos Linea iungi.
Hæc ex lege loca commoda circus habet.
T u tamen à dextra quicunq; es, parce puellæ.
Contactu lateris læditur ista tui.

T u quoq;, qui spectas post nos, tua contrahe crura.
Si pudor est. rigido ne preme terga genu.
S ed nimium demissa iacent tua pallia terræ.
Collige. uel digitis en ego tollo meis.
I nuida uestis eras. quæ tam bona crura tegebas.
Quoq; magis spectes. inuida uestis eras.
T alia Melanion Atalantæ crura fugacis
Optauit manibus sustinuisse suis.
T alia pinguntur succinctæ crura Dianæ.
Cum sequitur fortes. fortior ipsa feras.
H is ego non uisis arsi. quid fiet ab istis?
In flammam, flammas. in mare fundis aquas
S uspicor ex istis, & cætera posse placere.
Quæ bene sub tenui condita ueste latent.
V is tamen interea tenues arcessere uentos.
Quos faciant nostra mota flabella manu?
A n magis hic meus est animi, non aeris æstus?
Captaq; fœmineus corpora torret amor?
D um tamen alba nigro sparsa est tibi puluere uestis.
Sordide de niueo corpore puluis abi.
S ed iam pompa uenit. linguis animisq; fauete.
Tempus adest plausus. aurea pompa uenit.
P rima loco fertur sparsis uictoria pennis.
Huc ades. & meus hic fac dea uincat amor.
P laudite Neptuno. nimium qui creditis undis.
Nil mihi cum pelago. me mea terra tenet.
P laude tuo Marti miles. nos odimus arma.
Pax iuuat. et media pace repertus amor.
A uguribus Phœbus. Phœbe uenantibus adsit.
Artifices in te uerte Minerua manus.

R uricolæ cereri, teneroq́; aſſurgite Baccho·
Pollucem pugiles· Caſtora placet eques.
N os tibi blanda Venus, puerìq; potentibus armis
Pandimus· inceptis annue diua meis·
D áq; nouam mentem dominæ· patiatur amari·
Annuit· et motu ſigna ſecunda dedit·
Q uod dea promiſit· promittas ipſa rogamus·
Pace loquor Veneris· tu dea maior eris·
P er tibi tot iuro teſtes· pompamq́; deorum·
Te dominam nobis tempus in omne fore·
S ed pendent tibi crura· potes, ſi forte iuuabit·
Cancellis primos inſeruiſſe pedes·
M axima iam uacuo Præco ſpectacula Circo·
Q uadriiuges æquo carcere miſit equos·
C ui faueas uideo· uincet cuicunq; fauebis·
Q uod cupias ipſi ſcire uidentur equi·
M e miſerum metam ſpacioſo circuit orbe·
Q uid facis? admoto protinus axe ſubit·
Q uid facis infelix? perdis bona uota puellæ·
Tende precor ualida lora ſiniſtra manu·
F auimus ignauo· ſed eum reuocate Quirites·
Et date iactatis undiq; ſigna togis·
E n reuocant· at ne turbet toga mota capillos·
In noſtros abdas te licet uſq; ſinus·
I amq́; patent iterum reſerato carcere poſtes·
Et uolat admiſſis diſcolor agmen equis·
N unc ſaltem ſupera· ſpatioq́; inſurge patenti·
Sint mea fac dominæ, ſint rata uota meæ·
S unt dominæ rata uota meæ· mea uota ſuperſunt·
Ille tenet palmam· palma petenda mea eſt·

Risit, et argutis quiddam promisit ocellis.
Hoc satis est. alio cætera redde loco.

De Amica, quæ peierauerat.

Esse deos credam? fidem iurata fefellit.
Et facies illi, quæ fuit ante, manet.
Quàm longos habuit nondum iurata capillos,
Tam longos postq̃ numina læsit, habet.
Candida, candorem roseo suffusa rubore
Ante fuit, niueo lucet in ore rubor.
Pes erat exiguus, pedis est aptissima forma.
Longa, decens'q; fuit, longa decens'q; manet.
Argutos habuit, radiant ut sydus ocelli,
Per quos mentita est perfida sæpe mihi.
Scilicet æterni falsum iurare puellis
Di quoq; concedunt, forma'q; numen habet.
Per'q; suos illam nuper iurasse recordor,
Per'q; meos oculos, et doluere mei.
Dicite Di, si nos impune fefellerit illa,
Alterius meriti cur ego damna tuli?
At non inuidiæ uobis Cepheia uirgo est,
Pro male formosa iussa parente mori.
Non satis est, quos habui sine pondere testes,
Sed mecum læsos ridet inulta deos.
Vt sua per nostram redimat periuria pœnam,
Victima deceptus decipientis ero.
Aut sine re deus est nomen, frustra'q; timetur,
Et stulta populos credulitate mouet.
Aut siquis deus est, teneras amat ille puellas,
Et nimium solas omnia posse iubet.

N obis fatifero Mauors accingitur ense.
Nos petit inuicta palladis hasta manu.
N obis flexibiles curuantur Apollinis arcus:
In nos alta Iouis dextera fulmen habet.
F ormosas superi metuunt offendere læsi.
Atq; ultro quæ si non timuere timent.
E t quisq̃ pia thura focis imponere curat?
Certe plus animi debet inesse uiris.
I uppiter igne suo lucos iaculatur, et arces:
Missáq; periuras tela ferire uetat.
T ot meruere peti. Semele miserabilis arsit.
Officio est illi pœna reperta suo.
A t si uenturo se subduxisset amanti:
Non pater in Baccho matris haberet onus.
Quid queror? & toto facio conuitia cœlo?
Di quoq; habent oculos: di quoq; pectus habent.
S i deus ipse forem: numen sine fraude liceret.
Fœmina mendaci falleret ore meum.
I pse ego iurarem uerum iurasse puellas.
Et non de tetricis dicerer esse deus.
T u tamen illorum moderatius utere dono:
Aut oculis certe parce puella meis.

Ad uirum seruantem coniugem.

d Vre uir imposito teneræ custode puellæ
Nil agis. ingenio quæq; tuenda suo est.
S i qua metu dempto casta est. ea deniq; casta est.
Que, quia non liceat: non facit: illa facit.
V t iam seruaris bene corpus: adultera mens est:
Nec custodiri: ni uelit: ulla potest.

Nec mentem

Nec mentem seruare potes licet omnia claudas'
Omnibus exclusis intus adulter erit.
Cui peccare licet peccat minus. ipsa potestas
Semina nequitiæ languidiora facit.
Desine (crede mihi) uitia irritare uetando.
Obsequio uinces aptius ipse tuo.
Vidi ego nuper equum contra sua frena tenacem,
Ore reluctanti fulminis ire modo.
Constitit ut primum concessas sensit habenas.
Frenáq; in effusa laxa iacere iuba.
Nitimur in uetitum semper cupimusq; negata.
Sic interdictis imminet æger aquis.
Centum fronte oculos, centum ceruice gerebat
Argus & hos unus sæpe fefellit amor.
In thalamo Danáe saxo, ferróq; perenni,
Quæ fuerat uirgo tradita mater erat.
Penelópe mansit quãuis custode careret
Inter tam multos intemerata procos.
Quidquid seruatur cupimus magis. ipsáq; furem
Præda uocat pauci, quod sinit alter amant.
Nec facie placet ipsa sua sed amore mariti
Nescio quid, quod te ceperit esse putant.
Non proba sit, quã uir seruat sed adultera cara est.
Ipse timor pretium corpore maius habet.
Indignere licet placet inconcessa uoluptas.
Sola placet, timeo dicere, siqua potest.
Non tamen ingenuam ius est seruare puellam
Hic metus externæ corpora gentis agat.
Scilicet ut possit custos ego dicere feci.
In laudem serui casta sit illa tui.

Rusticus est nimium· quem lædit adultera coniux·
Et notos mores non satis urbis habet·
In qua martigenæ non sunt sine crimine nati
Romulus Iliades· Iliadesq; remus·
Quid tibi formosa, si non tibi casta· placebit?
Non possunt ullis ista coire modis·
Si sapis· indulge dominæ· uultusq; seueros
Exue· nec rigidi iura tuere uiri
Et cole· quos dederit· multos dabit uxor amicos·
Gratia sic minimo magna labore uenit·
Sic poteris iuuenum conuiuia semper inire·
Et quæ non dederis multa uidere dare·

Ad amnem· dum iter faceret ad amicam·

a Mnis harundinibus limosas obsite ripas
Ad dominam propero· siste parumper aquas·
Nec tibi sunt pontes· nec quæ sine remigis ictu
Concaua traiecto cimba rudente uehat·
Paruus eras (memini) nec te transire refugi·
Summaq; uix talos contigit unda meos·
Nunc ruis appositis niuibus de monte solutis·
Et turpi crassas gurgite uoluis aquas·
Quid properasse iuuat? quid parua dedisse quieti
Tempora? quid nocti conseruisse diem?
Si tamen hic standum est· si non datur artibus ullis·
Vlterior nostro ripa premenda pede?
Nunc ego quas habuit pennas Danaëius Heros·
Terribili densum cum tulit angue caput·
Nunc opto currum· de quo cerealia primum
Semina uenerunt in rude missa solum·

P rodigiosa loquor ueterum mendacia Vatum.
Non tulit hæc unq̃· nec feret ulla dies.
T u potius ripis effuse capacibus amnis·
Sic æternus eas. labere fine tuo.
N on eris inuidiæ torrens (mihi crede) ferendæ·
Si dicar per te forte retentus amor.
F lumina deberent iuuenes in amore iuuare·
Flumina senserunt ipsa quid esset amor.
I nachus in media Bithynide pallidus isse
Dicitur· & gelidis incaluisse uadis.
N on dum Troia fuit lustris obsessa duobus·
Cum rapuit uultus Xanthe Neæra tuos.
Quid non Alpheon diuersis currere terris
Virginis arcadiæ certus adegit amor?
T e quoq; promissam Xantho Penee Neæram
Phitiadum terris occuluisse ferunt.
Quid referam Asopon? quem cœpit martia Thebe
Natarum Thebe quinq; futura parens?
C ornua si tua sunt· ubi nunc Acheloe requiram·
Herculis irata fracta querêre manu.
N ec tanti Calýdon, nec tota ætolia tanti.
Vna tamen tanti Deiáneira fuit.
I lle fluens diues septena per hostia Nilus,
Qui patriam tantæ non bene cælat aquæ·
F ertur in Euanne collectam Asopide flammam
Vincere gurgitibus non potuisse suis.
S iccus ut amplecti Salmonida posset Enipeus,
Cedere iussit aquam· iussa recessit aqua.
N ec te prætereo· qui per caua saxa uolutus
Tiburis argæi spumifer arua rigas.

I lia cui placuit: quis erat horrida uultu
Vngue notata comas, ungue notata genas.
I lla gemens, patruiq; nefas, delictaq; Martis
Errabat nudo per loca sola pede.
H anc amnis rapidis animosus uidit ab undis.
Raucaq; de medijs sustulit ora uadis.
A tq; ita: quid nostras inquit teris anxia ripas
Ilia ab idæo Laomedonte genus?
Quo cultus abiere tui? quid sola uagaris?
Vitta nec euinctas impedit alba comas?
Quid fles? & teneros lachrymis corrumpis ocellos?
Pectoraq; insana plangis acerba manu?
I lle habet & silices, & durum in pectore ferrum:
Qui tenero lachrymas lætus in ore uidet.
I lia pone metus: tibi regia nostra patebit:
Teq; colent omnes. Ilia pone metus.
T u centum, aut plures inter dominabere nymphas:
Nam centum, aut plures flumina nostra tenent.
N ec me sperne (precor) tantum romana propago.
Munera promissis uberiora feres.
D ixerat. illa oculos humum deiecta modestos
Spargebat tepido flebilis imbre sinus.
T er molita fugam: ter ad altas restitit undas
Currendi uires eripiente metu.
S era tamen scindens inimico pollice crinem
Edidit indignos ore tremente sonos.
O utinam mea tecta forent: patrioq; sepulchro
Condita: dum poterant uirginis ossa tegi.
C ur modo uestalis tedas inuitor ad ullas
Turpis: & iliacis inficianda focis?

Quid moror? & digitis designor adultera uulgi?
Desit famosus, qui notet ora pudor.
H actenus. & uestem tumidis prætendit ocellis.
Atq; ita se in rapidas perdita misit aquas.
S upposuisse manus ad pectora lubricus amnis
Dicitur & socij iura dedisse tori.
T e quoq; credibile est aliqua caluisse puella.
Sed nemora, & syluæ, crimina uestra tegunt.
D um loquor increuit uastis spatiosus in undis.
Nec capit admissas alueus altus aquas.
Quid mecum furiose tibi quid mutua differs
Gaudia? quid cœptum rustice rumpis iter?
Quid si legitimum flueres? si nobile flumen?
Si tibi per terras maxima fama foret?
N omen habes nullum niuibus collecte caducis.
Nec tibi sunt fontes. nec tibi certa domus.
F ontis habes instar pluuiasq; niuesq; solutas.
Quas tibi diuitias pigra ministrat hyems.
A ut lutulentus agis brumali tempore cursus.
Aut premis arentem puluerulentus humum.
Quis te unq̃ potuit sitiens haurire uiator?
Quis dixit grata uoce, perennis eas?
D amnosus pecori curris damnosior agris.
Forsitan hæc alios. me mea damna mouent.
H uic ego uæ demens narrabam fluminum amores.
Iactasse indigno nomina tanta pudet.
N escio quid spectás, Achélωon, & inachon amnes
Et potui nomen Nile referre tuum.
A t tibi pro meritis opto nunc candide torrens
Sint rapidi soles. siccaq; semper hyems.

Quod ab amica receptus, cum ea coire non potuit conqueritur.

a Vt non formosa est aut non bene culta puella.
Aut puto non uotis sæpe petita meis.
H anc tamen in nullos tenui male languidus usus.
Sed iacui pigro crimen, onus'q; toro.
N ec potui cupiens pariter cupiente puella
Inguinis effœti parte iuuante frui.
I lla quidem nostro subiecit eburnea collo
Brachia sithonia candidiora niue.
O scula'q; inseruit cupide luctantia linguis:
Lasciuum femori supposuit'q; femur.
E t mihi blanditias dixit: dominum'q; uocauit.
Et quæ præterea publica uerba iuuant.
T acta tamen gelida ueluti mea membra Cicuta,
Segnia propositum destituere meum.
T runcus iners iacui, species, & inutile lignum.
Nec satis exactum est, corpus, an umbra forem.
Quæ mihi uentura est siquidē est uentura senectus.
Cum desit numeris ipsa iuuenta suis?
A h pudet annorum: quod me iuuenem'q;, uirum'q;,
Nec iuuenem, nec me sensit amica uirum.
S ic flammas aditura pias æterna sacerdos
Surgit: & à caro fratre uerenda soror.
A t nuper bis flaua Chie ter candida Pithò,
Ter Libàs officio continuata meo est.
E xigere à nobis angusta nocte Corinnam.

Et memini numeros sustinuisse nouem.
N um mea thessalico languent deuota ueneno
Corpora? num misero carmen, & herba nocent?
S aga ue Phœnicea defixit nomina cera.
Et medium tenues in iecur urget acus?
C armine læsa Ceres sterilem uanescit in herbam.
Deficiunt læsi carmine fontis aquæ.
I licibus glandes, cantataq; uitibus uua
Decidit: & nullo poma mouente fluunt.
Quis uetat & neruos magicas torpere per artes?
Forsitan impatiens sit latus inde meum.
H uc pudor accessit. facti pudor ipse nocebat.
Ille fuit uitij causa secunda mei,
A t qualem uidi qualem tetigiq; puellam.
Sic etiam tunica tangitur illa sua.
I llius à tactu Pylius iuuenescere posset.
Tithonusq; annis fortior esse suis.
H æc mihi contigerat. sed non uir contigit illi.
Quas nunc concipiam per noua uota preces?
C redo etiam magnos, quo sum tam turpiter usus:
Muneris oblati pœnituisse deos.
O ptabam recipi certe. sum nempe receptus.
Oscula ferre, tuli. proximus esse fui.
Quid mihi Fortunæ tantum? quid regna sine usu?
Quid nisi possedi diues auarus opes?
S ic aret medijs taciti uulgator in undis.
Pomaq;, quæ nullo tempore tangat, habet.
A tenera quisquam sic surgit mane puella.
Protinus ut sanctos possit adire deos.

Sed puto non blanda, non optima perdidit in me
Oſcula, non omni ſollicitauit ope.
Illa graues potuit quercus, adámantaq; durum,
Surdáq; blanditijs ſaxa mouere ſuis.
Digna mouere fuit certe diuósq;, uirósq;,
Sed neq; tunc uixi, nec uir, ut ante fui.
Quid iuuat ad ſurdas ſi cantet Phineus aures?
Quid miſerum Thamyrin picta tabella iuuat?
At quæ non tacita formaui gaudia mente?
Quos ego non finxi, diſpoſuiq; modos?
Noſtra tamen iacuere uelut præmortua membra
Turpiter heſterna languidiora roſa.
Quæ nunc ecce uigent intempeſtiua, ualéntq;,
Nunc opus expoſcunt, militiamq; ſuam.
Quin iſtic pudibunda iace pars peſſima noſtri.
Sic ſum pollicitis captus ut ante tuis.
Tu dominum fallis, per te deprenſus inermis
Triſtia cum magno damna pudore tuli.
Hanc etiam non eſt mea dedignata puella
Molliter admota ſollicitare manu.
Sed poſtq̃ nullas conſurgere poſſe per artes,
Immemorémq; ſui procubuiſſe uidet,
Quid me ludis ait? quis te male ſane iubebat
Inuitum noſtro ponere membra toro?
Aut te traiectis ææa uenefica ramis
Déuouet, aut alio laſſus amore Venis.
Nec mora, diſſiluit tunica uelata recincta,
Et decuit nudos proripuiſſe pedes.
Néue ſuæ poſſent intactam ſcire miniſtræ,
Dedecus hoc ſumpta diſſimulauit aqua.

Quod ab amica non recipiatur dolet.

e N quisq̄ ingenuas etiamnum suscipit artes?
Aut tenerum dotes carmen habere putat?
Ingenium quondam fuerat pretiosius auro·
At nunc barbaria est grandis· habere nihil.
Cum pulchræ nostri dominæ placuere libelli·
Quo licuit libris· non licet ire mihi?
Cum bene laudauit laudato ianua clausa est·
Turpiter huc, illuc ingeniosus eo.
Ecce recens diues parto per uulnera censu
Præfertur nobis sanguine factus eques.
Hunc potes amplecti formosis stulta lacertis?
Huius in amplexu stulta iacere potes?
Si nescis· caput hoc galeam portare solebat.
Ense latus cinctum, quod tibi seruit· erat.
Leua manus, cui nūc serum male conuenit aurum·
Scuta tulit. dextram tange· cruenta fuit.
Qua perijt aliquis· potes hanc contingere dextram?
Heus ubi mollicies pectoris illa tui est?
Cerne cicatrices ueteris uestigia pugnæ.
Quæsitum est illi corpore quidquid habet.
Forsitan & quoties hominem iugulauerit· ille
Indicet· hoc fassas tangis auara manus?
Ille ego musarum purus, Phœbiq; sacerdos
Ad rigidas canto carmen inane fores.
Discite· qui sapitis· non hæc quæ scimus inertes,
Sed trepidas acies, et fera bella sequi.
Proq; bono uersu primum deducite pilum.
Hoc tibi si uelles· posset Homere dari.

Iuppiter admonitus nihil esse potentius auro.
Corruptæ pretium uirginis ipse fuit.
Dum merces aberat: durus pater, ipsa seuera,
Aerati postes, ferrea turris erat.
Sed postq̃ sapiens in munera uenit adulter.
Præbuit ipsa sinus: & dare iussa, dedit.
At cum regna senex cœli Saturnus haberet:
Omne lucrum tenebris alta premebat humus.
Aeráq;, & argentum, cumq; auro pondera ferri
Manibus admorat nullaq; massa fuit.
At meliora dabat curuo sine uomere fruges,
Pomaq;, & in quercu mella reperta caua.
Nec ualido quisq̃ terram scindebat aratro.
Signabat nullo limite fossor humum.
Non freta demissi uerrebant eruta remi.
Vltima mortali tum uia littus erat.
Contra te solers hominum natura fuisti.
Et nimium damnis ingeniosa tuis.
Quid tibi turritis incingere Mœnibus urbes?
Quid tibi discordes addere in arma uiros?
Quid tibi cum pelago? terra contenta fuisses.
Cur non & cœlum tertia regna petis?
Quà licet: affectas cœlum quoq;: templa Quirinus,
Liber, & Alcides, & modo Cæsar habent.
Eruimus terra solidum pro frugibus aurum.
Possidet inuentas sanguine miles opes.
Curia pauperibus clausa est. dat census honores.
Inde grauis iudex. inde seuerus eques.
Omnia possideant. illis campusq;, forumq;
Seruiat. hi pacem, sæuaq; bella gerant.

T antum ne nostros auidi lucrentur amores·
Et satis est · aliquid pauperis esse sinant·
A t nunc exæquet tetricas licet illa sabinas·
Imperat · ut captæ, qui dare multa potest·
M e prohibet custos · in me timet illa maritum·
Si dederim tota cedet uterq; domo·
O si neglecti quisquam deus ultor amantis,
Tam male quæsitas puluere nutet opes·

TIBVLLI MORTEM DEFLET·

m Emnona si mater · mater plorauit Achillem·
Et tangunt magnas tristia fata deas·
F lebilis indignos elegeia solue capillos·
Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit·
I lle tui Vates operis, tua fama Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo·
E cce puer Veneris fert euersam'q; pharetram·
Et fractos arcus, & sine luce facem·
A spice demissis ut eat miserabilis alis·
Pectora'q; infesta tundat aperta manu·
E xcipiunt lachrymas sparsi per colla capilli·
Ora'q; singultu concutiente sonant·
F ratris in Aeneæ, sic illum funere dicunt
Egressum tectis pulcher Iule tuis·
N ec minus est confusa Venus moriente Tibullo·
Quàm iuuenis rupit cum ferus inguen aper·
A t sacri Vates, & diuum cura uocamur·
Sunt etiam qui nos numen habere putent·
S cilicet omne sacrum mors importuna profanat·
Omnibus obscuras inijcit illa manus·

Quid pater Ismario? quid mater profuit Orpheo?
Carmine quid uictas obstupuisse feras?
E t Linon in siluis idem pater edidit altis.
Dicitur inuicta concinuisse Lyra.
A spice mæoniden, à quo ceu fonte perenni
V atum pierijs ora rigantur aquis.
H unc quoq; summa dies nigro summersit auerno.
Effugiunt auidos carmina sola rogos.
D urat opus V atum troiani fama laboris.
Tardaq; nocturno tela retexta dolo.
S ic Nemesis longum, sic Delia nomen habebit.
Altera cura recens, altera primus amor.
Quid nos sacra iuuant? quid nunc ægyptia prosunt
Sistra? quid in uacuo secubuisse toro?
C um rapiant mala fata bonos. ignoscite fasso.
Sollicitor, nullos esse putare deos.
V iue tamen moriture, pius cole sacra colentem.
Mors grauis à templis in caua busta trahet.
C arminibus confide bonis. iacet ecce Tibullus.
V ix manet ex toto parua quod urna capit.
T é ne sacer V ates flammæ rapuere rogales?
Pectoribus pasci nec timuere tuis?
A urea sanctorum potuissent templa deorum
V rere: quæ tantum sustinuere nefas.
A uertit uultus Erycis quæ possidet arces.
Sunt quoq;, qui lachrymas continuisse negant.
S ed tamen hoc melius, quàm si phæacia tellus
Ignotum uili supposuisset humo.
H ic certe manibus fugientis pressit ocellos
Mater: et in cineres ultima dona dedit.

H ic soror in partem misera cum matre dolori
Venit inornatas dilaniata comas.
C umq; tuis sua iunxerunt Nemesisq;, priorq;
Oscula· nec solos destituere rogos.
D elia discedens felicius inquit amata
Sum tibi. uixisti· dum tuus ignis eram.
C ui Nemesis· quid(ait)tibi sunt mea damna dolori?
Me tenuit moriens deficiente manu.
S i tamen è nobis aliquid nisi nomen, et umbra
Restat· in Elysia ualle Tibullus erit.
O buius huic uenies edera iuuenilia cinctus
Tempora, cum Caluo docte Catulle tuo.
T u quoq; si falsum est temerati crimen amici,
Sanguinis, atq; animæ prodige Galle tuæ.
H is comes umbra tua est· siqua ē mō corpis umbra·
Auxisti numeros culte Tibulle pios.
O ssa quieta precor tuta requiescite in urna.
Et sit humus cineri non onerosa tuo.

Ad Cererem conquerens q̄ eius sacris, cum
amica concumbere non permittatur.

a Nnua uenerunt cerealis tempora sacri·
Secubat in uacuo sola puella toro.
F laua Ceres tenues spicis redimita capillos
Cur inhibes sacris commoda nostra tuis?
T e dea munificam gentes· ubicunq; loquuntur.
Nec minus humanis inuidet illa bonis.
A nte nec hirsuti torrebant farra coloni·
Nec notum terris area nomen erat.

S ed glandem Quercus oracula prima ferebant.
Hæc cibus, et teneri cæspitis herba torus.
P rima Ceres docuit turgescere semen in agris.
Falce colaratas, subsecuitq; comas.
P rima iugis tauros supponere colla coegit.
Et ueterem curuo dente reuellit humum.
H anc quisquam lachrymis lætari ridet amantum?
Et bene tormentis secubituq; coli?
H æc tamen est, q̃uis agros amet illa feraces.
Rustica. nec uiduum pectus amoris habet.
C retes erunt testes. nec fingunt omnia Cretes.
Cretes nutrito terra superba Ioue.
I llic sydeream mundi qui temperat arcem.
Exiguus tenero lac bibit ore puer.
M agna fides testi. testis laudatur alumno.
Fassuram Cererem crimina nota puto.
V iderat Iasium cretæa diua sub Ida
Figentem certa terga ferina manu.
V idit. & ut teneræ flammam rapuere medullæ.
Hinc pudor, ex illa parte trahebat amor.
V ictus amore pudor. sulcos arere uideres.
Et sata cum minima parte redire sui.
C um bene iactati pulsarunt arua ligones.
Ruperat et duram uomer aduncus humum.
S eminaq; in latos ierant æqualiter agros.
Irrita decepti uota colentis erant.
D iua potens frugum syluis errabat in altis.
Deciderant longe spicea serta comæ.
S ola fuit Crete fœcundo fertilis anno.
Omnia, quà tulerat se dea. messis erant.

Ipse locus nemorum canebat frugibus Idæ.
Et ferus in sylua farra metebat aper.
Optauit Minos similes sibi legifer annos.
Optauit Cereris longus ut esset amor.
Qui tibi se cubitus tristes dea flaua fuissent·
Hos cogor sacris nunc ego ferre tuis.
Cur ego sum tristis· cum sit tibi nata reperta?
Regnaq́; · quæ Iuno Sorte minora regat?
Festa dies, Veneremq́; uocat, cantusq́;, merumq́;,
Hæc decet ad dominos munera ferre deos.

Ad amicam, à cuius amore discedere non potest.

Multa diu tuli· uitijs patientia uicta est.
Cede fatigato pectore turpis amor.
Scilicet asserui iam me· fugiq́; cathenas.
Et quæ non puduit ferre· tulisse pudet.
Vicimus et domitum pedibus calcamus amorem.
Venerunt capiti cornua sera meo.
Perfer· et obdura. dolor hic tibi proderit olim.
Sæpe tulit lassis succus amarus opem.
Ergo ego sustinui foribus tam sæpe repulsus
Ingenium dura ponere corpus humo.
Ergo ego nescio cui, quem tu complexa tenebas·
Excubui clausam seruus ut ante domum.
Vidi cum foribus lassus prodiret amator
Inualidum referens, emeritumq́; latus.
Hoc tamen est leuius, quàm quod sum uisus ab illo.
Eueniat nostris hostibus ille pudor.

Quando ego non fixus lateri spaciantis adhæsi
  Ipse tuus custos, ipse uir, ipse comes?
Scilicet ut populo per me comitata placebat·
  Causa fuit multis noster amoris amor?
Turpia quid referam uanæ mendacia linguæ?
  Et periuratos in mea damna deos?
Quid iuuenum tacitos inter conuiuia nutus?
  Verbáq; compositis dissimulata notis?
Dicta erat ægra mihi· præceps, amensq; cucurri.
  Veni· et riuali non erat ægra meo.
His et quæ taceo duraui sæpe ferendis.
  Quære alium pro me qui uelit ista pati.
Iam mea uotiua puppis redimita corona
  Læta tumescentes æquoris audit aquas.
Desine blanditias, et uerba potentia quondam
  Perdere. non ego sum stultus, ut ante fui.
Luctantur pectusq; leue in contraria ducunt,
  Hac amor, hac odium. sed puto uincet amor.
Odero, si potero. si non inuitus amabo.
  Nec iuga taurus amat quæ tamen odit· habet.
Nequitiam fugio fugientem forma reducit.
  Auersor morum crimina· corpus amo.
Sic ego nec sine te, nec tecum uiuere possum.
  Et uideor uoti nescius esse mei.
Aut formosa fores minus· aut minus iproba uellē.
  Non facit ad mores tam bona forma malos.
Facta merent odium· facies exorat amorem.
  Me miserum uitijs plus ualet illa suis.
Parce per ò lecti socialia iura· per omnes
  Qui dant fallendos se tibi sæpe deos.

P erq́; tuam faciem magni mihi numinis instar.
 Perq́; tuos oculos, qui rapuere meos.
Quidquid eris, mea semper eris. tu selige tantum
 Me quoq; uelle. uelis, án ne coactus amem?
L intea dem potius, uentisq́; ferentibus utar.
 Vt quãuis nolim, cogar amare tamen.

AD AMICAM.

Q Vis fuit ille dies, quo tristia semper amanti
 Omina non albæ concinuistis aues?
Quód ue putem sydus nostris occurrere uotis?
 Quos' ue deos in me bella mouere querar?
Quæ modo dicta mea est, quam cœpi solus amare.
 Cum multis uereor ne sit habenda mihi.
Fallimur? an nostris innotuit illa libellis?
 Sic est. ingenio prostitit illa meo.
E t merito. quid enim formæ præconia feci?
 Vendibilis culpa facta puella mea est.
M e Lenone placet, duce me productus amator.
 Ianua per nostras est adaperta manus.
A n prosint dubium est, docuerunt carmina semper.
 Inuidiæ nostris illa fuere bonis.
C um Thebæ, cum Troia foret, cum Cæsaris acta.
 Ingenium mouit sola Corinna meum.
O utinam aduersis tetigissem carmina musis,
 Phœbus et incœptum destituisset opus.
N ec tamen ut testes mos est audire poetas.
 Malueram uerbis pondus abesse meis.
P er nos Scylla patri canos furata capillos,
 Pube premit rapidos, inguinibusq́; canes.

N os pedibus dedimus pennas· nos crinibus angues.
Victor Abantiades alite fertur equo.
I idem per spatium Tytion porreximus ingens·
Et tria uipereo fecimus ora cani.
F ecimus Enceladum iaculantem mille lacertis.
Ambiguæ captos uirginis ore uiros.
A eolios ithacis inclusimus utribus Euros.
Proditor in medio Tantalus amne sitit.
D e Niobe silicem, de uirgine fecimus ursam.
Concinit odrysium Cecropis ales Itym.
I uppiter aut in aues, aut se transformat in aurum·
Aut secat imposita uirgine taurus aquas.
P rotéa quid referam· Thebana'q; semina dentes?
Qui uomerent flammas ore fuisse boues?
F lere genis auriga suis electra sorores·
Quæ'q; rates fuerint· nunc maris esse deas?
A uersum'q; diem mensis furialibus Atrei·
Dura'q; percussam saxa secuta Lyram?
E xit in immensum fœcunda licentia Vatum·
Obligat historica nec sua uerba fide.
E t mea debuerat falso laudata uideri
Fœmina· credulitas nunc mihi nostra nocet.

DE IVNONIS FESTO.

c Vm mihi pomiferis coniux foret orta phaliscis
Mœnia contigimus uicta Camille tibi.
C asta sacerdotes Iunoni festa parabant·
Et celebres ludos, indigenam'q; bouem.

Grande moræ pretium ritus cognoscere· quāuis
Difficilis cliuis huc uia præbet iter.
Stat uetus· et densa prænubilus arbore lucus
Aspice· concedes numinis esse locum.
Aspicit ara preces· uotiuáq; thura piorum·
Ara per antiquas facta sine arte manus.
Hic ubi personuit solenni tibia cantu·
It per uelatas annua pompa uias.
Ducuntur niueæ populo plaudente iuuencæ·
Quas aluit campis herba phalisca suis.
Et uituli non dum metuenda fronte minaces·
Et minor ex humili uictima Porcus ara.
Duxq; gregis cornu per tempora dura recuruo.
Inuisa est dominæ sola capella deæ.
Illius indicio syluis inuenta sub altis
Dicitur incœptam detinuisse fugam.
Nunc quoq; per pueros iaculis incessitur Index·
Et pretium autori uulneris ipsa datur.
Quà uentura dea est, iuuenes, timidæq; puellæ,
Præbuerant latas ueste iacente uias.
Virginei crines auro, gemmáq; premuntur·
Et tegit auratos palla superba pedes.
More patrum sancte uelatæ uestibus albis
Tradita supposito uertice sacra ferunt.
Ore fauent populi tunc, cum uenit aurea pompa·
Ipsa sacerdotes, subsequiturq; suos.
Argiua est pompæ facies Agamemnone cæso.
Et scelus et patrias fugit Halesus opes.
Iamq; pererratis profugus terraq;, mariq;
Mœnia felici condidit alta manu.

I lle suos docuit Iunonia sacra phaliscos·
Sint mihi, sint populo semper amica suo.

Ad Amicam, si peccatura est, ut occulte peccet.

n On ego ne pecces. cum sis formosa· recuso.
Sed ne sit misero scire necesse mihi.
N ec te nostra iubet fieri censura pudicam.
Sed tamen, ut tentes dissimulare rogo.
N on peccat· quæcunq; potest peccasse negare·
Sola'q; deformem culpa professa facit.
Q uis furor est· quæ nocte latent· in luce fateri?
Et quæ clam facias· facta referre palàm?
I gnoto meretrix corpus iunctura Quiriti·
Opposita populum submouet ante sera.
T u tua prostitues fama peccata sinistra?
Commissi perages, indicium'q; tui?
S it tibi mens melior· saltem'q; imitare pudicas·
Te'q; probam, q̃uis non eris· esse putem.
Q uæ facis· hæc facito· tantum fecisse negato.
Nec pudeat coràm uerba modesta loqui.
E st qui nequitiam locus exigat· omnibus illum
Delitijs imple. sit procul inde pudor.
H inc simul exieris· lasciuia protinus omnis
Absit· & in lecto crimina pone tuo.
I llic nec tunicam tibi sit posuisse pudori·
Nec femori impositum sustinuisse femur.
I llic purpureis condatur lingua labellis·
In'q; modos Venerem mille figuret amor.
I llic nec uoces, nec uerba iuuantia cessent.
Sponda'q; lasciua mobilitate tremat.

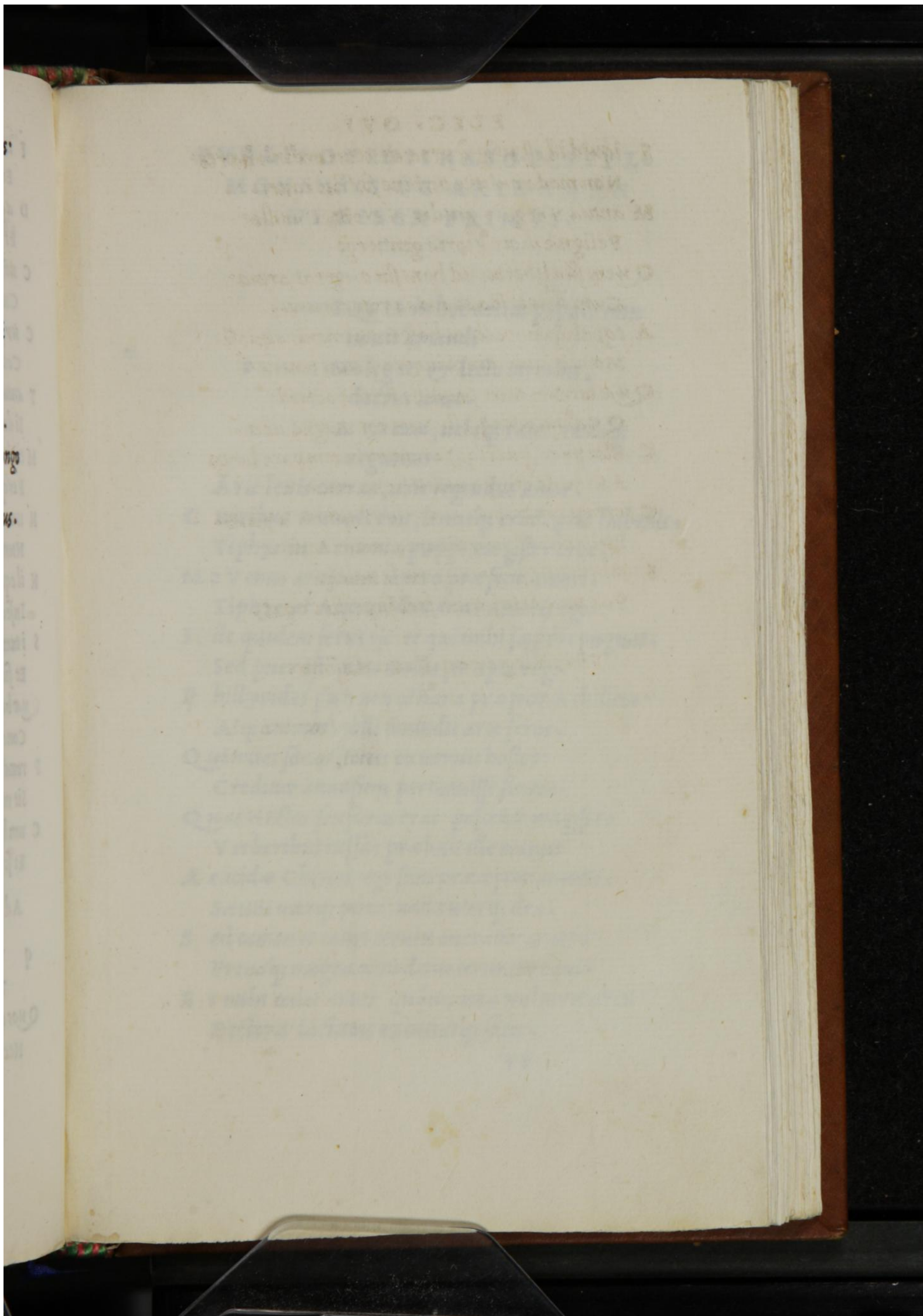
I ndue cum tunicis metuentem crimina uultum.
Et pudor obscœnum diffiteatur opus.
D a populo, da uerba mihi. sine nescius errem.
Et liceat stulta credulitate frui.
C ur toties uideo mitti, recipi'q; tabellas?
Cur pressus prior est: interior'q; torus?
C ur plus, quàm somno turbatos esse capillos:
Colla'q; conspicio dentis habere notam?
T antum non oculos crimen deducis ad ipsos.
Si dubitas famæ parcere: parce mihi.
M ens abit: et morior quoties peccasse fateris.
Per'q; meos artus frigida gutta fluit.
N unc amo: nũc odi frustra: quod amare necesse est.
Nunc ego sed tecum mortuus esse uelim.
N il equidem inquiram: nec quæ cælare parabis:
Insequar: et falsi criminis instar erit.
S i tamen in media deprensa tenebere culpa:
Et fuerint oculis probra uidenda meis.
Quæ bene uisa mihi fuerint: bene uisa negato.
Concedent uerbis lumina nostra tuis.
P rona tibi uinci cupientem uincere palma est.
Sit modo non feci dicere lingua memor.
C um bene contingat uerbis superare duobus:
Et si non causa: iudice uince tuo.

Ad Venerem: q̃ elegis finem imponat.

q Væ re nouum Vatem tenerorũ mater amorũ:
Traditur hæc elegis ultima charta meis:
Quos ego composui peligni ruris alumnus
Nec me delitiæ dedecuere meæ.

S iquid id est usq; à proauis uetus ordinis hæres.
Non modo militiæ turbine factus eques.
M antua Vergilio gaudet: Verona Catullo.
Pelignæ dicar gloria gentis ego.
Q uem sua libertas ad honesta coegerat arma.
Cum timuit socias anxia roma manus.
A tq; aliquis spectans hospes Sulmonis aquosi
Mœnia: quà campi iugera pauca tenent:
Q uæ tantum dicet potuistis ferre poetam:
Q uantulacunq; estis: uos ego magna uoco.
C ulte puer, pueriq; parens mihi tempore longo
Aurea de campo uellite signa meo.
C orniger increpuit Thyrso grauiore Lyæus.
Pulsanda est magnis area maior equis.
I mbelles elegi genialis musa ualete.
Post mea mansurum fata superstes opus.

Finis Elegiarum. P. O. Nasonis.

PVBLII OVIDII NASONIS SVLMONENSIS DE ARTE AMANDI LIBER PRIMVS.

SIQVIS in hoc artem populo non nouit amandi·
Me legat· & lecto carmine, doctus amet.
Arte citæ, ueloq; rates, remoq; reguntur·
Arte leuis currus, arte regendus amor.
Curribus Automédon, lentisq; erat aptus habenis.
Tiphys in Aemonia puppe magister erat.
Me Venus artificem tenero præfecit amori.
Tiphys, et Automédon dicar amoris ego.
Ille quidem ferus est· et qui mihi sæpe repugnat.
Sed puer est· ætas mollis, et apta regi.
Phillyrides puerum cithara præfecit Achillem·
Atq; animos molli contudit arte feros.
Qui toties socios, toties exterruit hostes·
Creditur annosum pertimuisse senem.
Quas Hector sensurus erat· poscente magistro
Verberibus iussas præbuit ille manus·
Aeacidæ Chiron· ego sum præceptor amoris.
Sæuus uterq; puer· natus uterq; dea.
Sed tamen et tauri ceruix oneratur aratro·
Frenaq; magnanimi dente teruntur equi.
Et mihi cedet amor quãuis mea uulneret arcu
Pectora· iactatas excutiatq; faces.

Quo me fixit amor, quo me uiolentius ussit,
Hoc melior facti uulneris ultor ero.
Non ego Phœbe datas à te mihi mentiar artes.
Nec nos aëriæ uoce monemur auis.
Non mihi sunt uisæ Cliò, Cliûsq; sorores
Seruanti pecudes uallibus Ascra tuis.
Vsus opus mouet hoc. Vati parete perito.
Vera canam. cœptis mater Amoris ades.
Este procul uittæ tenues, insigne pudoris.
Quæq; tegis medios Instita longa pedes.
Nos Venerem tutã, concessáq; furta canemus.
Inq; meo nullum carmine crimen erit.
Principio, quod amare uelis, reperire labora,
Qui noua nunc primum miles in arma uenis.
Proximus huic labor est, placidam exorare puellã.
Tertius, ut longo tempore duret amor.
Hic modus, hæc nostro signabitur area curru.
Hæc erit admissa meta tenenda rota.
Dum licet, & loris passim potes ire solutis,
Elige, cui dicas, tu mihi sola places.
Hæc tibi non ueniet tenues delapsa per auras.
Quærenda est oculis apta puella tuis.
Scit bene uenator, ceruis ubi retia tendat.
Scit bene, quà frendens ualle moretur aper.
Aucupibus noti frutices. qui sustinet hamos,
Nouit, quæ multo pisce natentur aquæ.
Tu quoq;, materiam longo qui quæris amori,
Ante, frequens quo sit disce puella loco.
Non ego quærentem uentis dare uela iubebo.
Nec tibi, ut inuenias, longa terenda uia est.

A ndroméden Perseùs nigris portauit ab indis.
Raptaq́; sic phrygio graia puella uiro.
T ot tibi nanq; dabit formosas Roma puellas·
Hæc habet, ut dicas· quicquid in orbe fuit.
G argara quot segetes, quot hēt methymna racemos,
Aequore quot pisces· fronde teguntur aues·
Q uot cœlum stellas, tot habet tua Roma puellas.
Mater & Aeneæ constat in urbe sua.
S eu caperis primis, & adhuc crescentibus annis,
Ante oculos ueniet uera puella tuos.
S iue petis iuuenem· iuuenes tibi mille placebunt.
Cogêris uoti nescius esse tui.
S eu te forte iuuat sera, & sapientior ætas·
Hoc quoq; (crede mihi) crebrius agmen erit.
T u modo Pompeia lentus spatiare sub umbra·
Cum sol Herculei terga Leonis adit.
A ut, ubi muneribus nati sua munera mater
Addidit· externo marmore diues opus.
N ec tibi uitetur· quæ priscis sparsa tabellis
Porticus· autoris Liuia nomen habet.
Q uæq́; parare necem miseris patruelibus ausæ
Belides· & stricto barbarus ense pater.
N ec te prætereat ueneri ploratus ádonis.
Cultaq́; iudæo septima sacra uiro.
N eu fuge niligenæ memphitica sacra iuuencæ.
Multas illa facit· quod fuit ipsa Ioui.
E t fora conueniunt (quis credere posset?) amori.
Flammaq́; in arguto sæpe reperta foro est.
S ubdita quæ ueneris facto de marmore templo est·
Appiás, expressis aëra pulsat aquis·

Illo sæpe loco capitur consultus amore·
Quiq; alijs cauit· non cauet ille sibi.
Illo sæpe loco desunt sua uerba diserto·
Resq; nouæ ueniunt· causaq; agenda sua est.
Hunc Venus è templis, quæ sunt confinia ridet·
Qui modo patronus· iam cupit esse cliens.
Sed tu præcipue curuis uenare theatris.
Hæc loca sunt uoto fertiliora tuo.
Illic inuenies· quod ames· quod ludere possis·
Quodq; semel tangas· quodq; tenere uelis.
Vt redit itq; frequens longum formica per agmen·
Granifero solitum dum uehit ore cibum·
Aut ut apes, saltusq; suos et olentia nactæ
Pascua per flores, et Thyma summa uolant·
Sic ruit in cœlebres cultissima fœmina ludos.
Copia iudicium sæpe morata meum est.
Spectatum ueniunt· ueniunt spectentur ut ipsæ.
Ille locus casti damna pudoris habet.
Primus sollicitos fecisti Romule ludos·
Cum iuuit uiduos rapta sabina uiros.
Tunc neq; marmoreo pendebant uela theatro·
Nec fuerant liquido pulpita rubra croco.
Illic, quas tulerant nemorosa palatia· frondes·
Simpliciter positæ. scena sine arte fuit.
In gradibus sedit populus de cæspite factis·
Qualibet hirsutas fronde tegente comas.
Respiciunt oculisq; notat sibi quisq; puellam·
Quam uelit· et tacito pectore multa mouet.
Dumq; rudem præbente modum tibicine Thusco
Lydius æquatam ter pede pulsat humum·

I n medio plausu (plausus tunc arte carebat.)
Rex populo prædæ signa petenda dedit.
P rotinus exiliunt, animum clamore fatentes:
Virginibus cupidas inijciuntq; manus.
V t fugiunt aquilas, timidissima turba, columbæ:
Vtq; fugit uisos agna nouella lupos:
S ic illæ timuere uiros sine lege ruentes.
Constitit in nulla, qui fuit ante color.
N am timor unus erat. facies non una timoris.
Pars laniat crines, pars sine mente sedet.
A ltera mœsta sedet, frustra uocat altera matrem.
Hæc queritur, stupet hæc, hæc fugit, illa manet.
D ucuntur raptæ, genialis præda, puellæ:
Et potuit multas ipse decere pudor.
S i qua repugnabat nimium, comitemq; negabat:
Sublatam Cupido uir tulit ipse sinu.
A tq; ita, quid teneros lachrymis corrumpis ocellos?
Quod matri pater est, hoc tibi dixit, ero.
R omule militibus scisti dare commoda solus.
Hæc mihi si dederis commoda, miles ero.
S cilicet ex illo solennia more Theatra,
Nunc quoq; formosis insidiosa manent.
N ec te nobilium fugiat certamen equorum.
Multa capax populi commoda Circus habet.
N il opus est digitis, per quos arcana loquaris.
Nec tibi per nutus accipienda nota est.
P roximus ad dominam nullo prohibente sedeto.
Iunge tuum lateri, quàm potes, usq; latus.
E t bene te cogit, si nolit linea iungi:
Qua tibi tangenda est lege puella loci.

Hic tibi quæratur socij sermonis origo.
Et moueant primos publica uerba sonos.
Cuius equi ueniant: facito studiose requiras.
Nec mora. quisquis erit: cui fauet illa: faue.
At cum pompa frequens certantibus ibit ephebis.
Tu ueneri dominæ plaude fauente manu.
Vtq; fit: in gremium puluis si forte puellæ
Deciderit: digitis excutiendus erit.
Et, si nullus erit puluis: tamen excute nullum.
Quælibet officio causa sit apta tuo.
Pallia si terræ nimium demissa iacebunt:
Collige: & in munda sedulus effer humo.
Protinus officij pretium patiente puella:
Contingent oculis crura uidenda tuis.
Respice præterea: post uos quicunq; sedebit:
Ne premat opposito mollia terga genu.
Parua leues capiunt animos. fuit utile multis
Puluinar facili composuisse manu.
Profuit & tenui uentos mouisse flabello:
Et caua sub tenerum scamna dedisse pedem.
Hos aditus Circusq; nouo præbebit amori.
Sparsaq; sollicito tristis arena foro.
Illa sæpe puer ueneris pugnauit arena:
Et qui spectauit uulnera: uulnus habet.
Dum loquitur: tangitq; manu: poscitq; libellum.
Et quærit posito pignore: uincat uter.
Saucius ingemuit: telumq; uolatile sensit:
Et pars spectati uulneris ipse fuit.
Quid modo cum belli naualis imagine Cæsar
Persidas induxit: cecropidasq; rates?

N empe ab utroq; mari iuuenes, ab utroq; puellæ
 Venere: atq; ingens orbis in urbe fuit.
Quis non inuenit turba quod amaret in illa?
 Heheu quàm multos aduena torsit amor.
E cce parat Cæsar, domito quod defuit orbi
 Addere. nunc oriens ultime noster eris.
P arthe dabis pœnas. Crassi gaudete sepulti.
 Signáq; barbaricas non bene passa manus.
V ltor adest. primisq; ducem profitetur in annis.
 Belláq; non puero tractat agenda puer.
P arcite natales timidi numerare deorum.
 Cæsaribus Virtus contigit ante diem.
I ngenium cœleste suis uelocius annis
 Surgit: & ignauæ fert male damna moræ.
P aruus erat: manibusq; suis Tirynthius angues,
 Pressit: & in cunis iam Ioue dignus erat.
N unc quoq;, qui puer es: tantus tum Bacche fuisti.
 Cum timuit thyrsos India uicta tuos.
A uspicijs, animisq; patris puer arma mouebis.
 Et uinces animis: auspicijsq; patris.
T ale rudimentum tanto sub nomine debes
 Nunc iuuenum princeps, deinde future senum.
C um tibi sint fratres: fratres ulciscere læsos.
 Cumq; pater tibi sit: iura tuere patris,
P ræbuit arma tibi genitor patriæq;, tuusq;,
 Hostis ab inuito regna parente rapit.
T u pia tela feres: sceleratas ille sagittas.
 Stabit pro signis iusq;, piumq; tuis.
V incuntur Parthi causa, uincantur & armis.
 Eoas latio dux meus addat opes.

Marsq; pater, Cæsarq; pater date numen eunti.
Est deus è uobis alter: et alter erit.
Auguror: en uinces. uotiuaq; carmina reddam.
Et magno nobis ore sonandus eris.
Consistes: aciemq; meis hortabere uerbis.
O desint animis non mea uerba tuis.
Tergaq; Parthorum, romanaq; pectora dicam.
Telaq;, ab auerso quæ iacit hostis equo.
Quid fugis, ut uincas? quid uictos Parthe relinquis?
Parthe malum iam nunc mars tuus omen habet.
Ergo erit illa dies: qua tu pulcherrime rerum
Quattuor in niueis aureus ibis equis.
Ibunt ante duces onerati colla cathenis:
Ne possint tuti, qua prius: esse fuga.
Spectabunt iuuenes læti: mistæq; puellæ:
Diffundetq; animos omnibus illa dies.
Atq; aliqua ex illis, dum regum nomina quæret:
Quæ loca, qui montes, quæue ferantur aquæ.
Omnia responde. nec tantum siqua rogabit:
Et quæ nescieris: ut bene nota, refer.
Hic est Euphrates præcinctus arundine frontem.
Cui coma dependet cærula: Tigris erit.
Hos fac armenios: hæc est Danáeia Persis.
Vrbs in Achemenijs uallibus ista fuit.
Ille, uel ille, duces. et erunt, quæ nomina dicas:
Si poteris: uere. si minus, apta tamen.
Dant etiam positis aditum conuiuia mensis.
Est aliquid præter uina: quod inde petas.
Sæpe illic positus teneris adducta lacertis
Purpureus bacchi cornua pressit Amor.

V inaq; cum bibulas sparsere Cupidinis alas·
Permanet· et capto stat grauis ille loco·
I lle quidem pennas uelociter excutit udas·
Sed tamen aspergi pectus amore nocet·
V ina parant animos· faciuntq; caloribus aptos·
Cura fugit· multo diluiturq; mero·
T unc ueniunt risus· tum pauper cornua sumit·
Tunc dolor, et curæ, rugaq; frontis abit·
T unc aperit mentes æuo rarissima nostro
Simplicitas· artes excutiente deo·
I llic sæpe animos iuuenum rapuere puellæ·
Et Venus in uinis, ignis in igne fuit·
H ic tu fallaci nimium ne crede lucernæ·
Iudicio formæ, noxq;, merumq; nocet·
L uce deos, Cœloq; Paris spectauit aperto·
Cum dixit Veneri· uincis utranq; Venus·
N octe latent mendæ· uitioq; ignoscitur omni·
Horaq; formosam quamlibet illa facit·
C onsule de gemmis, de tincta murice lana·
Consule de facie, corporibusq; diem·
Quid tibi fœmineos cœtus uenantibus aptos
Enumerem? numero cedet arena meo·
Quid referam Baias? prætextaq; littora uelis?
Et, quæ de calido sulfure fumat· aquam?
H inc aliquis uulnus referens in pectore dixit·
Non hæc (ut fama est) unda salubris erat·
E cce suburbanæ templum nemorale Dianæ·
Partaq; per gladios regna nocente manu·
I lla quod est uirgo· quod tela cupidinis odit·
Multa dedit populo uulnera· multa dabit·

H Actenus unde legas quod ames, ubi retia ponas,
Præcipit imparibus uecta Thaleia modis.
N unc tibi quæ placuit, quas sit capienda per artes,
Dicere præcipuæ mollior artis opus.
Q uisquis ubiq; , uiri faciles aduertite mentes,
Polliciatisq; fauens uulgus adesto meis.
P rima tuæ menti ueniat fiducia, cunctas
Posse capi, capies, tu modo tende plagas.
V ere prius Volucres taceant, æstate Cicadæ,
Mænalius lepori det sua terga canis,
F œmina quàm iuueni blande tentata repugnet,
Hæc quoq; , quàm poteris credere nolle, uolet.
V tq; uiro furtiua Venus, sic grata puellæ.
Vir male dissimulat, tectius illa cupit.
C onueniat maribus, ne quam nos ante rogemus.
Fœmina iam partes uicta rogantis aget.
M ollibus in pratis admugit fœmina tauro.
Fœmina cornipedi semper adhinnit equo.
F ortior in nobis, nec tam furiosa libido est.
Legitimum finem flamma uirilis habet.
B yblida quid referam, uetito quæ fratris amore
Arsit, & est laqueo fortiter ulta nefas.
M yrrha patrem, sed non ut filia debet, amauit:
Et nunc obducto cortice pressa latet.
I llius lachrymis, quas arbor fudit odora
Vngimur, & dominæ nomina gutta tenet.
F orte sub umbrosis nemorosæ uallibus Idæ,
Candidus armenti gloria taurus erat.
S ignatus tenui media inter cornua uirga.
Vna fuit labes, cætera lactis erant.

I llum Cnossiádes, sidoniadesq; iuuencæ
Optarunt tergo sustinuisse suo.
P asiphaë fieri gaudebat adultera tauri.
Inuida formosas oderat illa boues.
N ota cano, non hoc, quæ centum sustinet urbes·
Quamuis sit mendax, Creta negare potest.
I psa nouas frondes, & prata tenerrima tauro
Fertur inassueta subsecuisse manu.
I t comes armentis· nec ituram cura moratur
Coniugis· & Minos à boue uictus erat.
Quid tibi Pasiphäe pretiosas sumere uestes?
ille tuus nullas sentit adulter opes.
Quid tibi cum speculo montana armenta petenti?
Quid toties positas fingis inepta comas?
C rede tamen speculo· quod te negat esse iuuencam.
Quàm cuperes fronti cornua nata tuæ.
S iue placet Minos· nullus quæratur adulter.
Siue uirum mauis fallere· falle uiro.
I n nemus, & saltus thalamo regina relicto
Fertur· ut Aonio concita Baccha deo.
A h quoties uultu uaccam spectauit iniquo.
Et dixit· domino cur placet ista meo?
A spice, ut ante ipsum teneris exultat in herbis.
Nec dubito, quin se stulta decere putet.
D ixit. et ingenti iandudum de grege duci
Iussit· et immeritam sub iuga curua trahi.
A ut eadem ante aras, commentaq; sacra coegit.
Et tenuit læta pellicis exta manu.
P ellicibus quoties placauit numina cæsis·
Atq; ait exta tenens. ite, placete meo.

Et modo se fieri Europam, modo postulat Iô.
Altera quod bos est altera uecta boue.
Hanc tamen impleuit uacca deceptus acerna
Dux gregis et partu proditus autor erat.
Cressa Thyesteo si se abstinuisset amore
(Ah quantum est uni posse placere uiro)
Non medium rapuisset iter curruq; retorto
Auroram uersis Phoebus adisset equis.
Filia Purpureos Niso furata capillos
Puppe cadens celsa facta refertur auis.
Altera Scylla maris monstrum, medicamine Circes,
Pube premit rapidos, inguinibusq; canes.
Qui Martem terra Neptunum effugit in undis
Coniugis Atrides uictima dira fuit.
Cui non defleta est Ephyraeae flamma Creusae?
Et nece natorum sanguinolenta parens?
Fleuit Amynthorides per inania lumina Phoenix.
Hippolytum rapidi diripuistis equi.
Quid fodis immeritis Phineu sua lumina natis?
Poena reuersura est in caput ista tuum.
Omnia foeminea sunt ista libidine mota.
Acrior est nota plusq; furoris habet.
Ergo age ne dubita cunctas superare puellas.
Vix erit è multis quae neget una tibi.
Quae dant, quaeq; negant gaudēt tamē esse rogatae.
Vt iam fallaris tuta repulsa tua est.
Sed cur fallaris? cum sit noua grata uoluptas?
Et capiant animos plus aliena suis?
Fertilior seges est alienis semper in agris.
Vicinumq; pecus grandius uber habet.

S ed prius ancillam captatæ nosse puellæ
Cura sit: accessus molliet ista tuos.
P roxima consilijs dominæ sit ut illa uideto:
Néue parum tacitis conscia fida iocis.
H anc tu pollicitis, hanc tu corrumpe rogando.
Quod petis, ex facili, si uolet illa feres.
I lla leget tempus (medici quoq; tempora seruant)
Quo facilis dominæ mens sit et apta capi.
M ens erit apta capi tunc, cum lætissima rerum,
Vt seges in pingui luxuriabit humo.
P ectora dum gaudent nec sunt astricta dolore:
Ipsa patent. blanda tum subit arte Venus.
T unc cum tristis erat defensa est Ilion armis.
Militibus grauidum læta recepit equum.
T um quoq; tentanda est cum pellice læsa dolebit.
Tunc facies: opera ne sit inulta tua.
H anc matutinos pectens ancilla capillos
Incitet: et uelo remigis addat opem.
E t secum tenui suspirans murmure dicat.
Vt puto non poteris ipsa referre uicem.
T unc de te narret. tunc persuadentia uerba
Addat et insano iuret amore mori.
S ed propera ne uela cadant iræq; residant.
Vt fragilis glacies, interit ira mora.
Quæris an hanc ipsam prosit uiolare ministram?
Talibus admissis alea grandis inest.
H æc ad concubitum fit sedula tardior illa.
Hæc dominæ munus temperat illa sibi.
C asus in euentu est. licet hic indulgeat ausis:
Consilium tamen est abstinuisse meum.

N on ego per præceps, et acuta cacumina uadam.
Nec iuuenum quisquam me duce captus erit.
S i tamen illa tibi dum dat, recipit'q; tabellas.
Corpore non tantum, sedulitate placet.
F ac domina potiare prius. comes illa sequetur.
Non tibi ab ancilla est incipienda Venus.
H oc unum moneo (siquid modo creditur arti)
Ne mea dicta rapax per mare uentus agat.
A ut nunquam tentes aut perfice. tollitur index.
Cum semel in partem criminis illa uenit.
N on auis utiliter uiscatis effugit alis.
Non bene de laxis cassibus exit aper.
S aucius arrepto piscis retinetur ab hamo.
Opprime tentatam nec nisi uictor, abi.
T unc neq; te prodet communi noxia culpa.
Facta'q; erunt dominæ, dicta'q; nota tibi.
S ed bene cælatur bene si cælabitur index.
Notitiæ suberit semper amica tuæ.
T empora qui Solis operosa colentibus arua
Fallitur et nautis aspicienda putat.
N ec semper credenda Ceres fallacibus aruis.
Nec semper uiridi concaua puppis aquæ.
N ec teneras tutum est semper captare puellas.
Sæpe dato melius tempore fiet idem.
S iue dies suberit natalis, siue calendæ.
Quas Venerem Marti continuasse iuuat.
S iue erit ornatus, non ut fuit ante sigillis,
Sed regum positas circus habebit opes.
D iffer opus. tūc tristis hyems. tunc Pleiádes instant
Tunc et in æquorea mergitur Hœdus aqua.

T unc bene desinitur·tunc, si quis creditur alto·
Vix tenuit laceræ naufraga membra ratis.
T unc licet, incipias· qua flebilis Allia luce
Vulneribus latijs sanguinolenta fuit.
Quaq; die redeunt rebus minus apta gerendis
Culta palæstino septima festa uiro.
M agna superstitio tibi sit natalis amicæ.
Quaq; aliquid dandum est illa sit atra dies.
C um bene uitaris· tamen auferet·inuenit artem
Fœmina· qua cupidi carpat amantis opes.
I nstitor ad dominam ueniet discinctus emacem.
Expediet merces teq; sedente suas.
Quas illa, inspicias· sapere ut uideare·rogabit.
Oscula deinde dabit·deinde rogabit·emas.
H oc fore contentam multos iurabit in annos.
Nunc opus esse sibi, nunc bene dicet emi.
S i non esse domi, quos des·causabere nummos·
Littera poscetur·nec didicisse iuuat.
Quid quasi natali cum poscit munera libo?
Et quoties opus est·nascitur illa sibi?
Quid cum mendaci damno mœstissima plorat?
Elapsusq; caua fingitur aure lapis?
M ulta rogant tradenda sibi. data reddere nolunt.
Perdis, et in damno gratia nulla tuo est.
N on mihi sacrilegas meretricum ut persequar artes
Cum totidem linguis, sint satis ora decem.
C era uadum tentet rasis infusa tabellis.
Cera tuæ primum conscia mentis erit.
B landitias ferat illa tuas imitataq; amantum
Verba· nec exiguas quisquis es, adde preces.

Hectora donauit Priamo prece motus Achilles.
  Flectitur iratus uoce rogante deus.
Promittas facito. quid enim promittere lædit?
  Pollicitis diues quilibet esse potest.
Spes tenet in tempus, semel est si credita. longum.
  Illa quidem fallax. sed tamen apta dea est.
Si dederis quicquam. poteris ratione relinqui.
  Præteritum tulerit. perdiderit'q; nihil.
Et quod non dederis. semper uideare daturus.
  Sic dominum sterilis sæpe fefellit ager.
Sic, ne perdiderit. non cessat perdere lusor.
  Et reuocat cupidas alea sæpe manus.
Hoc opus, hic labor est. primum sine munere iungi.
  Si dederit gratis. quæ dedit. usq; dabit.
Ergo eat. et blandis peraretur littera uerbis.
  Exploret'q; animos. prima'q; tentet iter.
Littera Cydippen pomo perlata fefellit.
  Inscia'q; est uerbis capta puella suis.
Disce bonas artes (moneo) romana iuuentus.
  Non tantum trepidos ut tueare reos,
Quàm populus, iudex'q; grauis, lectus'q; senatus.
  Tam dabit eloquio uicta puella manus,
Sed lateant uires. nec sis in fronte disertus.
  Effugiant uoces uerba molesta tuæ.
Quis, nisi mentis inops, teneræ declamat amicæ?
  Sæpe ualens odij littera causa fuit.
Sit tibi credibilis sermo. consueta'q; uerba.
  Blanda tamen, præsens ut uideare loqui.
Si non accipiet scriptum. illectum'q; remittet.
  Lecturam spera. propositum'q; tene.

Tempore

Tempore difficiles ueniunt ad aratra iuuenci.
Tempore lenta pati frena docentur equi.
Ferreus aſſiduo conſumitur annulus uſu.
Interit aſſidua uomer aduncus humo.
Quid magis eſt durum ſaxo? quid mollius unda?
Dura tamen molli ſaxa cauantur aqua.
Penelópen ipſam, perſtes modo· tempore uinces.
Capta uides ſero pergama· capta tamen.
Legerit· & nolit reſcribere· cogere noli.
Tu modo blanditias fac legat ipſa tuas.
Quæ uoluit legiſſe· uolet reſcribere lectis.
Per numeros ueniunt iſta, gradusq́; ſuos.
Forſitan & primo ueniet tibi littera triſtis·
Quæq; roget, ne ſe ſollicitare uelis.
Quod rogat illa, timet qđ nó rogat· optat· ut inſtes.
Inſequere· & uoti poſtmodo compos eris.
Interea ſiue illa toro reſupina feratur·
Lecticam dominæ diſſimulanter adi.
Neue aliquis uerbis odioſas afferat aures·
Quàm potes ambiguis callidus abde notis.
Seu pedibus uacuis illi ſpacioſa teretur
Porticus· hic ſocias tu quoq; iunge moras.
Et modo præcedas, facito· modo terga ſequaris·
Et modo feſtines· & modo lentus eas.
Nec tibi de medijs aliquot tranſire columnas
Sit pudor· & lateri continuaſſe latus.
Nec ſine te curuo ſedeat ſpecioſa theatro.
Quod ſpectes· humeris afferet illa ſuis.
Illam reſpicias· illam mirere licebit·
Multa ſupercilio, multa loquare notis.

Et plaudas aliquo mimo saltante, puellæ·
Et faueas illi quisquis agatur amans.
Cum surget: surges. donec sedet illa: sedebis.
Arbitrio dominæ tempora perde tuæ.
Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos·
Nec tua mordaci pumice crura teras.
Ista iube faciant: quorum Cybeleia mater
Concinitur phrygijs exululata modis.
Forma uiros neglecta decet. Minoida Theseus
Abstulit à nulla tempora comptus acu.
Hippolytũ Phædra, nec erat bene cõptus: amauit.
Cura deæ syluis aptus ádonis erat.
Munditiæ placeant. fuscentur corpora campo.
Sit bene conueniens: & sine labe toga.
Linguáq; nec rigeat. careant rubigine dentes.
Nec uagus in laxa pes tibi pelle natet.
Nec male deformet rigidos tonsura capillos.
Sit coma: sit docta barba resecta manu.
Et nihil emineat: et sint sine sordibus ungues.
Inq; caua nullus stet tibi nare pilus·
Nec male odorati sit tristis anhelitus oris.
Nec lædat nares uirq;, paterq; gregis.
Cætera lasciuæ faciant concede puellæ.
Et siquis male uir quærit habere uirum.
Ecce suum Vatem Liber uocat. hic quoq; amantes
Adiuuat et flammæ, qua calet ipse: fauet.
Cnossis in ignotis amens errabat arenis·
Qua breuis æquoreis Dia feritur aquis.
Vtq; erat è somno tunica uelata recincta·
Nuda pedem, croceas irreligata comas·

T hesea crudelem surdas clamabat ad undas.
Indigno teneras imbre rigante genas.
C lamabat flebat'q; simul. sed utrunq; decebat.
Nec facta est lachrymis turpior illa suis.
I am'q; iterum tundens mollissima pectora palmis.
Perfidus ille abijt. quid mihi fiet? ait.
Quid mihi fiet? ait. sonuerunt cymbala toto
Littore. et attonita tympana pulsa manu.
E xcidit illa metu. rupit'q; nouissima uerba.
Nullus in exanimi corpore sanguis erat.
E cce Mimallonides sparsis in terga capillis.
Ecce leues Satyri præuia turba dei.
E brius ecce senex pando Silenus asello
Vix sedet. et pressas continet arte iubas.
D um sequitur Bacchas. Bacchæ fugiunt'q;, petūt'q;.
Quadrupedem ferula dum malus urget eques.
I n caput aurito cecidit delapsus asello.
Clamarunt Satyri surge age. surge pater.
I am deus in curru. quem summum texerat uuis.
Tigribus adiunctis aurea lora dabat.
E t color, et Theseus, et uox abiere puellæ.
Ter'q; fugam petijt. ter'q; retenta metu.
H orruit. ut steriles, agitat quas uentus. aristæ.
Vt leuis in madida canna palude tremit.
C ui deus, en adsum tibi cura fidelior. inquit.
Pone metum. Bacchi Cnossias uxor eris.
M unus habe cœlum. cœli spectabere sydus.
Sæpe reges dubiam cressa puella ratem.
D ixit: et è curru, ne tigres illa timeret.
Desilit. imposito cessit arena pede.

I mplicitam'q; sinu (neq; enim pugnare ualebat)
Abstulit · ut facile est omnia posse deo ·
P ars hymenæa canunt · pars Euie Euie clamant ·
Sic coeunt sacro nupta, deus'q; toro ·
E rgo, ubi contigerint positi tibi munera Bacchi ·
Atq; erit in socij foemina parte tori ·
N yctileum'q; patrem, nocturna'q; sacra precare ·
Ne iubeant capiti uina nocere tuo ·
H ic tibi multa licet sermone latentia tecto
Dicere · quæ dici sentiat illa sibi ·
B landitias'q; leues tenui perscribere uino ·
Vt dominam in mensa se legat illa tuam ·
A tq; oculos oculis spectare fatentibus ignem ·
Sæpe tacens uocem, uerba'q; uultus habet ·
F ac primum rapias illius tacta labellis
Pocula · qua'q; bibit parte puella · bibas ·
E t quencunq; cibum digitis libauerit illa ·
Tu pete · dum'q; petes · sit tibi tacta manus ·
S int etiam tua uota uiro placuisse puellæ ·
Vtilior uotis factus amicus erit ·
H uic, si forte bibes · sortem concede priorem ·
Huic detur capiti missa corona tuo ·
S iue sit inferior, seu par, prior omnia sumat ·
Ne dubites illi uerba secunda loqui ·
T uta, frequens'q; uia est, per amici fallere nomen ·
Tuta frequens'q; licet sit uia · crimen habet ·
I nde propinator nimirum multa propinet ·
Et sibi mandatis plura uidenda putet ·
C erta tibi à nobis dabitur mensura bibendi ·
Officium præstent, mens'q;, pedes'q;, suum ·

I urgia præcipue uino stimulata caueto.
Et nimium faciles ad fera bella manus.
O ccidit Eurytion stulte data uina bibendo.
Aptior est dulci mensa, merumq; ioco.
S i uox est, canta. si mollia brachia, salta.
Et, quacunq; potes dote placere, place.
E brietas ut uera nocet: sic ficta iuuabit.
Fac titubet blæso subdola lingua sono.
E t quidquid dices, facies'ue proteruius æquo.
Credatur nimium causa fuisse merum.
E t bene dic dominæ, bene, cum quo dormiet illa.
Sed male sic tacita mente precare uiro.
A t, cum discedet mensa conuiua relicta.
Ipsa tibi accessus turba, locumq; dabit.
I nsere te turbæ: leuiterq; admotus eunti
Velle latus digitis: & pede tange pedem.
C olloquij iam tempus adest. fuge rustice longe
Hinc pudor. audacem forsq;, uenusq; iuuant.
N on tua sub nostras ueniet facundia leges.
Fac tantum cupias. sponte disertus eris.
E st & agendus amans: imitandaq; uulnera uerbis.
Hic tibi quæratur qualibet arte fides.
N on credi labor est. sibi quæq; uidetur amanda.
Pessima sit, nulli non sua forma placet.
S æpe tamen uere cœpit simulator amare.
Sæpe quod incipiens finxerat esse: fuit.
Q uo magis ò faciles imitantibus este puellæ.
Fiet amor uerus: qui modo fictus erat.
B landitijs animum furtim deprendere fas est.
Vt pendens liquida ripa subitur aqua.

N ec faciem, nec te pigeat laudare capillos.
Et teretes digitos, exiguum'q; pedem.
D electant etiam castas praeconia formae.
Virginibus curae, grata'q; forma suae.
N am cur in phrygijs Iunonem, et Pallada syluis
Nunc quoq; iudicium non tenuisse pudet?
L audatas ostendit auis Iunonia pennas.
Si tacitus spectes, illa recondet opes.
Q uadrupedes inter rapidi certamina cursus,
Depexae'q; iubae, plausa'q; colla iuuant.
N ec timide promitte, trahunt promissa puellas.
Pollicitis testes quoslibet adde deos.
I uppiter ex alto periuria ridet amantum.
Et iubet Aeolios irrita ferre notos.
P er styga Iunoni falsò iurare solebat
Iuppiter, exemplo nunc fauet ille suo.
E xpedit esse deos. et ut expedit, esse putemus.
Dentur in antiquos thura, merum'q; focos.
N ec secura quies illos, similis'q; sopori
Detinet. innocui uiuite. numen adest.
R eddite depositum. pietas sua foedera seruet.
Fraus absit. uacuas caedis habete manus.
L udite, si sapitis, solas impune puellas.
Hac minus est una fraude pudenda fides.
F allite fallentes, ex magna parte profanum
Sunt genus. in laqueos, quos posuere, cadant.
D icitur Aegyptus caruisse iuuantibus arua
Imbribus: atq; annos sicca fuisse nouem.
C um Thrasius Busirin adit, monstrat'q; piari
Hospitis effuso sanguine posse Iouem.

I lli Busiris, fies Iouis hostia primus.
Inquit, et Aegypto tu dabis hospes aquam.
E t Phalaris tauro uiolenti membra Perilli
Torruit. infelix imbuit autor opus.
I ustus uterq; fuit. neq; enim lex iustior ulla est.
Quàm necis artifices arte perire sua.
E rgo ut periuras merito periuria fallant.
Exemplo doleat fœmina læsa suo.
E t lachrymæ prosũt. lachrymis adámãta mouebis.
Fac, madidas uideat, si potes, illa genas.
S i lachrymæ (neq; enim ueniunt in tẽpore semper)
Deficiunt, uda lumina tange manu.
Quis sapiens blandis non misceat oscula uerbis?
Illa licet non det, non data sume tamen.
P ugnabit primo fortassis, et improbe dicet.
Pugnando uinci se tamen illa uolet.
T antum ne noceant teneris male rapta labellis.
Néue queri possit, dura fuisse, caue.
O scula qui sumpsit, si non et cætera sumpsit.
Hæc quoq;, quæ data sunt, perdere dignus erat.
Quantum defuerat pleno post oscula uoto?
Hei mihi rusticitas, non pudor ille fuit.
V im licet appellent, grata est uis ista puellis.
Quod iuuat, inuitæ sæpe dedisse uolunt.
Quæcunq; est Veneris subita uiolata rapina.
Gaudet, et improbitas muneris instar habet.
A t, quæ cum posset cogi, non tacta recessit.
Cum simulet uultu gaudia, tristis erit.
V im passa est Phœbe, uis est illata sorori.
Et gratus raptis raptor uterq; fuit.

F abula nota quidem, sed non indigna referri
Scyriàs Aemonio uicta puella uiro.
I am dea laudatæ dederat mala præmia formæ
Colle sub idæo uincere digna Venus.
I am nurus ad Priamum diuerso uenerat orbe.
Grataq; in iliacis Mœnibus uxor erat.
I urabant omnes in læsi uerba mariti.
Nam dolor unius publica causa fuit.
T ürpe, nisi hoc matris precibus tribuisset Achilles.
Veste uirum longa dissimulatus erat.
Quid facis Aeacide? non sunt tua munera lanæ.
Ah titulos alia palladis arte pete.
Quid tibi cum calathis? Clypeo manus apta ferẽdo.
Pensa quid in dextra, qua cadet Hector, habes?
R eijce succinctos operoso stamine fusos.
Quassanda est ista pelias hasta manu.
F orte erat in Thalamo uirgo regalis eodem.
Hæc illum stupro comperit esse uirum.
V iribus illa quidem uicta est (ita credere oportet.)
Sed uoluit uinci uiribus illa tamen.
S æpe mane dixit, cum iam properaret Achilles.
Fortia nam posita sumpserat arma colo.
V is ubi nunc illa est? quid blanda uoce moraris?
Autorem stupri Deidámeia tui.
S cilicet ut pudor est, quondam cœpisse priorem.
Sic alio gratum est incipiente pati.
A h nimia est propriæ iuueni fiducia formæ.
Expectet siquis, dum prior illa roget.
V ir prior accedat, uir uerba precantia dicat.
Excipiet blandas molliter illa preces.

Vt potiare, roga. tantum cupit illa rogari.
Da causam uoti principiumq́; tui.
Iuppiter ad ueteres supplex heroidas ibat.
Corripuit magnum nulla puella Iouem.
Si tamen à precibus tumidos accedere fastus.
Senseris incœpto parce, referq́; pedem.
Quod refugit, multæ cupiunt odere, quod instat.
Lenius instando tædia tolle tui.
Nec spes est ueneris semper profitenda roganti.
Intret amicitiæ nomine tectus amor.
Hoc aditu uidi tetricæ data uerba puellæ.
Qui fuerat cultor, factus amator erat.
Candidus in nauta turpis color. æquoris unda
Debet & à radijs syderis esse niger.
Turpis & agricolæ, qui uomere semper adunco,
Et grauibus rastris sub Ioue uersat humum.
Et tu, palladiæ petitur cui fama coronæ
Candida si fuerint corpora turpis eris.
Palleat omnis amans. color est hic aptus amanti.
Hoc decet. hoc multi non ualuisse putant.
Pallidus in Lyricen syluis errabat Orion
Pallidus in lenta Naide Daphnis erat.
Arguat & macies uultum. nec turpe putaris,
Pileolum nitidis imposuisse comis.
Attenuant iuuenum uigilatæ corpora noctes.
Curaq́;, et immenso qui fit amore dolor.
Vt uoto potiare tuo miserabilis esto.
Vt, qui te uideat dicere possit amas.
Conquerar an moneam nullum fas esse, nefasq́;,
Nomen amicitiæ nomen inane fides.

Hei mihi non tutum est, quod ames, laudare sodali.
Cum tibi laudanti credidit, ille subit.
At non Actorides lectum temerauit Achillis.
Quantum ad Pirithoum Phædra pudica fuit.
Hermiónen pyládes, qua palláda Phœbus amauit.
Quodq; tibi geminus tyndari Castor erat.
Siquis idem sperat laturas poma Myricas
Speret, et è medio flumine mella petat.
Nil, nisi turpe iuuat. curæ est sua cuiq; uoluptas.
Hæc quoq; ab alterius grata dolore uenit.
Heu facinus, non est hostis metuendus amanti.
Quos credis fidos, effuge. tutus eris.
Cognatum, fratremq; caue, fidumq; sodalem.
Præbebit ueros hæc tibi turba metus.
Finiturus eram. sed sunt diuersa puellis
Pectora. mille animos excipe mille modis.
Nec tellus eadem parit omnia. uitibus illa
Conuenit. hæc oleis. hic bene farra uirent.
Pectoribus mores tot sunt, quot in orbe figuræ.
Qui sapit, innumeris moribus aptus erit.
Utq; leuis Proteus modo se tenuabat in undas,
Nunc Leo, nunc arbor, nunc erat Hirtus aper.
Hic iaculo pisces, illic rapiuntur ab hamis.
Hos caua contento retia fune trahunt.
Nec tibi conueniet cunctos modus unus ad annos.
Longius insidias curua uidebit anus.
Si doctus uideare rudi, petulans'ue pudenti,
Diffidet miseræ protinus illa sibi.
Inde fit, ut quæ se timuit committere honesto,
Vilis ad amplexus inferioris eat.

P ars superat cœpti. pars est exhausta laboris.
Hic teneat nostras anchora iacta rates.

P.OVIDII NASONIS SVLMONENSIS DE ARTE AMANDI LIBER SECVNDVS.

Dicite Iò Pæán, et Iò bis Dicite Pæán.
d Decidit in casses præda petita meos.
Lætus amãs donet uiridi mea carmia palma.
Præferor Ascræo Mæonioq; seni.
T alis ab armiferis Priameius hospes Amyclis
Candida cum rapta coniuge uela dabat.
T alis erat qui te curru uictore ferebat
Vecta peregrinis Hippodámeia rotis.
Quid properas iuuenis? medijs tua pinus in undis
Nauigat. et longe, quem peto portus abest.
N on satis inuenisse tibi est me Vate puellam.
Arte mea capta est arte tenenda mea est.
N ec minor est Virtus quàm quærere parta tueri.
Casus inest illic. hic erit artis opus.
N unc mihi, siquando puer, et cytherea, fauete.
Nunc Eratò. nam tu nomen amoris habes.
M agna paro quas possit amor remanere per artes
Dicere. tam uasto peruagus orbe puer.
E t leuis est. et habet geminas, quibus euolet alas.
Difficile est illis imposuisse modum.
H ospitis effugio præcluserat omnia Minos.
Audacem pennis repperit ille uiam.
D ædalus ut clausit conceptum crimine matris
Semibouemq; uirum semiuirumq; bouem.

S it modus exilio dixit iustissime Minos.
Accipiat cineres terra paterna meos.
E t, quoniam in patria fatis agitatus iniquis
Viuere non potui· da mihi posse mori.
D a reditum puero· senis est si gratia uilis.
Si non uis puero parcere· parce seni.
D ixerat hæc· sed et hæc, et multo plura licebat
Dicere. at egressus non dabat ille uiro.
Q uod simulac sensit· nunc nunc ò Dædale dixit
Materiam, qua sis ingeniosus· habes.
P ossidet et terras· et possidet æquora Minos·
Nec tellus nostræ· nec patet unda fugæ.
R estat iter cœli· cœlo tentabimus ire.
Da ueniam cœpto Iuppiter alme meo.
N on ego sydereas affecto tangere sedes.
Qua fugiam dominum nulla, nisi ista uia est.
P er Styga detur iter. stygias transibimus undas.
Sunt mihi naturæ iura nouanda meæ.
I ngenium mala sæpe mouent. quis crederet unquã
Aerias hominem carpere posse uias?
R emigium uolucrum disponit in ordine pennas·
Et leue per lini uincula nectit opus.
I maq; pars ceris astringitur igne solutis.
Finitusq; nouæ iam labor artis erat.
T ractabat ceramq; puer· pennasq; renidens
Nescius hæc humeris arma parata suis.
C ui pater his (inquit) patria est adeunda carinis·
Hac nobis Minos effugiendus ope.
A éra non potuit Minos· alia omnia clausit.
Qua licet, inuentis aéra rumpe meis.

S ed tibi non uirgo Tegeæa· comesq́; Bootes·
Ensifer Orion aspiciendus erit·
M e pennis sectare datis· ego præuius ibo·
Sit tibi cura sequi. me duce tutus eris·
N am siue Aetherias uicino sole per auras
Ibimus· impatiens cera caloris erit·
S iue humiles propiore freto iactabimus alas·
Mobilis æquoreis penna madescet aquis·
I nter utrunq; uola· uentos quoq; nate caueto·
Quaq́; ferent auræ· uela secunda dato·
D um monet· aptat opus puero· monstratq́; moueri·
Erudit infirmas ut sua mater aues·
I nde sibi factas humeris accommodat alas·
Perq́; nouum timide corpora librat iter·
I amq́; uolaturus paruo dedit oscula nato·
Nec patriæ lachrymas continuere genæ·
M onte minor collis campis erat altior æquis·
Hinc data sunt miseræ corpora bina fugæ·
E t mouet ipse suas· et nati respicit alas
Dædalus· et cursus sustinet usq; suos·
I amq́; nouum delectat iter· positoq́; timore
Icarus audaci fortius arte uolat·
H os aliquis tremula dum captat arundine pisces
Vidit· et incœptum dextra reliquit opus·
I am Samos à leua fuerat, Naxosq́; relictæ·
Et Paros· et clario Delos amata deo·
Dextra Lébynthos erat· syluisq́; umbrosa Pachynne
Cinctaq́; piscosis Astypalæa uadis·
C um puer incautis nimium temerarius armis
Altius egit iter· deseruitq́; patrem·

V incla labant: et cera deo propiore liquescit.
Nec tenues uenti brachia mota tenent.
T erritus à summo despexit in æquora cœlo.
Nox oculis pauido uenit oborta metu.
T abuerant ceræ. nudos quatit ille lacertos.
Et trepidat: nec quo sustineatur: habet.
D ecidit: atq; cadens pater ò pater auferor inquit.
Clauserunt uirides ora loquentis aquæ.
A t pater infelix, non iam pater, Icare clamat.
Icare clamat ubi es? quó ue sub axe uolas?
I care clamabat. pennas aspexit in undis.
Ossa tegit tellus. æquora nomen habent.
N on potuit Minos hominis compescere pennas.
Ipse deum Volucrem detinuisse paro.
F allitur: Aemonias siquis decurrit ad artes.
Datq́; quod à teneri fronte reuellit equi.
N on facient ut uiuat amor Medeides herbæ.
Mixtaq́; cum magicis marsa uenena sonis.
P hasiàs Aesoniden, Circe tenuisset Vlyssem.
Si modo seruari carmine posset amor.
N ec data profuerint pallentia Philtra puellis.
Philtra nocent animis, uimq́; furoris habent.
S it procul omne nefas. ut ameris: amabilis esto.
Quod tibi non facies, solá ue forma dabit.
S it licet antiquo Nireùs adamatus Homero.
Naiadumq́; tener crimine captus Hylas.
V t dominam teneas: nec te mirere relictum.
Ingenij dotes corporis adde bonis.
F orma bonũ fragile est. quantũq́; accedit ad annos.
Fit minor: et spacio carpitur illa suo.

N ec semper uiolæ nec semper lilia florent.
Et riget amissa spina relicta rosa.
E t tibi iam uenient cani formose capilli.
Iam uenient rugæ quæ tibi corpus arent.
I am molire animum qui duret et astrue formam.
Solus ad extremos permanet ille rogos.
N ec leuis ingenuas pectus coluisse per artes
Cura sit et linguas edidicisse duas.
N on formosus erat sed erat facundus Vlysses
Et tamen æquoreas torsit amore deas.
A h quoties illum doluit properare Calypsó.
Remigioq; aptas esse negauit aquas.
H æc Troiæ casus iterumq;, iterumq; rogabat
Ille referre aliter sæpe solebat idem.
L ittore constiterant. illic quoq; pulchra Calypsó
Exigit Odrysij facta cruenta ducis.
I lle leui uirga (uirgam nam forte tenebat)
Quod rogat in spisso littore pingit opus.
H ic (inquit) Troia est (muros in littore fecit.)
Hic tibi sit Simóis hæc mea castra puta.
C ampus erat (campum fecit) quem cæde Dolonis
Sparsimus Aemonios dum uigil optat equos.
I llic Sithonij fuerant tentoria Rhesi.
Hac ego sum captis nocte reuersus equis.
P luraq; pingebat subitus cum pergama fluctus
Abstulit et Rhesi cum duce castra suo.
T um dea quas inquit fidas tibi credis ituro
Perdiderint undæ nomina quanta uides?
E rgo age fallaci timide confide figuræ.
Quisquis es, atq; aliquid corpore pluris habe.

Dextera præcipue capit indulgentia mentes.
Asperitas odium, sæuaq; bella mouet.
Odimus accipitrem, quia uiuit semper in armis.
Et pauidum solitos in pecus ire Lupos.
At caret insidijs hominum, quia mitis hirundo est.
Quasq; colat turres chaonis ales habet.
Este procul lites, et amaræ prælia linguæ.
Dulcibus est uerbis mollis alendus amor.
Lite fugant nuptæq; uiros, nuptasq; mariti.
Inq; uicem credunt rem sibi semper agi.
Hoc decet uxores. dos est uxoria lites.
Audiat optatos semper amica sonos.
Non legis iussu lectum uenistis in unum.
Fungitur in uobis munere legis amor.
Blanditias molles, auresq; iuuantia uerba
Affer, ut aduentu læta sit ipsa tuo.
Non ego diuitibus uenio præceptor amandi.
Nil opus est illi, qui dabit, arte mea.
Secum habet ingenium, qui cum libet, accipe dixit.
Cedimus. inuentis plus habet ille meis.
Pauperibus Vates ego sum, quia pauper amaui.
Cum dare non possem munera, uerba dabam.
Pauper amet caute, timeat maledicere pauper.
Multaq; diuitibus non patienda ferat.
Me iratum memini dominæ turbasse capillos.
Hæc mihi quàm multos abstulit ira dies?
Nec puto, nec sensi tunicam laniasse, sed illa
Dixerat, et pretio est ipsa redempta meo.
At uos (si sapitis) uestri peccata magistri
Effugite, et culpæ damna timete meæ.

Prælia

Prælia cum Parthis· cum culta pax sit amica·
Et iocus, & causas quidquid amoris habet.
Si nec blanda satis, nec erit tibi comis amica·
Perfer· & obdura. postmodo mitis erit.
Flectitur obsequio curuatus ab arbore ramus.
Franges· si uires experiere tuas.
Obsequio tranantur aquæ. nec uincere possis
Flumina· si contra, quam rapit unda· nates.
Obsequium, Tigresq; domat· tumidosq; Leones·
Rustica paulatim taurus aratra subit.
Quid fuit asperius nonacrina Atalanta?
Succubuit meritis trux tamen illa uiri.
Sæpe suos casus, immitia facta puellæ
Flesse sub arboribus Melanýona ferunt.
Sæpe tulit iusso fallentia retia collo·
Sæpe fera toruos cuspide fixit apros.
Sensit & Ilei contentum saucius arcum·
Sed tamen hoc arcu notior alter erat.
Non te Mænalias armatum scandere syluas·
Nec iubeo collo retia ferre tuo.
Corpora nec missis iubeo præbere sagittis.
Artis erunt cautæ mollia iussa meæ.
Cede repugnanti. cedendo uictor abibis.
Fac modo quas partes illa iubebit· eas.
Arguet, arguito. quidquid probat illa· probato.
Quod dicit, dicas. quod negat illa· neges.
Riserit, arride. si flerit· flere memento.
Imponat leges uultibus illa tuis.
Seu ludet· numerosq; manu iactabit eburnos·
Tu male iactato. tu bene iacta dato.

S eu iacies talos uictam ne pœna sequatur.
Damnosi facito stent tibi sæpe canes.
S iue latrocinij sub imagine calculus ibit.
Fac pereat uitreo miles ab hoste tuus.
I pse tene distincta tuis umbracula uirgis.
Ipse fac in turba, quà uenit illa, locum.
N ec dubita tereti scamnum producere lecto.
Et tenero soleam deme, uel adde pedi.
S æpe etiam dominæ, quamuis horrebis & ipse,
Algentis manus est calfacienda sinu.
N ec tibi turpe puta, quamuis sit turpe placebit.
Ingenua speculum sustinuisse manu.
I lle fatigatæ uincendo monstra nouercæ,
Qui meruit cœlum, quod prior ipse tulit.
I onicas inter calathum tenuisse puellas
Creditur, & lanas excoluisse rudes.
P aruit imperio dominæ Tirynthius Heros.
I nunc, & dubita ferre, quod ipse tulit.
I ussus adesse foro. iussa maturius hora
Fac semper uenias. nec nisi serus abi.
O ccurras aliquò tibi dixerit. omnia differ.
Curre. nec inceptum turba moretur iter.
N octe domum repetens epulis perfuncta redibit.
Tunc quoq; pro seruo si uocat illa, ueni.
R ure erit. & dicet uenias (amor odit inertes)
Si rota defuerit, tu pede carpe uiam.
N ec graue te tempus, sitiens'ue canicula tardet.
Nec uia per iactas candida facta niues.
M ilitiæ species amor est. discedite segnes.
Non sunt hæc timidis signa tuenda uiris.

N ox, & hyems, longæq; uiæ, sæuiq; labores
Mollibus his castris, & dolor omnis adest.
S æpe feres imbrem cœlesti nube solutum.
Frigidus in nuda sæpe iacebis humo.
C ynthius Admeti uaccas pauisse per æstus
Fertur. & in parua delituisse casa.
Quod Phœbum decuit · quem non decet? exue fastus,
Curam mansuri quisquis amoris habes.
S i tibi per tutum, placitumq; negabitur ire·
Atq; erit opposita ianua fulta sera·
A t tu per præceps tecto delabere aperto·
Det quoq; furtiuas alta fenestra uias.
L æta erit · ut causam tibi se sciet esse pericli.
Hoc dominæ certi pignus amoris erit.
S æpe tua poteras Leandre carere puella.
Tranabas · animum nosset ut illa tuum.
N ec pudor ancillas, ut quæq; erit ordine prima·
Nec tibi sit seruos demeruisse pudor.
N omine quenq; suo (nulla est iactura) saluta.
Iunge tuas humiles ambitiose preces.
S ed tamen & seruo (leuis est impensa) roganti
Porrige Fortunæ munera parua tuæ.
P orrige & ancillæ · quæ pœnas luce pependit
Lusa maritali gallica ueste manus.
F ac plebem (mihi crede) tuam · sit semper in illa
Ianitor · & Thalami qui iacet ante fores.
N ec dominam iubeo pretioso munere dones
Parua, sed è paruis callidus apta dato.
D um bene diues ager, dum rami pondere nutant·
Afferat in Calatho rustica dona puer.

R ure suburbano poteris tibi dicere missa.
Illa tibi in sacra sint licet empta uia.
A fferat aut uuas, aut quas Amaryllis amabat.
Et nunc castaneas nunc amat illa nuces.
Quin etiam turdóq; licet missáq; corona
Te memorem dominæ testificere tuæ.
T urpiter his emitur spes mortis & orba senectus.
Ah pereant per quos munera crimen habent.
Quid tibi præcipiam teneros quoq; mittere uersus?
Hei mihi non multum carmen honoris habet.
C armina laudantur sed munera magna petuntur.
Dum modo sit diues barbarus ille placet.
A urea sunt uere nunc secula. plurimus auro
Venit honos auro conciliatur amor.
I pse licet uenias musis comitatus Homere.
Si nihil attuleris ibis Homere foras.
S unt tamen, & doctæ rarissima turba puellæ.
Altera non doctæ turba sed esse uolunt.
V traq; laudetur per carmina. carmina lector
Commendet dulci qualiacunq; sono.
H is ergo, aut illis, uigilatum carmen in ipsas
Forsitan exigui muneris instar erit.
A t, quod eris per te facturus & utile credis.
Id tua te facito semper amica roget.
L ibertas alicui fuerit promissa tuorum.
Hanc tamen à domina fac petat ille tua.
S i pœnam seruo, si uincula sæua remittis.
Quod facturus eras debeat illa tibi.
V tilitas tua sit. titulus donetur amicæ.
Perde nihil. partes illa petentis agat.

Sed tu, cuicunq; est retinendæ cura puellæ·
Attonitum forma fac putet esse sua.
Siue erit in tyrijs· tyrios laudabis amictus·
Siue erit in Cois· Coa decere puta.
Aurata est· ipso tibi sit pretiosior auro.
Gausapa si sumit· Gausapa sumpta proba.
Astiterit tunicata· moues incendia· clama.
Sed timida caueat frigora uoce roga.
Compositum discrimen erit· discrimina lauda.
Torserit igne comam· torte capille places.
Brachia saltantis, uocem mirare canentis.
Et cum desierit· uerba querentis habe.
Ipsos concubitus, ipsum uenerere licebit·
Quod iuuat· & quædam gaudia uocis habe.
Si fuerit torua uiolentior ipsa Medusa·
Fiet amatori lenis, & æqua suo.
Tantum ne pateas uerbis simulator in illis·
Effice· nec uultu destrue uerba tuo.
Si latet ars· prodest. affert deprensa pudorem.
Atq; adimit merito tempus in omne fidem.
Sæpe sub autumno, cum formosissimus annus,
Plenaq; purpureo subrubet uua mero·
Cum modo frigoribus premimur· mō soluimur æstu·
Aere non certo corpora languor habet.
Illa quidem ualeat. sed si male firma cubabit·
Et uitium cœli senserit ægra sui·
Tunc amor, & pietas tua sit manifesta puellæ·
Tunc sere· quæ plena postmodo falce metas.
Nec tibi morosi ueniant fastidia morbi.
Perq; tuas fiant· quæ sinit illa· manus.

E t uideat flentem· nec tædeat oscula ferre·
Et sicco lachrymas combibat ore tuas.
M ulta uoue · sed cuncta palám · quotiesq́; licebit
Quæ referas illi somnia læta uide.
E t ueniat, quæ lustret anus lectumq́;, locumq́;,
Præferat et tremula sulfur, et oua manu.
O mnibus his inerunt gratæ uestigia curæ.
In thalamos multis hæc uia fecit iter.
N e tamen officijs odium quæratur ab ægra·
Sit tuus in blanda sedulitate modus.
N é ue cibos præbe · nec amari pocula succi
Porrige rivalis misceat illa tuus.
S ed non, quo dederas à littore carbasa · uento
Vtendum· medio cum potiare freto.
D um nouus errat amor· uires sibi colligit usu.
Si bene nutrieris· tempore firmus erit.
Q uem taurum metuis· uitulum mulcere solebas.
Sub qua nunc recubas arbore· uirga fuit.
N ascitur exiguus · sed opes acquirit eundo·
Quaq́; uenit, multas accipit amnis aquas.
F ac tibi consuescat. nihil assuetudine maius.
Quam tu dum capias· tædia nulla fuge.
T e semper uideat. tibi semper præbeat aures.
Exhibeat uultus noxq́;, diesq́; tuos.
C um tibi maior erit fiducia posse requiri.
Tunc procul absenti cura futurus eris.
D a requiem, requietus ager bene credita reddit.
Terraq́; cœlestes arida sorbet aquas.
P hyllida Demophóon præsens moderantius ussit.
Exarsit uelis acrius illa datis.

Penelópen absens solers torquebat Vlysses.
Phylacides aberat Laodámeia tuus.
Sit mora tuta breuis lentescunt tempora curæ.
Vanescit'q; absens et nouus intrat amor.
Dum Menelaus abest Heléne ne sola iaceret.
Hospitis est tepido nocte recepta sinu.
Qui stupor hic Menelae fuit? tu solus abibas.
Iisdem sub tectis hospes, et uxor erant.
Accipitri timidas credis furiose columbas.
Plenum montano credis ouile Lupo.
Nil Helenæ peccat. nil hic committit Adulter.
Quod tu, quod faceret quilibet. ille facit.
Cogis adulterium dando tempus'q;, locum'q;.
Quo, nisi consilio est usa puella tuo?
Quid faciat? uir abest. et adest non rusticus hospes.
Et timet in uacuo sola cubare toro.
Viderit Atrides. Helénen ego crimine soluo.
Vsa est humani commoditate uiri.
Sed neq; fuluus aper media tam sæuus in ira est.
Fulmineo rabidos dum rotat ore canes.
Nec lea, cum Catulis lactentibus ubera præbet.
Nec breuis ignaro uipera læsa pede.
Fœmina quàm socij deprensa pellice lecti
Ardet. et in uultu pignora mentis habet.
In ferrum, flammas'q; ruit. posito'q; decore
Fertur. ut Aonij cornibus icta dei.
Coniugis admissum, uiolata'q; iura mariti
Barbara per natos Phasiàs ulta suos.
Altera dira parens hæc est, quam cernis hirundo.
Aspice. signatum sanguine pectus habet.

H oc bene compositos, & firmos rumpit amores.
Crimina sunt cautis ista timenda uiris.
N ec mea uos uni donat censura puellae.
Di melius. uix hoc nupta tenere potest.
L udite. sed furto caeletur culpa modesto.
Gloria peccati nulla petenda tui est.
N ec dederis munus. cognosse quod altera poscit.
Et sint nequitiae tempora certa tuae.
V t ne te capiat latebris sibi foemina notis.
Non uno est omnis conuenienda loco.
E t, quoties scribis. totas prius ipse tabellas
Inspice. plus multae, quàm sibi missa legunt.
L aesa Venus iusta arma mouet telumq́; remittit.
Et modo quod questa est. ipse querare facit.
D um fuit Atrides una contentus. & illa
Casta fuit. uitio est improba facta uiri.
A udierat. laurumq́; manu, uittasq́; ferentem
Pro nata Chrysen non ualuisse sua.
A udierat Lyrnesi tuos abducta dolores.
Bellaq́; per turpes longius isse moras.
N ec tantum audierat. Priameida uiderat ipsa.
Victor erat praedae, praeda pudenda suae.
I nde Thyestiáden animo, Thalamoq́; recepit.
Et male peccantem Tyndaris ulta uirum est.
Quae bene caelaris, si qua tamen acta patebunt.
Illa licet pateant. tu tamen usq; nega.
T u neq; subiectus, solito neq; blandior esto.
Haec animi multum signa nocentis habent.
S ed lateri nec parce tuo. pax omnis in illo est.
Concubitu prior est inficianda Venus.

S unt, qui præcipiant herbas Saturea nocentes
Sumere · iudicijs ista uenena meis ·
A ut Piper Vrticæ mordacis semine miscent ·
Tritaq; in annoso flaua Pyretra mero ·
S ed dea nec patitur sic ad sua munera cogi ·
Colle sub umbroso quàm tenet altus Eryx ·
C andidus Alcathoe qui mittitur urbe pelasga
Bulbus · & ex horto quæ uenit herba salax ·
O uaq; sumantur · nec non humentia mella ·
Quasq; tulit folio Pinus acuta nuces ·
D octa quid ad magicas Erato diuerteris artes?
Interior curru meta tenenda meo est ·
Qui modo cælabas monitu tua crimina nostro
Flecte iter · et monitu detege furta meo ·
N ec leuitas mea culpanda est · nec semper eodem
Impositos uento panda carina uehit ·
N am modo threicio Borea · modo currimus Euro ·
Sæpe tument Zephyro lintea · sæpe Noto ·
A spice, ut in curru modo det fluitantia rector
Lora · modo admissos arte retentet equos ·
S unt quibus ingrate timida indulgentia seruit ·
Et, si nulla subest æmula · languet amor ·
L uxuriant animi rebus plerunq; secundis ·
Nec facile est æqua commoda mente pati ·
V t leuis assumptis paulatim uiribus ignis
Ipse latet · summo candet in igne cinis ·
S ed tamen extinctas admoto sulfure flammas
Inuenit · & lumen quod fuit ante · redit ·
S ic, ubi pigra situ, securaq; pectora torpent ·
Acribus est stimulis eliciendus amor ·

F ac timeat de te tepidamq́; recalfacæ mentem·
Palleat indicio criminis illa tui.
O quantum, et quoties numero comprendere non est.
Felicem, de quo læsa puella dolet.
Quæ, simul inuitas crimen peruenit ad aures·
Excidit. et miseræ uoxq́;, colorq́; fugit.
I lle ego sim· cuius laniet furiosa capillos·
Ille ego sim, teneras cui petat ungue genas.
Quem uideat lachrymans, quẽ toruis spectet ocellis·
Quo sine non possit uiuere· posse uelit.
S i spacium quæras, breue sit· quo læsa queratur.
Ne uires lenta colligat ira mora.
C andida iandudum cingantur colla lacertis.
Inq́; tuo flens est accipienda sinu.
O scula da flenti. Veneris da gaudia flenti.
Pax erit. hoc uno soluitur ira modo.
C um bene sæuierit· cum certa uidebitur hostis·
Tunc pete concubitus fœdera. mitis erit.
I llic depositis habitat concordia telis.
Illo (crede mihi) gratia nata loco est.
Quæ modo pugnarunt iungũt sua rostra Colũbæ·
Quarum blanditias, uerbaq́; murmur habet.
P rima fuit rerum confusa sine ordine moles.
Vnaq́; erat facies sydera, terra· fretum.
M ox cœlũ ĩpositũ est terris humus æquore cincta ẽ.
Inq́; suas partes cessit inane Chaos.
S ylua feras, Aer Volucres accepit habendas.
In liquida pisces delituistis aqua.
T um genus humanum solis errabat in agris.
Idq́; meræ uires, et rude corpus erat.

S ylua domus fuerat. cibus herba. cubilia frondes.
Iamq́; diu nulli cognitus alter erat.
B landa truces animos fertur mollisse uoluptas.
Constiterant uno fœmina, uirq́; toro.
Quid facerent ipsi? nullo didicere magistro.
Arte Venus nulla dulce peregit opus.
A les habet: quod amet: cum quo sua gaudia iungat.
Inuenit in media fœmina piscis aqua.
C erua parem sequitur. serpens serpente tenetur.
Hæret adulterio cum cane nexa canis.
L æta salitur ouis. tauro quoq; læta iuuenca est.
Sustinet immundum Sima capella marem.
I n furias agitantur equæ: spacioq́; remoto
Per loca diuiduos amne sequuntur equos.
E rgo age, et iratæ medicamina fortia præbe.
Illa feri requiem sola doloris habent.
I lla Machaonios superant medicamina succos.
His, ubi peccaris: restituendus eris.
H æc ego, cum canerem: subito manifestus Apollo
Mouit inauratæ pollice fila Lyræ.
I n manibus laurus: sacris inducta capillis
Laurus erat. Vates ille uidendus adest.
I s mihi lasciui dixit præceptor amoris:
Duc age discipulos ad mea templa tuos.
E st ubi diuersum fama celebrata per orbem
Littera: cognosci quæ sibi quenq; iubet.
Qui sibi notus erit: solus sapienter amabit:
Atq; opus ad uires exiget omne suas.
C ui faciem natura dedit: spectetur ab illa:
Cui color est: humero sæpe patente cubet.

Qui sermone placet: taciturna silentia uitet.
Qui canit, arte canat: qui bibit: arte bibat.
S ed neq; declament medio sermone diserti:
Nec sua uesanus scripta poeta legat.
S ic monuit Phœbus. Phœbo parete monenti.
Certa dei sacro est huius in ore fides.
A d propiora uocor. quisquis sapienter amabit:
Vincet, & è nostra, quod petet: arte feret.
C redita non semper sulci cum fœnore reddunt:
Nec semper dubias adiuuat aura rates.
Quod iuuat: exiguũ est. plus ẽ. quod lædit amantes.
Proponant animo multa ferenda suo.
Quot lepores in Atho: quot apes pascũtur in Hybla:
Cœrula quot Baccas Pallȧdos arbor habet:
L ittore quot conchæ: tot sunt in amore dolores.
Quæ patimur. multo spicula felle madent.
D icta erit isse foras: cum tu fortasse uidebis
Isse foras: & tu falsa uidere puta.
C lausa tibi fuerit promissa ianua nocte:
Perfer. et immunda ponito corpus humo.
F orsitan et uultu mendax ancilla superbo
Dicet. quid nostras possidet iste fores?
P ostibus et diræ precibus blandire puellæ:
Et capiti demptas limine pone rosas.
C um uolet: accedes. cum te uitabit: abibis.
Dedecet ingenuos tædia ferre sui.
E ffugere hinc non est. quare tibi possit amica
Dicere: non omni tempore sensus obest.
N ec maledicta puta: nec uerbera ferre puellæ
Turpe: nec ad teneros oscula ferre pedes.

Quid moror in paruis? animus maioribus instat.
Magna canam. toto pectore uulgus ades.
A rdua molimur. sed nulla, nisi ardua uincunt.
Difficilis nostra poscitur arte labor.
R ivalem patienter habe. uictoria tecum
Stabit. eris magni uictor in arce Iouis.
H æc tibi non hominem, sed quercus crede pelasgas
Dicere. nil istis ars mea maius habet.
I nnuet illa. feras. scribet. ne tange tabellas.
V nde libet, ueniat. quáq; libebit. eat.
H æc in legitima præstant uxore mariti.
Cum tener ad partes tu quoq; somne uenis.
H ac ego confiteor non sum perfectus in arte.
Quid faciam? monitis sum minor ipse meis.
M é ne palàm nostræ det quisquam signa puellæ?
Et patiar. ne me quolibet ira ferat?
O scula uir dederat (memini) suus. oscula questus
Sum data. Barbarie noster abundat amor.
N on semel hoc uitium nocuit mihi. doctior ille est.
Quo ueniunt alij conciliante uiri.
S ed melius nescisse fuit. sine furta tegantur.
Nec fugiat uicto falsus ab ore pudor.
Quo magis O iuuenes deprendere parcite uestras.
Peccent. peccantes uerba dedisse putent.
C rescit amor prensis. ubi par Fortuna duorum est.
In causam damni perstat uterq; sui.
F abula narratur toto notissima cœlo
Mulciberis capti Marsq́; , Venusq́; dolis.
M ars pater insano Veneris turbatus amore,
De duce terribili factus amator erat.

Nec Venus oranti (nec enim dea mollior ulla est)
Rustica Gradiuo, difficilisq; fuit.
Ah quoties lasciua pedes risisse mariti
Dicitur, et duras igne, uel arte manus.
Marte palàm simul et Vulcanum imitata decebat.
Multaq; cum forma gratia mista fuit.
Sed bene concubitus primo cælare solebant.
Plena uerecundi culpa pudoris erat.
Indicio Solis (quis Solem fallere posset?)
Cognita Vulcano coniugis acta suæ.
Quā mala Sol exēpla moues. pete munus ab ipsa,
At tibi, si taceas, quod dare possit, habet.
Mulciber obscuros, lectum circaq; superq;
Disponit laqueos. lumina fallit opus.
Fingit iter Lemnon. ueniunt ad fœdus amantes.
Impliciti laqueis nudus uterq; iacent.
Conuocat ille deos. præbent spectacula capti.
Vix lachrymas Venerem continuisse putant.
Non uultus texisse suos, non deniq; possunt
Partibus obscœnis opposuisse manus.
Hic aliquis ridens in me fortissime Mauors,
Si tibi sunt oneri, uincula transfer, ait.
Vix precibus Neptune tuis captiua resoluit
Corpora. Mars Creten occupat, illa Paphon.
Hoc tibi profecit Vulcane, quod ante tegebant,
Liberius faciunt, et pudor omnis abest.
Sæpe tamen demens stulte fecisse fateris.
Teq; ferunt iræ pœnituisse tuæ.
Hæc uetui. uos ecce uetat deprensa Dione
Insidias illas, quas tulit ipsa, dare.

Nec uos riuali laqueos disponite. nec uos
Excipite Arcana uerba notata manu.
Ista uiri captent; si iam captanda probabunt.
Quos faciet iustos ignis, et unda uiros.
En iterum testor: nihil hic, nisi lege remissum:
Luditur in nostris instita nulla iocis.
Quis Cereris ritus audet uulgare profanus?
Magnaq́; Threicia sacra reperta Samo?
Eximia est Virtus præstare silentia rebus.
At contra grauis est culpa tacenda loqui.
Quàm bene, ꝙ frustra captatis arbore pomis
Tantalus in media garrulus aret aqua.
Præcipue Cytherea iubet sua sacra taceri.
Admoneo: ueniat ne quis ad illa loquax.
Condita si non sunt Veneris mysteria cistis:
Nec caua uesanis ictibus æra sonant:
Attamen inter nos medio uersantur in usu:
Sed sic inter nos: ut latuisse uelint.
Ipsa Venus pubem, quoties uelamina ponit,
Protegitur leua semireducta manu.
In medio, passimq́; coit pecus. hoc quoq; uiso
Auertit uultus sæpe puella suos.
Conueniunt Thalami furtis et ianua nostris,
Parsq́; sub iniecta ueste pudenda latet.
Et si non tenebras, aut quiddam nubis opacæ
Quærimus: ast aliquid luce patente minus.
Tum quoq; cum solē nō dum prohibebat: et imbrē
Tegula, sed quercus tecta, cibumq́; dedit:
In nemore, atq; antris, nō sub Ioue iūcta uoluptas,
Tanta rudi populo cura pudoris erat.

A t nunc nocturnis titulos imponimus actis.
Atq; emitur magno nil, nisi posse loqui.
S cilicet excuties omnes, ubi quæq; puella est,
Cuilibet ut dicas, hæc quoq; nostra fuit.
N ec desunt, quas tu digitis ostendere possis.
Nec quanquam attigeris, fabula turpis erit.
P arua queror. fingunt quædã, quæ uera negarent.
Et nulli non se concubuisse ferunt.
C orpore si nequeunt, quod possunt, nomine tangũt.
Famaq; non facto crimine crimen habet.
I nunc claude fores custos odiose puellæ.
Et centum duris postibus adde seras.
Quid tuti superest, ubi nominis extat adulter?
Et credi, quod non contigit, esse cupit.
N os etiam ueros parce profitemur amores.
Tectaq; sint solida mystica furta fide.
P arcite prætere a uitia exprobrare puellis,
Vtile quæ multis dissimulasse fuit.
N ec suus Andromedæ color est obiectus ab illo,
Mobilis in gemino cui pede penna fuit.
O mnibus Andromache uisa est spaciosior æquo,
Vnus qui modicam diceret, Hector erat.
Quod male fers, assuesce, feres. bene multa uetustas
Lenit. at incipiens omnia sentit amor.
D um nouus in uiridi coalescit cortice ramus,
Concutiat tenerum quælibet aura, cadet.
M ox etiam uentis spacio durata resistit.
Firmaq; adoptiuas arbor habebit opes.
E ximit ipsa dies omneis de corpore mendas.
Quodq; fuit uitium, desinit esse mora.

Ferre nouæ

F erre nouæ nares taurorum terga recusant.
Assidue domitas tempore fallit odor.
N ominibus mollire licet mala. fusca uocetur.
Nigrior Illyrica cui pice sanguis erit.
S i pæta est: Veneri similis. si flaua, Mineruæ.
Sit gracilis: maciæ quæ male uisa sua est.
D ic agilem: quæcunq; breuis. quæ turgida, plenam.
Et lateat uitium proximitate boni.
N ec quotus annus eat nec quo sit nata, require
Consule: quæ rigidus munera censor habet.
P ræcipue si flore caret: meliusq; peractum est
Tempus: & albentes iam ligat illa comas.
V tilis o iuuenes, aut hæc, aut serior ætas.
Iste feret segetes. iste serendus ager.
D um uires, anniq; sinunt tolerate labores.
Iam ueniet tacito curua senecta pede.
A ut mare nauigijs, aut uomere scindite terram:
Aut fera belligeras addite in arma manus.
A ut latus, et uires, operamq; afferte puellis.
Hæc quoq; militia est. hæc quoq; fecit opes.
A dde, quod est illis operum prudentia maior:
Solus et artifices qui facit usus adest.
I llæ mundities annorum damna rependunt,
Et faciunt cura: ne uideantur anus.
V tq; uelis: Venerem iungunt per mille figuras.
Inuenit plures nulla tabella modos.
I llis sentitur non irritata uoluptas:
Quod iuuat: ex æquo fœmina, uirq; ferunt.
O di concubitus: qui non utrinq; resoluunt:
Hoc est, cur pueri tangar amore minus.

O di quæ præbet, quia sic præbere necesse est.
Siccaq; de lana cogitat illa sua.
Quæ datur officio non est mihi grata uoluptas.
Officium faciat nulla puella mihi.
Me uoces audire iuuat sua gaudia fassas.
Vtq; morer meme, sustineamq;, roget.
Aspiciam dominæ uictos amentis ocellos.
Langueat, & tangi se uetet illa diu.
Hæc bona non primæ tribuit Natura iuuentæ.
Quæ cito post septem lustra uenire solent.
Qui properãt noua musta bibant mihi fũdat auitũ
Consulibus priscis condita testa merum.
Nec Platanus, nisi sera potest obsistere uento.
Et lædunt nudos prata nouella pedes.
Scilicet Hermiónen Helénæ præponere posses?
Et melior Gorge quàm sua mater erat?
Ad Venerem quicunq; uoles attingere seram,
Si modo duraris præmia digna feres.
Conscius ecce duos accepit lectus amantes.
Ad Thalami clausas musa resiste fores.
Sponte sua sine te celeberrima uerba loquentur.
Nec manus in lecto leua iacebit iners.
Inuenient digiti quid agant in partibus illis.
In quibus occulte spicula tingit amor.
Fecit ĩ Andromáchen prius hoc fortissimus Hector.
Non solum telis utilis ille fuit.
Fecit & in capta Lyrneside magnus Achilles.
Cum premeret mollem lapsus ab hoste torum.
Illis te manibus tangi Brisei sinebas.
Imbutæ Phrygia quæ nece semper erant.

An fuit hoc ipsum quod te lasciua iuuaret
Ad tua uictrices membra uenire manus?
Crede mihi Veneris non est properanda uoluptas.
Sed sensim tarda perficienda mora.
Cum loca reppereris quae tangi foemina gaudet.
Non obstet, tangas quo minus illa pudor.
Aspicies oculos tremulo fulgore micantes.
Vt sol in liquida saepe refulget aqua.
Accedant questus. accedat amabile murmur.
Et dulces gemitus. aptaq; uerba ioco.
Sed neq; tu dominam uelis maioribus usus
Desine. nec cursus ante eat illa tuos.
Ad metam properate simul. tunc plena uoluptas.
Cum pariter uicti foemina, uirq; iacent.
Hic tibi seruandus tenor est cum libera dantur
Ocia. furtiuum nec timor urget opus.
Cum mora non tuta est totis incumbere remis
Vtile. et admisso subdere calcar equo.
Finis adest operi. palmam date grata iuuentus.
Sertaq; odoratae Myrtea ferte comae.
Quantus apud Danaos Podalirius arte medendi.
Aeacides dextra, pectore Nestor erat.
Quantus erat Calchas extis. Telamonius armis.
Automedon curru. tantus amator ego.
Me Vatem celebrate uiri. mihi dicite laudes.
Cantetur toto nomen in orbe meum.
Arma dedi uobis. dederat Vulcanus Achilli.
Vincite muneribus uicit ut ille datis.
Sed quicunq; meo superarit Amazona ferro.
Inscribat folijs. Naso magister erat.

E ce rogant teneræ, ſibi dem præcepta puellæ.
Vos eritis chartæ proxima cura meæ.

P. OVIDII NASONIS SVLMONENSIS DE ARTE AMANDI LIBER TERTIVS.

P Rima dedi Danais in Amazonas arma ſuperſunt
Quæ tibi dem et turbæ Penthesilea tuæ.
I te in bella pares. uincant quibus alma Dione
Fauerit et toto qui uolat orbe puer.
N on erat armatis æquum concurrere nudas.
Sic etiam uobis uincere turpe uiri.
D ixerit è multis aliquis cur uirus in angues
Adijcis? et rapidæ tradis ouile lupæ?
P arcite paucarum diffundere crimen in omneis.
Spectetur meritis quæq; puella ſuis.
S i minor Atrides Helénen Helénesq; ſororem
Quo premat Atrides crimine maior habet.
S i ſcelere Oeclides Talaoniæ Eriphyles
Viuus et in uiuis ad Styga uenit equis.
E ſt pia Penelópe luſtris errante duobus.
Et totidem luſtris bella gerente uiro.
R eſpice Phylaciden et quæ comes iſſe marito
Fertur et ante annos occubuiſſe ſuos.
F ata Pheretiadæ coniux pagaſæa redemit.
Proq; uiri eſt uxor funere lata ſui.
A ccipe me Capaneu, cineres miſcebimus inquit
Iphias in medios deſiluitq; rogos.

I psa quoq; et cultu est, et nomine fœmina Virtus.
Nec mirum, populo si placet illa suo.
N on tamen hæ mentes nostra poscuntur ab arte.
Conueniunt cymbæ uela minora meæ.
N il nisi lasciui per me discuntur amores.
Fœmina præcipio quo sit amanda modo.
F œmina nec flammas, nec sæuos excutit arcus.
Parcius hæc uideo tela nocere uiris.
S æpe uiri fallunt. teneræ non sæpe puellæ.
Paucaq;, si quæras, crimina fraudis habent.
P hasiadem matrem fallax dimisit Iason.
Venit in Aesonios altera nupta sinus.
Quantum ad te Theseu Volucres Ariadna marinas
Pauit in ignoto sola relicta loco.
Quære nouem cur isse uices dicatur, et audi
Depositis syluas Phyllida flesse comis.
E t famam pietatis habet, tamen hospes et ensem
Præbuit, et causam mortis Elisa tuæ.
Quid uos perdiderit, dicam. nescitis amare.
Defuit ars uobis. arte perennat amor.
N unc quoq; nescirent. sed me Cytherea docere
Iussit. et ante oculos constitit illa meos.
T um mihi, quid miseræ dixit meruere puellæ?
Traditur armatis uulgus inerme uiris.
I llos artifices gemini fecere libelli.
Hæc quoq; pars monitis erudienda tuis.
P robra therapnææ qui dixerat ante maritæ.
Mox cecinit laudes prosperiore Lyra.
S i bene te nosti, cultas ne læde puellas.
Gratia, dum uiuis, ista petenda tibi est.

D ixerat. & Myrti (Myrto nam uincta capillos
Constiterat) folium, granaq; pauca dedit.
S ensimus acceptum numen quoq;. purior Aether
Fulsit. & o toto pectore uadit onus.
D um fauet ingenium. petite hinc præcepta puellæ.
Quas pudor, & leges, & sua iura sinunt.
V enturæ memores iam nunc estote senectæ.
Sic nullum uobis tempus abibit iners.
D um licet, & ueros etiam nunc editis annos.
Ludite. eunt anni more fluentis aquæ.
N ec quæ præterijt cursu reuocabitur unda.
Nec quæ præterijt hora redire potest.
V tendum est ætate. cito pede labitur ætas.
Nec bona tam sequitur. quàm bona prima fuit.
H os ego qui canent frutices, uiolaria uidi.
Hac mihi de spina grata corona data est.
T empus erit. quo tu, quæ nunc excludis amantes.
Frigida deserta nocte iacebis anus.
N ec tua frangetur nocturna ianua rixa.
Sparsa nec inuenies limina mane rosa.
Quàm cito (me miserum) laxantur corpora rugis.
Et perit in nitido qui fuit ore color.
Quasq; fuisse tibi canas à uirgine iuras.
Spargentur subito per caput omne comæ.
A nguibus exuitur tenui cum pelle uetustas.
Nec faciunt ceruos cornua iacta senes.
V estra sine auxilio fugiunt bona. carpite florem.
Qui nisi carptus erit. turpiter ipse cadet.
A dde, quod & partus faciunt breuiora iuuentæ
Tempora. continua messe senescit ager.

L atmius Endymion non est tibi luna rubori.
Nec Cephalus roseæ præda pudenda deæ.
V t taceam de te quem nunc quoq; luget ádoni.
Vnde habet Aenean, Hermiónenq; Venus?
I te per exemplum genus o mortale dearum.
Gaudia nec Cupidis uestra negate uiris.
V t iam decipiant quid perditis? omnia constant.
Mille licet sumant deperit inde nihil.
C onteritur ferrum. silices tenuantur ab usu.
Sufficit & damni pars caret illa metu.
Quis uetet apposito lumen de lumine sumi?
Quis' ue cauum uastas in mare seruat aquas?
E t tamen ulla uiro mulier non expedit (inquit)
Quid, nisi quam sumis, dic mihi perdis aquam?
N ec uos prostituit mea uox: sed uana timere
Damna uetat. damnis munera uestra carent.
S ed me flaminibus uenti maioris iturum
Dum sumus in portu prouehat aura leuis.
O rdiar a cultu. cultis bene liber ab uuis
Prouenit: & culto stat seges alta solo.
F orma dei munus. forma quota quæq; superbit.
Pars uestrum tali munere magna caret.
C ura dabit faciem. facies neglecta peribit.
Idaliæ similis sit licet illa deæ.
C orpora si ueteres non sic coluere puellæ.
Nec ueteres cultus sic habuere uiri.
S i fuit Andromáche tunicas induta ualentes.
Quid mirum? duri militis uxor erat.
S cilicet aiaci coniux ornata ueniret.
Cui tegmen septem terga fuere boum.

S implicitas rudis ante fuit · nunc aurea Roma est ·
Et magnas domiti possidet orbis opes ·
A spice, quæ nunc sunt capitolia · quæq; fuerunt ·
Alterius dices illa fuisse Iouis ·
C uria consilij nunc est dignissima tanti ·
De stipula, Tatio regna tenente fuit ·
Quæ nunc sub Phœbo, ducibus'q; palatia fulgent ·
Quid nisi araturis pascua bubus erant?
P risca iuuent alios · ego me nunc deniq; natum
Gratulor · hæc ætas moribus apta meis ·
N on quia nunc terræ lentum subducitur aurum ·
Lecta'q; diuerso littore concha uenit ·
N ec, quia decrescunt effosso marmore montes ·
Nec, quia Cœruleæ mole fugantur aquæ ·
S ed quia cultus adest · nec nostros mansit in annos
Rusticitas priscis illa superstes auis ·
V os quoq; non caris aures onerate lapillis ·
Quos legit in uiridi decolor indus aqua ·
N ec prodite graues insuto uestibus auro ·
Per, quas nos petitis sæpe fugatis opes ·
M unditijs capimur · nec sint sine lege capilli ·
Admotæ formam dant'q;, negant'q; manus ·
N ec genus ornatus unum est · quod quanq; decebit ·
Eligat · et speculum consulat ante suum ·
L onga probat facies capitis discrimina puri ·
Sic erat ornatis Laodámeia comis ·
E xiguum summa nodum sibi fronte relinqui,
Vt pateant aures · ora rotunda uolunt ·
A lterius crines humero iactentur utroq; ·
Talis es assumpta Phœbe canore Lyra ·

A ltera succinctæ religetur more Dianæ·
Vt solet· attonitas cum petit illa feras.
H anc decet inflatos laxe iecisse capillos.
Illa sit astrictis impedienda comis.
H anc decet ornari testudine Cyllenea.
Sustineat similes fluctibus illa sinus.
S ed neq; ramosa numerabis in ilice frondes·
Nec quot apes Hyblæ· nec quot in alpe feræ·
N ec mihi tot cultus numero comprendere fas est·
Adijcit ornatus proxima quæq; dies.
A t neglecta decet multas coma· sæpe iacere
Hesternam credas· illa repexa modo est.
A rs casum simulet. sic capta uidit in urbe
Alcides Iólen. hanc ego, dixit, amo.
T alem te Bacchus Satyris clamantibus euœ
Sustulit in currus Cnossi relicta suos.
O quantum indulget uestro natura decori·
Quarum sunt multis damna pianda modis.
N os male detegimur. raptiq; ætate capilli
Vt Borea frondes excutiente, cadunt.
F œmina canitiem germanis inficit herbis·
Et melior uero quæritur arte color.
F œmina procedit densissima crinibus emptis·
Proq; suis alios efficit ære suos.
N ec pudor est emisse palám. uenisse uidemus
Herculis ante oculos· uirgineumq; chorum.
Quid de ueste loquar? non iam segmenta requiro.
Nec quæ de tyrio murice lana rubet.
C um tot prodierint pretio leuiore colores·
Quis pudor est census corpore ferre suos?

Aeris ecce color tum cum sine nubibus aer.
Nec tepidus pluuias concitat Auster aquas.
Ecce tibi similis, qui quondam Phrixon, & Hellen
Diceris Inois eripuisse dolis.
Hic undas imitatur habet quoq; nomen ab undis.
Crediderim nymphas hac ego ueste tegi.
Ille crocum simulat: croceo uelatur amictu
Roscida luciferos cum dea iungit equos.
Hic Paphias Myrtos. hic purpureos Amethistos.
Albentes'ue rosas: Threiciam'ue gruem.
Nec glandes Amarylli tuæ. nec Amygdala desint.
Et sua uelleribus nomina cera dedit.
Quot noua terra parit flores: cum uere tepenti
Vitis agit gemmas: pigra'q; fugit hyems:
Lana tot aut plures succos bibit, elige certos:
Nam non conueniens omnibus unus erit.
Pulla decet niueas: Briseida pulla decebat.
Cum rapta est: pulla tum quoq; ueste fuit.
Alba decent fuscas: albis Cephei placebas.
Sic tibi uestitæ pressa Seriphos erat.
Quam sæpe admonui: ne trux caper iret in alas:
Ne'ue forent duris aspera crura pilis.
Sed non caucasea doceo de rupe puellas:
Quæ'q; bibunt undas Myse Caice tuas.
Quid, si præcipiam: ne fuscet inertia dentes?
Ora'q; suscepta mane lauentur aqua?
Scitis, & inducta candorem quærere cera.
Sanguine quæ uero non rubet: arte rubet.
Arte supercilij confinia nuda repletis.
Parua'q; sinceras uelat aluta genas.

N ec pudor est oculos tenui signare fauilla.
Vel prope te nato lucide Cydne croco.
E st mihi, quo dixi uestræ medicamina formæ
Paruus. sed cura grande libellus opus.
H inc quoq; præsidium læsæ petitote puellæ.
Non est pro uestris ars mea rebus iners.
N on tamen expositas mensa deprendat amator
Pyxidas. ars faciem dissimulata iuuet.
Quem non offendat toto fex illita uultu.
Cum fluit in tepidos pondere lapsa sinus?
O esipa quid redolent, quamuis mittantur Athenis.
Demptus ab immundæ uellere succus ouis?
N ec coràm mistas ceruæ sumpsisse medullas.
Nec coràm dentes perfricuisse probem.
I sta dabunt faciem. sed erunt deformia uisu.
Multaq; cum fiunt. turpia facta placent.
Quæ nunc nomen habent operosi signa Myronis.
Pondus iners quondam. duraq; massa fuit.
A nnulus ut fiat primo colliditur aurum.
Quas geritis uestes. sordida lana fuit.
C um fieret lapis asper erat. nunc nobile signum.
Nuda Venus madidas exprimit imbre comas.
T u faciem cura. dum te dormire putemus.
Aptius à summa conspiciere manu.
C ur mihi nota tui causa est splendoris in ore?
Claude fores Thalami. quæ rude cogis opus.
M ulta uiros nescire decet. pars maxima rerum
Offendet. si non interiora tegas.
A urea quæ pendent ornato signa Theatro.
Aspice quàm tenuis Bractea ligna tegat.

S ed neq; ad illa licet populo, nisi facta uenire.
Nec, nisi summotis forma paranda uiris.
A t non pectendos coràm præbere capillos,
Vt iaceant fusi per tua colla, ueto.
I llo præcipue, ne sis morosa, caueto
Tempore: nec laxas sæpe resolue comas.
T uta sit ornatrix. odi, quæ sauciat ora
Vnguibus: et rapta brachia fixit acu.
D euouet, et tangit dominæ caput illa, simul'q;
Plorat ad inuisas sanguinolenta comas.
Quæ male crinita est, custodem in limine ponat.
Ornetur'ue bonæ semper in æde deæ.
D ictus eram subito cuidam uenisse puellæ.
Turbida peruersas induit illa comas.
H ostibus eueniat tam fœdi causa pudoris.
In'q; nurus parthas dedecus illud eat.
T urpe pecus mutilum. turpis sine gramine campus.
Et sine fronde frutex. et sine crine caput.
N on mihi uenistis Semèle, Ledé'q; docendæ.
Per'q; fretum falso Sidoni' uecta boue.
A ut Helène, quam non stulte Menelae reposcis.
Tu quoq; non stulte troice raptor habes.
T urba docenda uenit, turpes, pulchræ'q; puellæ.
Plura'q; sunt semper deteriora bonis.
F ormosæ minus artis opem, præcepta'q; quærunt.
Est illis sua dos forma sine arte potens.
C um mare compositum est, securus nauita transit.
Cum tumet, auxilijs assidet ille suis.
R ara tamen menda facies caret. occule mendas.
Quod'q; potes uitium corporis abde tui.

S i breuis es· ſedeas· ne ſtans uideare ſedere.
In'q; tuo iaceas quantulacunq; toro.
H ic quoq; ne poſſit fieri menſura cubantis·
Iniecta lateant fac tibi ueſte pedes.
Q uæ nimis eſt gracilis pleno uelamina filo
Sumat· et ex humeris laxus amictus eat.
P allida purpureis tangat ſua corpora uirgis.
Nigrior ad Pharij confuge piſcis opem.
P es malus in niuea ſemper cæletur aluta.
Arida nec uinclis crura reſolue tuis.
C onueniunt tenues ſcapulis Ameletides altis.
Anguſtum circa faſcia pectus eat.
E xiguo ſignet geſtu· quodcunq; loquatur·
Cui digiti pingues, et ſcaber unguis erit.
C ui grauis oris odor· nunquam ieiuna loquatur.
Et ſemper ſpacio diſtet ab ore uiri.
S i niger, aut ingens, aut non erit ordine natus
Dens tibi· ridendo maxima damna feres.
Q uis credat? diſcant etiam ridere puellæ.
Quæritur atq; illis hac quoq; parte decor.
S int modici riſus· paruæ'q; utrinq; lacunæ.
Et ſummos dentes ima labella tegant.
N ec ſua perpetuo contendant ilia riſu.
Sed leue neſcio quid, fœmineum'q; ſonet.
E ſt, quæ peruerſo diſtorqueat ora cachinno
Cum riſit· læta eſt altera· flere putes.
I lla ſonat raucum quiddam· atq; inamabile ridet·
Vt rudit à ſcabra turpis aſella mola.
Q uo non ars penetrat? diſcunt lachrymare decenter·
Quo'q; uolunt plorant tempore· quo'q; modo.

Quid, cum legitima fraudatur littera uoce?
Blæsa'q; fit iusso lingua coacta sono?
In uitio decor est quædam male reddere uerba.
Discunt posse minus quàm potuere loqui.
Omnibus his quando prosunt impendite curam.
Discite fœmineo corpora ferre gradu.
Est & in incessu pars non temnenda decoris.
Alligat ignotos illa fugat'q; uiros.
Hæc mouet arte latus tunicis'q; fluentibus auras
Excipit. extensos fert'q; superba pedes.
Illa, uelut coniux umbri rubicunda mariti
Ambulat. ingentes uarica fert'q; gradus.
Sed fit, ut i multis, modus hic quoq; rusticus alter
Motus in incessu, mollior alter erit.
Pars humeri tamen ima tui, pars summa lacerti
Nuda sit. à leua conspicienda manu.
Hoc uos præcipue niueæ decet. hoc ubi uidi
Oscula ferre humero qua patet usq; libet.
Monstra maris Sirênes erant quæ uoce canora
Quaslibet admissas detinuere rates.
His sua Sisyphides auditis penè resoluit
Corpora. nam socijs illita cera fuit
Res est blanda canor. discant cantare puellæ.
Pro facie multis uox sua lena fuit.
Et modo marmoreis referant audita theatris
Et modo niliacis carmina lusa modis.
Nec plectrum dextra, citharam tenuisse sinistra
Nesciat arbitrio fœmina docta meo.
Saxa, feras'q; Lyra mouit Rhodopeius Orpheus
Tartareos'q; lacus, tergeminum'q; canem.

Saxa tuo cantu uindex iustissime matris
Fecerunt muros officiosa nouos.
Quamuis mutus erat uoci fauisse putatur
Piscis Arioneæ fabula nota Lyræ.
Disce etiam duplici genialia naublia palma
Vertere · conueniunt dulcibus illa iocis.
Sit tibi Callimachi, sit Coi nota poetæ,
Sit quoq; uinosi Teia musa senis.
Nota sit et Sappho · quid enim lasciuius illa?
Cui'ue pater uafri luditur arte getæ.
Et teneri possis carmen legisse Properti.
Siue aliquid Galli siue Tibulle tuum.
Dictaq; Varroni fuluis insignia uillis
Vellera, germanæ Phrixe querenda tuæ.
Et profugum Aenean, altæ primordia Romæ,
Quo nullum latio clarius extat opus.
Forsitan & nostrum nomen miscebitur istis.
Nec mea lethæis scripta dabuntur aquis.
Atq; aliquis dicet · nostri lege culta magistri
Carmina quis partes instruit ille duas.
De'ue tribus libris, titulus quos signat amorum
Elige · quos docili molliter ore legas.
Vel tibi composita cantetur epistola uoce.
Ignotum hoc alijs ille nouauit opus.
O ita Phœbe uelis ita uos pia numina Vatum ·
Insignis cornu Bacche, nouemq; deæ.
Quis dubitat · quin scire uelim saltare puellam ·
Vt moueat posito brachia iussa mero?
Artifices lateris, scenæ spectacula amantur.
Tantum mobilitas illa decoris habet.

P arua monere pudet · talorum dicere iactus
Vt ſciat · et uires teſſera miſſa tuas ·
E t modo tres iactet numeros · modo cogitet apte ·
Quam ſubeat partem callida · quamq; uocet ·
C autaq; non ſtulte latronum prælia ludat ·
Vnus cum gemino calculus hoſte perit ·
B ellatorq; ſuo prenſus ſine compare bellet ·
Aemulus incœptum ſæpe recurrat opus ·
R eticuloq; pilæ leues fundantur aperto ·
Nec niſi quam tollas · ulla mouenda pila eſt ·
E ſt genus in totidem tenui ratione redactum
Spicula quot menſes lubricus annus habet ·
P arua tabella capit ternos utrinq; lapillos ·
In qua uiciſſe eſt continuaſſe ſuos ·
M ille face eſſe iocos · turpe eſt neſcire puellam
Ludere · ludendo ſæpe paratur amor ·
S ed minimus labor eſt ſapienter iactibus uti ·
Maius opus · mores compoſuiſſe ſuos ·
T unc ſumus incauti ſtudioq; aperimur in ipſo ·
Nudaq; per luſus pectora noſtra patent ·
I ra ſubit, deforme malum · lucriq; Cupido ·
Iurgiaq;, et rixæ, ſollicitusq; dolor ·
C rimina dicuntur · reſonat clamoribus Aether ·
Inuocat iratos et ſibi quisq; deos ·
N ulla fides tabulis, quæ non per uota petuntur ·
Et lachrymis uidi ſæpe madere genas ·
I uppiter à uobis tam turpia crimina pellat,
In quibus eſt ulli cura placere uiro ·
H os ignaua iocos tribuit natura puellis.
Materia ludunt uberiore uiri ·

Sunt illis,

S unt illis, celeresq; pilae, iaculumq;, trochiq;,
Armaq;, & in Gyros ire coactus equus.
N ec uos campus habet nec uos gelidissima Virgo.
Nec thuscus placidis deuehit amnis aquis.
A t licet, & prodest pompeias ire per umbras.
Virginis aetherijs cum caput ardet equis.
V isite laurifero sacrata palatia Phoebo.
Ille paretonias mersit in alta rates.
Quaeq; soror, coniuxq; ducis monimenta pararunt.
Naualiq; gener cinctus honore caput.
V isite thuricremas uaccae memphitidos aras.
Visite conspicuis terna theatra locis.
S pectentur tepido maculatae sanguine arenae.
Metaq; feruenti circumeunda rota.
Quod latet ignotum est. ignoti nulla Cupido.
Fructus abest facies cum bona teste caret.
T u licet & Thamyrā superes atq; Orphéa cantu.
Non erit ignotae gratia magna Lyrae.
S i Venerem Cous nunquam pinxisset Apelles.
Mersa sub aequoreis illa lateret aquis.
Quid petitur sacris, nisi tantum fama poetis?
Hoc uotum nostri summa laboris habet.
C ura ducum fuerant olim, regumq; poetae.
Praemiaq; antiqui magna tulere chori.
S anctaq; maiestas, & erat uenerabile nomen
Vatibus & large saepe dabantur opes.
E nnius emeruit calabris in montibus ortus
Contiguos penè Scipio magne tuis.
N unc ederae sine honore iacent operataq; doctis
Cura nihil musis, nomen inertis habet.

Sed famam uigilare iuuat· quis noſſet Homerum,
Ilias æternum ſi latuiſſet opus?
Quis Danaen noſſet· ſi ſemper clauſa fuiſſet?
Inq́; ſua turri ſi latuiſſet anus?
Vtilis eſt uobis formoſæ cura puellæ
Sæpe uagos extra limina ferre pedes·
Ad multas lupa tendit oues· prædetur ut unam·
Et Iouis ad multas deuolat ales aues·
Se quoq; det populo mulier ſpecioſa uidendam·
Quem trahat è multis forſitan unus erit·
Omnibus illa locis maneat ſtudioſa placendi·
Et curam tota mente decoris agat·
Caſus ubiq; ualet· ſemper tibi pendeat hamus·
Quo minime credis gurgite, piſcis erit·
Sæpe canes fruſtra nemoroſis montibus errant·
Inq́; plagas nullo ceruus agente cadit·
Quid minus Androméde potuit ſperare reuincta,
Quàm lachrymas ulli poſſe placere ſuas?
Funere ſæpe uiri, uir quæritur· ire ſolutis
Crinibus· & fletus non tenuiſſe decet·
Sed uitate uiros cultum, formamq́; profeſſos·
Quiq́; ſuas ponunt in ſtatione comas·
Quæ uobis dicunt· dixerunt mille puellis·
Errat et in nulla ſede moratur amor·
Fœmina quid faciet· cum uir ſit leuior ipſa?
Forſitan et plures poſſit habere uiros?
Vix mihi credetis· ſed credite· Troia maneret
Præceptis Priami ſi foret uſa ſenis·
Sunt qui mendaci ſpecie craſſantur amoris·
Perq́; aditus tales lucra pudenda petunt·

N ec coma uos fallat liquida nitidissima Nardo.
Nec breuis in rugas angula pressa suas.
N ec toga decipiat filo tenuissima. nec si
Annulus in digitis alter, et alter erit.
F orsitan ex horum numero cultissimus ille
Fur sit· et uratur uestis amore tuæ.
R edde meum clamant spoliatæ sæpe puellæ·
Redde meum toto uoce boante foro.
H as Venus è templis multo radiantibus auro
Læta uidet lites· appiadesq; deæ.
S unt quoq; nō dubia quædam mala nomina fama.
Deceptæ a multis crimen amantis habent.
D iscite ab alterius uestris timuisse querelis.
Ianua fallaci ne sit aperta uiro.
P arcite Cecropides iuranti credere Theseo·
Quos faciet testes· fecit et ante deos.
E t tibi Demophóon Thesei criminis hæres
Phyllide decepta nulla relicta fides.
S i bene promittunt· totidem promittite uerbis.
Si dederint· et uos gaudia pacta date.
I lla potest uigiles flammas extinguere Vestæ·
Et capere ex templis Inachi sacra tuis.
E t dare mista uiro tritis aconita cicutis·
Accepto uenerem munere si qua negat.
F ert animus propius consistere. supprime habenas
Musa· nec admissis excutiare rotis.
V erba uadum tentent alienis scripta tabellis.
Accipiat missas apta ministra notas.
I nspice· quodq; leges· ex ipsis collige uerbis·
Fingat, an ex animo· solliciitusq; roget.

P ostq; breuem rescribe morã. mora semp amantes
Incitat, exiguum si modo tempus habet.
S ed neq; te facilem iuueni promitte roganti,
Nec tamen e dure quod petit ille nega.
F ac timeat, speretq; simul, quotiesq; remittes,
Spes magis hinc ueniat certa, minorq; metus.
M unda sed è medio, consuetaq; uerba puellæ
Scribite, sermonis publica uerba placent.
A h quoties dubijs scriptis exarsit amator,
Et nocuit formæ barbara lingua bonæ.
S ed quoniam, quamuis uitæ careatis honore,
Est uobis uestros fallere cura uiros,
A ncillæ, pueriq; manus ferat arte tabellas,
Pignora nec iuueni credite uestra nouo.
V idi ego pallentes isto terrore puellas
Seruitium miseras tempus in omne pati.
P erfidus ille quidem, qui talia pignora seruat,
Sed tamen Aetnæi fulminis instar habet.
I udice me fraus est concessa repellere fraudem.
Armaq; in armatos sumere iura sinunt.
D ucere consuescat multas manus una figuras.
Ah pereant per quos ista monenda mihi.
N ec, nisi deletis, tutum est rescribere ceris,
Nec teneat geminas una tabella manus.
F œmina dicatur scribentis semper amator.
Illa sit in uestris, qui fuit ille notis.
S ed licet à paruis animum ad maiora referre,
Plenaq; curuato pandere uela sinu.
P ertinet ad faciem rabidos compescere mores.
Candida pax homines, trux decet ira feras.

Ora tument ira. nigrescunt sanguine uenæ.
Lumina gorgoneo sæuius angue micant.
I procul hinc dixit. non est mihi tibia tanti.
Vt uidit uultus Pallàs in amne suos.
Vos quoq; si media speculum spectetis in ira.
Cognoscet faciem uix satis ulla suam.
Nec minus in uultu damnosa superbia uestro.
Comibus est oculis alliciendus amor.
Odimus immodicos (experto credite) fastus.
Sæpe tacens odij semina uultus habet.
Spectantem specta. ridenti mollia ride.
Innuet. acceptas tu quoq; redde notas.
Sic ubi prælusit rudibus puer ille sagittis.
Spicula de pharetra promit acuta sua.
Odimus & mœstas. Tecmessam diligat aiax.
Nos hilarem populum fœmina læta capit.
Nũquã ego te Andromache, nec te Tecmessa rogarẽ.
Vt mea de uobis altera amica foret.
Credere uix uideor. nisi cogat credere partus.
Vos ego cum uestris concubuisse uiris.
Scilicet Aiaci mulier Mœstissima dixit
Lux mea. quæq; solent uerba iuuare uiros.
Quis uetat à magnis ad res exempla minores
Sumere? nec nomen pertimuisse ducis?
Dux bonus huic centum commisit iure regendos.
Huic equites, illi signa tuenda dedit.
Vos quoq; de nobis, quem quisq; erit aptus ĩ usum.
Inspicite. et certo ponite quenq; loco.
Munera det diues. ius qui profitebitur. adsit.
Facundus causam sæpe clientis agat.

Carmina qui facimus· mittamus carmina tantum·
Nam chorus ante alios aptus amare sumus.
Nos facimus placidi lautæ præconia formæ.
Nomen habet Nemesis· Cynthia nomen habet.
Vesper, et Eoæ nouere Lycorida terræ·
Et multi, quæ sit nostra Corinna rogant.
Adde ꝙ insidiæ sacris à Vatibus absunt.
Et facit ad mores ars quoq; nostra bonos.
Nec nos ambitio, nec nos amor urget habendi.
Contempto colitur lectus, et umbra foro.
Sed facile hæremus· ualidoq́; perurimur æstu.
Et nimium certa scimus amare fide.
Scilicet ingenium placida mollitur ab arte.
Et studio mores conuenienter eunt.
Vatibus Aonijs faciles estote puellæ.
Numen inest illis· pieridesq́; fauent.
Est deus in nobis. sunt et commercia cœli.
Sedibus ætherijs spiritus ille uenit.
A doctis pretium scælus est sperare poetis.
Me miserum. scælus hoc nulla puella timet.
Dissimulate tamen. nec prima fronte rapaces
Este· nouus uiso casse resistet amans.
Sed neq; rector equum, qui nuper sensit habenas·
Cum paribus frenis, artificemq́;, regit.
Nec stabiles animos annis, uiridemq́; iuuentam
Vt capias idem limes agendus erit.
Hic rudis, et castris nunc primum notus amoris,
Qui tetigit Thalamos præda nouella tuos·
Te solam norit· tibi semper inhæreat uni.
Cingenda est altis sepibus ista seges.

E ffuge riualem, uinces dum sola tenebis.
Non bene cum socijs regna, Venus'q; manent.
I lle uetus miles sensim, et sapienter amabit.
Multa'q; Tyroni non patienda feret.
N ec franget postes nec sæuis ignibus uret.
Nec dominæ teneras appetet ungue genas.
N ec scindet tunicas'ue suas tunicas'ue puellæ.
Nec raptus flendi causa capillus erit.
I sta decent pueros ætate et amore calentes.
Hic fera composita uulnera mente feret.
I gnibus hic lentis uretur ut humida tæda.
Vt modo montanis sylua recisa iugis.
C ertior hic amor est breuis at fœcundior ille.
Quæ fugiunt celeri carpite poma manu.
O mnia tradentur. portas reserabimus hosti.
Vt sit in infida proditione fides.
Quod datur ex facili, longum male nutrit amorem.
Miscenda est lætis rara repulsa iocis.
Ante fores iaceant. crudelis ianua clament.
Multa'q; summisse. multa minanter agant.
D ulcia non ferimus. succo renouamur amaro.
Sæpe perit uentis obrupta cymba suis.
H oc est, uxores quod non patiantur amari.
Conueniunt illas cum uoluere uiri.
C laude fores duro dicat tibi ianitor ore.
Non potes. exclusum te quoq; tanget amor.
P onite iam gladios hebetes. pugnetur, acutis.
Non dubito, telis quin petar ipse meis.
D um cadat in laqueos captus quoq; nuper amator
Solum se Thalamos speret habere tuos.

P ostmodo riualem, partita'q; fœdera lecti
Sentiat. has artes tolle: senescet amor.
T unc bene fortis equus reserato carcere currit:
Cum, quos prætereat: quos'ue sequatur: habet.
Quælibet extinctos iniuria suscitat ignes.
En ego confiteor. non nisi læsus amo.
C ausa tamen nimium ne sit manifesta doloris:
plura'q; sollicitus, quàm sciat esse putet.
I ncitet & ficti tristis custodia serui.
Et nimium duri cura molesta uiri.
Quæ uenit ex tuto, minus est accepta uoluptas.
Vt sis liberior thaide: finge metus.
C um melius foribus possis: admitte fenestra:
In'q; tuo uultu uerba timentis habe.
C allida prosiliat: dicat'q; ancilla, perimus.
Tu iuuenem trepidum quolibet abde loco.
A dmiscenda tamen Venus est secreta timori:
Ne tanti noctes non putet esse tuas.
Qua uafer eludi possit ratione maritus:
Qua'q; uigil custos: præteriturus eram.
N upta uirum timeat: rata sit custodia nuptæ.
Hoc decet. hoc leges ius'q;, pudor'q;, iubent.
T e quoq; seruari, modo quam uindicta redemit:
Quis ferat? ut fallas ad mea sacra ueni.
T ot licet obseruent: modo sit tibi grata uoluptas:
Quot fuerant Argo lumina: uerba dabis.
S cilicet obstabit custos, ne scribere possis:
Sumendæ detur cum tibi tempus aquæ?
C onscia cum possit scriptas portare tabellas:
Quas tegat in tepido fascia lata sinu:

C um possit solea chartas celare ligatas:
Et uincto blandas sub pede ferre notas?
C auerit hoc custos pro charta conscia tergum
Præbeat inq; suo corpore uerba ferat.
T uta quoq; est · fallit'q; oculos è lacte recenti
Littera · carbonis puluere tange · leges ·
F allet & humiduli quæ fiet acumine lini·
Et feret occultas pura tabella notas ·
A dfuit Acrysio seruandæ cura puellæ·
Hunc tamen illa suo crimine fecit auum ·
Q uid faciet custos · cum sint tot in urbe theatra?
Cum spectet iunctos illa libenter equos?
C um sedeat phariæ sistris operosa iuuencæ?
Q uo'q; suæ comites ire iubentur · eat?
C um fuget à templis oculos bona diua uirorum?
Præter quos, si quos illa uenire iubet?
C um custode foris tunicam seruante puellæ
Cælent furtiuos Balnea multa iocos?
C um, quoties opus est · fallax ægrotet amica?
Tollat & in lectum quemlibet illa suum?
N omine cum doceat quid agatur adultera clauis?
Q uas'q; petes, non det ianua sola uias?
F allitur & multo custodis cura Lyæo ·
Illa uel hispano lecta sit una iugo ·
S unt quoq; quæ faciunt altos medicamina somnos·
Victa'q; lethæa lumina nocte premant ·
N ec male delicijs odiosum conscia tardis
Detinet · & longa iungitur illa mora ·
Q uid iuuat ambages · præcepta'q; parua mouere,
Cum minimo custos munere possit emi?

Munera (crede mihi) placant hominesq; , deosq; .
Placatur donis Iuppiter ipse datis.
Quid faciet sapiens? stultus quoq; munere gaudet.
Ipse quoq; accepto munere mitis erit.
Sed semel est custos longum redimendus in æuum.
Sæpe dabit, dederit quas semel ille manus.
Questus eram (memini) metuendos esse sodales.
Non tangit solos ista querela uiros.
Credula si fueris aliæ tua gaudia carpent.
Et lepus hic alijs exagitatus erit.
Hæc quoq; quæ præbet lectum studiosa locumq; ,
(Crede mihi) mecum non semel illa fuit.
Nec nimium uobis formosa ancilla ministret.
Sæpe uicem dominæ præstitit illa mihi.
Quo feror insanus? quid aperto pectore in hostem,
Mittor? et indicio prodor ab ipse meo?
Non auis aucupibus monstrat, qua parte petatur.
Non docet infestos currere cerua canes.
Viderit utilitas. ego cœpta fideliter edam.
Lemniadum gladios in mea damna dabo.
Efficite, et facile est ut nos credamus amari.
Prona uenit cupidis in sua uota fides.
Spectet amabilius iuuenem, et suspiret ab imo
Fœmina. tam sero cur ueniatq; roget.
Accedant lachrymæ. dolor et de pellice fictus.
Et laniet digitis illius ora suis.
Iandudum persuasus erit. miserebitur ultro.
Et dicet, cura carpitur ipsa mei.
Præcipue si cultus erit, speculoq; placebit,
Posse suo tangi credat amore deas.

S ed te (quæcunq; est) moderatæ iniuria turbet.
Nec sis audita pellice mentis inops.
N ec cito credideris. quantum cito credere lædat.
Exemplum uobis non leue Procris erit.
E st prope purpureos colles florentis Hymetti
Fons sacer. et uiridi cæspite mollis humus.
S ylua nemus non alta facit. tegit arbutus herbam.
Rosmaris. et laurus, nigra'q; Myrtus olent.
N ec densum folijs buxum, fragiles'q; Myricæ
Nec tenues Cytisi, culta'q; pinus abest.
L enibus impulsæ Zephyris, aura'q; salubri,
Tot generum frondes herba'q; summa tremit.
G rata quies Cephalo. famulis, canibus'q; relictis
Lassus in hac iuuenis sæpe resedit humo.
Q uæ'q; meos releues æstus cantare solebat.
Accipienda sinu mobilis aura ueni.
C oniugis ad timidas aliquis male sedulus aures
Auditos memori detulit aure sonos.
P rocris ut accepit nomen, quasi pellicis auræ,
Excidit. et subito mota dolore fuit.
P alluit ut sera lectus de uite racemus.
Pallescunt frondes. quas noua læsit Hyems.
Q uæ'q; suos curuant matura Cydonia ramos.
Corna'q; adhuc nostris non satis apta cibis.
V t'q; animus redijt. tenues à pectore uestes.
Rumpit. et indignas sauciat ungue genas.
N ec mora. per medias sparsis furibunda capillis
Euolat ut Thyrso concita Baccha, uias.
V t prope peruentum est, comites in ualle reliquit.
Ipsa nemus tacito clam pede fortis init.

Quid tibi mentis erat, cum sic male sana lateres
Procri? quis Attoniti pectoris ardor erat?
Iam iam uenturam quæcunq; erat aura, putabas
Scilicet, atq; oculis probra uidenda tuis.
Nunc uenisse piget (neq; enim deprendere uelles)
Nunc iuuat incertus pectora uersat amor.
Credere quæ iubeant, locus est, et nomen, et index,
Et, quia mens semper quod timet esse putat.
Vidit ut oppressa uestigia corporis herba.
Pulsantur trepidi corde micante sinus.
Iamq; dies medius tenues contraxerat umbras.
Inq; pari spacio uesper, et ortus erat.
Ecce redit Cephalus, proles Cyllenia syluis.
Oraq; fontana feruida pulsat aqua.
Anxia Procri lates solitas iacet ille per herbas.
Et Zephyri molles, auraq; (dixit) ades.
Vt patuit miseræ iucundus nominis error.
Et mens, et rediit uerus in ora color.
Surgit. et oppositas agitato corpore frondes
Mouit. in amplexus uxor itura uiri.
Ille feram sonuisse ratus, iuueniliter arcum
Corripit. in dextra tela fuere manu.
Quid facis infelix? non est fera. supprime tela.
Me miserum iaculo fixa puella tua est.
Hei mihi conclamat fixisti pectus amicum.
Hic locus à Cephalo uulnera semper habet.
Ante diem morior, sed nulla pellice læsa.
Hoc faciet positam te mihi terra leuem.
Nomine suspectam mihi spiritus exit in auram.
Iam morior. cara lumina conde manu.

Ille sinu dominæ morientia pectora Mœsto
Sustinet, et lachrymis uulnera sæua lauat.
Dixit, et incauto paulatim pectore lapsus
Excipitur miseri spiritus ore uiri.
Sed repetamus iter, nudis mihi rebus agendum est,
Vt tangat portus fessa carina suos.
Scilicet expectas, ut te in conuiuia ducam,
Et quæris monitus hac quoq; parte meos.
Sera ueni, positaq; decens incede lucerna.
Grata mora uenies, maxima lena mora est.
Et, si turpis eris, formosa uidebere cunctis.
Et latebras uitijs nox dabit illa tuis.
Carpe cibos digitis, est quidam gestus edendi.
Ora nec immunda tota perunge manu.
Neue diu præsume dapes, sed desine citra
Quàm cupias, paulo quàm potes esse minus.
Priamides Helénen auide si spectet edentem,
Oderit, et dicet, stulta rapina mea est.
Aptius est, decet atq; magis potare puellas.
Cum Veneris puero non male Bacche facis.
Hoc quoq; quàm patiẽs caput ẽ, animusq; pedesq;
Constant, nec quæ sint singula bina uide.
Turpe iacens mulier multo madefacta Lyæo,
Digna est concubitus quoslibet illa pati.
Nec somno tutum est posita succumbere mensa,
Per somnos fieri multa pudenda solent.
Vlteriora pudet docuisse, sed alma Dione
Præcipue nostrum est, quod pudet inquit opus.
Nota sibi sit quæq;, modos ad corpora certos
Sumite, non omnes una figura decet.

Quæ faciæ præsignis erit resupina iaceto.
Spectetur tergo' cui sua terga placent.
Melanyon humeris Atalantæ crura ferebat.
Si bona sunt. hoc sunt aspicienda modo.
Parua uehatur equo' q erat longissima nunquam
Thebais Hectoreo nupta resedit equo.
Strata premat genibus paulum ceruice reflexa
Fœmina per longum conspicienda latus.
Cui femur est iuuenile. carent quoq; cætera menda:
Semper in obliquo fusa sit illa toro.
Nec tibi turpe puta crinem, ut Phylleia mater
Soluere et effusis colla reflecte comis.
Tu quoq;, cui rugis uterum lucina notauit.
Vt celer auersis utere Parthus equis.
Mille modi Veneris. simplex, minimiq; laboris,
Cum iacet in dextrum semi supina latus.
Sed neq; Phœbei tripodes, nec corniger Hammon
Vera magis uobis' quàm mea musa canet.
Siqua fides arti, quam longo fecimus usu'
Credite. præstabunt carmina nostra fidem.
Sentiat ex imis Venerem resoluta medullis
Fœmina' et ex equo res iuuet ista duos.
Nec blandæ uoces, iocundaq; murmura cessent.
Nec taceant medijs improba uerba iocis.
Tu quoq;, cui Veneris sensum natura negauit'
Dulcia mendaci gaudia finge sono.
Infelix, cui torpet hebes locus ille' puella.
Quo pariter debent fœmina, uirq; frui.
Tantum, cum finges' ne sis manifesta, caueto'
Effice per motum, luminaq; ipsa fidem.

Quod iuuet, et uoces, et anhelitus arguat oris.
Ah pudet arcanas pars habet illa notas.
Gaudia post Veneris quæ poscit munus amantem.
Illa suas nolit pondus habere preces.
Nec lucem in thalamos totis admitte fenestris.
Aptius in uestro corpore multa latent.
Lusus habet finem. cycnis discedere tempus.
Duxerunt collo qui iuga nostra suo.
Vt quondam iuuenes, ita nunc mea turba puellæ
Inscribant folijs. naso magister erat.

FINIS.

PVBLII OVIDII NASONIS DE REMEDIO AMORIS LIBER PRIMVS.

I Egerat huius amor titulum, nomen'q; libelli.
Bella mihi, (uideo) bella parantur ait.
Parce tuum Vatem sceleris damnare Cupido.
Tradita qui toties te duce signa tuli.
Non ego Tytides, à quo tua saucia mater
In liquidum rediit æthéra Martis equis.
Sæpe tepent alii iuuenes, ego semper amaui.
Et siquid faciam nunc quoq; quæris, amo.
Quin etiam docui, qua posses arte parari.
Et quod nunc ratio est impetus ante fuit.
Nec te blande puer, nec nostras prodimus artes.
Nec noua præteritum musa retexit opus.
Siquis amat, quod amare iuuat, feliciter ardet.
Gaudeat, & uento nauiget ille suo.
At, siquis male fert indignæ regna puellæ.
Ne pereat, nostræ sentiat artis opem.
Cur aliquis laqueo collum nodatus amator
A trabe sublimi triste pependit onus?
Cur aliquis rigido fodiat sua pectora ferro?
Inuidiam cædis pacis amator habes.
Qui nisi desierit, misero periturus amore
Desinat, & nulli funeris autor eris.
Et puer es, nec te quicquam, nisi ludere oportet.
Lude, decent animos mollia regna tuos.

N am poteras uti nudis ad bella sagittis:
Sed tua mortifero sanguine tela carent.
V itricus & gladijs, & acuta dimicet hasta:
Et uictor multa cæde cruentus eat.
T u cole maternas, tutò quibus utimur artes:
Et quarum uitio nulla fit orba parens.
E ffice, nocturna frangatur ianua rixa:
Et tegat ornatas multa corona fores.
F ac coeant furtim iuuenes: timidæq; puellæ,
V erbáq; dent cauto qualibet arte uiro.
E t modo blanditias, rigido modo iurgia posti
Dicat: & exclusus flebile cantet amans.
H is lachrymis contentus eris sine crimine mortis.
Nec tua fax auidos digna subire rogos.
H æc ego. mouit amor gemmatas aureus alas.
Et mihi propositum perfice dixit opus.
A d mea decepti iuuenes præcepta uenite:
Quos suus ex omni parte fefellit amor.
D iscite sanari, per quem didicistis amare.
V na manus uobis uulnus, opemq́; feret.
T erra salutiferas herbas, eademq́; nocentes
Nutrit: & Vrticæ proxima sæpe Rosa est.
V ulnus Achilleo quæ quondam fecerat hosti:
V ulneris auxilium Pelias hasta tulit.
S ed quæcunq; uiris, uobis quoq; dicta puellæ
Credite: diuersis partibus arma damus.
E x quibus, ad uestros siquid non pertinet usus:
Attamen exemplo multa docere potest.
V tile propositum est sæuas extinguere flammas:
Nec seruum uitijs pectus habere suum.

V ixisset Phyllis · si me foret usa magistro ·
Et per quod nouies, sæpius isset iter ·
N ec moriens Didò summa uidisset ab arce
Dardanias uentis uela dedisse rates ·
N ec dolor armasset contra sua uiscera matrem ·
Quæ socij damno sanguinis ulta uirum est ·
A rte mea Tereus, quamuis Philomela placeret ·
Per facinus fieri non meruisset auis ·
D a mihi Pasiphäen, iam tauri ponet amorem ·
Da Phædram · Phædræ turpis abibit amor ·
R edde Parim nobis · Helénen Menelaus habebit ·
Nec manibus Danaum pergama uicta forent ·
I mpia si nostros legisset Scylla libellos ·
Hæsisset capiti purpura Nise tuo ·
M e duce damnosas homines compescite curas ·
Rectáq; cum socijs me duce nauis eat ·
N aso legendus erat tunc · cum didicistis amare ·
Idem nunc uobis Naso legendus erit ·
P ublicus assertor uitijs supressa leuabo
Pectora · uindictæ quisq; faueto suæ ·
T e precor ò Vates adsit tua laurea nobis
Carminis · & medicæ Phœbe repertor opis ·
E t pariter Vati, pariter succurre medenti ·
Vtraq; tutelæ subdita cura tuæ est ·
D um licet · & modici tangunt præcordia motus ·
Si piget · in primo limine siste pedem ·
O pprime, dũ noua sunt subiti mala semina morbi ·
Et tuus incipiens ire resistat equus ·
N am mora dat uires · teneras mora pércoquit uuas ·
Et ualidas segetes quod fuit herba · facit ·

Quae praebet latas arbor spatiantibus umbras
Quo posita est primum tempore: uirga fuit.
Tunc poterat manibus summa tellure reuelli.
Nunc ad in immensum uiribus aucta suis.
Quale sit id, quod amas: celeri circunspice mente.
Et tua laesuro subtrahe colla iugo.
Principijs obsta: sero medicina paratur:
» Cum mala per longas conualuere moras.
Sed propera: nec te uenturas differ in horas.
» Qui non est hodie: cras minus aptus erit.
Verba dat ois amans: reperitq; alimenta morando.
» Optima uindictae proxima quaeq; dies.
Flumina magna uides paruis de fontibus orta.
Plurima collectis multiplicantur aquis.
Si cito sensisses quantum peccare parabas:
Non tegeres uultus cortice Myrrha tuos.
Vidi ego: quod fuerat primo sanabile uulnus:
Dilatum longae damna tulisse morae.
Sed quia delectat Veneris decerpere fructus:
Dicimus assidue: cras quoq; fiet idem.
Interea tacite serpunt in uiscera flammae:
Et mala radices altius arbor agit.
Si tamen auxilij perierunt tempora primi:
Et uetus in capto pectore sedit amor:
Maius opus superest: sed non, quia serior aegro
Aduocor: ille mihi destituendus erit.
Qua laesus fuerat: partem Paeantius Heros
Debuerat celeri praesecuisse manu.
Post tamen hic multos sanatus creditur annos,
Supremam bellis imposuisse manum.

Qui modo nascentes properabam pellere morbos.
Admoueo tardam nunc quoq; lentus opem.
Aut noua, si possis sedare incendia tentes.
Aut, ubi per uires procubuere suas.
Dum furor in cursu est. currenti cede furori.
» Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus, ab obliquo qui cum discedere possit.
Pugnat in aduersas ire natator aquas.
Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte.
Respuit. atq; odio uerba monentis habet.
Aggrediar melius tum, cum sua uulnera tangi
Iam sinet. & ueris uocibus aptus erit.
Quis matrem nisi mentis inops in funere nati
Flere uetat? non hoc illa monenda loco est.
Cum dederit lachrymas. animúq; ĩpleuerit ægrũ.
Ille dolor uerbis emoderandus erit.
Temporibus medicina ualet. data tempore prosunt.
» Et data non apto tempore, uina nocent.
Quin etiam accendas uitia, irritesq; uetando.
Temporibus si non aggrediare suis.
Ergo, ubi uisus eris nostra medicabilis arte.
Fac monitis fugias ocia prima meis.
Hæc, ut ames, faciunt. hæc, quæ fecere. tuentur.
Hæc sunt iucundi causa, cibusq; mali.
Ocia si tollas periere cupidinis arcus.
» Contemptæq; iacent. & sine luce faces.
Quàm Platanus riuo gaudet. quàm populus unda.
Et quam limosa canna palustris humo.
Tam Venus ocia amat. finem qui quæris amori.
Cedit amor rebus. res age. tutus eris.

L anguor, & immodici sub nullo iudice somni.
Aleaq; & multo tempora quassa mero.
E ripiunt omnes animo sine uulnere uires.
» A ffluit incautis insidiosus amor.
D esidiam puer ille sequi solet. odit agentes.
Da uacuæ menti, quo teneatur opus.
S unt fora. sunt leges. & quos tuearis. amici.
V ade per urbanæ splendida castra togæ.
V el tu sanguinei iuuenilia munera Martis
Suscipe. delitiæ iam tibi terga dabunt.
E cce fugax Parthus. magni noua causa triumphi
Iam uidet in campis Cæsaris arma sui
V ince cupidineas pariter, parthasq; sagittas.
Et refer ad patrios bina trophæa deos.
V t semel ætola Venus est à cuspide læsa.
Mandat amatori bella gerenda suo.
Q uæritur Aegisthus qua re sit factus adulter.
In promptu causa est. desidiosus erat.
P ugnabant alij tardis apud Ilion armis.
Quo tulerat uires Græcia tota suas.
S iue operam bellis uellet dare. nulla gerebat.
Siue foro. uacuum litibus Argos erat.
Q uod potuit, fecit. ne nil ageretur. amauit.
Sic uenit ille puer. sic puer ille manet.
R ura quoq; oblectant animos studiumq; colendi
Quælibet huic curæ cædere cura potest.
C olla iube domitos oneri supponere tauros.
Sauciet ut duram uomer aduncus humum.
O brue uersata cerealia semina terra.
Quæ tibi cum multo fœnore reddat ager.

A spice curuatos pomorum pondera ramos,
Vt sua, quod peperit, uix ferat arbor onus.
A spice labentes iucundo murmure riuos.
A spice tondentes fertile gramen oues.
E cce petunt rupes, præruptaq; saxa capellæ.
Vt referant hœdis ubera plena suis.
P astor inæquali modulatur arundine carmen.
Nec desunt comites, sedula turba, canes.
P arte sonant alia syluæ mugitibus altæ.
Et queritur uitulum mater abesse suum.
Quid cum suppositos fugiunt examina fumos.
Vt releuent dempti uimina curua faui?
P oma dat Autumnus. formosa est messibus æstas.
Ver præbet flores. igne leuatur Hyems.
T emporibus certis maturam rusticus uuam
Colligit. & nudo sub pede musta fluunt.
T emporibus certis desectas alligat herbas.
Et tonsam raro pectine uertit humum.
I pse potes riguis plantam defigere in ortis.
Ipse potes riuos ducere lenis aquæ.
V enerit insitio fac ramum ramus adoptet.
Stetq; peregrinis arbor operta comis.
C um semel hæc animum cœpit mulcere uoluptas.
Debilibus pennis irritus exit amor.
V el tu uenandi studium cole. sæpe recessit
Turpiter à Phœbi uicta sorore Venus.
N unc Leporem pronum Catulo sectare sagaci.
Nunc in frondosis retia tende iugis.
A ut pauidos terre uaria formidine ceruos.
Aut cadat aduersa cuspide fossus Aper.

Nocte fatigatum somnus, non cura puellæ
Excipit. & dulci membra quiete leuat.
Lenius est studium: prodest tamen alite capta,
Aut lino, aut calamis præmia parua sequi.
Vel quæ piscis edax auido male deuoret ore.
Abdere supremis æra recurua cibis.
Aut his, aut alijs donec dediscis amare
Ipse tibi furtim decipiendus eris:
Tu tamen, & quamuis firmis retinebere uinclis:
I procul: & longas carpere perge uias.
Flebis: et occurret desertæ nomen amicæ:
Stabit & in media pes tibi sæpe uia.
Sed quanto minus ire uoles: magis ire memento.
Perfer & inuitos currere coge pedes.
Nec pluuias opta: nec te peregrina morentur
Sabbata: nec damnis Allia nata tuis.
Nec quot transieris: sed quot tibi quære: supersunt
Millia nec maneas, nec prope finge moras:
Tempora nec numera. nec crebro respice Romam.
Sed fuge tutus adhuc parthus ab hoste fuga est.
Dura aliquis præcepta uocet mea. dura fatemur
Esse sed ut ualeas: multa dolenda feres.
Sæpe bibi succos, quamuis inuitus, amaros
Aeger & oranti mensa negata mihi est.
Vt corpus redimas: ferrum patieris, & ignes.
Arida nec sitiens ora leuabis aqua.
Vt ualeas animo quicquam tolerare negabis?
At pretium pars hæc corpore maius habet.
Sed tamen est artis tristissima ianua nostræ.
Et labor est unus tempora prima pati.

A spicis, ut prensos urant iuga prima iuuencos?
Vt noua uelocem cingula lædat equum?
F orsitan à laribus patrijs exire pigebit·
Sed tamen exibis· deinde redire uoles.
N ec te lar patrius, sed amor reuocabit amicæ,
Prætendens culpæ splendida uerba tuæ.
C um semel exieris· centum solatia curæ
Et rus, & comites, & uia longa dabunt.
N ec satis esse putes discedere lentus abesto.
Dum perdat uires sitq; sine igne cinis.
Q ui nisi firmata properabis mente reuerti·
Inferet arma tibi sæua rebellis amor.
Q uidquid eras, fueris· sitiens, auidusq; redibis.
Et spatium damno cesserit omne tuo.
V iderit, æmoniæ siquis mala pabula terræ·
Et magicas artes posse iuuare putat.
I sta ueneficij uetus est uia· noster Apollo
Innocuam sacro carmine monstrat opem.
M e duce non tumulo prodire iubebitur umbra·
Non anus infami carmine rumpet humum.
N on seges ex alijs alios transibit in agros·
Nec subito Phœbi pallidus orbis erit.
V t solet· æquoreas ibit Tyberinus in undas·
Vt solet· in niueis Luna uehetur equis.
N ulla recantatas deponent pectora curas.
Nec fugiet uiuo sulfure uictus amor.
Q uid te phasiacæ iuuerunt gramina terræ.
Cum cuperes patria Colchi manere domo?
Q uid tibi profuerunt Circe perseides herbæ·
Cum tibi neritias abstulit aura rates?

Omnia fecisti · ne callidus hospes abiret ·
 Ille dedit certæ lintea plena fugæ ·
Omnia fecisti, ne te ferus ureret ignis ·
 Longus at inuicto pectore sedit amor ·
Vertere quæ poteras homines in mille figuras ·
 Non poteras animi uertere iura tui ·
Diceris his etiam, cum iam discedere uellet ·
 Dulichium uerbis detinuisse ducem ·
Non ego, quod primum (memini) sperare solebam ·
 Iam precor ut coniux tu meus esse uelis.
Et tamen, ut coniux essem tua digna uidebar ·
 Quod dea, quòd magni filia Solis eram ·
Ne properes oro · spatium pro munere posco ·
 Quid minus optari per mea uota potest?
Et freta mota uides: & debes illa timere ·
 Vtilior uelis postmodo uentus erit ·
Quæ tibi causa fugæ? non hic noua Troia resurgit ·
 Non aliquis socios rursus ad arma uocat ·
Hic amor, & pax est · in qua male uulneror una ·
 Totaq; sub regno terra futura tuo est ·
Illa loquebatur · nauem soluebat Vlysses ·
 Irrita cum uelis uerba tulere Noti ·
Ardet, & assuetas Circe tendebat ad artes ·
 Nec tamen est illis attenuatus amor ·
Ergo quisquis opem nostra tibi poscis ab arte ·
 Deme ueneficijs, carminibusq; fidem ·
Si te causa potens dominæ retinebit in urbe ·
 Accipe consilium quod sit in urbe · meum ·
Optimus ille fuit uindex lædentia pectus
 Vincula qui rupit · dedoluitq; semel ·

S ed, cui tantum animi est illum mirabor & ipse
Et dicam monitis non eget iste meis.
T u modo qui, quod amas aegre dediscis amare
Nec potes, & uelles posse, docendus eris.
S aepe refer tecum sceleratae facta puellae
Et pone ante oculos omnia damna tuos.
I llud, & illud habet nec ea contenta rapina est.
Sub titulum nostros misit auara lares.
S ic mihi iurauit sic me iurata fefellit
Ante suas quoties passa iacere fores.
D iligit ipsa alios. à me fastidit amari.
Institor heu, noctes quas mihi non dat habet.
H aec tibi per totos marcescant omnia sensus.
Haec refer hinc odij semina quaere tui.
A tq; utinam posses etiam facundus in illis
Esse dole tantum sponte disertus eris.
H aeserat in quadam nuper mea cura puella
Conueniens animo non erat illa meo.
C urabar proprijs aeger Podalirius herbis.
Et (fateor) medicus turpiter aeger eram.
P rofuit assidue uitijs insistere amicae
Id'q; mihi factum saepe salubre fuit.
Q uàm mala dicebam nostrae sunt crura puellae.
Nec tamen, ut uerum confiteamur erant.
B rachia quam non sunt nostrae formosa puellae.
Nec tamen, ut uerum confiteamur erant.
Q uã breuis est. nec erat quàm multũ poscit amãtẽ.
Hinc odio uenit maxima causa meo.
E t mala sunt uicina bonis. errore sub illo
Pro uitio Virtus crimina saepe tulit.

Quàm potes in peius dotes deflecte puellæ.
Iudiciumq́; breui limite falle tuum.
Turgida, si plena est. si fusca est nigra uocetur.
In gracili, macies crimen habere potest.
Et poterit dici petulans quæ rustica non est.
Et poterit dici rustica siqua proba est.
Quin etiam quacunq; caret tua dote puella.
Hanc moueat blandis usq; precare sonis.
Exige, quod cantet siqua est sine uoce puella.
Fac saltet nescit siqua mouere pedem.
Barbara sermone est? fac tecum multa loquatur.
Non didicit chordas tangere? posce lyram.
Durius incedit? fac ambulet omne papillæ
Pectus habent tumidæ? fascia nulla tegat.
Si male dentata est? narra quod rideat illa.
Mollibus est oculis? quod fleat illa refer.
Proderit et subito cum se non finxerit ulli.
Ad dominam celeres mane tulisse gradus.
Auferimur cultu gemmis, auro'q; teguntur
» Omnia pars minima est ipsa puella sui.
Sæpe (ubi sit) quod ames inter tam multa requiras.
Decipit hac oculos ægide diues amor.
Improuisus ades deprendas tutus inermem.
Infelix uitiis excidet illa suis.
Non tamē huic nimiū præcepto credere tutum est.
Fallit enim multos forma sine arte decens.
Tu quoq; compositis sua cum linet ora uenenis.
Ad dominæ uultus, nec pudor obstet eas.
Pyxidas inuenies & rerum mille colores.
Et fluere in tepidos æsopa lapsa sinus.

I lla tuas redolent Phineu medicamina mensas·
Non semel est stomacho nausea facta meo·
N unc tibi quae medio ueneris praestemus in usu·
Eloquar· est omni parte fugandus amor.
M ulta quidem ex illis pudor est mihi dicere·sed tu
Ingenio uerbis concipe plura meis·
N uper enim nostros quidam carpsere libellos·
Quorum censura musa proterua mea est·
D ummodo sic placeam·dum toto canter in orbe·
Quàm uolet, impugnet unus, & alter opus·
I ngenium magni liuor detrectat Homeri·
Quisquis es· ex illo Zoile nomen habes·
E t tua sacrilegae laniarunt carmina linguae·
Pertulit huc uictos quo duce Troia deos·
S umma petit liuor·perflant altissima uenti.
» Summa petunt dextra fulmina missa Iouis·
A t tu quicunq; es· quem nostra licentia laedit·
Si sapis ad numeros exige quaeq; suos·
F ortia Maeonio gaudent pede bella referri·
Delitijs illic quis locus esse potest?
Grande sonāt Tragici· Tragicos decet ira cothurnos.
Versibus è medijs Soccus habendus erit·
L iber in aduersos hostes stringatur Iambus·
Seu celer extremum seu trahat ille pedem·
B landa pharetratos Elegëia cantet amores·
Et leuis arbitrio ludat amica suo·
C allimachi numeris non est dicendus Achilles·
Cydippe non est oris Homere tui·
Quis feret Andromáches peragentem Thaida partes?
Peccat· in Andromache Thaida siquis agat.

T hais in arte mea est. lasciuia libera nostra est.
Nil mihi cum nupta. Thais in arte mea est.
S i mea materiæ respondet musa iocosæ.
Vicimus. et falsi criminis acta rea est.
R umpere liuor edax. magnum iã nomen habemus.
Maius erit. tantum, quo pede cœpit. eat.
S ed nimiũ properas, uiuam modo. plura dolebis.
Et capient anni carmina multa mei.
N am iuuat, & studium famæ mihi crescit honore.
Principio cliui noster anhelat equus.
T antum se nobis Elegi debere fatentur.
Quantum Vergilio Nobile debet opus.

PVBLII OVIDII NASONIS DE REMEDIO AMORIS LIBER SECVNDVS.

h Actenus iuidiæ respõdimus. attrahe lora
Fortius. & gyro curre poeta tuo.
Ergo ubi cõcubitus, et opus iuuenile petetur.
Et prope promissæ tempora noctis erunt.
G audia ne dominæ, pleno si corpore sumes.
Te capiant. ineas quamlibet ante uelim.
Quamlibet inuenias. in qua tua prima uoluptas.
Desinat. à prima, proxima segnis erit.
S ustentata Venus gratissima. frigore soles.
Sole iuuant umbræ. grata fit unda siti.
E t pudet, & dicam, Veneris quoq; iunge figuras.
Quas minime iungi, quás ue decere putes.
N ec labor efficere est. raræ tibi uera fatentur.
Et nihil est, quod se dedecuisse putent.

Tunc etiam iubeo totas aperire fenestras.
Turpiaq; admisso membra notare die.
At, simul ad metas uenit finita uoluptas.
Lassáq; cum tota corpora mente iacent.
Dum piget, & nullam malles tetigisse puellam.
Facturusq; tibi non uideare diu.
Tunc animo signa quæcunq; in corpore menda est.
Luminaq; in uitijs illius usq; tene.
Forsitan hæc aliqs (nam sunt quoq;) parua uocabit
» Sed, quæ non prosunt singula multa iuuant.
Parua necat morsu spaciosum Vipera Taurum.
A cane non magno sæpe tenetur Aper.
Tu tantum numero pugna præceptáq; in unum
Contrahe. de multis grandis aceruus erit.
Sed quia sunt totidem mores, totidemq; figuræ.
Non sunt indicijs omnia danda meis.
Quo tua non possunt offendi pectora facto.
Forsitan hoc alio iudice crimen erit.
Ille quod obscœnas in aperto corpore partes
Viderat in cursu qui fuit hæsit amor.
Ille q̄ à Veneris rebus surgente puella
Vidit in immundo signa pudenda toro.
Luditis ò si quos potuerunt ista iuuare.
Afflarunt tepidæ pectora uestra faces.
Attrahet ille puer contentos fortius arcus.
Saucia maiorem turba petetis opem.
Quid, q̄ clam latuit reddente obscœna puella?
Et uidit quæ mox ipsa uidere uetat.
Di melius, quàm nos moneamus talia quenquam.
Vt prosint non sunt experienda tamen.

Hortor, & ut pariter binas habeatis amicas.
Fortior est plures siquis habere potest.
Secta bipartito cum mens discurrit utroq;
Alterius uires subtrahit alter amor.
Grandia per multos tenuantur flumina riuos.
Magnaq; subducto stipite flamma perit.
Non satis una tenet ceratas anchora puppes.
Nec satis est liquidis unicus hamus aquis.
Qui sibi iampridem solatia bina parauit.
Iampridem summa uictor in arte fuit.
At tibi qui fueras dominæ male creditus uni.
Nunc saltem nouus est inueniendus amor.
Pasiphaes Minos in Prognide perdidit ignes.
Cessit ab Idæa coniuge uicta prior.
Amphilochi frater ne Phagida semper amaret.
Callirhoe fecit parte recepta tori.
Et Paris Oenonen summos tenuisset in annos.
Si non Oebalia pellice læsa foret.
Coniugis Odrysio placuisset forma tyranno.
Sed melior causæ forma sororis erat.
Quid moror exemplis quorum me turba fatigat?
» Successore nouo uincitur omnis amor.
Parcius è multis mater desiderat unum.
Quàm, quæ flens clamat tu mihi solus eras.
Et, ne forte putes noua me tibi condere iura.
(Atq; utinam inuenti gloria nostra foret)
Vidit id Atrides (quid enim non ille uideret)
Cuius in arbitrio græcia tota fuit.
Marte suo captã Chryseida uictor amabat.
At senior stulte flebat ubiq; pater.

Quid lachrymas odiose senex? bene contigit illi.
Officio natam lædis inepte tuo.
Quam postquam reddi Calchas ope tutus Achillis
Iusserat: & patria est illa recepta domo:
Atrides (ait) est illius proxima forma:
Et, si prima sinat littera: nomen idem.
Hanc mihi si sapiat per se concedat Achilles.
Sin minus imperium sentiet ille meum.
Quod si quis uestrum factum hoc incusat Achiui:
» Est aliquid ualida sceptra tenere manu.
Nam, si rex ego sum: nec mecum dormiat illa:
In mea Thersites regna licebit eat.
Dixit, & hanc habuit solatia magna prioris:
Et prior est posita cura repulsa noua.
Ergo assume nouas autore Agamemnone flammas:
» Et tuus in biuio detineatur amor.
Quæris ubi inuenias artes tu perlege nostras:
Plena puellarum iam tibi nauis erit.
Quod, si quid præcepta ualent mea si quid Apollo
Vtile mortales edocet ore meo:
Quamuis infelix media torreberis Aetna:
Frigidior dominæ fac uideare tuæ:
Et sanum simula: nec si quid forte dolebis:
Sentiat: & ride, cum tibi flendus eris.
Non ego te iubeo medias abrumpere flammas.
Non sunt imperij tam fera iussa mei.
Quod non est, simula. positos imitare furores.
Sic facies uere: quod meditatus eris.
Sæpe ego ne biberem uolui dormire uideri.
Dum uideor: somno lumina uicta dedi.

D eceptum risi · qui se simularat amare ·
In laqueos auceps deciderat'q; suos ·
I ntrat amor mentes usu · dediscitur usu ·
Qui poterit sanum fingere · tutus erit ·
D ixerit · ut uenias pacta tibi nocte · uenito ·
V eneris · & fuerit ianua clausa · feres ·
N ec dic blanditias, nec dic conuitia posti ·
Nec latus in duro limine pone tuum ·
P ostera lux aderit · careant tua uerba querelis ·
Et nulla in uultu signa dolentis habe ·
I am ponet fastus · cum te languere uidebit ·
Hoc etiam nostra munus ab arte feres ·
T e quoq; fallet amor · dum sit tibi finis amandi ·
Propositis frenis sæpe repugnet equus ·
V tilitas lateat · quod non profitebere, fiet ·
Quæ nimis apparent retia · uitat auis ·
N ec tibi tam placeat · q̃ eam contemnere possis ·
Sume animos · animis cedat ut illa tuis ·
I anua forte patet · quamuis reuocabere · transi ·
Est data nox · dubita nocte uenire data ·
P osse pati facile est · tibi ni patientia desit ·
Protinus ex facili gaudia ferre licet ·
H æc præcepta potest quisquam mea dura uocare?
En etiam partes conciliantis ago ·
N am, quoniam uariant animi · uariabimus artes ·
Mille mali species · mille salutis erunt ·
C orpora uix ferro quædam sanantur acuto ·
Auxilium multis succus, & herba fuit ·
M ollior es · nec abire potes · uinctus'q; teneris ·
Et tua sæuus amor sub pede colla premit ·

D esine luctari: referant tua carbasa uenti.
Quaq; uocant fluctus, hac tibi remus eat.
E xplenda est sitis ista tibi, qua perditus ardes:
Cedimus. è medio iam licet amne bibas.
S ed bibe plus etiã, quàm quod præcordia poscũt.
Gutture fac pleno sumpta redundet aqua.
E t fruere usq; tua nullo prohibente puella.
Illa tibi noctes auferat, illa dies.
T ædia quære mali. faciunt et tædia finem.
Iam quoq;, cum credas posse carere, mane.
D um bene tu cumulas, tibi copia tollit amorem:
Et fastidita non libet esse domo.
F it quoq; longus amor, quem diffidentia nutrit.
Hunc si tu quæris ponere, pone metum.
Qui timet, ut sua sit, ne quis sibi subtrahat illam:
Ille machaonia uix ope sanus erit.
P lus amat è natis mater plerunq; duobus:
Pro cuius reditu, quod gerit arma, timet.
E st prope collinam templum uenerabile portam:
Imposuit templo nomina celsus Eryx.
E st illic lethæus amor, qui pectora sanat.
Inq; suas gelidam lampádas addit aquam.
I llic & iuuenes uotis obliuia poscunt:
Et siqua est duro capta puella uiro.
I s mihi sic dixit. dubito, uerús ne Cupido,
An somnus fuerit, sed puto somnus erat.
O qui sollicitos modo das, modo demis amores:
Adijce præceptis hæc quoq; Naso tuis.
A d mala quisq; animũ referat sua. ponet amorem.
Omnibus ille deus plús ue minús ue dedit.

Qui Puteal, ianumq́; timet celeresq́; Calendas.
Torqueat hunc aeris mutua summa sui.
C ui durus pater est ut uoto cætera cedant:
Huic pater ante oculos durus habendus erit.
H ic male dotata pauper cum coniuge uiuit:
Vxorem fato credat obesse suo.
E st tibi rure bono generosæ fertilis uuæ
Vinea: ne nascens usta sit uua time.
I lle habet in reditu nauem: mare semper iniquum
Cogitet. & damno littora sæua suo.
F ilius hunc miles, hunc filia nubilis angat.
Et quis non causas mille doloris habet?
V t posses odisse tuam Pari: funera fratrum
Debueras animo sæpe referre tuo.
P lura loquebatur placide puerilis imago:
Destituit somnus: si modo somnus erat.
Quid faciam? media nauem Palinurus in unda
Deserit. ignotas cogor inire uias.
Quisquis amas: loca sola nocent: loca sola caueto.
Quo fugis? in populo tutior esse potes.
N am tibi secretos augent secreta furores.
Est opus auxilio: turba futura tibi est.
T ristis eris: si solus eris: dominæq́; relictæ
Ante oculos facies stabit ut ipsa tuos.
T ristior iccirco nox est: quàm tempora Phœbi:
Quæq́; leuet luctus turba sodalis abest.
N ec fuge colloquium nec sit tua ianua clausa:
Nec tenebris uultus flebilis abde tuos.
S emper habe Pyláden aliquē: qui curet Orestem.
Hic quoq; amicitiæ non leuis usus erit.

Quid nisi secretæ læserunt Phyllida syluæ?
Certa necis causa est: incomitata fuit.
Ibat, ut æmonio referens trieterica Baccho
Ire solet fusis barbara turba comis.
Et modo, quàm poterat, latũ spectabat in æquor:
Nunc in arenosa lassa iacebat humo.
Perfide Demophóon surdas clamabat ad undas:
Ruptaq; singultu uerba loquentis erant.
Limes erat tenuis longa subnubilus umbra:
Quo tulit illa suos ad mare sæpe pedes.
Nona terebatur miseræ uia. uiderit inquit:
Et spectat zonam pallida facta suam.
Aspicit et ramos. dubitat: refugit'q;. quod audet.
Et timet: & digitos ad sua colla refert.
Sithoni tunc certe uellem ne sola fuisses:
Non flesset positis Phyllida sylua comis.
Phyllidis exemplo nimium secreta cauete.
Læse uir à domina: læsa puella uiro.
Præstiterat iuuenis quidquid mea musa iubebat.
Inq; suæ portu penè salutis erat.
Decidit, ut cupidos inter deuenit amantes.
Et, quæ deciderant tela resumpsit amor.
Siquis amas, nec uis facias, contagia uites.
Hæc etiam pecori sæpe nocere solent.
Dum spectant læsos oculi læduntur et ipsi.
Multaq; corporibus transitione nocent.
In loca nonnunquam siccis arentia glebis,
De prope currenti flumine manat aqua:
Manat amor tectus si non ab amante recedas:
Turbaq; in hoc omnes ingeniosa sumus.

Alter item idem sanus erat: uicinia læsit.
Occursus dominæ non tulit ille suæ.
Vulnus in antiquum rediit male sana cicatrix.
Successúsq; artes non habuere meæ.
Proximus à tectis ignis defenditur ægre:
Vtile finitimis abstinuisse locis.
Nec, quæ ferre solet spaciantem porticus illam:
Te ferat: officium néue colatur idem.
Quid iuuat admonitu tepidam recalescere mentem?
Alter si possis orbis habendus erit.
Non facile esuriens posita retinebere mensa:
Et multam saliens incitat unda sitim.
Non facile est taurum uisa retinere iuuenca:
Fortis equus uisa semper adhinnit equa.
Hæc ubi præstiteris: ut tandem littora tangas:
Non ipsam satis est deseruisse tibi.
Et soror, & mater ualeant: & conscia nutrix:
Et quisquis dominæ pars erit ulla tuæ.
Nec ueniat seruus, nec flens ancillula fictum
Suppliciter dominæ nomine dicat aue.
Nec, si scire uoles: quid agat: tamen ipse rogabis.
Perfer. erit lucro lingua retenta tuo.
Tu quoq;, qui causam fugitiui quæris amoris:
Déq; tua domina multa querenda refers:
Parce queri. melius sic te ulciscere tacendo.
Dum desiderijs effluat illa tuis.
Et malim taceas: quàm te desisse loquaris.
Qui nimium multis non amo: dicit: amat.
Sed meliore fide paulatim extinguitur ignis:
Quam subito. lente desine: tutus eris.

F lumine perpetuo torrens solet altius ire:
Sed tamen hæc breuis est illa perennis aqua.
F allat, & in tenues euanidus exeat auras:
Per'q; gradus molles emoriatur amor.
S ed modo dilectam scelus est odisse puellam.
Exitus ingenijs conuenit iste feris.
N ec curandus adest odio qui finit amorem:
A ut amat, aut ægre desinit esse miser.
T urpe uir, & mulier iuncti modo. protinus hostes.
Non istas lites Appiàs ipsa probat.
S æpe reas faciunt, & amant: ubi nulla simultas
Incidit: à monitu liber aberrat amor.
F orte aderat iuuenis: dominam lecticæ tenebat.
Horrebant sæuis omnia uerba minis.
I am'q; uadaturus lecticæ prodeat (inquit)
Prodierat: uisa coniuge mutus erat.
E t manus, & manibus duplices cecidere tabellæ:
V enit in amplexus: atq; ita, uincis: ait.
T utius est: aptum'q; magis discedere pace:
Q uàm petere à thalamis litigiosa fora.
M unera quæ dederas habeat sine lite iubeto.
Esse solent magno damna minora bono.
Q uid, si uos casus aliquis conducat in unum?
Mente memor tota quæ damus arma: tene.
H ic opus est armis: hic ò fortissime pugna.
V incenda est telo Penthesilea tuo.
N unc tibi riualis, nunc durum limen amicæ,
Nunc subeant medijs irrita uerba deis.
N ec compone comas: cum sis uenturus ad illam:
Nec toga sit laxo conspicienda sinu.

N ulla sit, ut placeas alienæ cura puellæ.
Iam face, ut è multis illa sit una tibi.
S ed quid præcipue uestris conatibus obstet.
Eloquar. exemplo quenq; docente suo.
D esinimus tarde, quia nos speramus amari.
Dum sibi quisq; placet credula turba sumus.
A t tu nec uoces. (quid enim fallacius illis?)
Crede, nec æternos pondus habere deos.
N éue puellarum lachrymis moueare caueto.
Vt flerent oculos erudiere suos.
A rtibus innumeris mens oppugnatur amantum.
Vt lapis æquoreis undiq; pulsus aquis.
N ec causas aperi quare diuortia malis.
Nec dic, q̄ doleas clam tamen usq; dole.
N ec peccata refer ne diluat ipsa caueto.
Vt melior causa, causa sit illa tua.
Q ui silet est firmus. qui dicit multa puellæ
Probra satisfieri postulat ille sibi.
N on ego dulichias furiali more sagittas.
Nec raptas ausim tinguere in amne faces.
N ec nos purpureas pueri resecabimus alas.
Nec sacer arte mea laxior arcus erit.
C onsilium est quodcunq; cano parete monenti.
Vt faueas cœptis Phœbe saluber ades.
P hœbus adest sonuere lyræ sonuere pharetræ.
Signa deum nosco per sua. Phœbus adest.
C onfer amyclæis medicatum uellus ahenis
Murice cum Tyrio turpius illud erit.
V os quoq; formosis uestras conferte puellas.
Incipiet dominæ quenq; pudere suæ.

V traq; formosæ Paridi potuere uideri·
Sed tibi collatam uincis utranq; Venus·
N ec solam faciem, mores quoq; confer, & artes·
Tantum iudicio ne tuus obstet amor·
E xiguum est, quod deinde canam· sed profuit illud
Exiguum multis· in quibus ipse fui·
S cripta caue relegas blandæ seruata puellæ·
Constantes animos scripta relecta mouent·
O mnia pone feros (quamuis inuitus) in ignes·
Et dic, ardoris sit rogus iste mei·
T hestiàs absentem succendit stipite natum·
Tu timidæ flammis perfide uerba dabis·
S i potes & ceras remoue· quid imagine muta
Carperis? hoc periit Laodámeia modo·
E t loca sæpe nocent· fugito loca conscia uestri
Concubitus· causas illa doloris habent·
H ic fuit· hic cubuit thalamo dormiuimus illo·
Hic mihi lasciua gaudia nocte dedit.
A dmonitu reuocatur amor· uulnus'q; nouatum
Scinditur· & firmis causa pusilla nocet·
V t penè extinctum cinerem si sulfure tangas·
Viuet· & ex minimo maximus ignis erit·
S ic, nisi uitaris· quidquid reuocabit amorem·
Flamma redardescet quæ modo nulla fuit·
A rgolicæ cuperent fugisse capharéa puppes·
Te'q; senex luctus ignibus ulte tuos·
P ræterita cautus ripheide nauita gaudet·
Tu loca, quæ nimium grata fuere· caue·
H æc tibi sint Syrtes hæc Acroceraunia uitæ·
Hic uomit epotas dira Chárybdis aquas.

Sunt, quæ non poſſunt aliquo cogente iuberi.
Sæpe tamen caſus facta leuare ſolent.
Perdat opes Phædra: parces Neptune nepoti.
Nec faciet pauidos taurus auitus equos.
Gnoſida feciſſes inopem, ſapienter amaſſet.
Diuitijs alitur luxurioſus amor.
Cur nemo eſt Hecálen? nulla eſt quæ cœperit Irum.
Nempe q̃ alter egens, altera pauper erat.
Non habet, unde ſuum paupertas paſcat amorem.
Non tamen hoc tanti eſt: pauper ut eſſe uelis.
At tanti tibi ſit non indulgere theatris:
Dum bene de uacuo pectore cedat amor.
Eneruant animos citharæ, cantuſq́;, lyræq́;
Et uox, et numeris brachia mota ſuis.
Illic aſſidue ficti cantantur amantes:
Quid caueas actor, quid iuuet arte docet.
Eloquar inuitus: teneroſ ne tange poetas.
Summoueo dotes impius ipſe meas.
Callimachum fugito. non eſt inimicus amori.
Et cum Callimacho tu quoq; Coe noces.
Me certe Sapphò meliorem fecit amicæ:
Nec rigidos mores Teia muſa dedit.
Carmina quis potuit tuto legiſſe Tibulli?
Vel tua cuius opus Cynthia ſola fuit?
Quis potuit lecto durus diſcedere Gallo?
Et mea neſcio quid carmina tale ſonant.
Quod, niſi dux operis Vatem fruſtratur Apollo:
Aemulus eſt noſtri maxima cauſa mali.
At tu riualem noli tibi fingere quenquam:
Inq́; ſuo ſolam crede iacere toro,

Acrius Hermionen ideo dilexit Orestes·
Esse q alterius cœperat illa uiri.
Quid Menelae doles?ibas sine coniuge Creten.
Et poteras nupta lætus abesse tua.
Vt Paris hanc rapuit·tum demum uxore carere
Non potes·alterius creuit amore tuus.
Hoc & in abducta Bryseide flebat Achilles·
Illam Plisthenio gaudia ferre uiro.
Nec frustra flebat fecit(mihi credite) Atrides·
Quod si non faceret·turpiter esset iners.
Certe ego fecissem·nec sum sapientior illo.
Inuidiæ fructus maximus ille fuit.
Nam,sibi q nunquam tactam Bryseida iurat
Per sceptrum·sceptrum non putat esse deos.
Di faciant·possis dominæ transire relictæ
Limina·proposito sufficiant'q; pedes.
Et poteris·modo uelle tene·nunc fortiter ire,
Nunc opus est celeri subdere calcar equo.
Illo Lotophagos,illo Seirénas in antro
Esse puta·remis adijce uela tuis.
Nunc,quo uel nimium quondam riuale dolebas·
Vellem desineres hostis habere loco.
Aut certe,quamuis odio remanente saluta·
Oscula cum poteris iam dare·sanus eris.
Ecce cibos etiam(medicinæ fungar ut omni
Munere)quos fugias·quós ue sequare·dabo.
Daunius an libycis Bulbus tibi missus ab oris,
An ueniat Megaris·noxius omnis erit.
Nec minus erucas aptum est uitare salaces.
Et quidquid ueneri corpora nostra parat.

V tilius sumas acuentes lumina Rutas.
Et quidquid Veneri corpora nostra negat.
Quid tibi præcipiam de Bacchi munere· quæris?
Spe breuius monitus experiere meos.
Vina parant animos Veneri: nisi plurima sumas·
Et stupeant multo corda sepulta mero.
N utritur uento· uento restinguitur ignis.
Lenis alit flammas· grandior aura necat.
A ut nulla ebrietas, aut tanta sit: ut tibi curas
Eripiat· siqua est inter utrunq; nocet.
H oc opus exegi· fessæ date serta carinæ.
Contigimus portum quo mihi cursus erat.
P ost modo reddetis sacro pia uota poetæ
Carmine sanati fœmina, uir'q; meo.

FINIS.

PVBLII OVIDII NASONIS IN QVENDAM, QVEM VOCAT IBIN.

t EMPVS ad hoc Lustris bis iam mihi quinq; peractis,
Omne fuit musæ carmen inerme meæ.
Nullaq;, quæ possit tot scriptis millibus, extat.
Littera Nasonis sanguinolenta legi.
Nec quenquam nostri, nisi me læsere libelli.
Artificis perijt cum caput arte sua.
Vnus (& hoc ipsum est iniuria magna) perennem
Candoris titulum non sinit esse mei.
Quisquis is est (nam nomen adhuc utcunq; tacebo)
Cogit inassuetas sumere tela manus.
Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus
Non sinit exilio delituisse meo.
Vulneraq; immitis requiem quærentia uexat.
Iactat & in toto crimina nostra foro.
Perpetuoq; mihi sociatam fœdere lecti
Non patitur miseri funera flere uiri.
Et qui debuerat subitas extinguere flammas.
Is prædam è medio raptor ab igne petit.
Cumq; ego quassa meæ complectar membra carinæ.
Naufragij tabulas pugnat habere mei.
Nititur ut profugæ desint alimenta senectæ.
Heu quanto est nostris dignior ille malis.
Di melius. quorum longe mihi maximus ille.
Qui nostras inopes noluit esse uias.

H uic igitur meritas grates, utcunq; licebit
Pro tam mansueto pectore semper agam.
A udiet hoc pontus: faciet quoq; forsitan idem:
Terra sit ut propior testificanda mihi.
A t tibi calcasti, qui me uiolente iacentem:
Quàm licet & misero debitus hostis ero.
D esinet esse prius contrarius ignibus humor:
Iunctaq; cum Luna lumina Solis erunt:
P arsq; eadem coeli Zephyros emittet & Euros:
Et tepidus gelido flabit ab axe notus.
E t noua fraterno ueniet concordia fumo:
Quam uetus accensa separat ira pyra.
E t Ver Autumno: brumae miscebitur aestas:
Atq; eadem regio uesper, & ortus erit:
Quàm mihi sit tecũ positis, quae sumpsimus: armis
Gratia, commissis improbe rupta tuis.
Quàm dolor hic unquam spacio euanescere possit:
Leniat aut odium tempus, & hora meum.
P ax erit haec nobis: donec mihi uita manebit:
Cum pecore infirmo quae solet esse Lupis.
P rima quidem coepto committam praelia uersu:
Non soleant quamuis hoc pede bella geri.
V tq; petit primo plenum flauentis arenae
Nondum calfacti uelitis hasta solum:
S ic ego te nondum ferro iaculabor acuto:
Protinus inuisum nec petet hasta caput.
E t neq; nomen in hoc, nec dicam facta libello:
Teq; breui qui sis: dissimulare sinam.
P ostmodo si perges: in te mihi liber Iambus
Tincta lycambeo sanguine tela dabit.

IBIN

Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin·
Hoc ego deuoueo te'q;, tuos'q; modo.
Vt'q; ille, historijs inuoluam carmina cæcis·
Non soleam quamuis hoc genus ipse sequi.
Illius ambages imitatus in ibide dicar
Oblitus moris, iudicij'q; mei.
Et quoniam, qui sis· non dum quærentibus edo·
Ibidis interea tu quoq; nomen habe.
Vt'q; mei uersus aliquantum noctis habebunt·
Sic uitæ series tota sit atra tuæ.
Hæc tibi natali facito· Iani'q; calendis,
Non mentituro quilibet ore legat.
Di maris, & Terræ, qui'q; his meliora tenetis
Inter diuersos cum Ioue regna polos·
Huc precor, huc uestras omnes aduertite mentes·
Et finite optatis pondus inesse meis.
Ipsa'q; tu Tellus, ipsum cum fluctibus æquor,
Ipse meas æther accipe summe preces.
Sydera'q;, & radijs circundata Solis imago,
Luna'q;, quæ nunquam, quo prius ore, micas·
Nox'q; tenebrarum specie reuerenda tuarum,
Quæ'q; ratum triplici pollice netis opus·
Qui'q; per infernas horrendo murmure ualles,
Imperiuratæ laberis amnis aquæ.
Quas'q; ferunt torto uittatis angue capillis
Carceris obscuras ante sedere fores·
Vos quoq; Plebs superũ, Fauni, Satyri'q;, Lares'q;,
Flumina'q;, & nymphæ, semideum'q; genus·
Deniq; ab antiquo diui ueteres'q;, noui'q;,
In nostrum cuncti tempus, adeste Chao.

Carmina dum capiti diro malefida canuntur·
Et peragunt partes Ira, Dolorq; suas·
Annuite ortatis omnes ex ordine nostris·
Et sit pars uoti nulla caduca mei.
Quæq; (precor) fiant ut non mea dicta· sed ille
Pasiphaës Generi uerba fuisse putet.
Quasq; ego transiero pœnas, patiatur & illas·
Plenius ingenio sit miser ille meo.
Néue minus noceant fictum execrantia nomen
Vota· minus magnos commoueantq; deos.
Illum ego deuoueo· quem mens intellegit Ibin·
Qui scit se factis has meruisse preces.
Nulla mora est in me. peragam rata uota sacerdos.
Quisquis ades sacris ore fauete meis.
Quisquis ades sacris, lugubria dicite uerba·
Et fletu madidis Ibin adite genis.
Ominibusq; malis, pedibusq; occurrite leuis,
Et nigræ uestes corpora uestra tegant.
Tu quoq; quid dubitas ferales sumere uittas?
Iam stat (ut ipse uides) funeris ara tui.
Pompa parata tibi est. uotis mora tristibus absit·
Da iugulum cultris hostia dira meis.
Terra tibi fruges, amnis tibi deneget undas·
Deneget afflatus Ventus, & Aura suos.
Nec tibi Sol clarus, nec sit tibi lucida Phœbe·
Destituant oculos sydera clara tuos.
Nec se Vulcanus, nec se tibi præbeat Aer·
Nec tibi det Tellus, nec tibi Pontus iter.
Exul inops, erres· alienaq; limina lustres·
Exiguumq; petas ore tremente cibum.

Nec

Nec corpus querulo, nec mens uacet ægra dolore.
Noxq́; die grauior, sit tibi nocte dies.
Sisq́; miser semper nec sis miserabilis ulli.
Gaudeat aduersis fœmina, uirq́; tuis.
Accedat lachrymis odium. dignusq́; puteris.
Qui mala cum tuleris plurima. plura feras.
Sitq́;(quod est rarum) solito defecta fauore
Fortunæ facies inuidiosa tuæ.
Causaq́; non desit desit tibi copia mortis.
Optatam fugiat uita coacta necem.
Luctatusq́; diu cruciatos spiritus artus
Deserat, & longa torqueat ante mora.
Euenient. dedit ipse mihi modo signa futuri
Phœbus, & à leua mœsta uolauit auis.
Certe ego quæ uoueo superos motura putabo.
Speq́; tuæ mortis perfide semper alar.
Finiet illa dies, quæ te mihi subtrahet olim.
Finiet illa dies, quæ mihi tarda uenit.
Et prius hanc animam nimium tibi sæpe petitam
Auferet illa dies, quæ mihi sera uenit.
Quàm dolor hic unquam spacio euanescere possit.
Leniat aut odium tempus, & hora meum.
Pugnabunt iaculis dum Thraces, Iazyges arcu,
Dum tepidus Ganges, frigidus Ister erit.
Robora dum montes, dum pabula mollia campi.
Dum Tyberis liquidas thuscus habebit aquas.
Bella geram tecum. nec mors mihi finiet iras.
Sæua sed immanis manibus arma dabo.
Tunc quoq; cum fuero uacuas dilapsus in auras.
Exanimis manes oderit umbra tuos.

T unc quoq; factorũ ueniã memor umbra tuorum·
Insequar & uultus ossea forma tuos·
S iue ego, quod nollem, longis consumptus ab annis,
Siue manu facta morte solutus ero·
S iue per immensas iactabor naufragus undas·
Nostráq; longinquus uiscera piscis edet·
S iue peregrinæ carpent mea membra uolucres·
Inq; meo tingent sanguine rostra Lupi.
S iue aliquis dignatus erit supponere terræ·
Et dare plebeio corpus inane rogo·
Quidquid ero· stygijs erumpere nitar ab oris·
Et tendam gelidas ultor in ora manus.
M e uigilans cernes· tacitis ego noctis in umbris
Excutiam somnos uisus adesse tuos·
D eniq; quidquid ages· ante os, oculosq; uolabo·
Et querar· & nulla sede quietus eris·
V erbera torta dabunt sonitum· nexæq; colubris
Conscia fumabunt semper ad ora faces.
H is uiuus furijs agitabere. mortuus ijsdem.
Et breuior pœna uita futura tua est·
N ec tibi continget funus lachrymæq; tuorum·
Indeploratum proijciere caput.
C arnificisq; manu populo plaudente traheris.
Infixusq; tuis ossibus uncus erit.
I psæ te fugient, quæ carpunt omnia flammæ.
Respuet inuisum iusta cadauer humus.
V nguibus, & rostro tardus trahet Ilia uultur·
Et scindent auidi perfida corda canes.
D éq; tuo fiet· licet hac sis laude superbus
Insatiabilibus corpore rixa Lupis.

I n loca ab elysijs diuersa fugabere campis·
Quasq; tenet sedes noxia turba, coles.
S isyphus est illic saxum uoluens'q;, petens'q;·
Qui'q; agitur rapidæ uinctus ab orbe rotæ.
Quæ'q; gerunt humeris perituras Belides undas·
Exulis ægypti turba cruenta nurus.
P oma pater Pelopis præsentia quærit· & idem
Semper eget liquidis· semper abundat aquis.
I ugeribusq; nouem, qui summus distat ab imo·
Viscera'q; assidue debita præbet aui.
S ic tibi de furijs scindat latus una flagello·
Vt sceleris numeros confiteare tui.
A ltera tartareis sectos dabit unguibus artus·
Tertia fumantes incoquet igne genas.
N oxia mille modis lacerabitur umbra· tuas'q;
Aeacus in pœnas ingeniosus erit.
I n te transcribet ueterum tormenta uirorum·
Manibus antiquis causa quietis eris.
S isyphe cui tradas reuolubile pondus habebis·
Versabunt celeres nunc noua membra rotæ.
H ic erit & ramos frustra qui captet· et undas.
Hic inconsumpto uiscere pascet aues.
N ec mortis pœnas mors altera finiet huius·
Hora'q; erit tantis ultima nulla malis.
I nde ego pauca canam· frondes ut siquis ab ida,
Et summam libyco de mare carpat aquam.
N am neq; quot flores sicula nascuntur in Hybla·
Quót ue ferat dicam terra cilissa crocos.
N ec cum tristis hyems Aquilonis inhorruit alis·
Quàm multa fiat grandine canus Athos.

Nec mala uoce mea poterunt tua cuncta referri·
 Ora licet tribuas multiplicata mihi.
Tot tibi uae misero uenient, talesq; ruinae·
 Vt cogi in lachrymas me quoq; posse putem.
Illae me lachrymae facient sine fine beatum·
 Dulcior hic risu tunc mihi fletus erit.
Natus es infelix (ita di uoluere) nec ulla
 Commoda nascenti stella, leuis ue fuit.
Non Venus affulsit: non illa Iuppiter hora·
 Lunaq; non apto Sól ue fuere loco.
Nec satis utiliter positos tibi praebuit ignes·
 Quem peperit magno lucida Maia Ioue.
Te fera, nec quicquam placidum spondētia Martis
 Sydera presserunt: Falciferiq; senis.
Lux quoq; natalis ne quid nisi triste uideres
 Turpis, & inductis nubibus atra fuit.
Haec est in fastis cui dat grauis Allia nomen·
 Quaeq; dies Ibin publica damna tulit.
Qui simul impurae matris prolapsus ab aluo,
 Cynipheam foedo corpore pressit humum.
Sedit in aduerso nocturnus culmine Bubo·
 Funereoq; graues edidit ore sonos.
Protinus Eumenides lauere palustribus undis·
 Quà caua de stygijs fluxerat unda uadis.
Pectoraq; unxerunt Erebeae felle colubrae·
 Terq; cruentatas increpuere manus.
Gutturaq; imbuerunt infantia lacte canino.
 Hic primus pueri uenit in ora cibus.
Perbibit inde suae rabiem nutricis Alumnus.
 Latrat & in toto uerba canina foro.

Membraq́; uinxerunt tinctis ferrugine pannis.
A male deserto quos rapuere rogo.
Et ne non fultum nuda tellure iaceret.
Molle super silices imposuere caput.
Iamq́; recessuræ uiridi de stipite factas
Admorunt oculis usq; sub ora faces.
Flebat ut est infans fumis contactus amaris
De tribus est cum sic una locuta soror.
Tempus in imensum lachrymas tibi mouimus istas.
Quæ semper causa sufficiente cadent.
Dixerat. & Clothò iussit promissa ualere.
Neuit & infesta stamina pulla manu.
Et ne longa suæ præsaga diceret horæ.
Fata canet Vates qui tua, dixit, erit.
Ille ego sum Vates ex me tua uulnera disces.
Dent modo di uires in mea uerba suas.
Carminibusq́; meis accedant pondera rerum.
Quæ rata per luctus experiere tuos.
Néue sine exemplis æui cruciere prioris.
Sint tua Troianis non leuiora malis.
Quantaq́; clauigeri Pæantius Herculis hæres.
Tanta uenenato uulnera crure geras.
Nec leuius doleas. quàm qui bibit ubera ceruæ.
Armatusq́; tulit uulnus inerme potens.
Quiq́; ab equo præceps alienis decidit aruis.
Exitio facies cui sua penè fuit.
Id quod Amyntorides uideas trepidusq́; ministro
Prætentes baculo luminis orbus iter.
Nec plus aspicias, quàm quem sua filia rexit.
Expertus scelus est, cuius uterq; parens.

Qualis erat postquam est iudex de lite iocosa
  Sumptus, Apollinea clarus in arte senex.
Qualis et ipse fuit: quo praecipiente columba
  Est data palladiae praeuia, duxq́; rati.
Quiq́; oculis caruit: per quos male uiderat aurum:
  Inferias nato quos dedit orba parens.
P astor ut Aetnaeus, cui casus ante futuros
  Telemus Eurymedes uaticinatus erat.
V t duo Phineidae, quibus idem lumen ademit:
  Qui dedit: & Thamyrae, Demodociq́; caput.
S ic aliquis tua membra secet Saturnus: ut illas
  Subsecuit partes: unde creatus erat.
N ec tibi sit tumidis melior Neptunus in undis:
  Quam, cui sunt uisae frater, & uxor aues.
S olertiq́; uiro, lacerae, quem fracta tenentem
  Membra ratis, Semeles est miserata soror.
V el tua ne poenae genus hoc cognouerit unus:
  Viscera diuersis scissa ferantur Equis.
V el quae, qui redimi Romanos turpe putauit:
  A duce puniceo pertulit: ipse feras.
N ec tibi subsidio praesens sit numen: ut illi
  Cui nihil Hercaei profuit ara Iouis.
V tq́; dedit saltus è summo Thessalus Ossa:
  Tu quoq; saxoso praecipitere iugo.
A ut uelut Euryali, qui sceptrum cepit ab illo:
  Sint artus auidis anguibus esca tui.
V el tua maturet, sicut Minoia fata:
  Per caput infusae feruidus humor aquae.
V tq́; parum mitis, sed non impune Prometheus:
  Aerias uolucres sanguine fixus alas.

Ac uelut Etracides magno ter ab Hercule quintus
Cæsus in immensum proijciare fretum.
Aut ut Amyntiáden turpi dilectus amore
Oderit: et sæuo uulneret ense caput.
Nec tibi fida magis misceri pocula possint:
Quam qui cornigero de Ioue natus erat.
Morte uel intereas capti suspensus Achæi:
Qui miser aurifera triste pependit aqua:
Aut ut Achilleiden cognato nomine clarum
Opprimat hostili tegula iacta manu.
Nec tua, quam Pyrrhi, felicius ossa quiescant:
Sparsa per Ambracias quæ iacuere uias.
Nataq; ut Aeacidæ telis moriaris adactis:
Non licet hoc Cereri dissimulare scelus.
Ut'q; nepos dicti nostro modo carmine regis
Cantaridum succos dante parente bibas.
Aut pia te cæso dicatur adultera: sicut
Qua cecidit Leucon uindice, dicta pia est:
Inq; Pyram tecum carissima corpora mittas:
Quem finem uitæ Sardanapalus habet.
Ut'q; Iouis libyci templum uiolare parantes,
Acta Noto uultus condat Arena tuos.
Ut'q; necatorum Daræi fraude secundi:
Sic tua succendens deuoret ora cinis.
Aut ut oliuifera quondam Sicyone profecto:
Sit frigus mortis causa, fames'q; tuæ.
Aut ut Acharnides insutus pelle iuuenci
Turpiter ad dominum præda ferare tuum.
Inq; tuo thalamo iuguleris more Pheræi:
Qui datus est leto coniugis ense suæ.

Quos'q; putas fidos ut Larissæus Alebas·
 Vulnere non fidos experiare tuo·
Vt'q; Milo sub quo cruciata est Pisa tyranno·
 Viuus in occultas præcipiteris aquas.
Quæ'q; in Adimantum Philesia regna tenentem
 A Ioue uenerunt te quoq; tela petant.
Aut ut Amastriacis quondam Lenæus ab oris
 Nudus Achillea destituaris humo.
Vt'q; uel Eurydámas ter circúm busta thraili
 Est Larissæis raptus ab hoste rotis.
Vel qui quæ fuerat tutatus mœnia sæpe·
 Corpore lustrauit non diuturna suo.
Vt'q; nouum passa genus Hippomeneide pœnæ·
 Tractus in actæa fertur adulter humo·
Sic ubi uita tuos inuisa reliquerit artus·
 Vltores rapiant turpe cadauer equi.
Viscera sic aliquis scopulus tua figat· ut olim
 Fixa sub Euboico graia fuere sinu.
Vt'q; ferox perijt & fulmine, & æquore raptor·
 Sic te mersuras adiuuet ignis aquas·
Mens quoq; sic furijs Vecors agitetur ut illi
 Vnum qui toto corpore uulnus habet.
Vt'q; Dryantiadæ Rhodope a regna tenenti
 Ingenio dispar cui pede cultus erat.
Vt fuit Oeteo quondam, generó'q; draconum·
 Thessimani'q; patri Calligone s'q; uiro.
Nec tibi contingat matrona pudicior illa·
 Qua potuit Tydeus erubuisse nuru.
Quæ'q; sui Venerem uinxit cum fratre mariti·
 Locris, in ancillæ dissimulata necem.

T am quoq; di faciant possis gaudere fideli
Coniuge quam Talai, tyndareiq; gener.
Quæq; parare suis letum patruelibus ausæ
Belides assidua colla premuntur aqua.
B yblidos, & Canáces sicut facis ardeat igne.
Nec nisi per crimen sit tibi fida soror.
F ilia si fuerit. sit quod Pelopea Thyesti.
Myrrha suo patri Nyctimeneq; suo.
F ilia né ue magis capiti sit fida parentis.
Quam tua uel Pterela, uel tua Nise fuit.
I nfamemq; locum sceleris quæ nomine fecit.
Pressit et inductis membra paterna rotis.
V t iuuenes pereas, quorum fastigia uultus
Olim pisææ sustinuere fores.
V t qui perfusam miserorum cæde procorum,
Ipse suo melius sanguine tinxit humum.
P roditor ut sæui perijtq; auriga Tyranni.
Qui noua Myrtoæ nomina fecit aquæ.
V t qui uelocem frustra petiere puellam.
Dum facta est pomis tardior illa tribus.
V t qui tecta noui formam cælantia monstri
Intrarunt cæcæ non redeunda domus.
V t quorum Aeacides misit uiolentus in altum
Corpora cum senis altera sena rogum.
V t quos obscuris uictos ambagibus oris,
Legimus infandæ sphyngi dedisse neci.
V t qui bistoniæ templo cecidere Mineruæ.
Propter quod facies nunc quoq; torta deæ est.
V t qui threicij quondam præsepia Regis
Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.

T herodamanteos ut qui sensere Leones·
Quiq; thoanteæ taurica sacra deæ.
Vt quos Scylla uorax, Scyllæq; aduersa Charybdis
Dulichiæ pauidos eripuere rati.
V t quos demisit uastam Polyphemus in aluum·
Vt læstrygonias qui subiere manus.
V t quos dux Pœnus mersit putealibus undis·
Et iacto canas puluere fecit aquas.
E t uelut icarîdos famulæ periere· procîq;,
Inq; caput domini qui dabat arma procis.
V t iacet Aonio luctator ab hospite fusus·
Qui (mirum) uictor cum cecidisset· erat.
V t quos Antæi fortes pressere lacerti·
Quosq; feræ morti lemnia turba dedit.
V t qui post longum sacri mostrator iniqui
Elicuit pluuias uictima cæsus aquas.
F rater ut Antæi quo sanguine debuit aras
Tinxit· & exemplis occidit ipse suis.
V t qui terribiles pro gramen habentibus herbis
Impius humano uiscere pauit equos.
V t duo diuersis sub eodem uindice cæsi
Temporibus Nessus Dissimanîq; gener.
V t pronepos Saturne tuus· quem reddere uitam
Ipse Coronides uidit ab urbe sua.
V t Scynis· et Scyron· et cum Polyphemone natus,
Quîq; homo parte sui, parte iuuencus erat.
Quîq; trabes pressas ab humo mittebat in auras
Aequoris· aspectes huius, et huius aquas·
Quæq; Ceres uidit læto pereuntia uultu
Corpora Thesea Cercionea manu.

H æc tibi quæ precibus iustis mea déuouet ira
Euenient: aut his non leuiora malis.
Qualis Achemenides sicula desertus in ora:
Troica cum uidit uela uenire, fuit.
Qualis erat nec non fortuna binominis Iri,
Quiq; tenet pontem: qui tibi maior erit.
F ilius et Cereris frustra tibi semper ametur:
Destituatq; tuas usq; petitus opes.
V tq; per alternos unda labente recursus
Subtrahitur presso mollis arena pede:
S ic tua nescio quæ semper fortuna liquescat:
Lapsáq; per medias effluat usq; manus.
V tq; pater solitæ uarias mutare figuras
Plenus inextincta conficiare fame.
N ec dapis humanæ tibi erunt fastidia: quáq;
Parte potes: Tydeus temporis huius eris.
A tq; aliquid facias à uespere Solis ad ortus:
Cur externati rursus agantur equi.
F œda lycaoniæ repetes conuiuia mensæ:
Tentabisq; iterum fallere fraude Iouem.
T éq; aliquis posito, tentet uim numinis opto:
Tantalides tu sis: tu Tereiq; puer.
E t tua sic latos spargantur membra per agros:
Tanquam, quæ patrias detinuere uias.
A ere perilleo ueros imitere iuuencos,
Ad formam tauri conueniente sono.
V tq; ferox Phalaris, lingua prius ense resecta
More bouis, Paphio clausus in aere gemas.
D umq; redire uoles æui melioris in annos:
V t uetus Admeti decipiare socer.

Atq; eques in medij mergare uoragine cœni·
Dum modo sint facti nomina nulla tui.
Atq; utinam pereas ueluti de dentibus orti
Sidonia iactis graia per arua manu.
Et quæ Penthides fecit fraterq́; Medusæ·
Eueniant capiti uota sinistra tuo.
Et quibus exiguo est uolucris deuota libello·
Corpora proiecta quæ sua purgat aqua.
Vulnera totq́; feras quot dicitur ille tulisse·
Cuius ab inferijs culter abesse solet.
Attonitusq́; seces · ut quos Cybeleia mater
Incitat ad phrygios uilia membra modos.
Deq; uiro fias nec fœmina, nec uir, ut Atys.
Et quatias molli tympana rauca manu.
Inq; pecus magnæ subito uertare parentis·
Victor ut est celeri uictaq́; uersa pede.
Solaq́; Limone pœnam ne senserit illam·
Et tua dente fero uiscera carpat equus.
Aut, ut Cassandræ dominus, non mitior illo
Saucius ingesta contumuleris humo.
Aut, ut abantiádes aut ut Lyrnesius Heros,
Cæsus in æquoreas præcipiteris aquas.
Victima uel Phœbo sacras macteris ad aras·
Quam tulit à sæuo Teudotus hoste necem.
Aut te deuoueat certis Abdera diebus·
Saxaq́; deuotum grandine plura petant.
Aut Iouis infesto telo feriare trisulco·
Vt satus Hippomoo, Dosithoesq́; pater.
Vt soror Autonoes· ut cui matertera Maia est·
Et temere optatos qui male rexit equos.

Vt ferus Aeolides, ut sanguine natus eodem·
 Quo genita est liquidis quæ caret arctos aquis·
Vt macedon icta est rapidis cum coniuge flammis·
 Sic precor ætherij uindicis igne cadas·
Prædaq; sis illis quibus est latonia Delos,
 Ante diem rapto non adeunda Thraso·
Quiq; uerecundæ speculantem membra Dianæ·
 Quiq; crotopiaden deripuere Linum·
Neue uenenato leuius feriaris ab angue·
 Quàm senis Oeagri, Calliopesq; Nurus·
Quàm puer Hypsipyles. quã qui caua primus acuta
 Cuspide suspecti robora fixit equi·
Neue gradus adeas Elpenore cautius altos·
 Vimq; feras uini quo tulit ille modo·
Tamq; cadas domitus quàm qsqs ad arma uocantẽ
 Iuuit inhumanum Thiodámanta Dryops·
Quàm ferus ipse suo perijt mactatus in antro
 Proditus inclusæ Cacus ab ore bouis·
Quàm qui dona tulit Nesseo tincta ueneno·
 Euboicasq; suo sanguine tinxit aquas·
Vel de præcipiti uenias in tartara saxo
 Vt qui Socraticum de nece legit opus·
Vt qui Theséæ fallacia uela carinæ
 Vidit·& Iliaca missus ab arce puer·
Vt teneri nutrix, eadem matertera Bacchi·
 Vt cui causa necis sera reperta fuit·
Lydia se scopulis ut uirgo misit ab altis
 Dixerat inuito quæ mala uerba deo.
Fœta tibi occurrat patrio popularis in aruo·
 Sitq; paphageæ causa Leæna necis·

Quiq́; Lycurgiden letauit ab arbore natum,
Idmonaq́; audacem, te quoq; rumpat Aper.
Isq́; uel exanimus faciat tibi uulnus, ut illi
Ora super saeui quem cecidere suis.
Atq; idem simili pinus quem morte peremit
Venator phrygia, sisq́; Berentiades.
Si tua contigerit Minoas puppis Arenas,
Te corcyraeum cressia turba petat.
Lapsuramq́; domum subeas, ut sanguis Alebæ
Stella Lycoridæ cui fuit æqua uiro.
Vtq́; uel Euenus torrenti flumine mersus,
Nomina des rapidæ uel tyberinus aquæ.
Hyrtacidæq́; modo defixa cadauera trunco
Digna feras, hominis sit caput esca tuum.
Quodq́; ferunt Brotean fecisse cupidine mortis,
Des tua succensæ membra cremanda Pyræ.
Inclususq́; necem cauea patiaris, ut ille
Non profecturæ conditor historiæ.
Vtq́; repertori nocuit pugnacis Iambi,
Sic sit in exitium lingua proterua tuum.
Vt'ue parum stabili qui carmine læsit Athenas,
Inuisus pereas deficiente cibo.
Vtq́; Lyræ Vates fertur periisse seueræ,
Causa sit excidii dextera læsa tui.
Vtq́; Agamemnonio uulnus dedit anguis Oresti,
Tu quoq; de morsu uirus habente cadas.
Sit tibi coniugii nox prima nouissima uitæ,
Eupolis hoc periit, & noua nupta modo.
Vtq́; cothurnatum periisse lycophrona narrant,
Hæreat in fibris fixa sagitta tuis.

Aut lacer in sylua manibus spargare tuorum·
Sparsus ut est Thebis angue creatus auo.
Perq; feros montes tauro rapiente traharis·
Vt tracta est coniux imperiosa Lyci.
Quodq; suæ passa est pellex inuisa sorori·
Excidat ante pedes lingua resecta tuos.
Cognitor ut tarde læsus cognomine Myrrhæ
Orbus in innumeris inueniare locis.
Inq; tuis opifex, Vati quod fecit Achæo·
Noxia luminibus spicula condat apis.
Fixus et in duris carparis uiscera saxis·
Vt cui Pyrrha sui filia fratris erat.
Et puer Harpagidæ referas exempla Thyestæ·
Inq; tui cæsus uiscera patris eas.
Truncā geras sæuo mutilatis partibus ense·
Qualia Mycerni membra fuisse ferunt.
Vt ue Syracusio præstricta fauce poetæ·
Sic animæ laqueo sit uia clausa tuæ.
Nudaue direpta pateant tua uiscera pelle·
Vt phrygij cuius nomina flumen habet.
Saxificæ uideas infelix ora medusæ·
Cephenum multos quæ dedit una neci.
Potniadum morsus subeas ut Glaucus equarum·
Inq; maris salias Glaucus ut alter aquas.
Vtq; duobus idem dictis modo nomen habenti
Præfocent animæ gnosia mella uiam.
Sollicitoq; bibas ueluti doctissimus olim
Imperturbato quod bibit ore reus.
Nec tibi siquid amas, felicius Hæmone cedat·
Vtq; sua Macareus· sic potiare tua.

V t uideas, quod iam cum flammæ cuncta tenerent,
Hectoreus patria uidit ab urbe puer.
S anguine probra luas ut auo genitore creatus,
Per facinus soror est, cui sua facta parens.
O ssibus in'q; tuis teli genus hæreat illud
Traditur cary quo cecidisse gener.
V t'q; loquax in equo est elisus guttura acerno
Sic tibi claudatur pollice uocis iter.
A ut ut Anaxarchus pila minuaris in alta,
Iacta'q; pro solitis frugibus, ossa sonent.
S almacis ut'q; patrem condat te Phœbus in ima
Tartara, quod natæ fecerat ipse suæ.
I n'q; tuos ea pestis eat, quam dextra Chorœbi
Vicit, opem miseris, argolicis'q; tulit.
V t'q; nepos Aethræ Veneris moribundus ob iram
Exul ab attonitis excutiaris equis.
P ropter opes nimias ut perdidit hospes Alumnum,
Perdat ob exiguas te tuus hospes opes.
V t'q; ferunt fratres sex cum Damasitone cæsos,
Intereat totum sic genus omne tuum.
A ddidit ut fidicen miseris sua funera natis,
Sic tibi sint uitæ tædia iusta tuæ.
V t'ue soror Pelopis saxo dureris oborto,
Et læsus lingua Battus ab ipse sua.
A éra si misso uacuum iaculabere disco,
Quo puer Oebalides ictus ab orbe cadas.
S iqua per alternos pulsabitur unda lacertos,
Omnis abydena sit tibi peior aqua.
C omicus ut liquidis peryt dum nabat in undis,
Et tua sic stygius strangulet ora liquor.

A ut ubi uentosum superabis naufragus æquor.
Contacta pereas ut Palinurus humo.
V t'q; cothurnatum Vatem tutela Dianæ,
Dilaniet uigilum te quoq; turba canum.
A ut ut trinacrij salias super ora Gigantis.
Plurima qua flammas Sicanis Aetna uomit.
D iripiant'q; tuos insanis unguibus artus
Strymoniæ, matres Orpheon esse ratæ.
N atus ut Althææ flammis absentibus arsit.
Sic tuus ardescat stipitis igne rogus.
V t noua phasiaca compressa est nupta corona.
Vt'q; pater nuptæ. cum'q; parente domus.
V t cruor Herculeos abijt diffusus in artus.
Corpora pestiferum sic tua uirus edat.
Q ua sua pentheiden proles est ulta Lycurgum.
Hæc maneat teli te quoq; plaga noui.
V tq; Milo robur deducere fissile tentes.
Nec possis captas inde referre manus.
M uneribus'q; tuis lædaris ut Icarus. in quem
Intulit armatas ebria turba manus.
Q uod'q; dolore necis patriæ, pia filia fecit.
Vincula per laquei fac quoq; guttur eat.
O bstrictus'q; famem patiaris limine tecti.
Vt legem pœnæ cui dedit ipsa parens.
I llius exemplo uioles simulachra Mineruæ.
Aulidis à portu qui leue uertit iter.
N aupliadæ'q; modo ficto pro crimine pœnas
Morte luas. nec te non meruisse iuuet.
E thalon ut uita spoliauit Isidius hospes.
Quem memor à sacris nunc quoq; pellit Iô.

V t'q; Melantheum tenebris à cæde latentem
Prodidit officio luminis ipsa parens·
S ic tua coniectis fodiantur corpora telis·
Sic precor auxilijs impediare tuis.
Q ualis equis pactis, quos fortis agebat Achilles·
Acta phrygi timido est· nox tibi talis eat.
N ec tu quam Rhesus somno meliore fruaris·
Quam comites Rhesi tu necis ante diem.
Q uàm quos cum rutulo morti Rhamnete dederunt
Impiger Hyrtacides· Hyrtacidæ'q; comes.
C lytiadæ'q; modo circundatus ignibus atris
Membra feras stygiæ semicremata neci.
V t'q; Remo muros auso transire recentes·
Noxia sint capiti rustica tela tuo.
D eniq; sarmaticas inter, geticas'q; sagittas,
His precor ut uiuas & moriare locis.
H æc tibi tantisper subito sunt missa libello·
Immemores ne nos esse querare tui.
P auca quidem (fateor)· sed di dent plura rogatis·
Multiplicent'q; suo uota fauore mea.
P ostmodo plura leges, & nomen habentia uerum·
Et pede quo debent acria bella geri.

FINIS.

P·OVIDII NASONIS CONSOLATIO AD LIVIAM AVGVSTAM DE MORTE DRVSI NERONIS FILII EIVS QVI IN GERMANIA MORBO PERIIT·

Isa diu felix mater modo dicta Neronum,
Iam tibi dimidium nominis huius adest·
Iam legis in Drusum miserabile Liuia carmen·
Vnum, qui dicat iam tibi mater· habes·
N ec tua te pietas distendit amore duorum·
Nec posito filij nomine, dicis uter?
E t quisquam leges audet tibi dicere flendi?
Et quisquam lachrymas temperat ore tuas?
H ei mihi· quàm facile est· quãuis hoc cõtigit· omnes
Alterius luctu fortia uerba loqui·
S cilicet exiguo percussa es fulminis ictu·
Fortior ut possis cladibus esse tuis.
O ccidit exemplum iuuenis uenerabile morum·
Maximus ille armis, maximus ille toga·
I lle modo eripuit latebrosas hostibus alpes·
Et titulum belli dux duce fratre tulit·
I lle genus Sueuos acre· indomitos'q; Sicambros
Contudit· in'q; fugam barbara terga dedit·
I gnotum'q; tibi meruit Romane triumphum·
Protulit in terras imperium'q; nouas·

Soluere uota Ioui fatorum ignara tuorum
Mater: & armiferæ soluere uota deæ.
Gradiuumq; patrem donis implere parabas:
Et quoscunq; coli est ius'q; , pium'q; deos.
Materna'q; sacros agitabas mente triumphos:
Forsitan & curæ iam tibi currus erat.
Funera pro sacris tibi sunt ducenda triumphis:
Et tumulus Drusum pro Iouis arce manet.
Fingebas reducem: percepta'q; mente fouebas
Gaudia: & ante oculos iam tibi uictor erat.
Iam ueniet iam me gratantem turba uidebit:
Iam mihi pro Druso dona ferenda meo.
Obuia progrediar: felix'q; per oppida dicar:
Colla'q; & os'q; oculos illius ore premam.
Talis erit: sic occurret: sic oscula iunget.
Hoc mihi narrabit: sic prior ipsa loquar.
Gaudia magna foues: spem pone miserrima falsam:
Desine de Druso læta referre tuo.
Cæsaris illud opus ueluti pars altera uestri
Occidit, indignas Liuia solue comas.
Quid tibi nunc mores prosunt: actum'q; pudice
Omne æuum? & tanto iam placuisse uiro?
Quid'q; pudicitia tantum inuiolata bonorum:
Vltima sit laudes inter ut illa tuas?
Quid tenuisse animum contra sua secula rectum?
Altius et uitijs exeruisse caput?
Nec nocuisse ulli? & fortunam habuisse nocendi?
Nec quenquam neruos extimuisse tuos?
Nec uires errasse tuas campo'q; , foro'q; :
Quam'q; licet citra constituisse domum?

Nempe per hos etiam fortunæ iniuria mores
Regnat, & incerta est hic quoq; nixa rota.
Hic quoq; sentitur ne quid non improba carpat.
Sæuit, & iniustum ius sibi ubiq; facit.
Scilicet immunis si luctus una fuisset
Liuia, fortunæ regna minora forent.
Quid si non habitu sic se gesisset in omni,
Vt sua non essent inuidiosa bona?
Cæsaris adde domum, quæ certe funeris expers
Debuit humanis altior esse malis.
Ille uigil summa sacer ipse locatus in arce
Res hominum ex tuto cernere dignus erat.
Nec fleri ipse suis, nec quenquam flere suorum,
Nec quæ nos patimur uulgus & ipse pati.
Vidimus erepta mœrentem stirpe sororis
Luctus ut in Druso publicus ille fuit.
Condidit Agrippam, quo te Marcelle sepulchro,
Et cepit generos iam locus ille duos.
Vix posito Agrippa tumuli bene ianua clausa est,
Perficit officium funeris ecce soror.
Ecce ter ante datis iactura nouissima Drusus
A magno lachrymas Cæsare quartus habet.
Claudite iam parcæ nimium reserata sepulchra
Claudite, plus iusto iam domus ista patet.
Cedis, & incassum tua nomina Druse leuantur.
Vltima sit fati hæc summa querela tui.
Iste potest implere dolor uel secula tota,
Et magni luctus obtinuisse locum.
Multi in te amissi nec tu tot uerba bonorum
Omnis cui uirtus contigit unus eras.

N ec genitrice tua fœcundior ulla parentum
Tot bona per partus quæ dedit una duos.
H eu par illud ubi est totidem uirtutibus æquum?
Et concors pietas? nec dubitatus amor?
V idimus attonitum fraterna morte Neronem
Pallida promissa flere per ora coma.
D issimilemq; sui uultu profitente dolorem.
Hei mihi quàm toto luctus in orbe fuit.
T u tamen extremo moriturum tempore fratrem
Vidisti. lachrymas uidit & illa tuas.
A ffigiq; suis moriens tua pectora sensit.
Et tenuit uultu lumina fixa tuo.
L umina cœrulea iam iamq; nutantia morte.
Lumina fraternas iam subitura manus.
A t miseranda parens suprema neq; oscula fixit.
Frigida nec mouit membra tremente sinu.
N on animam apposito fugientem excepit hiatu.
Nec traxit cæcas per tua membra comas.
R aptus es absenti dum te fera bella morantur.
Vtilior patriæ quàm tibi Druse tuæ.
L iquitur ut quondam Zephyris, et solibus ictæ
Soluuntur teneræ uere tepente niues.
T e queritur casusq; malos, irrisaq; tales.
Accusatq; annos, ut diuturna, suos.
T alis in umbrosis mitis nunc deniq; syluis
Deflet threicium Daunias ales Ityn.
H alcyonum tales uentosa per æquora questus
Ad surdas tenui uoce sonantur aquas.
S ic plumosa nouis plangentes pectora pennis
Oeniden subitæ concinuistis aues.

S ic fleuit Clyméne: sic & Clymeneides altæ:
Cum iuuenis patrijs excidit ictus equis.
C ongelat interdum lachrymas durat'q;, tenet'q;:
Suspensas'q; oculis fortior ictus agit.
E rumpunt iterum'q; grauant gemitum'q;, sinus'q;
Effusæ grauidis, uberibus'q; genis.
I n uires abijt flendi mora plenior unda:
Defluit exigua si qua retenta mora.
T andē ubi per lachrymas licuit: sed flebilis orsa est
Singultu medios impediente sonos.
N ate breuis fructus duplicis sors altera partus,
Gloria confectæ nate parentis ubi es?
S ed neq; iam duplicis, nec iam sors altera partus,
Gloria confectæ nunc quoq; matris ubi es?
H eu modo tantus ubi es? tumulo portaris, et igni
Hæc sunt in reditus dona paranda tuos?
S icine dignus eras oculis occurrere matris?
Sic ego te reducem digna uidere fui?
C æsaris uxori si talia dicere fas est:
Iam dubito magnos an rear esse deos?
N am quid ego admisi? quæ non ego numina cultu:
Quos ego non potui demeruisse deos?
H ic pietatis honos? artus amplector inaneis.
Euocat hos ipsos flamma, rogus'q; suus.
T é ne ego sustineo positum scelerata uidere?
Té ne meæ poterunt ungere nate manus?
N unc ego te infelix summum teneo'q;, tuor'q;:
Affigo'q; manus: ora'q; ad ora fero.
N unc primum aspiceris consul uictor'q; parenti
Sic mihi: sic miseræ nomina tanta refers.

Quo primum uidi fasces· in funere uidi.
Et uidi euersos, indiciumq; mali.
Quis credat? matri lux hæc carissima uenit·
Qua natum in summo uidit honore suum.
Iam ne ego non felix? iam pars mihi rapta Neronũ
Materni celeber nomine Drusus aui?
Iam ne meus non est? nec me facit ille parentem?
Iam ne fui Drusi mater· & ipse fuit?
Nec cum uictorem referatur adesse Neronem·
Dicere iam potero maior? an alter adest?
Vltima contigimus· ius matris habemus ab uno·
Vnius est munus quod tamen orba negor.
Me miseram extimui· frigusq; per ossa cucurrit.
Nil ego iam possum certa uocare meum.
Hic meus ecce fuit· iubet hic de fratre uereri.
Omnia iam metuo· fortior ante fui.
Sospite te saltem moriar Nero tu mea condas
Lumina· & excipias hanc animam ore pio.
Atq; utinam Drusi manus altera & altera fratris
Formarent oculos, comprimerentq; meos.
Quod licet hoc certe tumulo ponemur in uno
Druse neq; ad ueteres conditus ibis auos.
Miscebor cineriq; cinis· atq; ossibus ossa
Hanc lucem celeri turbine parca neat.
Hæc et plura refert. lachrymæ sua uerba sequũtur·
Oraq; nequicquam per modo questa fluunt.
Quin etiam corpus matri uix uixq; remissum
Exequijs caruit Liuia penè suis.
Quippe ducem arsuris exercitus omnis in armis
Inter quæq; ruit ponere certus erat.

A bstulit inuitis corpus uenerabile frater·
Et Drusum prunæ· quod licuit'q; dedit.
F unera ducuntur romana per oppida Drusi.
(Heu facinus·)per quæ uictor iturus erat.
P er quæ deletis Rhetorum uenerat armis.
Hei mihi quam dispar huic fuit illud iter.
C onsuluit fractis mœrentem fascibus urbem·
Quid faceret uictus sic ubi uictor init?
M œsta domus plangore sonat· cui figere lætus
Parta sua dominus uouerat arma manu.
V rbs gemit· et uultum miserabilis induit unum·
Gentibus aduersis forma sit illa precor.
I ncerti claudunt'q; domos· strepitant'q; per urbẽ·
Hic illi pauidi clam'q;, palam'q; dolent.
I ura silent· mutæ'q; tacent sine uindice leges·
A spicitur toto purpura nulla foro.
D i'q; latent templis· ne q; iniqua ad funera uultus
Præbent· nec poscunt thura ferenda rogo.
O bscuros delubra tenent. pudet ora colentum
A spicere inuidiæ quam meruere metu.
A tq; aliquis de plebe pius pro paupere nato
Sustulerat timidas sydera ad alta manus·
I am'q; precaturus quid ego iam credulus inquit
Suscipiam in nullos irrita uota deos?
L iuia non illos pro Druso Liuia mouit·
Nos erimus magno maxima cura Ioui?
D ixit· & iratus uota insuscepta reliquit.
Durauit'q; animum· destituit'q; preces.
O buia turba ruit· lachrymis'q; rigantibus ora
Consulis erepti publica damna refert.

Omnibus ijdem oculi· par est concordia flendi·
Funeris exequijs adsumus omnis eques·
Omnis adest ætas mœrent iuuenesq́;, senesq́;·
Ausoniæ matres, ausoniæq́; nurus·
Autorisq́; sui præfertur imagine mœsta·
Quæ uictrix templis debita laurus erat·
Certat onus luctu generosa subire iuuentus·
Et studet officio sedula colla dare·
Et uoce & lachrymis laudasti Cæsar alumnum·
Tristia cum medius rumperet ossa dolor·
Tu letum optasti· dis aduersantibus omen·
Par tibi si sinerent te tua fata mori·
Sed tibi debetur cœlum· te fulmine pollens
Accipiet cupidi regia magna Iouis·
Quid petijt? uult ille tibi ut sua facta placerent·
Magnaq́; laudatus præmia mortis habet·
Armatæq́; rogum celebrant de more cohortes·
Ast pedes exequias reddit, equesq́; Duci·
Te clamore uocant iterumq́; iterumq́; supremo·
At uox aduersis collibus icta redit·
Ipse pater flauis Tyberinus adhorruit undis·
Sustulit è medio nubibus amne caput·
Tum salice implexum muscoq́;, et arundine crinē·
Cœruleum magna legit ab ore manu·
Uberibusq́; oculis lachrymarum flumina misit·
Vix capit adiectas alueus altus aquas.
Iamq́; rogi flammas extinguere fluminis ictu
Corpus & intactum tollere certus erat·
Sustentabat aquas· cursusq́; inhibebat equorum·
Vt posset toto proluere amne rogum·

S ed Mauors templo uicinus & accola campi
Tot dixit siccis uerba neq; ipse genis.
Q uanq̃ amnes decet ira: tamen Tyberine quiescas:
Non tibi, non ullis uincere fata datur.
I ste meus perijt: perijt'q; arma inter & enses:
Et dux pro patria: funere causa latet.
Q uod potui tribuisse dedi: uictoria parta est.
Autor abit operis sed tamen extat opus.
Q uondam ego tentaui Clotho'q;, duas'q; sorores:
Pollice quæ certo pensa seuera trahunt:
V t Remus Iliádes: & frater conditor urbis
Effugerent aliqua stagna profunda uia.
D e tribus una mihi partem accipe: quæ datur inqt
Muneris ex istis quod petis: alter erit.
H ic tibi mox Veneri Cæsar promissus uterq;
Hos debet solos martia Roma deos.
S ic cecinere deæ nec tu Tyberine repugna:
Irrita nec flammas amne morare tuo.
N ec iuuenis positi supremos destrue honores.
Vade age: & immissis labere pronus aquis.
P aret: & in longum spaciosas explicat undas:
Stricta'q; pendenti pumice tecta subit.
F lamma diu cunctata caput contingere sanctum
Errauit posito lenta sibi usq; toro.
T andẽ ubi complexa est syluas alimẽta'q; sumpsit:
Aethéra subiectis lambit & astra comis.
Q ualis in herculeæ colluxit collibus Oetæ:
Cum sunt imposito membra cremata deo.
V ritur heu decor ille uiri: generosa'q; forma:
Et facilis uultus uritur ille uigor.

V ictricesq́; manus· facundaq́; principis ora,
Pectoraq́; ingenij magna capaxq́; domus?
S pes quoq; multorum flammis uruntur in iſdem.
Iſte rogus miſeræ uiſcera matris habet.
F acta ducis uiuent· operoſaq́; gloria rerum
Hæc manet· hæc auidos effugit una rogos.
P ars erit hiſtoriæ· totoq́; legetur in æuo.
Seq́; opus ingenijs· carminibusq́; dabit.
S tabis & in roſtris tituli ſpecioſus honore.
Cauſaq́; dicemur nos tibi Druſe necis.
A t tibi ius ueniæ ſupereſt Germania nullum
Poſt modo tu pœnas barbare morte dabis.
A ſpiciam regum liuentia colla cathenis·
Duraq́; per ſæuas uincula nexa manus.
E t tandem trepidos uultus· inq́; illa ferocium
Inuitis lachrymas decidere ora genis.
S piritus ille minax & Druſi morte ſuperbus
Carnifici in mœſto carcere dandus erit.
C onſiſtam lætisq́; oculis· lætusq́; uidebo
Strata per obſcœnas corpora nuda uias.
H unc Aurora diem ſpectacula tanta ferentem
Q uamprimum croceis roſcida portet equis.
A dijce ledæos concordia ſydera fratres·
Templaq́; Romano conſpicienda foro.
Q uàm paruo numeros impleuit principis æuo·
In patriam meritis occubuitq́; ſenex.
N ec ſua conſpiciet (miſerum me) munera Druſus·
Nec ſua præ templi nomina fronte leget.
S æpe Nero in lachrymas ſummiſſa uoce loquetur
Cur adeo fratres· heu ſine fratre deos?

C ertus eras nunquam nisi uictor Druse reuerti.
Hæc te debuerant tempora· uictor eras.
C onsule nos duce nos· duce iam uictore caremus·
Inuenit in tota mœror in urbe locum.
A t comitum squallent immissis ora capillis
Infelix Druso sed pia turba suo·
Quorum aliquis tendens in te sua brachia dixit
Cur sine me? cur sic incomitatus abis?
Q uid referam de te dignissima coniuge Druso·
Atq; eadem Drusi digna parente nurus?
P ar bene compositum iuuenum fortissimus alter·
Altera iam forti mutua cura uiro.
F œmina tu princeps· tu filia Cæsaris illi
Nec minor es magni coniuge iussa Iouis.
T u concessus amor· tu solus & ultimus illi·
Tu requies fesso grata laboris eras.
T e moriens prò uerba nouissima questus abesse
Et mota in nomen frigida lingua tuum.
I nfelix recipis non quem promiserat ipse·
Nec qui missus erat· nec tuus ille redit.
N ec tibi deletos poterit narrare Sicambros·
Ensibus et Sueuos terga dedisse suis·
F luminaq́; et montes et nomina magna locorum·
Et siquid miri uidit in orbe nouo.
F rigidus ille tibi corpusq́; refertur inane·
Quemq́; premat sine te sternitur ecce torus.
Quo raperis laniata comas? similisq́; furenti
Quo ruis? attonita quid petis ora manu?
H oc fuit Andromáche cum uir religatus ad axes
Terruit admissos sanguinolentus equos.

H oc fuit Euadne tunc cum ferienda coruscis
Fulminibus Capaneus impauida ora dedit.
Quid mortem tibi mœsta rogas? amplexaq; natos
Pignora de Druso sola relicta tenes?
E t modo per somnos agitaris imagine falsa?
Teq; tuo Drusum credis habere sinu?
E t subito tentasq; manu sperasq; receptum.
Quæris & in uacui parte priore tori.
I lle pio si non temere hæc creduntur in aruo
Inter honoratos excipietur auos.
M agnaq; maternis maioribus æqua paternis
Gloria quadriiugis aureus ibit equis.
R egaliq; habitu, curruq; superbus eburno
Fronde triumphali tempora uinctus erit.
A ccipient iuuenem Germanica signa ferentem
Consulis imperio conspicuumq; decus.
G audebuntq; suæ merito cognomine gentis.
Quod solum domito uictor ab hoste tulit.
V ix credent tantum rerum cœpisse tot annos
Magna uiri latum quærere facta locum.
H æc ipsum sublime ferent hæc optima mater
Debuerant luctus attenuare tuos.
F œmina digna illis quos aurea condidit ætas
Principibus natis, principe digna uiro.
Quid deceat Drusi matrem matremq; Neronis
Aspice quo surgas aspice mane toro.
N on eadem uulgusq; decent & lumina rerum.
Est quod præcipuum debeat ista domus.
I mposuit te alto fortuna locumq; teneri
Iussit honoratum. Liuia perfer onus.

A d te oculos, aures'q; trahis· tua facta notamus·
Nec uox missa potest principis ore tegi·
A lta mane· supra'q; tuos exurge dolores·
Infragilem'q; animum· quo potes usq; tene·
A n melius per te uirtutum exempla petemus·
Quàm si Romanæ principis edis opus?
F ata manent omneis· omneis expectat auarus
Portitor & turbæ uix satis una ratis·
T endimus huc omnes· metam properamus ad unã·
Omnia sub leges mors uocat atra suas·
E cce necem intentam cœlo terræ'q;, freto'q;
Casurum triplex uaticinatur opus·
I nunc· & rebus tanta impendente ruina
In te solam oculos & tua damna refer·
M aximus ille quidem iuuenum spes publica uixit·
Et qua natus erat gloria summa domus·
S ed mortalis erat· nec tu secura fuisti
Fortia progenie bella gerente tua·
V ita data est· utenda data est sine fœnore nobis
Mutua· nec certa persoluẽnda die·
F ortuna arbitrijs tempus dispensat ubiq;·
Illa rapit iuuenes· sustulit illa senes·
Qua'q; ruit· furibunda ruit· totum'q; per orbem
Fulminat· et cæcis cæca triumphat equis·
R egna deæ immitis parce irritare querendo·
Sollicitare animos parce potentis heræ·
Quæ tamen hoc uno tristis tibi tempore uenit·
Sæpe eadem rebus fauit amica tuis·
N ata ꝙ es alte· quod fœtibus aucta duobus·
Quod'q; etiam magno consociata Ioui·

Quod semper domito rediit tibi Cæsar ab orbe·
Gestat et inuicta prospera bella manu·
Quod spes implerunt maternaq; uota Nerones·
Quod pulsus toties hostis utroq; duce·
Rhenus et alpinæ ualles et sanguine nigro
Decolor infecta testis Itargus aqua·
Danubiusq; capax· et dacius orbe remoto
Appulus huic hosti per breue pontus iter·
Armeniusq; fugax et tandem Dalmata supplex
Summaq; dispersi per iuga Pannonij·
Et modo Germani Romanis cognitus orbis
Aspice quam meritis culpa sit una minor.
Adde q; est absens fœtus· nec cernere nati
Semineces oculos sustinuere tibi.
Qui dolor et menti leuissimus influit ægræ
Acciperes luctus aure coacta tuos.
Præuertitq; metus per longa pericula luctum
Tu quibus auditis anxia mentis eras.
Non ex præcipiti dolor in tua pectora uenit·
Sed per mollitos ante timore gradus.
Iuppiter ante dedit fati mala signa cruenti·
Flammifera petijt cum tria templa manu.
Iunonisq; graui nocte impauidæq; mineruæ·
Sanctaq; et immensi Cæsaris icta manus·
Sydera quin etiam cœlo fugisse feruntur·
Lucifer et solitas destituisse uias.
Lucifer in toto nulli comparuit orbe·
Et uenit stella non præeunte dies.
Syderis hoc obitus terris instare monebat·
Et mergi stygia nobile numen aqua.

At tu qui superes mœstæ solatia matri.
Comprecor illi ipsi conspiciare senex.
Perq; annos diuturnus eas fratrisq;, tuosq;.
Et uiuat nato cum sene mater anus.
Et uentura precor deus excusare priora.
Dum uolet à Druso cætera læta dabit.
Tu tamen ausa potes tanto indulgere dolori.
Longius ut nolis heu male fortis ali.
Vix etiam fueras paucas uitalis in horas.
Obtulit inuitæ cum tibi Cæsar opem.
Admouitq; preces & ius immiscuit illis.
Aridaq; affusa guttura tinxit aqua.
Nec minor est nato seruandæ cura parentis.
Hic adhibet blandas nec sine iure preces.
Coniugis & nati meritum peruenit ad omnes.
Coniugis & nati Liuia sospes ope es.
Supprime iam lachrymas. non est reuocabilis istis.
Quem semel umbrifera nauita lintre tulit.
Hectora tot fratres tot defleuere sorores.
Et pater & coniux Astyanaxq; puer.
Et longæua parens. tamen ille redemptus ad ignes
Nullaq; per stygias umbra renauit aquas.
Contigit hæc etiam Thetidi populator Achilles.
Iliaca ambustis ossibus arua premit.
Illi cœruleum Panópe matertera crinem
Soluit. & immensas fletibus auxit aquas.
Consortesq; deæ centum longæuaq; magni
Oceani coniux. Oceanusq; pater.
Et Thetis ante omnes. sed ne Thetis ipsa, neq; omnes
Mutarunt auidi tristia iura dei.

P riscæ quid huc repeto? Marcellū Octauia fleuit·
Et fleuit populo Cæsar utrunq; palam·
S ed rigidum ius est & ineuitabile mortis·
Stant rata non ulla fila tenenda manu·
I pse tibi emissus nebulosum littus auerni
Sic liceat forti uerba tot ore sonet·
Quid numeras annos? uixi maturior annis·
Acta senem faciunt hæc numeranda tibi·
H is æuum fuit implendum non segnibus annis
Hostibus eueniat longa senecta metu·
H oc ataui monuere mei, proauiq; Nerones·
Fregerunt ambo punica bella duces·
H oc domus ista docet per te mea Cæsaris alti·
Exitus hic mater debuit esse meus·
N ec meritis quicquam illa iuuant· magis affuit illis
Mater honos· titulis nomina plena uides·
C onsul et ignoti uictor germanicus orbis·
Qui fuit heu mortis publica causa· legor·
C ingor apollinea uictricia tempora lauro·
Et sensi exequias funeris ipse mei·
D ecursus'q; uirum notos mihi· dona'q; regum·
Cunctaq; per titulos oppida lecta suos·
E t quo me officio portauerit illa iuuentus·
Quæ fuit ante meum tam generosa torum·
D eniq; laudari sacrato Cæsaris ore
Et merui· lachrymas eliciuiq; deo·
E t cuiquam miserandus ero· iam comprime fletus
Hoc ego qui flendi sum tibi causa rogo·
H æc sentit Drusus· siquid modo sentit· in umbra·
Nec tu de tanto crede minora uiro·

E st tibi, sitq; precor multorum filius instar.
Parsq; tui partus sit tibi salua p[illegible]
E st coniux tutela hominum, quo sospite uestram
Liuia funestam dedecet esse domum.

FINIS.

DE NVCE ELEGEIA.

n VX EGO iuncta uiæ, cum sim sine crimine uitæ.
A populo saxis prætereunte petor.
Obruere ista solet manifestos pœna nocentes
Publica cum lentam non capit ira moram.
N il ego peccaui, nisi si peccare fatemur
Annua cultori poma referre suo.
A t prius arboribus tunc, cum meliora fuerunt
Tempora, certamen fertilitatis erat.
T unc domini memores sertis ornare solebant
Agricolæ fructu præueniente deos.
S æpe tuas igitur Liber miratus es uuas.
Mirata est oleas sæpe Minerua suas.
P omaq; læsissent matrem, nisi subdita ramo
Longa laboranti furca tulisset opem.
Quin etiam exemplo pariebat fœmina nostro.
Nullaq; non illo tempore mater erat.
A t postquam platanis sterilem præbentibus umbrã
Vberior quauis arbore uenit honor.

Nos quoq; fructiferæ (si nux modo ponor in illis)
Cœpimus in patulas luxuriare comas.
Nunc neq; continuos nascuntur poma per annos ·
Vuáq; læsa domum · læsáq; bacca uenit.
Nunc uterus uitio est · quæ uult formosa uideri ·
Raráq; in hoc æuo est · quæ uelit esse parens.
Certe ego si nunquam peperissem · tutior essem.
Ista Clytemnestra digna querela fuit.
Si sciat hoc uitis · nascentes supprimet uuas ·
Orbáq; si sciat hoc · Palladis arbor erit.
Hoc in notitiam ueniat maloq;, Pyroq; ·
Destituent syluas utraq; poma suas.
Quæq; sibi uario distinguit poma colore
Audiat hæc cerasus · stipes inanis erit.
Non equidem inuideo · nunquid tamen illa feritur ·
Quæ sterilis sola est inspicienda coma?
Cernite synceros omnes ex ordine truncos ·
Qui modo nil quare percutiantur habent.
At mihi sæua nocent mutilatis uulnera ramis ·
Nudáq; decerpto cortice ligna patent.
Non odium facit hoc · sed spes inducta rapinæ.
Sustineant aliæ poma · querentur idem.
Sic reus ille fere est · de quo uictoria lucro
Esse potest · inopis uindice facta carent.
Sic timet insidias · qui se scit ferre uiator ·
Quod timeat · tutum carpit inanis iter.
Sic ego sola petor · soli quia causa petendi est.
Frondibus intactis cætera turba uiret.
Nam ꝙ habent frutices aliquando proxima nobis
Fragmina · ꝙ læso uimine multa iacent ·

N onistis sua facta nocent. uicinia damno est
Excipiunt ictu saxa repulsa n
I d'q; fide careat si non, quæ longius absunt.
Natiuum retinent inuiolata decus.
E rgo, si sapiant, & mentem uerba sequantur.
Deuoueant umbras proxima quæ'q; meas.
Q uàm miserum est odium damnis accedere nostris.
Me'q; ream nimiæ proximitatis agi.
S ed puto magna mei est operoso cura colono.
Inuenias. dederit quid mihi præter humum.
S ponte mea facilis contempto nascor in agro.
Pars'q; loci qua sto. publica penè uia est.
M e, sata ne lædam. quoniam sata lædere dicor.
Imus in extremo margine fundus habet.
N on mihi falx nimias saturni deputat umbras.
Duratam renouat non mihi fossor humum.
S ole licet sicca'q; siti peritura laborem.
Irriguæ dabitur non mihi sulcus aquæ.
A t cum maturas fisso noua cortice rimas
Nux agit. ad partes pertica sæua uenit.
P ertica dat plenis immitia uulnera ramis.
Ne possim lapidum uerbera sola queri.
P oma cadunt mensis non interdicta secundis.
Et condit lectas parca colona nuces.
H as puer aut certo lectas dilaniat ictu.
Aut pronas digito bis' ue semél ue petit.
Q uattuor in nucibus non amplius alea tota est.
Cum sibi suppositis additur una tribus.
P er tabulæ cliuum labi iubet alter. & optat
Tangat ut è multis quælibet una suam.

E ſt etiam par ſit numerus qui dicat · an impar ·
Vt diui[illegible]s auferat augur opes.
F it quoq; de certa qualem cœleſte figura
Sydus · & in græcis littera quarta gerit.
H æc ubi diſtincta eſt gradibus quæ conſtitit intus ·
Quot tetigit uirga · tot capit inde nuces.
V as quoq; ſæpe cauum ſpacio diſtante locatur ·
In quod miſſa leui nux cadat una manu.
F elix ſecreto quæ nata eſt arbor in agro ·
Et ſoli domino ferre tributa poteſt.
N on hominum ſtrepitus audit · non illa rotarum ·
Non à uicina puluerulenta uia eſt.
I lla ſuo quæcunq; tulit dare dona colono ·
Et plenos fructus dinumerare poteſt.
A t mihi maturos nunquam licet edere fœtus ·
Ante diem'q; meæ percutiuntur opes.
L amina mollis adhuc tenero eſt i lacte · q̃d intra eſt ·
Nec mala ſunt ulli noſtra futura bono.
E t tamen inuenio · qui me iaculetur · & ictu
Præfeſtinato munus inane petat.
S i fiat rapti fiat menſura relicti ·
Maiorem domini parte uiator habes.
S æpe aliquis folijs ubi nuda cacumina uidit ·
Eſſe putat boreæ triſte furentis opus ·
A eſtibus hic. hic me ſpoliatam frigore credit.
Eſt quoq; · qui crimen grandinis eſſe putet.
A t mihi nec grando duris inuiſa colonis ·
Nec uentus fraudi ſol'ue, gelú ue fuit.
F ructus obeſt · peperiſſe nocet. nocet eſſe feracem ·
Quæ'q; fuit multis · hæc mihi præda malo.

P rædamalo Polydore fuit tibi· præda nefandæ
Coniugis aonium misit in arma uirum.
H esperij regis pomaria tuta fuissent·
Vna sed immensas arbor habebat opes.
A t rubus, & sentes tantummodo lædere natæ·
Spina'q; uindicta cætera tuta sua est.
M e, quia non noceo. nec aduncis uindicor hamis·
Missa petunt auida saxa proterua manu.
Quid, si non aptas solem mutantibus umbras·
Finditur icario cum cane terra· darem?
Quid, nisi suffragium nimbosuitantibus essem·
Non expectata cum uenit imber aqua?
O mnia cum faciam· cum prestem sedula cunctis
Officium· saxis officiosa petor.
H æc mihi perpessæ, domini patienda querela est.
Causabor· quare sit lapidosus ager·
D um'q; repurgat humū· collecta'q; saxa remittit·
Semper habent in me tela parata uiæ
E rgo in uisa alijs uni mihi frigora prosunt
Illo me tutam tempore præstat hyems.
N uda quidem tunc sum· nudam tamen expedit esse·
Nec spolium de me, quod petat hostis· habet.
A t simul induimus nostris sua uellera ramis·
Saxa nouos fructus grandine plura petunt.
F orsitan hic aliquis dicat· quod publica tangunt·
Carpere concessum est· hoc uia iuris habet.
S i licet hoc· oleas destringite· lædite messes.
Improbe uicinum carpe uiator olus.
I ntret et urbanas eadem petulantia portas·
Sit'q; tuis muris Romule iuris idem.

Quilibet argentum prima de fronte tabernæ
Tollat & ad gemmas quilibet alter eat.
Auferat hic aurum · peregrinos ille lapillos·
Et quascunq; potest tollere · tollat opes.
Sed neq; tolluntur · nec dum regit omnia Cæsar·
Incolumis tanto præside raptor erit.
At non ille deus pacem intra mœnia finit.
Auxilium toto spargit in orbe suum.
Quid tamen hoc prodest · media si luce, palamq;
Verberor · & tutæ non licet esse nuci?
Ergo nec nidos folijs hærere · nec ullam
Sedibus in nostris stare uidetis auem.
At lapis in ramo sedit quicunq; bifurco·
Hæret · et ut capta uictor in arce manet.
Cætera sæpe tamen potuere admissa negari·
Et crimen uox est inficiata suum.
Nostra notat fusco digitos iniuria succo·
Corticæ contactas inficiente manus.
Ille cruor meus est · illo maculata cruore
Non profectura dextra lauatur aqua.
O ego cum longæ uenerunt tædia uitæ·
Optaui quoties arida facta mori.
Optaui quoties aut cæco turbine uerti·
Aut ualido missi fulminis igne peti.
Atq; utinam subitæ raperent mea poma procellæ·
Vel possem fructus excutere ipsa meos.
Sic ubi detracta est à te mihi causa pericli·
Quod superest tutum pontice castor habes.
Quid mihi tunc animi est · cum sumit tela uiator·
Atq; oculis plagæ destinat ante locum?

N ec uitare licet moto fera uulnera trunco·
Quem sub humo radix, curuaq; uincla tenent.
C orpora præbemus plagis· ut sæpe sagittis·
Cum populus manicas deposuisse uetat·
V t'ue grauem pauida est ubi tolli uacca securem·
Aut stringi cultros in sua colla uidet.
S æpe meas frondes uento tremuisse putastis·
Sed metus in nobis causa tremoris erat.
S i merui uideor'q; nocens excidite ferro·
Nostra'q; fumosis urite membra focis.
S i merui· uideor'q; nocens· imponite flammæ·
Et liceat miseræ dedecus esse semel.
S i nec cur urar· nec cur excidar habetis·
Parcite· sic cœptum perficiatis iter.

FINIS.

DE MEDICAMINE FACIEI ELEGEIA.

d ISCITE quæ faciem commendet cura puellæ·
Et quo sit uobis cura tuenda modo.
Cultus humum quondam cerealia pendere iussit
Munera· mordaces interiere rubi.
C ultus et in pomis succos emendat acerbos·
Fissa'q; adoptiuas accipit arbor opes.

Culta placent· auro sublimia tecta linuntur·
Nigra sub imposito marmore terra latet·
Vellera sæpe eadem tyrio medicantur aheno·
Sectile delicijs India præbet ebur.
Forsitan antiquæ Tatio sub rege sabinæ
Maluerint· quàm se rura paterna coli·
Cum matrona premens altum rubicunda sedile·
Assiduo durum pollice nebat opus.
Ipsáq; claudebat, quos filia pauerat· agnos·
Ipsa dabat uirgas· cæsáq; ligna focis.
At uestræ teneras matres peperere puellas.
Vultis inaurata corpora ueste tegi·
Vultis adornatos positu uariare capillos·
Conspicuas gemmis uultis habere manus·
Induitis collo lapides oriente petitos·
Et quantos onus est aure tulisse duos.
Nec tamen indignum sit uobis cura placendi·
Cum comptos habeant sæcula nostra uiros.
Fœminea uestri potiuntur lege mariti·
Et uix ad cultus nupta quod addat· habet.
Per se quæq; paret, et quos uenetur· amores
Refert. munditia crimina nulla meret.
Rure latent· finguntq; comas. licet arduus illas
Cælet Athos· cultus altus habebit Athos.
Est etiam placuisse sibi quæcunq; uoluptas·
Virginibus cordi gratáq; forma sua est.
Laudatas homini uolucris Iunonia pennas
Explicat· & forma multa superbit auis.
Sic potius uos urget amor quam fortibus herbis·
Quas maga terribili subsecat arte manus.

N ec uos graminibus, nec misto credite succo:
Nec tentate nocens uirus amantis equæ.
N ec mediæ marsis findantur cantibus angues:
Nec redit in fontes unda supina suos.
E t quamuis aliquis temesæa remouerit æra:
Nunquam Luna suis excutietur equis.
P rima sit in uobis morum tutela puellæ.
Ingenio facile conciliante placent.
C ertus amor morum est. formam populabitur ætas:
Et placidus rugis uultus aratus erit.
T empus erit quo uos speculum uidisse pigebit:
Et ueniet rugis altera causa dolor.
S ufficit & longum probitas perdurat in æuum:
Perq; suos annos hinc bene pendet amor.
D iscite cum teneros somnus dimiserit artus:
Candida quo possint ora nitere modo.
O rdea quæ libyci ratibus misere coloni:
Exue de palea tegminibusq; suis.
P ar erui mensura decem madefiat ab ouis:
Sed cumulent libras ordea nuda duas.
H æc ubi uentosas fuerint siccata per auras:
Lenta iube scabra frangat asella mola.
E t quæ prima cadent uiuaci cornua ceruo
Contere in hac solida sexta fac assis eat
N: anq; ubi puluereæ fuerint confusa farinæ:
Protinus in numeris omnia cerne suis.
A dijce Narcisi bis sex sine cortice bullos:
Strenua quas puro marmore dextra terat.
S extantemq; terat gummi cum semine thusco:
Et nouies tanto plus tibi mellis eat.

Quæcunq; afficiet tali medicamine uultum·
Fulgebit speculo leuior ipsa suo·
Nec tu pallentes dubita præbere lupinos·
Et simul instantis corpora finge seræ.
Vtraq; sex habeat æquo discrimine libras·
Vtraq; de nigris comminuenda molis.
Nec cum cerusa, nec uitri spuma rubentis
Desit· & illyrica quæ uenit iris humo.
Da pariter iuuenum ualidis subigenda lacertis·
Sed iustum tritis uncia pondus erit.
Addita de querulo uolucrum medicamina nido
Ore fugant maculas Halcyonea uocant.
Pondere si quæris quo sim contentus in illis·
Quos trahit in partes uncia sexta duas·
Vt coeant· apteq; lini per corpora possint·
Adijce de flauis attica mella fauis.
Quamuis thura deos· irataq; numina placent·
Non tamen accensis omnia danda focis.
Thus ubi miscueris radenti tubera uitro
Ponderibus iustis fac sit utrunq; trahens.
Parte minus quarta direptum cortice gummi
Et modicum myrrhis pinguibus adde cibum.
Hæc ubi contriueris· per densa foramina cerne.
Puluis ab infuso melle premendus erit.
Profuit et marathos bene olentibus addere myrrhis
Quinq; parāt marathi scrupula· myrrha nouē·
Arentisq; rosæ quantum manus una prehendit.
Cumq; amoniaco mascula thura sale·
Ordea quæ faciunt illis infunde cremorem.
Aequent expensas cum sale thura rosas.

T empore sit paruo mollis licet illita uultu·
Hærebit toto nullus in ore color.
V idi quæ gelida madefacta papauera lympha
Contereret· teneris illineret'q; genis.

FINIS.

DE PVLICE ELEGEIA· QVAM TAMEN AIVNT NON ESSE OVIDII.

P ARVE Pulex & amara lues inimica puellis,
Carmine quo fungar in tua facta ferox?
Tu laceras corpus tenerum durissime morsu.
Cuius cum fuerit plena cruore cutis·
E mittis maculas nigro de corpore fuscas·
Leuia membra quibus commaculata rigent.
C um'q; tuum lateri rostrum defigis acutum·
Cogitur è somno surgere uirgo graui.
P er'q; sinus erras. tibi peruia cætera membra.
Is quocunq; placet· nil tibi sæue latet.
A h piget· & dicam cum strata puella recumbit·
Tu femur euellis· crura'q; aperta subis.
A usus es interdum per membra libidinis ire·
Et turbare locis gaudia nata suis.

7

D ispeream nisi iam cupiam fieri meus hostis·
Promptior ut fieret ad mea uota uia·
S i sineret natura mihi· quo uerterer in te·
Et quod sum natus· posse redire daret·
V el si carminibus possem mutarier ullis·
Carminibus fierem ad mea uota pulex·
A ut medicaminibus, si plus medicamina possunt·
Vellem naturæ iura nouare meæ·
C armina Medeæ· uel quid medicamina Circes
Contulerint· res est notificata satis·
H is ego mutatus· si sic mutabilis essem·
Hærerem in tunicæ margine uirgineæ·
I nde means per crura meæ sub ueste puellæ
Ad loca quæ uellem me cito surriperem·
C umq́; illa dudum lædens nil ipse cubarem·
Donec de pulice rursus homo fierem·
S ed si forte nouis uirgo perterrita monstris
Exigeret famulos ad mea uincla suos·
A ut tentata meis precibus succumberet illa·
Aut mox ex homine uerterer in pulicem·
R ursus mutatus· fundensq́; precamina mille·
Afferem cunctos in mea uota deos·
I llam dum precibus· uel ui superator haberem·
Et iam nil mallet· quam sibi me socium·

FINIS.

DVLCIS Amica ueni noctis solatia praestans.
Inter aues et enim nulla tibi similis.
Tu Philomela potes uocum discrimina mille.
Mille potes uarios ipsa referre modos.
Nam quamuis aliae uolucres modulamina tentent.
Nulla potest modulis aequiualere tuis.
Insuper est auium spacijs garrire diurnis.
Tu cantare simul nocte, die'q; potes.
Parus enim quãuis per noctem tinninet omnem.
At sua uox nulli iure placere potest.
Dulce Palara sonat quam dicunt nomine Drostã.
Sed fugiente die nempe quieta silet.
Et Merulus modulans tam pulchris concinit odis.
Nocte ruente tamen carmina nulla canit.
Vere calente nouos componit Acredula cantus
Matutinali tempore tunc mitilans.
Dum Turdus trutilat Sturnus tunc pisitat ore.
Sed quod mane canunt uespere non recolunt.
Cacabat hinc Perdix hic gratitat ĩprobus Anser.
Et castus Turtur atq; Columba gemunt.
Plausitat arborea clamans de fronde Palumbes.
In fluuijs'q; natans sorte tetrinit anas.
Grus gruit in'q; glomis Cycni prope flumia drẽsant
Accipiter pipat Miluus Hians'q; lipit.
Cucurrire solet Gallus Gallina gracillat.
Pupillat Pauo trinsat Hirundo uaga.

Diximus superius Sabini epistolas, de quib. in Amorib. Ouidius meminit non extare: tum quæ Sabino inscribuntur non modo uideri mihi non fuisse Sabini: sed nec egregii cuiusquam poetæ. Idem & hic confirmamus nisi quod super his consideranti mihi accuratius, Epistolæ Helénes Paridi, Herûs Leandro, Cydippes, Acontio, Sabino adscribendæ uidentur cum nusquam constet Ouidium in Heroidibus responsorias scripsisse epistolas. Sed contra in Amorib. Sabinum illas scripsisse testetur inquiens. Quã cito de toto rediit mens orbe Sabinus et cætera. Quib. uersib. si treis eas epistolas Helénes, Herûs, Cydippes nõ Sabinus, sed ipse composuisset: ne suo labore priuaretur: certe meminisset: quod q̃a non fecit: Sabini potius eas esse cõtẽderim. Quanq̃ in epistola ad Acontiũ, quod sequitur, post illum uersum.

Quos uereor paucos, ne uelit esse mihi.

Non uidetur esse Sabini: sed alterius cuiuspiam in celebris poetæ. Illud non duxi silentio prætereundũ in epistola Phyllidis ad Demophontem duos hosce adinuentos esse uersiculos.

Sum prece turicremis deuenerata focis.
Sæpe uidens uentos cœlo, Pelagóq; fauenteis.
additósq; sic.

Sæpe deos supplex, ut tu scelerate ualeres
Sum prece turicremis deuenerata focis.
Sæpe uidens uentos cœlo, Pelagóq; fauenteis.
Ipsa mihi dixi: si ualet: ipse uenit.

Qui etiam sunt pernecessarij. nam sine ipsis nulla ha=
beri construcțio potest· quod facile est u[illegible]lenti [illegible]=
scere. Valete.

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI
ROMANI, MENSE DE=
CEMBRI. M. DII.

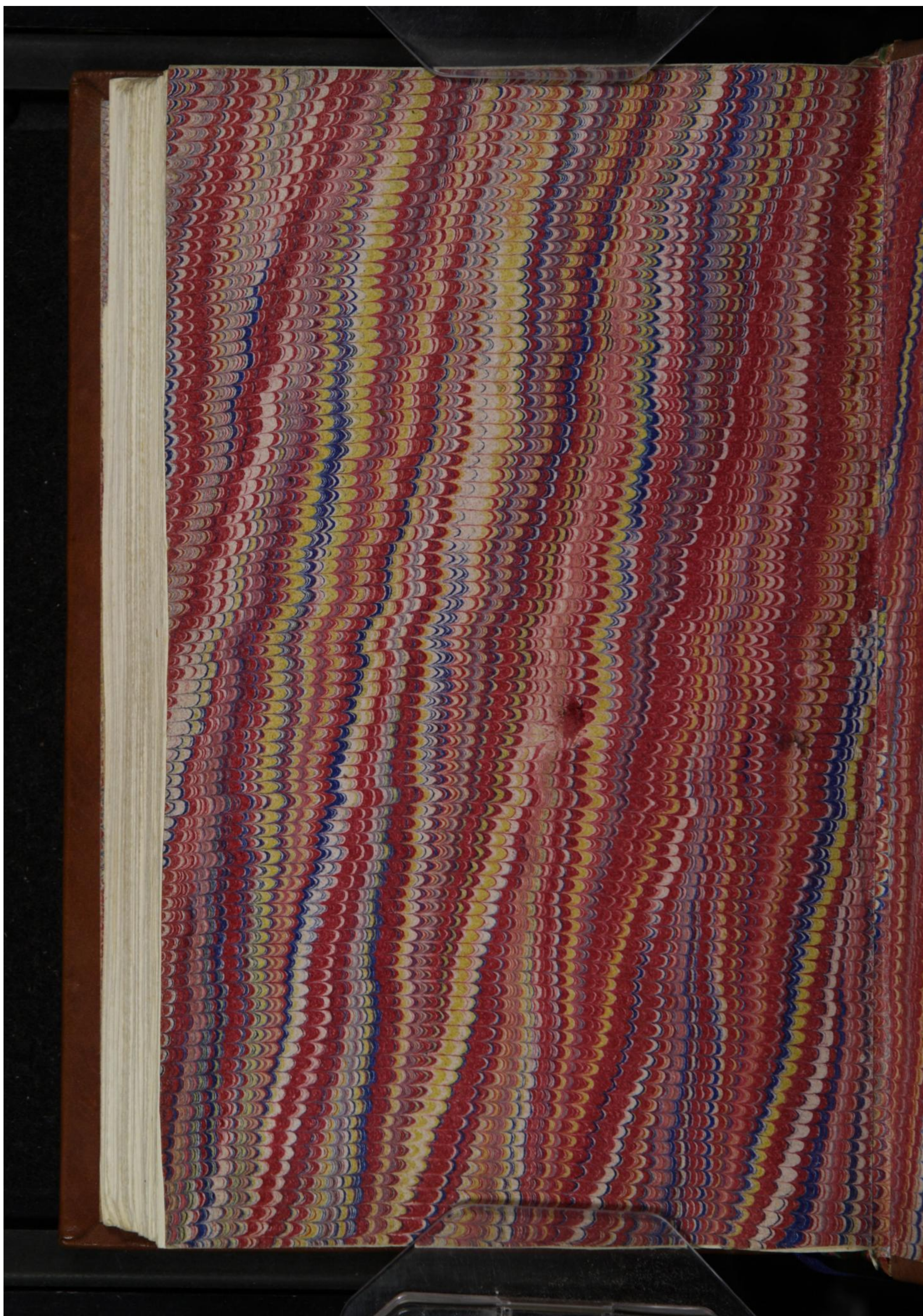
Cautum in hoc ut in cæteris.

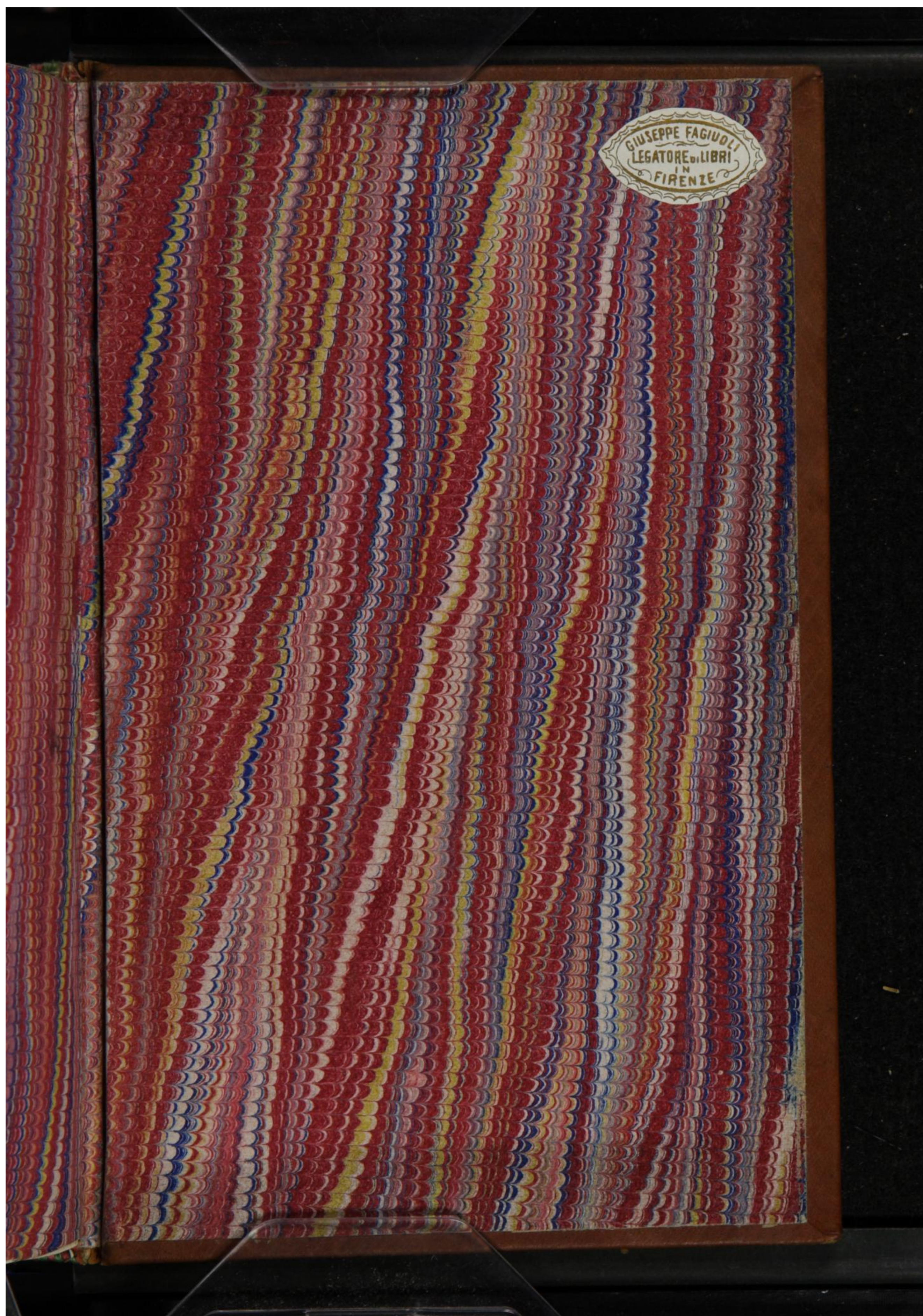
aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. kk. ll. mm. nn. oo.
pp. qq. rr. ss. tt. uu. xx. yy. zz. AA. BB. CC.

Omnes sunt quaterniones exceptis kk. et qq. duerni
onib' et. CC. quinternione.

10

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE
FIRENZE

GIUSEPPE FAGIUOLI
LEGATORE DI LIBRI
IN
FIRENZE